

ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ

ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΣΧΕΔΙΩΝ & ΕΡΓΩΝ ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΣΕ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ «ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ» ΤΗΣ Δ.Κ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

**Ανάδοχος Σύμπραξη:
ΔΙΚΤΥΟ Α.Ε., ΕΥΡΩΤΕΚ Α.Ε., Γαβριηλίδης Γεώργιος**
**Εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων:
ΕΥΡΩΤΕΚ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**

ΜΑΡΤΙΟΣ 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	6
2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	16
3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ	19
3.1 Σκοπιμότητα και στόχοι του Σχεδίου	20
3.2 Οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη	23
3.2.1 Γενικοί Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία	23
3.2.2 Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα.....	25
3.2.3 Πληθυσμός - Περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία	26
3.2.4 Υδατικοί πόροι.....	27
3.2.5 Έδαφος - Απόβλητα.....	29
3.2.6 Κλιματικοί παράγοντες - Ατμοσφαιρική ρύπανση	30
3.2.7 Πολιτιστική κληρονομιά - Τοπίο.....	33
3.2.8 Σύνοψη περιβαλλοντικών στόχων	33
3.3 Η σχέση του έργου με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα.....	34
3.3.1 Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ)....	34
3.3.2 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΠΧΣΑΑ) για τον Τουρισμό	35
3.3.3 Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Κεντρικής Μακεδονίας (υπό αναθεώρηση)	36
3.3.4 Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (υπό αναθεώρηση)	39
3.3.5 Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια ΔΕ Αμπελοκήπων και ΔΕ Μενεμένης.....	41
3.3.6 Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας	42
3.3.7 Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας	42
3.3.8 Επικαιροποίηση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	43
3.3.9 Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 -2020 και ΣΒΑΑ.....	44
3.3.10 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης.....	46
4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	49
4.1 Αναπτυξιακός χαρακτήρας – Προοπτικές ευρύτερης περιοχής μελέτης.....	50
4.1.1 Ορισμός και γενικά χαρακτηριστικά ευρύτερης περιοχής στην οποία εμπίπτει η περιοχή παρέμβασης	50
4.1.2 Προοπτικές	55
4.1.3 Ρόλος της Περιοχής Παρέμβασης στην ευρύτερη περιοχή	57
4.2 Παρουσίαση υφιστάμενων χρήσεων γης, όρων και περιορισμών δόμησης στη Ζώνη Άμεσης Επιρροής & στην Περιοχή Παρέμβασης.....	58
4.2.1 Ζώνη Άμεσης Επιρροής	58
4.2.1.1 Υφιστάμενες χρήσεις.....	58
4.2.1.2 Θεσμοθετημένες χρήσεις, όροι και περιορισμοί δόμησης.....	59
4.2.1.3 Υπάρχουσα οικιστική ανάπτυξη και η δυναμική της.....	65
4.2.1.4 Παραγωγικές δραστηριότητες: διασπορά στον εξωαστικό χώρο, τυχόν υφιστάμενες συγκεντρώσεις, τυχόν θεσμοθετημένοι υποδοχείς.....	66

4.2.1.5 Άλλες θεσμοθετημένες χρήσεις/ ρυθμίσεις	66
4.2.1.6 Συγκρούσεις χρήσεων γης, πιέσεις	67
4.2.1.7 Χωρικές επιπτώσεις έργων/προγραμμάτων	67
4.2.1.8 Λειτουργική δομή	67
4.2.1.9 Ιδιοκτησιακό καθεστώς	69
4.2.1.10 Δομημένο περιβάλλον – Ανάλυση κατάστασης οικιστικού αποθέματος	69
4.2.2 Περιοχή Παρέμβασης	70
4.2.2.1 Περιγραφή Περιοχής Παρέμβασης	70
4.2.2.2 Ιδιοκτησιακό Καθεστώς	72
4.2.2.3 Διατύπωση Βασικών Αρχών Σχεδιασμού	72
4.2.2.4 Εξέλιξη Σχεδιασμού	74
4.2.2.5 Ισχύουσα Ρυμοτομία	76
4.2.2.6 Υφιστάμενες χρήσεις στην συνολική έκταση του Στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου»	77
4.2.2.7 Δομημένο Περιβάλλον	78
4.3 Τεκμηρίωση Χωρικού Προορισμού	78
4.3.1 Αξιολόγηση δεδομένων	78
4.3.1.1 Αξιολόγηση Χωροταξικών – Πολεοδομικών δεδομένων	78
4.3.1.2 Αξιολόγηση κυκλοφοριακών δεδομένων	80
4.3.2 Διατύπωση Βασικών Αρχών Σχεδιασμού	81
4.3.3 Τεκμηρίωση Επενδυτικής Ταυτότητας	83
4.3.3.1 Περιγραφή Επενδυτικής Ταυτότητας	83
4.3.3.2 Βιωσιμότητα - Επάρκεια υποδομών	86
4.3.3.3 Απόφαση Προέγκρισης Ειδικού Χωρικού Σχεδίου	88
4.3.4 Εκτίμηση Φέρουσας Ικανότητας της περιοχής για την προβλεπόμενη ανάπτυξη ...	91
4.4 Πρόταση Χωρικού Προορισμού Περιοχής Παρέμβασης	93
4.4.1 Πρόταση Χωρικής Ανάπτυξης Περιοχής Παρέμβασης	93
4.4.2 Πολεοδομική Οργάνωση Περιοχής Παρέμβασης	98
4.4.3 Καθορισμός χρήσεων γης και τυχόν πρόσθετων περιορισμών	99
4.4.4 Καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης – Πολεοδομικός Κανονισμός	101
4.4.5 Κατάσταση δομημένου περιβάλλοντος (δομή, μορφολογία συνόλων, κατάσταση δημόσιων – ιδιωτικών ελεύθερων χώρων, υλοποιημένος Σ.Δ.)	104
4.4.6 Δίκτυο ελεύθερων κοινοχρήστων χώρων και κοινωφελών εγκαταστάσεων - δίκτυο πεζοδρόμων	105
4.4.7 Καθορισμός ζωνών προστασίας και ελέγχου	106
4.5 Πρόγραμμα Ενεργοποίησης του ΕΧΣ	107
4.5.1 Φορέας Εφαρμογής του Ε.Χ.Σ.	107
4.5.2 Απαιτούμενα έργα, μελέτες, θεσμικές παρεμβάσεις/Αναπλάσεις	107
4.5.3 Εμπλεκόμενοι φορείς – Χρονοδιαγράμματα	107
4.5.4 Προϋπολογισμός	107
5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	108
5.1 Κατευθύνσεις και περιορισμοί	109
5.2 Μηδενική λύση και Εναλλακτικά Σενάρια	110
5.3 Κριτήρια επιλογής Βέλτιστου Σεναρίου και αξιολόγηση	112
6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	117
6.1 Αντικείμενο διερεύνησης	118

6.2	Βιοποικιλότητα, Χλωρίδα, Πανίδα.....	119
6.2.1	Στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος ευρύτερης περιοχής.....	119
6.2.2	Χώροι Πρασίνου	121
6.3	Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά και οικονομική φυσιогνωμία ευρύτερης περιοχής.....	122
6.3.1	Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά ευρύτερης περιοχής	122
6.3.2	Οικονομική φυσιогνωμία της ευρύτερης περιοχής	125
6.4	Ρυθμιστικό πλαίσιο - Μεταφορικά δίκτυα	129
6.4.1	Ρυθμιστικό Πλαίσιο - Πολεοδομικές ρυθμίσεις.....	129
6.4.2	Μεταφορικά δίκτυα υποδομής.....	130
6.5	Υδατικοί πόροι	132
6.5.1	Προσδιορισμός και κατάσταση επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων	132
6.5.2	Περιοχές με κίνδυνο πλημμύρας και αντιπλημμυρική προστασία	134
6.5.3	Υδρογεωλογία της περιοχής.....	136
6.5.4	Ύδρευση - Αποχέτευση	138
6.6	Έδαφος - Στερεά απόβλητα	140
6.6.1	Γεωλογία.....	140
6.6.2	Στοιχεία Σεισμικότητας-Εδαφικής Σεισμικής Επικινδυνότητας	146
6.6.3	Γεωλογική καταλληλότητα ευρύτερης περιοχής μελέτης	154
6.6.4	Στερεά απόβλητα.....	157
6.7	Κλιματικοί παράγοντες, ατμόσφαιρα.....	159
6.7.1	Κλιματικά δεδομένα και υδρολογικό ισοζύγιο	159
6.7.2	Ποιότητα ατμόσφαιρας.....	167
6.8	Ενεργειακά δίκτυα – κατανάλωση ενέργειας – Η/Μ ακτινοβολία.....	170
6.8.1	Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές CO ₂ στην ευρύτερη περιοχή.....	170
6.8.2	Εκπομπές Η/Μ ακτινοβολίας	172
6.9	Πολιτιστική Κληρονομιά, ιστορικά στοιχεία - Τοπίο	174
6.10	Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά	175
7.	ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	178
7.1	Μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων.....	179
7.2	Αναλυτική εκτίμηση των επιπτώσεων του Σχεδίου.....	181
7.2.1	Χωρική Ενότητα 1: Ανάπτυξη χρήσεων χώρου αστικού πράσινου, πολιτισμού και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης	181
7.2.2	Χωρική Ενότητα 2: Ανάπτυξη εγκαταστάσεων εκπαίδευσης	184
7.2.3	Συγκεντρωτικός πίνακας επιπτώσεων των παρεμβάσεων του Σχεδίου	187
7.4	Προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του έργου	193
8.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	195
8.1	Όροι, Μέτρα, Περιορισμοί που πρέπει να λαμβάνονται για την ελαχιστοποίηση και την αντιμετώπιση των δυνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων	196
8.2	Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου.....	197
9.	ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ.....	198

10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ	201
11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	203
11.1 Βιβλιογραφία	204
11.2. Συνομογραφίες.....	207
11.3 Χάρτες	209

1. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό δίνεται μία μη τεχνική περίληψη του συνόλου της μελέτης

Το αντικείμενο της συνολικής μελέτης είναι η σύνταξη Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (ΕΧΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του Ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α΄241), σε τμήμα του πρώην στρατοπέδου «Μέγας Αλέξανδρος», στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης, συμπεριλαμβανομένου του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής και των υποστηρικτικών μελετών (της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και της Γεωλογικής Μελέτης Καταλληλότητας), και ολοκληρώνεται με την σύνταξη φακέλου για την έκδοση σχετικού Προεδρικού Διατάγματος προς υποβολή στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Στόχος του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι η δημιουργία ενός Πάρκου Αστικού Πρασίνου - Πολιτισμού υπερτοπικής εμβέλειας (πάρκο πόλης), καθώς και των κοινόχρηστων- κοινωφελών χρήσεων εντός αυτού (πολιτισμού, υπαίθριας αναψυχής, ανθοέκθεσης-βοτανικού κήπου και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης), αξιοποιώντας παράλληλα το κτιριακό απόθεμα των υφισταμένων κτιριακών εγκαταστάσεων, μαζί με τις νέες προτεινόμενες κατασκευές.

Ειδικότερα αντικείμενο της ΣΜΠΕ είναι:

- α) Η αποτύπωση της σκοπιμότητας, των στρατηγικών προβλέψεων και των εναλλακτικών προτάσεων του ΕΧΣ.
- β) Η ενεργοποίηση μιας συγκεκριμένης μεθοδολογίας αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει ποιοτικών και ποσοτικών προσεγγίσεων.
- γ) Η σύνθεση ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιπτώσεων, βασισμένο στη λογική των δεικτών – παρατηρητηρίων.
- δ) Η ενεργοποίηση της διαδικασίας της δημόσιας διαβούλευσης για τη λήψη των αναγκαίων αναδράσεων επί της μελέτης του ΕΧΣ και της πολεοδομικής μελέτης.
- ε) Η σύνθεση του πλαισίου υλοποίησης χωρικών παρεμβάσεων (αστικών λειτουργιών και εξυπηρετήσεων), αυτών που απορρέουν από τις επιλογές του σχεδίου. Κεντρικοί άξονες της ΣΜΠΕ είναι η μεθοδολογία αποτίμησης των επιπτώσεων του σχεδίου και το προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης.

Για το σκοπό της ΣΜΠΕ διερευνώνται οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που λαμβάνονται υπόψη, ώστε να καθοριστούν και οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για το Σχέδιο. Οι **βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι** που καθορίζονται με βάση τις κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών και στρατηγικών για την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη, είναι οι εξής:

Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα

- Διασφάλιση των συνθηκών για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των προστατευόμενων σχηματισμών.
- Ενίσχυση της δημιουργίας αστικών χώρων πρασίνου και των ειδών χλωρίδας και πανίδας.

Πληθυσμός - Ανθρώπινη υγεία

- Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας και των υποδομών αναψυχής.
- Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών.
- Βελτίωση συνθηκών απασχόλησης και ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος.
- Βελτίωση των αστικών μετακινήσεων και περιορισμός της χρήσης ΙΧ οχημάτων.

Υδατικοί πόροι

- Αποφυγή υποβάθμισης της χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτινων σωμάτων.
- Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για την ανθρώπινη χρήση.

- Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ).

Έδαφος – Απόβλητα

- Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους.
- Αποφυγή κινδύνου υποβάθμισης εδαφικών συνθηκών, εξαιτίας φυσικών καταστροφών.
- Περιορισμός των αστικών αποβλήτων και ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης.

Ποιότητα ατμόσφαιρας

- Διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών της ατμόσφαιρα στον αστικό χώρο.

Κλιματικοί παράγοντες

- Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής).
- Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια.
- Διασφάλιση της συμβατότητας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Πολιτιστική Κληρονομιά - Τοπίο

- Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
- Ανάπλαση υποβαθμισμένων αστικών τοπίων και εγκαταλειμμένων χώρων.
- Ενίσχυση της δημιουργίας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό.

Επίσης διερευνάται και η σχέση του έργου με **άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα** με πεδίο εφαρμογής την ευρύτερη περιοχή που είναι τα εξής:

- Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ).
- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΠΧΣΑΑ) για τον Τουρισμό.
- Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Κεντρικής Μακεδονίας και η αναθεώρηση αυτού.
- Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (υπό αναθεώρηση).
- Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια ΔΕ Αμπελοκήπων και ΔΕ Μενεμένης.
- Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας.
- Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας.
- Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (επικαιροποίηση).
- Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 -2020 και Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης.
- Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης.

Σε ότι αφορά την **προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης**, αυτή προσδιορίζεται στο εναπομείναν παραχωρημένο τμήμα του στρατοπέδου, και οριοθετείται από:

- το νότιο-νοτιοανατολικό όριο του εν ενεργεία στρατοπέδου,

- το δυτικό-νοτιοδυτικό όριο του αθλητικού πυρήνα,
- το βορειοδυτικό όριο της όμορης περιοχής εργατικών κατοικιών,
- την οδό Ελευθερίου Βενιζέλου,

καλύπτοντας συνολική έκταση 102.338,39 τ.μ. Ωστόσο εντός αυτής υπάρχουν δύο δασικές εκτάσεις συνολικού εμβαδού 3.675 τ.μ. οι οποίες εξαιρούνται του σχεδιασμού και των ρυθμίσεων, επομένως το τελικό εμβαδόν της περιοχής παρέμβασης αφορά έκταση **98.663,39 τ.μ.** Η έκταση της περιοχής παρέμβασης ανήκει σήμερα στην Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (ΕΤΑΔ), με την κυριότητα να έχει μεταφερθεί διαδοχικά από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (ΚΕΔ) στο ΤΑΙΠΕΔ (2013) και ακολούθως στην ΕΤΑΔ (2016). Από το 2008 η ΚΕΔ, ανταποκρινόμενη σε αντίστοιχο αίτημα του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης, παραχώρησε για 49 έτη συνολική έκταση 162 στρεμ. περίπου στον Δήμο, με σκοπό «να αξιοποιηθούν ως χώρος αναψυχής και περιπάτου των πολιτών». Τα 162 στρ. της παραχώρησης καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του αρχικού στρατοπέδου, στο κεντρικό, νότιο και βορειοανατολικό τμήμα του, και περιλαμβάνουν τόσο την αδιαμόρφωτη έκταση της περιοχής παρέμβασης όσο και την υλοποιημένη (με τοπικό ρυμοτομικό) έκταση αθλητικών εγκαταστάσεων στο ΒΑ τμήμα του στρατοπέδου.

Τα υφιστάμενα κτίσματα εντός της περιοχής παρέμβασης αφορούν 5 κτίρια του πρώην στρατοπέδου. Σύμφωνα με έγγραφο της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας, τα κτίρια αυτά δεν αποτελούν νεώτερα μνημεία και δεν υφίσταται αντικείμενο της αρμοδιότητάς της εντός της έκτασης του στρατοπέδου.

Οι **βασικές αρχές για τη σύνταξη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου** και της πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής παρέμβασης καθορίζονται ως εξής:

- η αναβάθμιση της ποιότητας των κοινόχρηστων-κοινωφελών χώρων της περιοχής και κατ'επέκταση της ποιότητας ζωής των κατοίκων
- η δημιουργία ενός υπερτοπικού – μητροπολιτικού πόλου αστικού πρασίνου (πάρκο πόλης) σε συνδυασμό με συνοδευτικές χρήσεις πολιτισμού και υπαίθριας αναψυχής
- η βέλτιστη πολεοδομική οργάνωση της περιοχής παρέμβασης, ώστε να εξυπηρετεί και να αναδεικνύει τις επιδιωκόμενες χρήσεις
- η άμεση σύνδεση και συνέργεια με τον αστικό ιστό
- η ενιαία αντίληψη αντιμετώπισης του υπαίθριου και του δομημένου χώρου
- η ολοκληρωμένη ρύθμιση της κυκλοφορίας και της στάθμευσης στην περιοχή παρέμβασης, καθώς και οι ρυθμίσεις για άξονες - διαδρομές πεζού και ποδηλάτου
- το συνταίριασμα των προτεινόμενων από το ΕΧΣ πολεοδομικών παρεμβάσεων στο υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα των πρώην στρατιωτικών κτισμάτων και την επανάχρησή τους με στόχο την ανάδειξη και αρμονική - λειτουργική ενσωμάτωση όλων των νέων ανάλογων χρήσεων και παρεμβάσεων.

Μετά την από 16-12-2019 εισήγηση της Δ/σης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς το ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. και την αρ. 86/19-12-2019 Πράξη της 12ης Συνεδρίασης γνωμοδότηση αυτού, εκδόθηκε η Απόφαση Προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, σύμφωνα με την οποία εγκρίθηκε η καταρχήν χωροθέτηση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, καθώς και οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης και οι όροι και περιορισμοί δόμησης στην περιοχή παρέμβασης του ΕΧΣ, και δόθηκαν οι ειδικότερες επιδιώξεις και κατευθύνσεις. Σύμφωνα με την Απόφαση αυτή η περιοχή παρέμβασης οργανώνεται σε δύο ενότητες: στην Ενότητα 1, όπου εντοπίζεται το μητροπολιτικό κέντρο

πρασίνου, πολιτισμού και κοινωνικών-διοικητικών δομών και στην Ενότητα 2, όπου εντοπίζονται οι εγκαταστάσεις εκπαίδευσης και οι χαρακτηρισμένες δασικές εκτάσεις. Για τις Ενότητες αυτές προτείνονται συγκεκριμένες χρήσεις. Ο μέγιστος συντελεστή δόμησης (ΣΔ) καθορίζεται 0,15 επί του συνόλου της έκτασης. Στην προτεινόμενη συνολική δόμηση προσμετρούνται όλες οι υπάρχουσες και διατηρούμενες εγκαταστάσεις.

Στα πλαίσια της **πρότασης χωρικής παρέμβασης** και ειδικότερα στη νέα οργάνωση των δομήσιμων και αδόμητων χώρων προτείνεται η ανάδειξη του σημαντικού ρόλου της επανάχρησης και αξιοποίηση των υφιστάμενων πρώην στρατιωτικών κτιρίων και του μικρού Ιερού Ναού. Ως προς τις προτεινόμενες χρήσεις και δραστηριότητες εντός της περιοχής παρέμβασης, στο σύνολο της Ενότητας 1 προτείνονται:

- Κοινόχρηστοι χώροι αστικού πράσινου και υπαίθριας αναψυχής (παιδικές χαρές, μικρές υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις, υπαίθρια παιχνίδια, ανοικτό θέατρο μικρής κλίμακας, θερινός κινηματογράφος, μικρού μεγέθους κολυμβητική δεξαμενή αναψυχής κοκ)
- Ανθοέκθεση - Βοτανικός κήπος με μικρού μεγέθους και αριθμού εμπορικών καταστημάτων
- Χώροι εστίασης και αναψυχής, εξαιρουμένων των κέντρων διασκέδασης
- Χώροι πολιτισμού - βιβλιοθήκες - κοινωνικών εκδηλώσεων
- Χώροι διοίκησης τοπικής κλίμακας
- Χώροι κοινωνικής πρόνοιας και φροντίδας (κοινωνικό παντοπωλείο/φαρμακείο, χώροι συσσιτίων κοκ)
- Θρησκευτικοί χώροι τοπικής σημασίας και επιπέδου πολεοδομικής ενότητας
- Αστική γεωργία.

Στην Ενότητα 2 προτείνονται:

- Κτίρια και εγκαταστάσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης:
- Υπαίθριος χώρος στάθμευσης:

Και στις 2 Ενότητες προτείνονται οδοί ήπιας κυκλοφορίας, πεζόδρομοι και ποδηλατόδρομοι. Η είσοδος στην περιοχή παρέμβασης θα γίνεται από τέσσερα (4) κύρια σημεία εισόδου, δύο εκ των οποίων επιτρέπουν και είσοδο οχημάτων.

Η περιοχή παρέμβασης οργανώνεται σε εννέα (9) επιμέρους διακριτά τμήματα – οικοδομικά τετράγωνα. Τα τέσσερα εξ' αυτών αποτελούν την έκταση όπου θα αναπτύσσονται οι κύριες λειτουργίες και δραστηριότητες του πάρκου πρασίνου -πολιτισμού, περιλαμβάνοντας τον ευρύτερο χώρο αστικού πρασίνου, κεντρικών λειτουργιών πόλης, δραστηριοτήτων πολιτισμού και άλλων χρήσεων υπαίθριας ήπιας αναψυχής, μαζί με τον βοτανικό κήπο - ανθοέκθεση και τον χώρο ανέγερσης νέου Ιερού Ναού. Οι προτεινόμενοι χώροι στάθμευσης αποτελούν τρία διακριτά τμήματα, ενώ άλλα δύο Ο.Τ. αφορούν τους προβλεπόμενους χώρους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αναλυτικότερα:

- τα δύο κεντρικά (Ο.Τ. 1 και Ο.Τ. 2) προορίζονται για την ανάπτυξη των χώρων του Πάρκου Αστικού Πρασίνου, του Βοτανικού Κήπου - Ανθοέκθεσης, των δραστηριοτήτων πολιτισμού, πρόνοιας, διοίκησης κοκ.
- το τρίτο (Ο.Τ. 3) αφορά τον χώρο του νέου Ιερού Ναού,
- το τέταρτο (Ο.Τ. 4) αποτελεί τον ημικυκλικό κοινόχρηστο χώρο πρασίνου στο σημείο εισόδου από την οδό Κυρίμη, από τον οποίο ξεκινούν οι βασικοί πεζόδρομοι της πρότασης και αποτελεί το κεντρικό σημείο εισόδου πεζών στον χώρο του Πάρκου,

- άλλα δύο Ο.Τ. αποτελούν θέσεις στάθμευσης για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών του πάρκου (Ο.Τ. 5 και 6),
- τα Ο.Τ. 7 και 8 αφορούν τους χώρους εκπαίδευσης,
- το τελευταίο (Ο.Τ. 9) αποτελεί επίσης χώρο στάθμευσης για την εξυπηρέτηση των χώρων εκπαίδευσης.

Το σύνολο της περιοχής επέμβασης οργανώνεται ως ένας ενιαίος Τομέας Όρων Δόμησης (Τομέας Ι), ενώ ορίζεται μέγιστο επιτρεπόμενο Ποσοστό Κάλυψης 10% επί του συνόλου της περιοχής παρέμβασης (εξαιρουμένων των δύο δασικών εκτάσεων).

Η **οργάνωση των οικοδομήσιμων και αδόμητων χώρων** εντός της περιοχής επέμβασης περιλαμβάνει:

- την επανάχρηση των υφιστάμενων διώροφων κτιρίων,
- την διατήρηση του υφιστάμενου κτιρίου Δ (Ι.Ν. «Αναστάσεως του Κυρίου»), συνολικού εμβαδού 460 τ.μ.,
- την ανέγερση νέου Ιερού Ναού στο Ο.Τ. 3 και με ύψος κτίσματος και καμπαναριού όπως ορίζεται από τους κανόνες της ναοδομίας,
- την λειτουργία του υφιστάμενου κτιρίου των παλιών στρατιωτικών μαγειρειών (κτίριο Ε, εμβαδού 93 τ.μ.), ως χώρου κοινωνικών εξυπηρετήσεων, δηλαδή παρασκευής γευμάτων του προγράμματος κοινωνικού συσσιτίου της εκκλησίας ή κάθε άλλης ανάλογης χρήσης και δραστηριότητας,
- την κατασκευή ανοικτού αμφιθεάτρου με δυνατότητα ανέγερσης υποστηρικτικού ισόγειου κτίσματος συνοδείας, μέγιστου επιτρεπόμενου εμβαδού 100 τ.μ.,
- την δημιουργία χώρου αναψυχής με υπαίθρια πισίνα και δυνατότητα ανέγερσης υποστηρικτικού ισόγειου κτίσματος συνοδείας, μέγιστου επιτρεπόμενου εμβαδού 100 τ.μ.,
- την δημιουργία υπαίθριου ανοικτού κινηματογράφου με δυνατότητα ανέγερσης υποστηρικτικού ισόγειου κτίσματος συνοδείας, μέγιστου επιτρεπόμενου εμβαδού 100 τ.μ.,
- την διαμόρφωση χώρου υπαίθριων παιχνιδιών,
- την διαμόρφωση χώρου υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων,
- την διαμόρφωση περιπατητικών διαδρομών, διαδρόμων κίνησης σε συνδυασμό με χώρους αστικού εξοπλισμού, ξεκούρασης και αναψυχής,
- την κατασκευή ελαφριών μη μόνιμων κατασκευών τύπου πέργκολας σε σημειακές θέσεις είτε συνοδευτικά των προηγούμενων περιπατητικών διαδρομών και διαδρόμων κίνησης,
- την δημιουργία μικρού Βοτανικού Κήπου - Μόνιμης Ανθοέκθεσης στα πρανή τεχνητών χαμηλών λόφων, όπου θα φυτεύονται διάφορα είδη ανάλογα με την εποχικότητά τους (άνθη, φυτά και μικρά δέντρα),
- την κατασκευή ελαφριών μη μόνιμων κατασκευών (περίπτερα, πωλητήρια, μικρά εμπορικά καταστήματα) για την εξυπηρέτηση λειτουργίας της Ανθοέκθεσης.

Το **εσωτερικό οδικό δίκτυο** προβλέπει έναν δρόμο διπλής κατεύθυνσης που θα εκτείνεται κατά μήκος του βόρειου ορίου της περιοχής επέμβασης, με διεύθυνση ΝΔ-ΒΑ, που στο σημείο επαφής με τον χώρο εκπαίδευσης θα στρέφεται προς ΝΑ, μέχρι το σημείο τομής με την προέκταση της οδού Μακεδονίας, που οδηγεί στην Λεωφ. 28ης Οκτωβρίου. Κατά μήκος του εσωτερικού οδικού δικτύου προβλέπεται η δημιουργία των απαραίτητων πεζοδρομίων εκατέρωθεν της οδού, ενώ το

ίδιο ισχύει και για το υφιστάμενο πεζοδρόμιο κατά μήκος της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου, το οποίο θα ανακατασκευαστεί προς βελτίωση των χαρακτηριστικών του. Επίσης προβλέπεται εσωτερικό δίκτυο πεζοδρόμων που θα εξυπηρετεί την μετακίνηση πεζών εντός του πάρκου.

Οι εκτάσεις που καταλαμβάνουν οι **κοινόχρηστοι-κοινωφελείς χώροι** είναι οι εξής:

- 47.616,02 τ.μ. καταλαμβάνουν οι ελεύθεροι χώροι πρασίνου και υπαίθριας αναψυχής του πάρκου
- 3.519,00 τ.μ. καταλαμβάνουν οι δομήσιμοι χώροι εξυπηρέτησης των επισκεπτών του πάρκου
- 11.304,22 τ.μ. καταλαμβάνουν οι χώροι εκπαίδευσης
- 7.485,85 τ.μ. καταλαμβάνουν οι χώροι στάθμευσης
- 5.401,79 τ.μ. καταλαμβάνει το δίκτυο πεζοδρόμων
- 3.675,02 τ.μ. καταλαμβάνουν οι χαρακτηρισμένες δασικές εκτάσεις
- 8.799,86 τ.μ. καταλαμβάνει το εσωτερικό οδικό δίκτυο και τα πεζοδρόμια.

Το σύνολο των νέων προτεινόμενων δικτύων υποδομών (πρωτεύοντες αγωγοί) προτείνεται να διέρχεται κατά μήκος της πλευρικής οδού που διαχωρίζει την περιοχή επέμβασης από την οικιστική ζώνη. Επίσης, το σύνολο της περιοχής μελέτης θα πρέπει να διαθέτει και δίκτυο όμβριων υδάτων.

Για τη **διατύπωση εναλλακτικών λύσεων**, λαμβάνονται υπόψη οι κατευθύνσεις και περιορισμοί που τίθενται στην Απόφαση Προέγκρισης Χωροθέτησης του ΕΧΣ. Στην Απόφαση αυτή εγκρίθηκαν οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης, οι όροι και περιορισμοί δόμησης στην περιοχή παρέμβασης και δόθηκαν οι βασικές κατευθύνσεις για τα έργα και δραστηριότητες της περιοχής. Για το λόγο αυτό δεν διερευνώνται σενάρια, τα οποία είναι ασύμβατα προς τις κατευθύνσεις αυτές. Έπομένως, τα προτεινόμενα εναλλακτικά σενάρια δεν διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους ως προς τους προτεινόμενους στόχους για την περιοχή, αλλά μόνον σε ορισμένες επιμέρους παρεμβάσεις. Η Μηδενική Λύση (η οποία απορρίπτεται) διερευνά την εξέλιξη της περιβαλλοντικής κατάστασης στην περίπτωση που δεν πρόκειται να εφαρμοστούν οι προτάσεις του ΕΧΣ.

Κατά την **περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης περιβάλλοντος**, δίδεται έμφαση σε στοιχεία της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή μελέτης καθώς και τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα. Ως περιοχή μελέτης επιλέγεται καταρχήν, η περιοχή εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης ενώ ανάλογα με τη φύση των περιβαλλοντικών ή άλλων θεμάτων που εξετάζονται, γίνεται αναφορά και σε ευρύτερες γεωγραφικές ενότητες της δυτικής Θεσσαλονίκης. Η παραχωρημένη έκταση προς το Δήμο Αμπελοκήπων Μενεμένης, του πρώην Στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου, ορίζεται ως περιοχή μελέτη. Επισημαίνεται ότι η περιοχή μελέτης δεν περιλαμβάνει περιοχή του δικτύου Natura 2000 ή σε άλλη περιοχή ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας. Τα βασικότερα συμπεράσματα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης είναι τα εξής:

Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα

Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός, ενώ η βιοποικιλότητα θεωρείται περιορισμένη. Πλησιέστερα προς την περιοχή μελέτης, το μοναδικό ευδιάκριτο και μη ανθρωπογενές στοιχείο φυσικού περιβάλλοντος είναι το ρέμα του Δενδροποτάμου το οποίο σε πολλά σημεία χαρακτηρίζεται ως υποβαθμισμένο. Οι διαμορφώσεις και φυτεύσεις πρασίνου στην ευρύτερη περιοχή είναι προϊόν ανθρωπογενών παρεμβάσεων (κεντρικές πλατείες, τοπικά πάρκα πρασίνου, περιβάλλον χώρος κοινωφελών χρήσεων) ενώ οι εκτάσεις χώρων πρασίνου θεωρούνται γενικά περιορισμένες.

Υδατικοί Πόροι

Κυριότερος υδάτινος αποδέκτης της ευρύτερης περιοχής είναι ο χείμαρρος Δενδροποτάμου, ο οποίος συλλέγει νερά έκτασης 115 Km² της πεδινής - λοφώδους περιοχής που εκτείνεται βόρεια - ΒΑ, διασχίζει τις δυτικές συνοικίες του ΠΣΘ σε μήκος περίπου 25 Km και εκβάλλει στον Θερμαϊκό κόλπο. Η ευρύτερη περιοχή μελέτης γειτνιάζει με το παράκτιο Υδάτινο Σύστημα «Κόλπος Θεσσαλονίκης» που χαρακτηρίζεται (συνολικά) από μέτρια κατάσταση ενώ αποτελεί Ιδιαιτέρως Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα. Επίσης, η περιοχή μελέτης εντάσσεται στο κοκκώδες Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Γαλλικού και παρουσιάζεται με «καλή ποιοτική κατάσταση» και μεμονωμένες εξαιρέσεις τοπικού χαρακτήρα. Αντίθετα, η «ποσοτική του κατάσταση» είναι κακή. Η ευρύτερη περιοχή μελέτης περιλαμβάνεται σε Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας. Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας, τα πλημμυρικά φαινόμενα παρουσιάζονται κυρίως εκατέρωθεν της κοίτης του Δενδροποτάμου.

Ατμοσφαιρική ρύπανση

Στην ευρύτερη περιοχή, υπερβάσεις στα όρια των ατμοσφαιρικών ρύπων παρατηρούνται για τα Αιωρούμενα Σωματίδια (ΑΣ10). Γενικά διαπιστώνεται ότι η μέση επιβάρυνση της ατμοσφαιρικής ποιότητας από αιωρούμενα σωματίδια που προέρχονται από βιομηχανικές δραστηριότητες είναι μεγαλύτερη στα δυτικά προάστια από ότι στο ιστορικό κέντρο της Θεσσαλονίκης. Ως προς τους υπόλοιπους ατμοσφαιρικούς ρύπους, στο Σταθμό Μέτρησης «Κορδελιό» δεν παρατηρούνται υπερβάσεις τιμών κατά την περίοδο 2001-2018.

Ενεργεία, εκπομπές CO₂

Για το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης, σύμφωνα με εκτιμήσεις, ο τομέας με τη μεγαλύτερη κατανάλωση ενέργειας, που αντιστοιχεί και στη μεγαλύτερη τιμή εκπομπών CO₂, οφείλεται σε κτίρια και εγκαταστάσεις του τριτογενή τομέα, εντός των ορίων του Δήμου, που είτε χρησιμοποιούνται για εμπορικές δραστηριότητες είτε στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες (πλην δημοτικών υπηρεσιών).

Πληθυσμός – Απασχόληση

Στην ευρύτερη περιοχή περιμετρικά της περιοχής παρέμβασης, η πληθυσμιακή αύξηση στις τελευταίες απογραφές είναι καθολική και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις κυμαίνεται στα όρια του διπλασιασμού. Ωστόσο, οι πληθυσμιακές μεταβολές δεν ήταν ίδιες σε όλες τις Δ.Ε., καθώς στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης εμφανίζεται μείωση. Επιπλέον παρατηρείται στροφή της τοπικής οικονομίας προς τον τριτογενή τομέα με ιδιαίτερη ένταση ανάπτυξης αυτού, στις συνοικίες της δυτικής Θεσσαλονίκης. Αξιοσημείωτα είναι και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας στην ευρύτερη περιοχή, με κυριότερο το Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης.

Υδρευση – Αποχέτευση – Στερεά Απόβλητα

Κύριος υπεύθυνος για την επέκταση - τροποποίηση, συντήρηση, αντικατάσταση σωληνώσεων του δικτύου ύδρευσης στην ευρύτερη περιοχή είναι η Εταιρία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ). Σε μεγάλο μέρος του δικτύου, οι κύριοι αγωγοί του είναι παλιές κατασκευές. Τα λύματα μεταφέρονται από τους αγωγούς του παντοροϊκού δικτύου μέσω του Κεντρικού Αποχετευτικού Αγωγού, στις εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού Θεσσαλονίκης.

Το σύνολο των σύμμεικτων απορριμμάτων μεταφέρονται στο ΧΥΤΑ Μαυροράχης, ο οποίος βρίσκεται υπό την εποπτεία και παρακολούθηση του Περιφερειακού Συνδέσμου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Επιπλέον, ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης εξυπηρετείται από το ΚΔΑΥ Ιωνίας σε ότι αφορά τα ανακυκλώσιμα υλικά. Για την περίοδο 2011–2015, παρατηρείται τάση μείωσης των παραγόμενων απορριμμάτων, με εξαίρεση το έτος 2014. Όσον αφορά τα ανακυκλώσιμα απορρίμματα, ο Δήμος

συμμετέχει στο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ανακύκλωσης Συσκευασιών σε συνεργασία με το Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης-Ανακύκλωσης αποβλήτων Συσκευασίας της Ελληνικής Εταιρείας Αξιοποίησης Ανακύκλωσης.

Πολιτισμικά Στοιχεία - Τοπίο

Η ευρύτερη περιοχή των δυτικών συνοικιών της Θεσσαλονίκης δεν έχει να επιδείξει αξιόλογα ιστορικά στοιχεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος και μνημεία. Επιπλέον, η ευρύτερη περιοχή του δυτικού ΠΣΘ, σύμφωνα με τη μελέτη Αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας, γειτνιάζει με Ζώνη Ιδιαίτερα Υποβαθμισμένου Τοπίου με την ονομασία «Δυτική είσοδο της πόλης της Θεσσαλονίκης και Περιαστική Ζώνη». Η πλησιέστερη υποζώνη στην περιοχή μελέτης είναι η «Ζώνη Δυτικής Εισόδου» που εκτείνεται ως τόξο από το Καλοχώρι ως τα Διαβατά κατά μήκος (ακόμα και εντός) της αντιπλημμυρικής κοίτης του Γαλλικού. Στην περιοχή αυτή κυριαρχούν οι μεταποιητικές και εμπορευματικές χρήσεις.

Στη μελέτης γεωλογικής καταλληλότητας που εκπονήθηκε για το ΕΧΣ περιγράφεται η γεωμορφολογία, γεωλογία και τεκτονική, υδρολογία - υδρογεωλογία, γεωτεχνικές συνθήκες και σεισμική επικινδυνότητα της περιοχής μελέτης και της ευρύτερης περιοχής. Σύμφωνα με τα δεδομένα αυτά το σύνολο της έκτασης της περιοχής του Ε.Χ.Σ. προτείνεται ως [Κ]: «Περιοχή κατάλληλη για δόμηση - οικιστική ανάπτυξη», όπου μπορούν να υλοποιηθούν τα έργα του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής χωρίς άλλες προϋποθέσεις, περιορισμούς ή απαγορεύσεις.

Για τη **συνολική εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων** του Σχεδίου, προκύπτουν οι εξής διαπιστώσεις:

Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα

Η διατήρηση της βιοποικιλότητας δεν επηρεάζεται από την εφαρμογή του Σχεδίου. Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός που να διαταράσσεται από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις του χώρου. Γενικά το Σχέδιο προσαρμόζεται στις Εθνικές και Κοινοτικές δεσμεύσεις και στρατηγικές για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Αναμένεται αναβάθμιση του αστικού πρασίνου με την αύξηση των διαθέσιμων χώρων αλλά και τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτούς των πολιτών και επισκεπτών.

Πληθυσμός – Ανθρώπινη Υγεία – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία

Κατά τη φάση κατασκευής των έργων πιθανόν να υπάρξουν περιορισμένες αρνητικές συνθήκες εξαιτίας της όχλησης, π.χ. βραχυχρόνια μικρή αύξηση του θορύβου και επιδείνωση (τοπικά) των ατμοσφαιρικών συνθηκών. Ωστόσο μακροπρόθεσμα, ο κατάλληλος σχεδιασμός των χώρων καθώς και η δημιουργία χώρων πρασίνου και αναψυχής, θα συμβάλει στη βελτίωση της δυνατότητας αναψυχής και έμμεσα της υγείας. Επίσης οι επιπτώσεις στον κυκλοφοριακό φόρτο ειδικά κατά τις ώρες αιχμής θεωρούνται περιορισμένες. Σε ότι αφορά την απασχόληση, κατά τη Φάση κατασκευής και λειτουργίας οι επιπτώσεις αναμένονται θετικές.

Υδατικοί Πόροι – Υγρά Απόβλητα

Δεν αναμένεται επιβάρυνση της κατάστασης (χημική και οικολογική κατάσταση, οικολογικό δυναμικό) των επιφανειακών και υπόγειων υδάτινων συστημάτων από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις του Σχεδίου καθώς και αύξηση του πλημμυρικού κινδύνου. Επίσης δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση στην κατανάλωση ύδατος, εξαιτίας της κατασκευής αλλά και λειτουργίας των προτεινόμενων εγκαταστάσεων.

Έδαφος – Στερεά Απόβλητα

Η πιθανότητα ρύπανσης των εδαφών εξαιτίας του προτεινόμενου σχεδιασμού του χώρου καθώς και μορφολογικών αλλοιώσεων είναι περιορισμένη. Δεν αναμένεται σημαντική αύξηση των παραγόμενων αποβλήτων από τη λειτουργία των δραστηριοτήτων στις προτεινόμενες χρήσεις.

Ποιότητα Ατμόσφαιρας – Κλιματικοί Παράγοντες – Ενέργεια

Δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση των ατμοσφαιρικών συνθηκών, κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων καθώς και τη λειτουργία του χώρου. Θετικές αναμένονται οι επιπτώσεις από την εφαρμογή του βιοκλιματικού σχεδιασμού στο χώρο και την εξοικονόμηση ενέργειας στις κτιριακές εγκαταστάσεις, κυρίως των σχολικών μονάδων.

Πολιτιστική Κληρονομιά – Τοπίο

Γενικά, αναμένονται θετικές επιπτώσεις στο τοπίο από τη λειτουργική ένταξη του χώρου στον αστικό ιστό και τη δυνατότητα δημιουργίας νέων κοινόχρηστων χώρων και τη βελτίωση της πρόσβασης του κοινού σε αυτούς. Γενικά οι προτεινόμενες παρεμβάσεις, συμβάλουν στην ανάπλαση του σημερινού αναξιοποίητου χώρου.

Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου, απαιτείται η εγκατάσταση εργοταξίου που ενδεχομένως αποτελέσει αιτία επιβάρυνσης του οικιστικού περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής. Οι επιπτώσεις αυτές ωστόσο θεωρούνται βραχυχρόνιες και αναστρέψιμες.

Η **περιβαλλοντική παρακολούθηση** θα πραγματοποιείται με ευθύνη του Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης, με τη συνεργασία και υποστήριξη κάθε Υπηρεσίας Περιβάλλοντος με αρμοδιότητα παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων στον τομέα της.

Από την έγκριση του ΕΧΣ και της ΣΜΠΕ, θα προκύψει η **ανάγκη εκπόνησης πρόσθετων μελετών** για την εφαρμογή του Σχεδίου στο χώρο του πρώην Στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου. Ειδικότερα απαιτείται η εκπόνηση ενιαίας συνολικής αρχιτεκτονικής μελέτης για τις κτιριακές εγκαταστάσεις, τις υποδομές, τα δίκτυα και τις διαμόρφωσης των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη υποστηρικτική μελέτη.

2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Δίνονται στοιχεία της αρχής σχεδιασμού του σχεδίου ή προγράμματος καθώς και του μελετητή της Σ.Μ.Π.Ε.

Η παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) συντάσσεται στα πλαίσια εκπόνησης Ειδικού Χωρικού Σχεδίου του άρθρου 8 του Ν.4447/2016, για τη μελέτη με τίτλο: «Ειδικό Χωρικό Σχέδιο σε τμήμα του πρώην στρατοπέδου Μέγας Αλέξανδρος, στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης». Αρμόδια Αρχή Σχεδιασμού της ΣΜΠΕ είναι ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης.

Για το σκοπό αυτό ο Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης ανέθεσε στην Ένωση των Οικονομικών Φορέων: ΔΙΚΤΥΟ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ Α.Ε. με δ.τ. ΔΙΚΤΥΟ Α.Ε., ΕΥΡΩΤΕΚ – ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με δ.τ. ΕΥΡΩΤΕΚ Α.Ε. και ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΟ, μετά από τη διενέργεια σχετικού διαγωνισμού, την εκπόνηση της μελέτης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, με την από 16-04-2018 Σύμβαση.

Μετά την από 16-12-2019 εισήγηση της Δ/σης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προς το ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. και την αρ. 86/19-12-2019 Πράξη της 12ης Συνεδρίασης γνωμοδότηση αυτού, εκδόθηκε η με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΣΜΠ/7255/77/30-01-2020 (ΑΔΑ: ΨΖΗ04653Π8-Β03) Απόφαση Προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, με τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και τους όρους - περιορισμούς δόμησης, και δόθηκαν και οι ειδικότερες κατευθύνσεις του σχεδιασμού.

Η μελέτη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου που συμπεριλαμβάνει το Πολεοδομικό Σχέδιο Εφαρμογής και την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων υλοποιείται σε (2) στάδια.

Το Α' Στάδιο περιλαμβάνει:

- την μελέτη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (Α' Φάση) το περιεχόμενο του οποίου περιγράφηκε παραπάνω
- την Προμελέτη του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής, με σκοπό την αποσαφήνιση των επιλογών της μελέτης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.
- την Στρατηγική Μελέτη περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- την Γεωλογική Μελέτη Καταλληλότητας

Το Β' Στάδιο, το οποίο αρχίζει μετά την λήξη της διαδικασίας διαβούλευσης της Σ.Μ.Π.Ε., περιλαμβάνει:

- την μελέτη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (Β' Φάση), η οποία θα ενσωματώνει τις διαφοροποιήσεις που θα επιβληθούν στο σχέδιο από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διαβούλευσης.
- την μελέτη του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής με το οποίο καθορίζονται οι ρυμοτομικές και οικοδομικές γραμμές, οι κοινόχρηστοι, κοινωφελείς και οικοδομήσιμοι χώροι της περιοχής μελέτης.
- τον Τελικό Φάκελο Υποβολής της μελέτης προς την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΝ για την έγκριση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.

Η ομάδα μελέτης για την εκπόνηση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου και των Υποστηρικτικών Μελετών αποτελείται από στελέχη των εταιρειών **ΔΙΚΤΥΟ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ Α.Ε.** με δ.τ. ΔΙΚΤΥΟ Α.Ε. και Πρόεδρο Δ.Σ. και Νόμιμο Εκπρόσωπο τον Δούμα Δημήτριο για την κύρια μελέτη ΕΧΣ, την **ΕΥΡΩΤΕΚ – ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ** με δ.τ. ΕΥΡΩΤΕΚ Α.Ε. για τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), καθώς και τον **ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΟ** για τη Γεωλογική Μελέτη.

Για τη σύνταξη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου συνεργάστηκαν οι ακόλουθοι επιστήμονες:

ΟΝΟΜΑ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
Μελέτη Ειδικού Χωρικού Σχεδίου	
Δημήτρης Δούμας	Αρχιτέκτων Μηχανικός - Πολεοδόμος
Βασίλης Παπακωνσταντίνου	Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περ. Ανάπτυξης
Δημήτρης Κοντομάρκος	Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περ. Ανάπτυξης
Μέρκου Ευαγγελία	Αρχιτέκτων Μηχανικός
Ειρήνη Δούμα	Αρχιτέκτων Μηχανικός
Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	
Χατζόπουλος Γεώργιος	Χημικός Μηχανικός
Τσιόκανος Κωνσταντίνος	Δρ Πολιτικών Μηχανικών, Περιβαλλοντολόγος
Γεωλογική Μελέτη	
Γαβριηλίδης Γεώργιος	Γεωλόγος

Η παρούσα μελέτη αποτελεί τη «**Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων**» (ΣΜΠΕ) και εκπονείται από την εταιρεία **ΕΥΡΩΤΕΚ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε.**

Η εκπόνηση της ΣΜΠΕ πραγματοποιείται σύμφωνα με την ΚΥΑ 107017/28.8.2006 (ΦΕΚ 1225/Β/5-9-2006) στα πλαίσια εναρμόνισης της Οδηγίας 2001/42/ΕΕ. Η διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) ακολουθείται υποχρεωτικά και περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

1. Εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ).
2. Διεξαγωγή διαβουλεύσεων.
3. Συνεκτίμηση της περιβαλλοντικής μελέτης και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων κατά τη λήψη αποφάσεων.
4. Παροχή πληροφοριών σχετικά με την απόφαση.

Ειδικότερα για την εκπόνηση της ΣΜΠΕ ακολουθούνται οι προδιαγραφές που αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ της ΚΥΑ 107017/28.8.2006.

Αρμόδιος Αρχή του έργου είναι η Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ).

<p><u>Στοιχεία επικοινωνίας Φορέα Σχεδιασμού:</u></p> <p>ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Ελ. Βενιζέλου 167 Τ.Κ. 56122, Αμπελόκηποι E-mail: dty@ampelokipri-menemeni.gr Τηλ. 2313 300.944</p>	<p><u>Στοιχεία επικοινωνίας μελετητή:</u></p> <p>ΕΥΡΩΤΕΚ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε. Αντώνη Τρίτση 21, Πυλαία, ΤΚ: 57 001 E-mail: info@eurotec.com.gr Τηλ.: 2310 804180.</p>
--	---

3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Αναλύονται η σκοπιμότητα και οι στόχοι του σχεδίου ή προγράμματος.

Επίσης συμπεριλαμβάνονται:

- α) οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν στο σχέδιο ή πρόγραμμα,*
- β) ο τρόπος με τον οποίο οι στόχοι αυτοί και τα περιβαλλοντικά ζητήματα ελήφθησαν υπόψη κατά την προετοιμασία του,*
- γ) η σχέση του με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα.*

3.1 Σκοπιμότητα και στόχοι του Σχεδίου

Στόχοι – Σκοπιμότητα του ΕΧΣ

Τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια συντάσσονται με σκοπό τη χωρική οργάνωση και ανάπτυξη περιοχών ανεξαρτήτως διοικητικών ορίων που μπορεί να λειτουργήσουν ως υποδοχείς σχεδίων, έργων και προγραμμάτων υπερτοπικής κλίμακας ή στρατηγικής σημασίας ή για τις οποίες απαιτείται ειδική ρύθμιση των χρήσεων γης και των λοιπών όρων ανάπτυξής τους.

Η μελέτη του ΕΧΣ εκπονείται σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές μελετών ΕΧΣ της Υ.Α. 27022/06-06-2017 (ΦΕΚ 1976 Β'/07-06-2017) του ΥΠΕΝ, στο ελεύθερο τμήμα του στρατοπέδου που έχει αποδεδειχθεί από τις χρήσεις του Στρατού και έχει παραχωρηθεί κατά χρήση από την ΕΤΑΔ στον Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης και ειδικότερα στο εναπομείναν τμήμα των περίπου 102 στρεμμάτων, δεδομένου ότι στο υπόλοιπο τμήμα της παραχώρησης έχει ήδη θεσμοθετηθεί τοπικό ρυμοτομικό σχέδιο για δημιουργία Αθλητικού Κέντρου.

Στόχος του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι η δημιουργία ενός Πάρκου Αστικού Πρασίνου - Πολιτισμού υπερτοπικής εμβέλειας (πάρκο πόλης), καθώς και των κοινόχρηστων - κοινωφελών χρήσεων εντός αυτού (πολιτισμού, υπαίθριας αναψυχής, ανθοέκθεσης-βοτανικού κήπου και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης), αξιοποιώντας παράλληλα το κτιριακό απόθεμα των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων, μαζί με τις νέες προτεινόμενες κατασκευές.

Για τη διαμόρφωση της πρότασης χωρικού προορισμού της περιοχής παρέμβασης λαμβάνονται υπόψη οι προβλέψεις-κατευθύνσεις του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού, το εγκεκριμένο Γ.Π.Σ. του Δήμου Αμπελοκήπων, η σύμβαση παραχώρησης της έκτασης από την ΕΤΑΔ και η πολεοδόμηση τμήματος της παραχωρημένης έκτασης ως χώρος Αθλητικών Εγκαταστάσεων.

Η χωροθέτηση και υλοποίηση του πάρκου πρασίνου-πολιτισμού ως έργο θα συμβάλει στην αναβάθμιση των υποδομών αστικού πρασίνου και πολιτισμού της πόλης και στην παροχή ενός οργανωμένου πάρκου πόλης για την εξυπηρέτηση του αστικού πληθυσμού της ευρύτερης δυτικής Θεσσαλονίκης αλλά και του ΠΣΘ γενικότερα. Με το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο θα επιτευχθεί η πολεοδομική οργάνωση της περιοχής παρέμβασης ώστε να δύναται να υποδεχθεί τα προβλεπόμενα έργα υποδομής του πάρκου και τις προτεινόμενες χρήσεις και δραστηριότητες, αξιοποιώντας και την επανάχρηση των υφιστάμενων πρώην στρατιωτικών κτιρίων.

Αντικείμενο Μελέτης

Το αντικείμενο της (συνολικής) μελέτης είναι η σύνταξη Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του Ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α'241), σε τμήμα του πρώην στρατοπέδου «Μέγας Αλέξανδρος», στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης, συμπεριλαμβανομένου του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής και των υποστηρικτικών μελετών (της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και της Γεωλογικής Μελέτης Καταλληλότητας), και ολοκληρώνεται με την σύνταξη φακέλου για την έκδοση σχετικού Προεδρικού Διατάγματος προς υποβολή στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο, συντάσσεται σύμφωνα με τις «Τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ειδικών Χωρικών Σχεδίων (Ε.Χ.Σ) του Ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α'241)», υπ' αριθμ. 27022/06-06-2017 Απόφαση Υπουργού ΠΕΝ, (ΦΕΚ 1976 Β'/07-06-2017) και υπόκειται σε Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η οποία εκπονείται με βάση τα αναφερόμενα στην ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ 1225 Β'/2006) και εγκρίνεται με το ίδιο Προεδρικό Διάταγμα που θα εγκριθεί και το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο.

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την υποβολή φακέλου στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την έκδοση του διατάγματος που περιγράφεται στην παράγραφο γ' του άρθρου 8 του Ν.4447/2016 (ΦΕΚ Α' 241).

Ειδικότερα η μελέτη αποτελείται από τις εξής επιμέρους μελέτες:

- Σύνταξη Ειδικού Χωρικού Σχεδίου
- Σύνταξη Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής
- Εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)
- Εκπόνηση Γεωλογικής Μελέτης Καταλληλότητας

Ειδικότερα στη **μελέτη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου** περιγράφεται και αναλύεται ο αναπτυξιακός χαρακτήρας και οι προοπτικές της ευρύτερης περιοχής μελέτης, όπως προκύπτει από δημογραφικά χαρακτηριστικά, οικονομικές δραστηριότητες και απασχόληση, και τυχόν συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής σε σχέση και με το ευρύτερο περιβάλλον. Λαμβάνεται επίσης υπόψη το βιοτικό επίπεδο και η ποιότητα ζωής με τις υποστηρικτικές τους υποδομές (τεχνική και κοινωνική υποδομή, αρχιτεκτονική φυσιογνωμία – ποιότητα οικιστικού περιβάλλοντος κλπ). Επιπλέον σχολιάζονται πολιτιστικά – ιστορικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής ενώ γίνεται ανάλυση όλων των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος εντός της έκτασης της περιοχής μελέτης.

Περιγράφονται επίσης οι κατευθύνσεις και ρυθμίσεις χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης υπερκείμενων επιπέδων σχεδιασμού για την ευρύτερη περιοχή δίνοντας συνοπτικά το προφίλ του χωροταξικού πλαισίου και αναλύονται οι ειδικές σχέσεις και ρόλοι της περιοχής μελέτης με αυτό, τόσο στη σημερινή κατάσταση όσο και στα πλαίσια των προοπτικών της ευρύτερης περιοχής.

Επιπλέον αναλύεται ολόκληρο το πλέγμα των θεσμοθετημένων/υφιστάμενων χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης στην ζώνη άμεσης επιρροής της περιοχής μελέτης και συγκεκριμένα οι χρήσεις γης, η υπάρχουσα οικιστική ανάπτυξη και η δυναμική, ενώ γίνεται και αναφορά στο δομημένο περιβάλλον καθώς και στα υφιστάμενα βασικά δίκτυα υποδομής της περιοχής μελέτης.

Συγκεντρώνονται επίσης σε συνθετική μορφή τα βασικά δεδομένα και προβλήματα τόσο του φυσικού όσο και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, που έχουν διαπιστωθεί, έτσι ώστε να γίνει η συνθετική αξιολόγηση που περιλαμβάνει την αξιολόγηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων και προοπτικών, την αξιολόγηση θεμάτων και προβλημάτων πολεοδομικού επιπέδου, την αξιολόγηση δεδομένων χωροταξικού/περιβαλλοντικού χαρακτήρα, που με βάση τα συμπεράσματα αυτών και την συνεκτίμηση όλων των σχετικών – θετικών και αρνητικών – παραγόντων διατυπώνονται βασικά στοιχεία της πρότασης χωρικής ανάπτυξης και οργάνωσης της περιοχής μελέτης, όπως στόχοι, βασικές αρχές και προγραμματικά μεγέθη, και τεκμηριώνεται ο προκρινόμενος χωρικός προορισμός/επενδυτική ταυτότητα της περιοχής παρέμβασης.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται το πρότυπο ανάπτυξης, χωρικής και πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής αναφοράς του, σε σχέση και με το ευρύτερο περιβάλλον, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Απόφαση Προέγκρισης για το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο, ενώ διατυπώνονται επίσης οι βασικές αρχές οργάνωσης, επισημαίνοντας τους συσχετισμούς προς τον χωροταξικό σχεδιασμό ανώτερης κλίμακας. Καθορίζονται επίσης οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όροι δόμησης (συντελεστής δόμησης, μέγιστη επιτρεπόμενη κάλυψη, μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος), γίνεται αναφορά στην προτεινόμενη κατάσταση του δομημένου περιβάλλοντος (δομή, μορφολογία συνόλων, κατάσταση δημόσιων – ιδιωτικών ελεύθερων χώρων, υλοποιημένος Σ.Δ.) και στο δίκτυο ελεύθερων κοινοχρήστων χώρων και κοινωφελών εγκαταστάσεων και δίκτυο

πεζοδρόμων (κατάσταση – δομή – ροές), καθώς και στα προτεινόμενα δίκτυα υποδομής (ύδρευση, αποχέτευση, απορροή ομβρίων, ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο, τηλεπικοινωνίες).

Τέλος περιγράφεται το πρόγραμμα ενεργοποίησης του ΕΧΣ, στο οποίο περιγράφεται ο φορέας εφαρμογής του ΕΧΣ, και οποίο περιέχει τις τυχόν απαιτούμενες ειδικότερες μελέτες, αναγκαία έργα – παρεμβάσεις και αναγκαίες θεσμικές ρυθμίσεις. Επίσης γίνεται αναφορά στους εμπλεκόμενους φορείς για την υλοποίηση των παραπάνω έργων ή παρεμβάσεων, και στη χρονική διαδοχή ή συσχέτιση των σχετικών ενεργειών, ενώ περιλαμβάνεται και προϋπολογισμός των προτεινόμενων έργων και παρεμβάσεων.

Τα Ειδικά Χωρικά Σχέδια υπόκεινται σε **Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)**, η οποία εκπονείται με βάση τα αναφερόμενα στην ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ Β' 1225/2006) και εγκρίνεται με το ίδιο Προεδρικό Διάταγμα που θα εγκριθεί και το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο. Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Επιπτώσεων συντάσσεται στα πλαίσια της διαδικασίας της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του ΕΧΣ. Σκοπός της ΣΜΠΕ είναι η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης κατά την υλοποίηση των στρατηγικών κατευθύνσεων του εν λόγω σχεδίου ρύθμισης του χώρου με τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων, όρων και διαδικασιών για την αξιολόγηση και εκτίμηση των επιπτώσεων που ενδέχεται να υπάρξουν στο περιβάλλον του Δήμου αλλά και ειδικότερα της εγγύς ζώνης εφαρμογής του Σχεδίου χωρικής και πολεοδομικής οργάνωσης. Προωθείται έτσι η αναγκαιότητα της αειφόρου ανάπτυξης και μια υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος.

Η διαδικασία της ΣΠΕ ενεργοποιείται από τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ). Αντικείμενο της ΣΜΠΕ είναι:

- α) Η αποτύπωση της σκοπιμότητας, των στρατηγικών προβλέψεων και των εναλλακτικών προτάσεων του ΕΧΣ.
- β) Η ενεργοποίηση μιας συγκεκριμένης μεθοδολογίας αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει ποιοτικών και ποσοτικών προσεγγίσεων.
- γ) Η σύνθεση ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιπτώσεων, βασισμένο στη λογική των δεικτών – παρατηρητηρίων,
- δ) Η ενεργοποίηση της διαδικασίας της δημόσιας διαβούλευσης για τη λήψη των αναγκαίων αναδράσεων επί της μελέτης του ΕΧΣ και της πολεοδομικής μελέτης,
- ε) Η σύνθεση του πλαισίου υλοποίησης χωρικών παρεμβάσεων (αστικών λειτουργιών και εξυπηρετήσεων), αυτών που απορρέουν από τις επιλογές του σχεδίου. Κεντρικοί άξονες της ΣΜΠΕ είναι η μεθοδολογία αποτίμησης των επιπτώσεων του σχεδίου και το προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης.

Επιπροσθέτως καθώς η περιοχή μελέτης αποτελεί μια εκτός σχεδίου περιοχή, θα συνταχθεί για αυτήν και **Γεωλογική Μελέτη Καταλληλότητας**, η οποία θα εκπονηθεί με τις προδιαγραφές του Παραρτήματος Ι της υπ αριθμ. οικ.37691/2007 Απόφασης Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ Β' 1902): «Έγκριση προδιαγραφών για την εκπόνηση Μελετών Γεωλογικής Καταλληλότητας που συντάσσονται στα πλαίσια των μελετών ΓΠΣ - ΣΧΟΟΑΠ» και θα εγκριθεί από την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΝ σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 144 του Ν.4495/2017 (ΦΕΚ 167 Α').

3.2 Οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη

Για το σκοπό της μελέτης θα διερευνηθούν στην παρούσα Φάση οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, ώστε να καθοριστούν και οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για το Σχέδιο. Επίσης διερευνάται και η σχέση του έργου με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα.

Η ενσωμάτωση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στις επιμέρους πολιτικές σχεδιασμού του χώρου και η ισχυροποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής για την επίτευξη του σκοπού αυτού καθιστά αναγκαία την παρουσίαση κατ' αρχάς των βασικότερων σχετικών κατευθύνσεων.

Γενικά οι θεματικές στρατηγικές για το περιβάλλον υλοποιούνται μέσω της εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών, Στρατηγικών και Ανακοινώσεων που εκδίδονται από την ΕΕ και ενσωματώνονται στην ελληνική νομοθεσία. Επίσης, σε αρκετές περιπτώσεις, επιμέρους πολιτικές για το περιβάλλον αποτυπώνονται σε εθνικό επίπεδο με την ανάπτυξη σχετικών Εθνικών Σχεδίων Δράσης.

Οι σημαντικότεροι γενικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν άμεσα ή έμμεσα το συγκεκριμένο Σχέδιο ανά περιβαλλοντικό τομέα παρουσιάζονται στα επόμενα κεφάλαια.

3.2.1 Γενικοί Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Το Θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, το οποίο ενέκρινε η διεθνής κοινότητα τον Σεπτέμβριο του 2015, αντιπροσωπεύει ένα νέο φιλόδοξο σχέδιο στρατηγικής για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων τάσεων και προκλήσεων. Στον πυρήνα του Θεματολογίου με ορίζοντα το 2030 βρίσκονται οι 17 Στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΣΒΑ) και οι συναφείς στόχοι, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030. Μαζί με τις άλλες διεθνείς διασκέψεις και συνόδους κορυφής που πραγματοποιήθηκαν το 2015 στην Αντίς Αμπέμπα και στο Παρίσι, η διεθνής κοινότητα διαθέτει πλέον ένα νέο πλαίσιο εντός του οποίου μπορούν να συνεργάζονται όλες οι χώρες για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων. Οι στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη εφαρμόζονται σε όλες τις χώρες και η ΕΕ έχει δεσμευτεί να πρωτοστατήσει στην υλοποίησή τους. Ειδικότερα τα κύρια στοιχεία της νέας στρατηγικής προσέγγισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι¹:

- Η απάντηση της ΕΕ στην υλοποίηση του Θεματολογίου με ορίζοντα το 2030 θα περιλαμβάνει δύο άξονες εργασίας: ο πρώτος είναι η ενσωμάτωση των στόχων για τη βιώσιμη ανάπτυξη στο ευρωπαϊκό πολιτικό πλαίσιο και στις τρέχουσες προτεραιότητες της Επιτροπής και ο δεύτερος είναι η έναρξη του προβληματισμού για την περαιτέρω ανάπτυξη του πιο μακροπρόθεσμου οράματός για τον στόχο των τομεακών πολιτικών μετά το 2020.
- Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τα μέσα που διαθέτει, συμπεριλαμβανομένων των μέσων για τη βελτίωση της νομοθεσίας, ώστε να διασφαλίσει ότι οι υφιστάμενες και οι νέες πολιτικές θα λαμβάνουν υπόψη τους τρεις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης: τον κοινωνικό, τον περιβαλλοντικό και τον οικονομικό.
- Για να δημιουργηθεί ένας δυναμικός χώρος που θα συνενώνει τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η Επιτροπή θα θέσει σε λειτουργία μια

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016

πολυσυμμετοχική πλατφόρμα που θα εξυπηρετεί την παρακολούθηση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την υλοποίηση των ΣΒΑ σε όλους τους τομείς.

- Η Επιτροπή θα υποβάλλει εκθέσεις για την πρόοδο της ΕΕ όσον αφορά την υλοποίηση του Θεματολογίου με ορίζοντα το 2030 και θα ξεκινήσει τις εργασίες για την περαιτέρω ανάπτυξη του οράματος με προοπτική πέραν του 2020.

Από το σύνολο των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (2016-2030) ο 11^{ος} Στόχος αφορά τις Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες μέσω του οποίου επιδιώκεται η δημιουργία ασφαλών προσαρμοστικών βιώσιμων πόλεων και ανθρώπινων οικισμών, χωρίς αποκλεισμούς. Ενδεικτικοί υποστόχοι, σε συνάφεια με τους στόχους του υπό μελέτη ΕΧΣ, αποτελούν οι εξής:

- Έως το 2030, παροχή καθολικής πρόσβασης σε ασφαλείς, χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμους πράσινους και δημόσιους χώρους, ιδίως για τις γυναίκες και τα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρία (11.7).
- Ενίσχυση των προσπαθειών για την προστασία και τη διαφύλαξη της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς (11.4).
- Έως το 2030, βελτίωση της χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμης αστικοποίησης για όλους καθώς και των ικανοτήτων για συμμετοχικό, ολοκληρωμένο και βιώσιμο σχεδιασμό και διαχείριση των ανθρώπινων οικισμών για όλες τις χώρες (11.3).

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελούν απειλή για την ύπαρξη της Ευρώπης και του κόσμου. Για να αντιμετωπίσει αυτή την πρόκληση, η Ευρώπη προετοιμάζει μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που θα μετατρέψει την Ένωση σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία, με μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050, όπου η οικονομική ανάπτυξη θα είναι αποσυνδεδεμένη από τη χρήση των πόρων και όπου κανένας άνθρωπος και κανένας τόπος δεν θα μένει στο περιθώριο.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία παρέχει έναν οδικό χάρτη δράσεων για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων με τη μετάβαση σε μια καθαρή, κυκλική οικονομία και την ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής, την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και τη μείωση της ρύπανσης. Περιγράφει αδρομερώς τις απαιτούμενες επενδύσεις και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξασφαλιστεί ότι η μετάβαση θα είναι δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία καλύπτει όλους τους τομείς της οικονομίας, ιδίως τις μεταφορές, την ενέργεια, τη γεωργία, τα κτίρια και βιομηχανίες.

Η ανακοίνωση² για την Πράσινη Συμφωνία καθορίζει την πορεία της δράσης κατά το επόμενο διάστημα. Οι μελλοντικές εργασίες της Επιτροπής θα καθοδηγούνται από το αίτημα του κοινού για ανάληψη δράσης και από επιστημονικά τεκμήρια, όπως αυτά περιλαμβάνονται διεξοδικά στις εκθέσεις της Διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή, της Διακυβερνητικής πλατφόρμας επιστήμης-πολιτικής για τη βιοποικιλότητα και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων, των Παγκόσμιων Προοπτικών για τους Πόρους και στην έκθεση SOER 2019 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος.

- Κλιματικοί Στόχοι

² European Commission, 2019

- Καθαρή, προσιτή και ασφαλής ενέργεια
- Βιομηχανική στρατηγική για μια καθαρή και κυκλική οικονομία
- Βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα
- Προς μία Πράσινη Κοινή Αγροτική Πολιτική/ Στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο
- Διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας
- Προς ένα περιβάλλον μηδενικής ρύπανσης χωρίς τοξικές ουσίες
- Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ
- Η ΕΕ ως παγκόσμιος ηγέτης.

Για τους παραπάνω τομείς έχουν τεθεί χρονοδιαγράμματα για την εφαρμογή των επιμέρους στόχων και δεσμεύσεων.

3.2.2 Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα

Η ισχύουσα **στρατηγική για τη βιοποικιλότητα** περιλαμβάνει έξι ειδικούς στόχους, οι οποίοι εξυπηρετούν τον πρωταρχικό στόχο για το 2020 που αφορά την³:

«ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ μέχρι το 2020 και αποκατάστασή τους στο βαθμό του εφικτού, με παράλληλη ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως».

Οι στόχοι της στρατηγικής αποσκοπούν στην προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, στην ενίσχυση της θετικής συμβολής στη γεωργία και τη δασοκομία με σκοπό τη μείωση της πίεσης προς τη βιοποικιλότητα καθώς και την αύξηση της συμβολής της ΕΕ στην παγκόσμια βιοποικιλότητα.

Η ΕΕ διαθέτει νομικό και θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας. Θεμελιώδεις είναι οι οδηγίες για τη συγκρότηση του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000:

- Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (L 206/ 22.7.1992) «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».
- Οδηγία 2009/147/ΕΚ (πρώην 79/409/ΕΟΚ L 103/25.4.1979) «περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών».

Η έγκριση της εθνικής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα για τα έτη 2014 - 2029 και του πενταετούς Σχεδίου Δράσης πραγματοποιήθηκε με την ΥΑ 40332/8-9-2014 (ΦΕΚ Β' 2383/2014).

Η Στρατηγική απαρτίζεται από 13 Γενικούς Στόχους, οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε Ειδικούς Στόχους και εξειδικεύεται με το πρώτο πρόγραμμα Δράσης πενταετούς διάρκειας. Ειδικότερες κατευθύνσεις σε ότι αφορά τη βιοποικιλότητα και το χωρικό σχεδιασμό αναφέρονται στο Γενικό Στόχο 5 «Ενσωμάτωση των αναγκών διατήρησης της βιοποικιλότητας και προώθηση της αειφορικής διαχείρισης των οικοσυστημάτων σε όλες τις πολιτικές και σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού (αναπτυξιακού, χωροταξικού και πολεοδομικού) και θέσπιση κινήτρων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας» ενώ για τις αστικές περιοχές ο Γενικός Στόχος εξειδικεύεται στον Ειδικό Στόχο 5.3 «Διασφάλιση συμβατότητας των δραστηριοτήτων οικιστικής και βιομηχανικής ανάπτυξης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας».

Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο σε σχέση με την προστασία και διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας αφορά κυρίως στις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (ΚΥΑ) με τις οποίες έγινε η εναρμόνιση των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ. Ο Νόμος (ν.3937/2011) για τη «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας» στοχεύει στην επικαιροποίηση των κατευθύνσεων και του θεσμικού

³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011.

πλαίσιου του ν.1650/1986 (όπως ισχύει) για την προστασία του περιβάλλοντος. Η σημαντικότερη χωρική διάσταση του νόμου είναι η «θεσμική κατοχύρωση» των περιοχών Natura 2000, με την παρουσίαση του εθνικού καταλόγου περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Κοινοτικό δίκτυο και τον καθορισμό ελάχιστων ρυθμίσεων για την προστασία και διαχείρισή τους. Ο εθνικός κατάλογος περιοχών του Δικτύου Natura 2000 αναθεωρήθηκε σύμφωνα με την ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 4432/2017). Σύμφωνα με το ν.4519/2018 (ΦΕΚ Α' 25/2018) καθορίζονται «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» (ΦΔΠΠ) που περιλαμβάνουν 28 (υφιστάμενους) φορείς που μετονομάζονται και 8 νέους φορείς. Η χωρική αρμοδιότητα αυτών περιλαμβάνει το σύνολο των περιοχών Natura 2000.

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι που προσδιορίζονται για τη βιοποικιλότητα, χλωρίδα και πανίδα είναι οι εξής:

- Διασφάλιση των συνθηκών για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των προστατευόμενων σχηματισμών
- Ενίσχυση της δημιουργίας αστικών χώρων πρασίνου και των ειδών χλωρίδας και πανίδας

3.2.3 Πληθυσμός - Περιβαλλοντικές επιδράσεις στην ανθρώπινη υγεία

Η περιφερειακή πολιτική επικεντρώνεται στις περιφέρειες και τις πόλεις της ΕΕ, τονώνοντας την οικονομική τους ανάπτυξη και βελτιώνοντας την ποιότητα της ζωής των κατοίκων τους χάρη σε επενδύσεις στρατηγικού χαρακτήρα. Αποτελεί επίσης μια ουσιαστική ένδειξη αλληλεγγύης, καθώς εστιάζει την παρεχόμενη στήριξη στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες. Οι επιδιώξεις στον τομέα αυτόν είναι οι ακόλουθες:

- Απάλειψη των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών ανισοτήτων στον ευρωπαϊκό χώρο.
- Αναδόμηση των υποβαθμισμένων βιομηχανικών περιοχών.
- Διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές με φθίνουσα παραγωγή.

Ειδικότερα για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών και οικονομικών προβλημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή υπέβαλε το Μάρτιο του 2010 την πρόταση Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία έγινε αποδεκτή από τα κράτη-μέλη κατά το Συμβούλιο της 17ης Ιουνίου 2010. Στο πλαίσιο της στρατηγικής αυτής, προτεραιότητα αποτελεί και η «Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς», με την προώθηση απόκτησης νέων δεξιοτήτων από τους εργαζόμενους, καλλιέργεια της δημιουργικότητας και αύξηση των θέσεων απασχόλησης, συμβάλλοντας στην επίτευξη της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Η ανθρώπινη υγεία προστατεύεται μέσω των εθνικών πολιτικών και σχετίζεται με τους στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής για την κλιματική αλλαγή, τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, του θορύβου, την προστασία από τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία και τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και των υδάτινων πόρων.

Σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές όσον αφορά στην προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, οι οποίοι προκύπτουν ή ενδέχεται να προκύψουν λόγω της έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία κατά την εργασία τους έχει εκδοθεί το ΠΔ 120/2016 (ΦΕΚ Α' 203/2016) εναρμόνιση με την οδηγία 2013/35/ΕΕ «περί των ελαχίστων απαιτήσεων υγείας

και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (ηλεκτρομαγνητικά πεδία)».

Επίσης σχετικά με τις εκπομπές θορύβου έχει εκδοθεί η ΚΥΑ αρ.13586/724 (ΦΕΚ Β' 384/2006) Καθορισμός μέτρων, όρων και μεθόδων για την αξιολόγηση και τη διαχείριση του θορύβου στο περιβάλλον, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2002/49/ΕΚ «σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου» του Συμβουλίου της 25.6.2002». Με την απόφαση αυτή αποσκοπείτε ο καθορισμός των αναγκαίων μέτρων, όρων και διαδικασιών ώστε να προλαμβάνονται και να περιορίζονται οι δυσμενείς επιπτώσεις, από την έκθεση στον περιβαλλοντικό θόρυβο.

Επίσης έχει εκδοθεί και η ΚΥΑ 37393/2028 (ΦΕΚ Β' 1418/2003) «Μέτρα και όροι για τις εκπομπές θορύβου στο περιβάλλον από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους», όπως τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ ΗΠ 9272/471/2007 (ΦΕΚ Β' 286/2007).

Επίσης σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία (2008 – 2012) η Εθνική Στρατηγική για τη Δημόσια Υγεία αποβλέπει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του πληθυσμού και δεν περιορίζεται στις δράσεις προστασίας του πληθυσμού από παράγοντες κινδύνου. Καθορίζει τους μακροπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους της, περιγράφει τις δράσεις και τις παρεμβάσεις, προσδιορίζει τους φορείς, τους τομείς και τα επίπεδα της διοίκησης που έχουν την ευθύνη για την πολυτομεακή και διατομεακή εφαρμογή της.

Οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για τον πληθυσμό και την ανθρώπινη υγεία είναι οι εξής:

- Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας και των υποδομών αναψυχής
- Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών
- Βελτίωση συνθηκών απασχόλησης και ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος
- Βελτίωση των αστικών μετακινήσεων και περιορισμός της χρήσης ΙΧ οχημάτων

3.2.4 Υδατικοί πόροι

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συμπεριλάβει στις άμεσες προτεραιότητες της την υψηλή ποιότητα των υπόγειων και επιφανειακών υδατικών πόρων. Η **περιβαλλοντική πολιτική των υδάτων** αφορά κυρίως την εφαρμογή δύο Οδηγιών, της 2000/60/ΕΚ «Οδηγία Πλαίσιο των Υδάτων» (ΟΠΥ) και της 2007/60/ΕΚ «Αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων πλημμύρας». Από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζονται οι κατάλληλες κατευθύνσεις για την εφαρμογή της πολιτικής των υδάτων την επόμενη περίοδο⁴.

Με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) και τις επιμέρους συμπληρωματικές Οδηγίες, τέθηκαν σε επίπεδο ΕΕ οι βάσεις για την ολοκληρωμένη προσέγγιση της προστασίας και διαχείρισης των υδάτων. Άμεσος στόχος είναι να σταματήσει η υποβάθμιση της ποιότητας των νερών. Μακροπρόθεσμος στόχος είναι να αποκτήσουν ως το 2015 όλα τα νερά στην Ευρωπαϊκή Ένωση «καλή ποιότητα» που θα ανταποκρίνεται σε αυστηρά οικολογικά και χημικά πρότυπα. Σε σύγκριση με προγενέστερες αντιλήψεις η νέα αυτή πολιτική εισάγει καινοτόμες θέσεις όπως μεταξύ άλλων είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση, η διαχείριση σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης (και διασυνοριακής), η αναγνώριση των αναγκών σε νερό των οικοσυστημάτων και η σημασία της

⁴ European Commission, 2012.

συμμετοχής του πολίτη στο σχεδιασμό, τη λήψη των αποφάσεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής για τα νερά. Κεντρική ιδέα αποτελεί η ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων στη γεωγραφική κλίμακα των Λεκανών Απορροής Ποταμών, η έννοια των οποίων επαναπροσδιορίζεται ώστε να περιλάβει τα εσωτερικά επιφανειακά (ποταμοί, λίμνες), τα υπόγεια ύδατα, τα μεταβατικά (δέλτα, εκβολές ποταμών) και τα παράκτια οικοσυστήματα.

Το 2008 υπεγράφη το πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου (2009/89/CE L34 4.2.2009), στη σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων περιοχών της Μεσογείου, χωρίς να έχει γίνει ακόμη νομοθετική κύρωση του πρωτοκόλλου. Η ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών αποτελεί συνιστώσα της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ, την οποία ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, στις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2007.

Η Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με το ν.3199/2003 (ΦΕΚ Α΄ 280/2003) «Προστασία και διαχείριση υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου». Ακόμη, έχει εκδοθεί και το ΠΔ 51/2007 (ΦΕΚ Α΄ 54/2007) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000».

Σύμφωνα με το ΠΔ 51/2007, «κάθε Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ) εκπονεί Σχέδιο Διαχείρισης κάθε 6 χρόνια (το πρώτο καταρτίζεται και εγκρίνεται μέχρι 22.12.2009, αναθεωρείται και ενημερώνεται το αργότερο μέχρι 22.12.2015 και στη συνέχεια κάθε 6 χρόνια). Το Σχέδιο Διαχείρισης περιλαμβάνει Πρόγραμμα Μέτρων και Πρόγραμμα Παρακολούθησης».

Η εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για τη διαχείριση του πλημμυρικού κινδύνου, ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο το 2010 με την ΚΥΑ Η.Π 31822/1542/Ε103 (ΦΕΚ Β΄1108/21-7-2010). Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες όλων των εμπλεκόμενων Φορέων στη διαχείριση του κινδύνου των πλημμυρών περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία, σύμφωνα με το υπ' αριθ. 7824/16-11-2011 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας - Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

Για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων εφαρμόζεται η Οδηγία 91/271/ΕΟΚ (τροποποιήθηκε με την Οδηγία 98/15/ΕΚ) που έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με την ΚΥΑ 5673/400/1997 (ΦΕΚ 192/Β/14-3-1997) με τίτλο «Μέτρα και Όροι για την επεξεργασία των Αστικών Λυμάτων».

Η Θαλάσσια Στρατηγική για την προστασία και διαχείριση των θαλάσσιων υδάτων, διατυπώνεται στο Ν.3983/2011, (ΦΕΚ Α΄ 144/2011) με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2008/56/ΕΚ

Η πολιτική για την προστασία των υδάτων σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με δύο άλλες βασικές κατευθύνσεις της περιβαλλοντικής πολιτικής, που είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι που προσδιορίζονται για τα ύδατα είναι οι εξής:

- Αποφυγή υποβάθμισης της χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτινων σωμάτων
- Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για την ανθρώπινη χρήση
- Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)

3.2.5 Έδαφος - Απόβλητα

Ο σημαντικότερος στόχος προστασίας των εδαφών είναι η προστασία από τον κίνδυνο που προκαλεί η διαδικασία της απερίημωσης. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες που πλήττονται από το φαινόμενο της ερημοποίησης ως συνδυασμένο αποτέλεσμα των βιογεωκλιματικών χαρακτηριστικών της και της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών της πόρων. Με το ν.2468/1997 επικυρώθηκε από την Ελλάδα η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της ερημοποίησης.

Σημαντική παράμετρο που επηρεάζει την κατάσταση του εδαφικού παράγοντα αποτελούν επίσης τα απόβλητα. Με το ν.4042/2012, (ΦΕΚ Α' 24/2012) με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2008/98/ΕΚ, ρυθμίζεται συνολικά η διαχείριση των αποβλήτων, ώστε να προστατεύεται το περιβάλλον και η ανθρώπινη υγεία και να εξοικονομούνται οι φυσικοί πόροι, μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης, καθώς και της ανάκτησης υλικών ή/και ενέργειας από τα απόβλητα. Με το νέο νόμο θεσπίζονται ενιαίοι κανόνες διαχείρισης για όλα τα είδη αποβλήτων, με ενσωμάτωση ειδικών ρυθμίσεων για τα επικίνδυνα απόβλητα. Κύριος στόχος είναι η μετάβαση σε μια κοινωνία ανακύκλωσης, με υψηλό επίπεδο αποδοτικότητας των πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προωθηθεί η επαναχρησιμοποίηση προϊόντων και οι δραστηριότητες προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, καθώς και η προώθηση της ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας. Σύμφωνα με τα παραπάνω, για την πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων εφαρμόζεται κατά προτεραιότητα η ακόλουθη ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης:

- α) πρόληψη
- β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση
- γ) ανακύκλωση
- δ) άλλου είδους ανάκτηση, π.χ. ανάκτηση ενέργειας, και
- ε) διάθεση.

Για την επίτευξη των παραπάνω και τη βελτίωση της δυνατότητας ανάκτησης, τα απόβλητα πρέπει να συλλέγονται χωριστά εάν αυτό είναι τεχνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά εφικτό, πριν να τύχουν εργασιών ανάκτησης που θα έχουν τα καλύτερα συνολικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα.

Στον τομέα της διαχείρισης στερεών αποβλήτων έχουν εκδοθεί επιπλέον και πλήθος αποφάσεων στην ελληνική νομοθεσία με σημαντικότερες τις:

- ΚΥΑ Οικ. 51373/4684/ 15-12-2015 (ΦΕΚ Β' 2706/2015) «Κύρωση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων».
- ΚΥΑ 8668/2007 (ΦΕΚ Β' 287/2007) «Έγκριση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικίνδυνων

Αποβλήτων».

- ΚΥΑ Η.Π. 13588/725/06 (ΦΕΚ Β' 383/2006) «Μέτρα και όροι για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 91/689/ΕΟΚ 'για τα επικίνδυνα απόβλητα' του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991. Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 19396/1546/1997 κοινής υπουργικής απόφασης «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων» (Β' 604).

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι που προσδιορίζονται για το έδαφος είναι οι εξής:

- Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους
- Αποφυγή κινδύνου υποβάθμισης εδαφικών συνθηκών, εξαιτίας φυσικών καταστροφών
- Περιορισμός των αστικών αποβλήτων και ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης

3.2.6 Κλιματικοί παράγοντες - Ατμοσφαιρική ρύπανση

Ενέργεια - Κλιματική αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά διάφορους τομείς των ανθρώπινων δραστηριοτήτων όπως η γεωργία, η ενέργεια και οι υποδομές. Οι μεταβολές στη διαθεσιμότητα ύδατος θα έχουν άμεσες επιπτώσεις στην εφαρμογή άλλων πολιτικών όπως π.χ. η αγροτική παραγωγή και η παραγωγή ενέργειας. Σχετικά με την υλοποίηση των στόχων της ΕΕ, οι κατευθύνσεις της Λευκής Βίβλου⁵ αφορούν κυρίως στην ενσωμάτωση σε υφιστάμενες πολιτικές, όπως των υδάτων και της βιοποικιλότητας, μέσα από τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών καθώς και τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον οδικό χάρτη για μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO₂ έως το 2050 (COM(2011) 112 τελικό), ο οποίος έχει ως στόχο να συνεισφέρει στην κεντρική πολιτική της ΕΕ για μια Ευρώπη με υψηλή αποδοτικότητα των πόρων που διαθέτει. Στο πλαίσιο αυτό προτείνει συγκεκριμένες στρατηγικές για την επίτευξη μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών CO₂ και αειφόρο ανάπτυξη έως το 2050.

Στις 15 Δεκεμβρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την Ανακοίνωση «Ενεργειακός χάρτης 2050».⁶ Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 80-95% των επιπέδων του 1990 μέχρι το 2050, ο ενεργειακός αυτός χάρτης διερευνά τους τρόπους επίτευξης αυτού του στόχου, παράλληλα βέβαια με την εξασφάλιση ασφάλειας στην παροχή ενέργειας προς τους καταναλωτές και την ανταγωνιστικότητα σε αυτόν τον σημαντικό τομέα. Με βάση την ανακοίνωση αυτή, προωθείται μακροπρόθεσμο ευρωπαϊκό πλαίσιο σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους.

Κύριος άξονας αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής πολιτικής είναι η σταθερή προσήλωση στην ανάγκη αύξησης της ενεργειακής απόδοσης. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων που τίθενται σε εθνικό επίπεδο και αφορούν μέτρα και επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης στον κτιριακό τομέα, τη βιομηχανία και τις μεταφορές⁷. Για το σκοπό αυτό έχουν θεσμοθετηθεί οι νόμοι:

⁵ Commission of the European Communities, 2009.

⁶ European Commission, 2011

⁷ ΥΠΕΚΑ - ΚΑΠΕ, 2014

- ν.3855/2010 (ΦΕΚ Α΄ 95/2010) «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2006/32/ΕΚ
- ν.4122/2013 (ΦΕΚ Α΄ 42/2013) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» σύμφωνα με τον οποίο εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ η οποία αντικαθιστά την προγενέστερη Οδηγία 2002/91/ΕΚ. Για το σκοπό αυτό έχουν εκδοθεί ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) (ΦΕΚ Β΄ 2367/2017) και οι Τεχνικές Οδηγίες ΤΕΕ για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων (ΦΕΚ Β΄ 4003/2017).

Το (πρόσφατο) Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα⁸ (ΕΣΕΚ) καθορίζει πιο φιλόδοξους εθνικούς Στόχους για επίτευξη των επιδιώξεων της Ενεργειακής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως το έτος 2030, τόσο σε σχέση με το αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ του Ιανουαρίου 2019, που είχε σταλεί για αξιολόγηση προς τις υπηρεσίες της ΕΕ, όσο και με κεντρικούς Ευρωπαϊκούς στόχους που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα:

- Α) θέτει υψηλότερο στόχο μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για να γίνει δυνατή η μετάβαση σε μια οικονομία κλιματικής ουδετερότητας έως το έτος 2050,
- Β) αυξάνει το στόχο για διείσδυση των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας,
- Γ) ενισχύει τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης θέτοντας πιο φιλόδοξο στόχο εξοικονόμησης ενέργειας και
- Δ) δρομολογεί τη δέσμευση για την απολιγνιτοποίηση του τομέα της ηλεκτροπαραγωγής, οδηγώντας σε ριζικό μετασχηματισμό τον ενεργειακό τομέα.

Ειδικότερα στις Πολιτικές και Μέτρα για την επίτευξη του στόχου για τις εκπομπές και απορροφήσεις αερίων του θερμοκηπίου, καθορίζεται η Πολιτική ΠΠ1.8: Αστικές βιοκλιματικές αναπλάσεις και έξυπνες πόλεις. Σχετικά με τις «Δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια, βιομηχανίες και υποδομές» της Πολιτικής αυτής, αναφέρεται ότι: *Οι πόλεις μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και εφαρμογή των πολιτικών και μέτρων για τη κλιματική αλλαγή, καθώς βρίσκονται στη διασύνδεση της τοπικής δράσης και των εθνικών και διεθνών δεσμεύσεων για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Οι αστικές και βιομηχανοποιημένες περιοχές στην Ελλάδα κατέχουν σημαντικό μερίδιο στην εθνική κατανάλωση ενέργειας και στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Ως εκ τούτου οι βελτιώσεις στον πολεοδομικό σχεδιασμό και στη διαχείριση ενέργειας σε τοπικό επίπεδο συμβάλλουν δραστικά στη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των πόλεων καθώς και του αποτυπώματος άνθρακα. Επιπλέον η αστική βιοκλιματική ανάπλαση σχετίζεται με τη διαχείριση της κατανάλωσης ενέργειας, τη διαχείριση φωτισμού κοινοχρήστων χώρων, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην πόλη (σε ιδιωτικούς και δημόσιους χώρους), την έξυπνη διαχείριση απορριμμάτων, τις πράσινες οροφές, τα κτίρια χαμηλής και σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας, τους ποδηλατοδρόμους, τις τεχνολογικές εφαρμογές πληροφόρησης στον δημόσιο χώρο, καθώς και την περιβαλλοντική αφύπνιση των πολιτών. Επιπλέον, ο ορθός πολεοδομικός και αρχιτεκτονικός βιοκλιματικός σχεδιασμός και η χρήση βιώσιμων υλικών στο πλαίσιο του βιοκλιματικού σχεδιασμού (δροσερά υλικά, δομές σκίασης, βλάστηση) αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων. Επιμέρους δράσεις όπως, η δημιουργία αστικών πράσινων φαραγγιών (urban green canyons) με την κατάλληλη δενδροφύτευση των δρόμων, των αστικών κενών, των ελεύθερων δημόσιων χώρων και των πλατειών, καθώς και η χρήση σύγχρονων ψυχρών υλικών και τεχνολογιών που έχουν υψηλή ανακλαστικότητα στην ηλιακή ακτινοβολία και οδηγούν στην ενεργειακή εξοικονόμηση του δομημένου περιβάλλοντος,*

⁸ ΥΠΕΝ, 2019α

αποτελούν δομικά συστατικά της βιώσιμης ανάπτυξης των πόλεων καθώς μειώνουν τα θερμικά μεγέθη και το ενεργειακό και ανθρακικό αποτύπωμα, συμβάλλοντας σημαντικά στον μετριασμό των κλιματικών επιπτώσεων και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Το 2016 εγκρίθηκε από το Υ.Π.ΕΝ. η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή που αφορά την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε επίπεδο χώρας με συγκεκριμένες δράσεις προσαρμογής σε όλους τους τομείς καθώς και την αξιοποίηση της εμπειρίας της Τράπεζας της Ελλάδος και της διεπιστημονικής Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής, σε θέματα όπως οι οικονομικές και λοιπές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Βασικοί στόχοι της ΕΣΠΚΑ είναι⁹:

- η συστηματοποίηση και βελτίωση της διαδικασίας λήψης (βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων) αποφάσεων σχετικών με την προσαρμογή
- η σύνδεση της προσαρμογής με την προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου μέσα από περιφερειακά/τοπικά σχέδια δράσης
- η προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της ελληνικής οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους
- η δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής
- η ενδυνάμωση της προσαρμοστικής ικανότητας της ελληνικής κοινωνίας μέσα από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Ατμοσφαιρική ρύπανση

Το 1996 η ΕΕ εξέδωσε την Οδηγία Πλαίσιο για την ποιότητα της ατμόσφαιρας (96/62) και στη συνέχεια Οδηγίες που θεσπίζουν τις οριακές τιμές για τις συγκεντρώσεις των ρύπων στην ατμόσφαιρα (1999/30, 2000/69). Η αναθεώρηση των ορίων για το όζον για το 2010 έγινε με βάση την Οδηγία 2002/3. Επίσης το 2001 εκδόθηκε Οδηγία για τα Εθνικά Ανώτατα Όρια Εκπομπών (2001/81). Οι στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αναφέρονται κυρίως στην τήρηση των ορίων που θέτουν οι Οδηγίες για την ποιότητα της ατμόσφαιρας στο αστικό περιβάλλον, καθώς και στην επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2001/81.

Οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για την ατμοσφαιρική ρύπανση είναι:

- Διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών της ατμόσφαιρα στον αστικό χώρο

Οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για το κλίμα και την ενέργεια είναι οι εξής:

- Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)
- Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)
- Διασφάλιση της συμβατότητας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

⁹ ΥΠΕΝ, 2016

3.2.7 Πολιτιστική κληρονομιά - Τοπίο

Η προστασία της **πολιτιστικής κληρονομιάς**, συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς και των ιστορικών τόπων, διέπεται από τον ν.3028/2002 (ΦΕΚ Α' 153/2002) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς». Το θεσμικό πλαίσιο προστασίας είναι επαρκές και υλοποιείται μέσω της κήρυξης ζωνών προστασίας σε όλες τις αναγνωρισμένες περιοχές ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αλλά και με τη θεσμοθέτηση μέτρων και όρων κατά την αποκάλυψη νέων αρχαιολογικών ευρημάτων.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου (υπεγράφη στη Φλωρεντία, στις 20 Οκτωβρίου 2000) αντιμετωπίζει το τοπίο με ιδιαίτερη ευρύτητα. Έτσι, η έννοια του τοπίου επεκτείνεται πέρα από το «φυσικό» ή το «όμορφο» και περιλαμβάνει τόσο τις αστικές περιοχές όσο και την ύπαιθρο ενώ αναφέρεται εξίσου στις «υποβαθμισμένες» περιοχές, στις περιοχές «υψηλής ποιότητας» που ήδη αναγνωρίζονται ως εξαιρετικού κάλλους, αλλά και στη μεγάλη πλειονότητα των «καθημερινών» περιοχών. Επιπλέον, ο ορισμός της Σύμβασης υπερβαίνει την οπτική εμπειρία που συναρτάται με μια περιοχή, ώστε να περιλάβει το σύνολο των παραγόντων που γίνονται αντιληπτοί με ενιαίο τρόπο από τον άνθρωπο μέσω του συνόλου των αισθήσεων, της μνήμης, της ιστορίας κλπ. Παράλληλα η Σύμβαση αναγνωρίζει την αξία του τοπίου ως σημαντικού πόρου περιβαλλοντικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα και αποδίδει μεγάλη σημασία στο ρόλο της δημόσιας διαβούλευσης για τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με την προστασία, τη διαχείριση και το σχεδιασμό του τοπίου.

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου κυρώθηκε με το ν.3827/2010 «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο» (ΦΕΚ Α' 30/2010). Σε εφαρμογή των άρθρων 5 και 6 της Σύμβασης βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη οι διαδικασίες για την υιοθέτηση των διαδικασιών και για την ανάπτυξη των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων με στόχο την οριζόντια ενσωμάτωση του τοπίου στις πολιτικές ανάπτυξης και διαχείρισης του χώρου.

Οι γενικοί περιβαλλοντικοί στόχοι για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου είναι οι εξής:

- Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- Ανάπλαση υποβαθμισμένων αστικών τοπίων και εγκαταλειμμένων χώρων
- Ενίσχυση της δημιουργίας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό

3.2.8 Σύνοψη περιβαλλοντικών στόχων

Συνοψίζοντας τα προηγούμενα, οι βασικοί περιβαλλοντικοί στόχοι με βάση τις κατευθύνσεις των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών και στρατηγικών για την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη, είναι οι εξής:

Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα

- Διασφάλιση των συνθηκών για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των προστατευόμενων σχηματισμών
- Ενίσχυση της δημιουργίας αστικών χώρων πρασίνου και των ειδών χλωρίδας και πανίδας

Πληθυσμός - Ανθρώπινη υγεία

- Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας και των υποδομών αναψυχής

- Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών
- Βελτίωση συνθηκών απασχόλησης και ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος
- Βελτίωση των αστικών μετακινήσεων και περιορισμός της χρήσης ΙΧ οχημάτων

Υδατικοί πόροι

- Αποφυγή υποβάθμισης της χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτινων σωμάτων
- Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για την ανθρώπινη χρήση
- Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)

Έδαφος – Απόβλητα

- Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους
- Αποφυγή κινδύνου υποβάθμισης εδαφικών συνθηκών, εξαιτίας φυσικών καταστροφών
- Περιορισμός των αστικών αποβλήτων και ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης

Ποιότητα ατμόσφαιρας

- Διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών της ατμόσφαιρα στον αστικό χώρο

Κλιματικοί παράγοντες

- Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)
- Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)
- Διασφάλιση της συμβατότητας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Πολιτιστική Κληρονομιά - Τοπίο

- Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- Ανάπλαση υποβαθμισμένων αστικών τοπίων και εγκαταλειμμένων χώρων
- Ενίσχυση της δημιουργίας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό.

3.3 Η σχέση του έργου με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα

3.3.1 Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ)

Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) εγκρίθηκε το 2008 με την υπ' αριθμ. 6876/4871/126-2008 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128Α/3-7-2008). Το ΓΠΧΣΑΑ αποτελεί τη βάση αναφοράς για το συντονισμό και την εναρμόνιση των επί μέρους πολιτικών, προγραμμάτων και επενδυτικών σχεδίων που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη συνοχή και την ανάπτυξη του εθνικού χώρου. Σκοπός του ΓΠΧΣΑΑ είναι ο προσδιορισμός στρατηγικών κατευθύνσεων για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου με ορίζοντα 15ετίας, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την ανάγκη για: α) προώθηση της αειφόρου, ισόρροπης και σφαιρικά ανταγωνιστικής ανάπτυξης, β) κατοχύρωση της παραγωγικής και κοινωνικής συνοχής, γ) διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς στο σύνολο του εθνικού

χώρου και στις επί μέρους ενότητές του και δ) ενίσχυση της θέσης της χώρας στο διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Σύμφωνα με το ΓΠΧΣΑΑ, η Θεσσαλονίκη αποτελεί, όπως και η Αθήνα, «μητροπολιτικό κέντρο», που αντιστοιχεί στον πρώτο κατά ιεράρχηση πόλο ανάπτυξης της ηπειρωτικής χώρας. Τα δύο μητροπολιτικά κέντρα αποτελούν τους κύριους αστικούς πόλους-πύλες σε διεθνές επίπεδο. Για τη Θεσσαλονίκη επιδιώκονται:

- *Η ενίσχυση του ρόλου της Θεσσαλονίκης ως «πόλης-πύλης» και προκειμένου να λειτουργήσει ως περιφερειακός μητροπολιτικός πόλος της Ε.Ε..*
- *Η ενίσχυση του ρόλου της ως πολιτιστικής μητρόπολης, ως σημαντικού ιστορικού και διαχρονικού κέντρου της Μεσογείου και ως πόλου τουρισμού και αναψυχής με ακτινοβολία στα Βαλκάνια και στις χώρες του Ευξείνου Πόντου (αξιοποίηση της σχέσης της με τη Χαλκιδική, το Άγιο Όρος και άλλους τόπους ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και πολιτιστικής αξίας).*
- *Η ενίσχυση του ρόλου της ως επιχειρηματικού / εμπορικού συνδέσμου της Ε.Ε. με τα Βαλκάνια και τις χώρες του Εύξεινου Πόντου.*
- *Η ανάδειξή της σε βαλκανικό πόλο εκπαίδευσης, έρευνας και καινοτομίας, σε κόμβο μεταφορών και διαμετακόμισης, καθώς και σε κέντρο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (εκπαίδευση, υγεία).*
- *Η βελτίωση της λειτουργικότητάς της σε όλους τους τομείς (οικονομία, πολιτισμός, εκπαίδευση, υγεία, αναψυχή).*
- *Η βελτίωση της ελκυστικότητάς της, με την απόκτηση υψηλής ποιότητας περιβάλλοντος.*
- *Η σταδιακή εξισορρόπηση με την Αθήνα.*

3.3.2 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΠΧΣΑΑ) για τον Τουρισμό

Την παρούσα χρονική στιγμή δεν υπάρχει σε ισχύ κάποιο Ειδικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό. Πιο συγκεκριμένα: Το "πρώτο" Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΕΠΧΣΑΑΤ) εγκρίθηκε το 2009 με την υπ' αριθμ. 24208/4-6-2009 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 1138Β/11-6-2009). Στα τέλη του 2013 εγκρίθηκε η τροποποίηση του ΕΠΧΣΑΑΤ με την υπ' αριθμ. 67659/9-12-2013 όμοια απόφαση (ΦΕΚ 3155Β/12-12-2013), η οποία στη συνέχεια ακυρώθηκε (λόγω μη νομιμότητας διαδικασιών) με την 3632/2015 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ), επαναφέροντας σε ισχύ το πρώτο πλαίσιο, αυτό του 2009. Την 1.3.2017 δημοσιεύθηκε η απόφαση 519/2017 του ΣτΕ στην αίτηση ακυρώσεως διαφόρων κοινωνικών και περιβαλλοντικών φορέων κατά του πρώτου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό, με την οποία το Δικαστήριο κατήγγησε επί της ουσίας και το πρώτο αυτό πλαίσιο. Ως εκ τούτου, η Χώρα δεν διαθέτει αυτή τη στιγμή χωροταξικό σχεδιασμό εθνικού επιπέδου για τον τουρισμό και όπως αναφέρεται στο με αρ. πρωτ. οικ 28089/13- 6-2017 έγγραφο ΥΠΕΚΑ, μέχρι την έγκριση νέου πλαισίου (για το οποίο οι διαδικασίες έχουν ήδη δρομολογηθεί) εξακολουθεί να είναι δυνατή η ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας στη χώρα, με βάση τις προβλέψεις που τυχόν υπάρχουν σε υφιστάμενα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια, καθώς και στα κατωτέρου ιεραρχικώς επιπέδου σχεδιασμού κλπ.. Τον Μάιο του 2018 υπογράφηκε η σύμβαση ανάθεσης της μελέτης για το Νέο Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό, η εκπόνηση της οποίας θα διαρκέσει 18 μήνες, με την κατάρτιση του σχετικού σχεδίου Κοινής Υπουργικής Απόφασης.

Με σκοπό την αποτύπωση κάποιων τάσεων/προθέσεων, και εστιάζοντας στο αρχικό ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό (2009), αξίζει να αναφερθεί ότι στις στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης του τουρισμού για τις Μητροπολιτικές περιοχές περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- Ανάληψη δράσεων αναβάθμισης του δομημένου χώρου, με πολεοδομικές παρεμβάσεις, όπως αναπλάσεις κοινόχρηστων και ιδιωτικών χώρων με αύξηση των ελεύθερων χώρων και του πρασίνου.
- Δημιουργία ζωνών εναλλακτικών δραστηριοτήτων και υπαιθρίων πάρκων αναψυχής και αθλητισμού.

Αναφορικά με τον «Αστικό Τουρισμό» που αποτελεί το ευρύτερο πλαίσιο ανάπτυξης τουρισμού στην Θεσσαλονίκη, μεταξύ των γενικών κατευθύνσεων περιλαμβάνεται και «η κατά προτεραιότητα προώθηση δράσεων, που αφορούν στην ανάδειξη και αναβάθμιση και λοιπών αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντός τους».

3.3.3 Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Κεντρικής Μακεδονίας (υπό αναθεώρηση)

Το υφιστάμενο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εγκρίθηκε το 2004 με την υπ' αριθμ. 674/12-1-2004 απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 218Β/6-2-2004). Το ΠΠΧΣΑΑ εκτιμά και καταγράφει τα χαρακτηριστικά της περιφέρειας όσον αφορά τη θέση, το ρόλο, τους παράγοντες ανάπτυξης και τη διάθρωση τους στο χώρο εντός των ορίων της. Στοχεύει στην προώθηση της αειφόρου-βιώσιμης ανάπτυξης, στη συμμόρφωση με το Γενικό και τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού, κατευθύνει τα κατώτερα επίπεδα χωρικού σχεδιασμού (ΓΠΣ,ΣΧΟΑΠ, ΠΕΡΠΟ, ΖΟΕ) και προγραμματίζει τις δράσεις για την εφαρμογή των παραπάνω προτάσεων τα επόμενα 15 έτη. Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ το ΠΣΘ χαρακτηρίζεται ως ο σημαντικότερος πόλος ανάπτυξης της περιφέρειας:

- Είναι το μεγαλύτερο αστικό κέντρο της χώρας μετά την Αθήνα.
- Έχει την κυρίαρχη θέση στην οργάνωση του οικιστικού δικτύου της ΠΚΜ, λόγω της πληθυσμιακής συγκέντρωσης, των αστικών δραστηριοτήτων και των υποδομών που βρίσκονται σε αυτό.
- Είναι το 2ο σημαντικότερο βιομηχανικό κέντρο, μετά την Αττική, καθώς συγκεντρώνει ένα ευρύ φάσμα μεταποιητικών δραστηριοτήτων.
- Αποτελεί κόμβο περιφερειακών, διαπεριφερειακών και μεγαλύτερης κλίμακας μετακινήσεων (Λιμάνι Θεσσαλονίκης, Αεροδρόμιο Μακεδονία).

Η Θεσσαλονίκη αποτελεί κέντρο πρώτου επιπέδου. Τα παραγωγικά της μεγέθη και το λειτουργικό της βάρος της αποδίδουν χαρακτηριστικά αναπτυξιακού δυναμισμού και της επιτρέπουν να εντάσσεται στα εθνικά και διεθνή δίκτυα, καθιστώντας την ευρωπαϊκή μητροπολιτική περιοχή. Μαζί με την ευρύτερη περιοχή της αποτελούν ένα μεγάλο πόλο με πυκνό πλέγμα παραγωγικών δραστηριοτήτων ο οποίος, λόγω μεγέθους, παράγει ανάπτυξη. Λόγω της θέσης του, μπορεί να λειτουργήσει ως υποστηρικτικός και οργανωτικός πόλος διασυνοριακής συνεργασίας με προοπτική να αποκτήσει και τις αναγκαίες δομές πολιτικής και διοικητικής υποστήριξης για την ανάπτυξη του ανασυγκροτούμενου βαλκανικού χώρου. Για το στόχο αυτό, όπως αναφέρεται στο Πλαίσιο, απαιτούνται νέες υποδομές (οδικές, αναψυχής, διαμονής – φιλοξενίας κ.λ.π.)

Στις επόμενες αναφορές του Πλαισίου για την μελλοντική ανάπτυξης της πόλης της Θεσσαλονίκης, που επηρεάζουν την παρούσα μελέτη, παρατίθενται:

Βασικές αναπτυξιακές κατευθύνσεις για το ΠΣΘ

- Επέκταση του μητροπολιτικού του ρόλου στο ανώτερο κλιμακούμενο επίπεδο του Βαλκανικού οικονομικού χώρου
- Διαμόρφωσή του σε κεντρικό κόμβο διαπεριφερειακής κλίμακας
- Δημιουργία ενός αστερία υποδομών με αξιοποίηση των δικτύων προς το συνδυασμό διοικητικής – εμπορικής – εκθεσιακής δραστηριότητας
- Δικτύωση παραγωγικού συστήματος και της αγοράς Θεσσαλονίκης με το υπόλοιπο Βόρειο-Ελλαδικό Τόξο

Δραστηριότητες προς προώθηση για την ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης

- Ανώτατη εκπαίδευση – Τεχνολογική έρευνα και ανάπτυξη
- Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
- Διεθνές εμπόριο – Διεθνείς μεταφορές
- Βιομηχανία – βιοτεχνία
- Πολιτισμός – Τουρισμός

Η Θεσσαλονίκη Βαλκανικό Κέντρο Πολιτισμού και Επιστημών

- η ενίσχυση της ιστορικής και αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας της πόλης
- η ολοκλήρωση σύγχρονων υποδομών πολιτισμού
- σταθεροποίηση και ενίσχυση πολιτιστικών θεσμών
- η ενίσχυση διεθνών συνεργασιών.

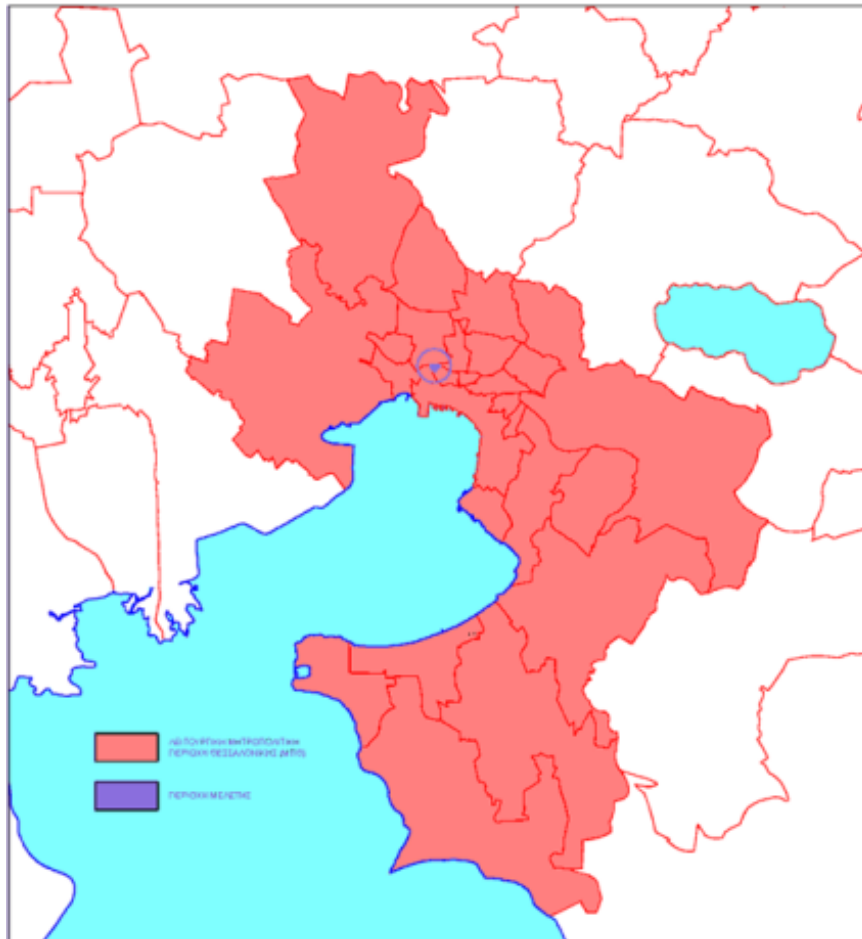
Η Μελέτη αξιολόγησης, αναθεώρησης και εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Κεντρικής Μακεδονίας (βλ. ΥΠΕΚΑ, Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης, ΦΑΣΗ Β' - ΣΤΑΔΙΟ Β.2 – Ιούνιος 2016) που βρίσκεται σε διαδικασία έγκρισης την τρέχουσα περίοδο θέτει ως έναν από τους γενικούς στόχους του Περιφερειακού Πλαισίου την «προώθηση της διεθνούς και διαπεριφερειακής ανταγωνιστικότητας της Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω κατάλληλων χωρικών ρυθμίσεων και παρεμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστική σημασία έχει η ενίσχυση του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης».

Σύμφωνα με το υπό αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας, ο Δήμος Θεσσαλονίκης εντάσσεται στην Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης (Μ.Π.Θ.). Ειδικότερα, σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη «ταύτισης» των ορίων της χωρικής ενότητας με τα διοικητικά όρια (όρια των πρώην Καποδιστριακών Δήμων/νυν Δημοτικών Ενοτήτων των Καλλικρατικών Δήμων του Ν.3852/2010), ως Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης ορίζεται η περιοχή που περιλαμβάνεται εντός των εδαφικών - διοικητικών ορίων:

- των Δήμων α) Θεσσαλονίκης, β) Κορδελιού – Ευόσμου, γ) Νεάπολης – Συκεών, δ) Παύλου Μελά, ε) Αμπελοκήπων – Μενεμένης, στ) Καλαμαριάς, ζ) Πυλαίας – Χορτιάτη, η) Θερμαϊκού
- και των Δημοτικών Ενοτήτων: α) Ωραιοκάστρου και Καλλιθέας του Δήμου Ωραιοκάστρου, β) Εχεδώρου του Δήμου Δέλτα και γ) Θέρμης και Μίκρας του Δήμου Θέρμης.

Ουσιαστικά η Μ.Π.Θ. περιλαμβάνει το σύνολο των περιοχών οι οποίες ορίζονται από το Ρ.Σ.Θ. ως Πολεοδομικό Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (Π.Σ.Θ.) και Περιαστικής Ζώνης Θεσσαλονίκης (Π.Ζ.Θ.), με την προσθήκη του Δήμου Θερμαϊκού στο σύνολό του και της Δ.Ε. Μίκρας του Δήμου Θέρμης.

Εικόνα 3.3.3: Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στις ειδικότερες κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ για την Μ.Π.Θ., μεταξύ άλλων προβλέπονται:

- Κατά προτεραιότητα προώθηση και εφαρμογή στον κεντρικό αστικό πυρήνα (ΠΣΘ) ειδικών παρεμβάσεων (π.χ. αναπλάσεις και αναμορφώσεις).
- Ενιαίος φυσικός σχεδιασμός και ανασύνταξη των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου εντός της Λειτουργικής Μ.Π.Θ. Γενικότερα, εφαρμογή πολιτικής πρασίνου ως πολιτική πρώτης προτεραιότητας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και του φαινομένου της αστικής νησίδας θερμότητας, από το τοπικό, έως το αστικό / μητροπολιτικό / περιφερειακό επίπεδο.
- Ενιαίος πολεοδομικός ανασχεδιασμός των δυτικών περιοχών της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης, με σκοπό την εξασφάλιση της συνέχειας του αστικού ιστού και την εξασφάλιση κεντρικών λειτουργιών και ελεύθερων δημόσιων χώρων, σε συνδυασμό με τοπιακές αναπλάσεις περιμετρικά για την προστασία των οικιστικών εκτάσεων.

- Κατά προτεραιότητα ανάδειξη και ένταξη στο αστικό περιβάλλον των ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων, κατά προτίμηση σε συνδυασμό με τον σχεδιασμό των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου.

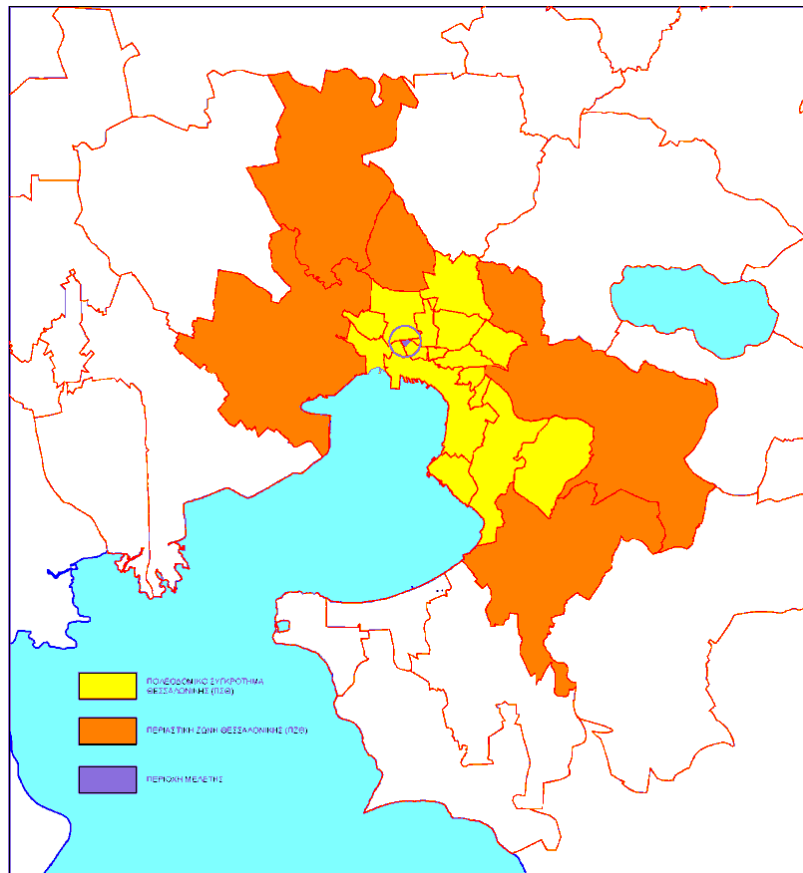
3.3.4 Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (υπό αναθεώρηση)

Ο Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (Π.Σ.Θ.), όπως αυτό ορίζεται στο Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης. Ειδικότερα, ως Π.Σ.Θ. ορίζεται η κυρίως αστική περιοχή της Θεσσαλονίκης, δηλαδή η περιοχή που περιλαμβάνεται εντός των ορίων (βλ. Εικόνα 3.3.4):

- α) των Δήμων: Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Νεάπολης-Συκεών, Παύλου Μελά, Κορδελιού-Ευόσμου, Αμπελοκήπων-Μενεμένης,
- β) των Δημοτικών Ενοτήτων: Πυλαίας και Πανοράματος του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.

Η άμεση περιοχή περιμετρικά του Π.Σ.Θ. ορίζεται ως Περιαστική Ζώνη Θεσσαλονίκης, αναγνωριζόμενη ως η περιοχή διάχυσης των αστικών χρήσεων και δραστηριοτήτων του Π.Σ.Θ., και περιλαμβάνει την Δ.Ε. Εχεδώρου του Δήμου Δέλτα, τις Δ.Ε. Καλλιθέας και Ωραιοκάστρου του Δήμου Ωραιοκάστρου, την Δ.Ε. Χορτιάτη του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη και την Δ.Ε. Θέρμης του Δήμου Θέρμης.

Εικόνα 3.3.4: ΠΣΘ και ΠΖΘ

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (Ρ.Σ.Θ.), όπως είχε θεσπιστεί και ισχύει έως σήμερα (Ν.1561/1985, ΦΕΚ 148Α'/06-09-1985), αποτελούσε το άμεσο υπερκείμενο πλαίσιο πολιτικών, στόχων και προγραμματικών κατευθύνσεων σε ότι αφορά την ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης ως μητροπολιτικού κέντρου. Γενικότερα το ΡΣΘ του 1985 αναγνώριζε σαφώς την ανάγκη της απομάκρυνσης των στρατοπέδων από τον αστικό ιστό για τη δημιουργία ελεύθερων και πράσινων χώρων. Σήμερα το ΡΣΘ τυπικά βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης-επικαιροποίησης, η οποία ωστόσο καθυστερεί σημαντικά καθώς έχει δρομολογηθεί από το 2003 ως μελετητική διαδικασία, ενώ από το 2009 και έκτοτε βρίσκεται σε διαδικασία συνεχών διαβουλεύσεων και αναδιατυπώσεων.

Σε κάθε περίπτωση, στο περιεχόμενό του διαφαίνονται σαφέστατα οι τάσεις, προθέσεις και κατευθύνσεις αναπτυξιακού χαρακτήρα που αφορούν τον χαρακτήρα της προτεινόμενης παρέμβασης. Έτσι, στο σχετικό Σχέδιο Νόμου που τέθηκε σε διαβούλευση το 2014, διατυπώνεται σαφώς η γενικότερη κατεύθυνση αξιοποίησης των πρώην στρατοπέδων του ΠΣΘ ώστε αυτά να αποτελέσουν χώρους πρασίνου και πολιτισμού μητροπολιτικού επιπέδου. Ειδικότερα για τα στρατόπεδα που βρίσκονται στις βορειοδυτικές συνοικίες του Π.Σ.Θ. (Ζιάκα, Παπακυριαζή, Μεγάλου Αλεξάνδρου, Παύλου Μελά και Καρατάσου) όπου διασώζονται και κτίσματα, προτείνει την προστασία και ανάδειξη του ιστορικού τους αποθέματος και την απόδοση νέων κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων στην δυτική Θεσσαλονίκη (Άρθρο 35).

Επιπλέον, στους ειδικούς στόχους του Στρατηγικού Στόχου 2 «Πρώθηση της ισότητας ευκαιριών και της κοινωνικής συνοχής και βελτίωση της ποιότητας ζωής» (Άρθρο 14), μεταξύ άλλων προβλέπει για το Π.Σ.Θ.:

- τη διεύρυνση και ποιοτική αναβάθμιση των δημοσίων χώρων σε όλη την κλίμακα από το μητροπολιτικό κέντρο μέχρι τα κέντρα των γειτονιών. Αισθητική αναβάθμιση της εικόνας της πόλης, αναδιοργάνωση και αναμόρφωση των διαδικασιών διαχείρισης του δημόσιου χώρου και του αστικού τοπίου.
- τη διεύρυνση και προστασία των χώρων πρασίνου, σταδιακή βελτίωση του δείκτη πρασίνου ανά κάτοικο. Δημιουργία ζωνών αστικού πρασίνου συνδυασμένων με την ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και φυσικού τοπίου.
- Προώθηση προγραμμάτων στρατηγικών παρεμβάσεων και αναπλάσεων στο εσωτερικό του οικιστικού ιστού, σε περιοχές που είτε χαρακτηρίζονται από έντονα εντοπισμένα προβλήματα, είτε έχουν στρατηγική θέση στην αστική δομή, είτε μπορούν να λειτουργήσουν ως εστίες βελτίωσης ευρύτερων ζωνών.
- Σύνδεση και ένταξη των στοιχείων του φυσικού τοπίου (ακτές, ορεινοί όγκοι, βιότοποι, ρεμάτων κλπ) των αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων, παραδοσιακών συνόλων, ιστορικών κέντρων, υπερτοπικών πόλων αναψυχής, θεματικών πάρκων, πόλων πολιτιστικού ενδιαφέροντος, τοπίων ιδιαίτερου κάλλους και γενικά του δημόσιου χώρου σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα δικτύων αστικού και περιαστικού πρασίνου.

Αντίστοιχα, στο Άρθρο 20 «Κοινωνικές εξυπηρετήσεις», στις κατευθύνσεις του Τομέα Αναψυχής-Τουρισμού περιλαμβάνονται:

- η δημιουργία ζωνών εναλλακτικών δραστηριοτήτων και πάρκων, αλσών αναψυχής και αθλητισμού, αναπλάσεις κοινόχρηστων και ιδιωτικών χώρων με αύξηση των ελεύθερων χώρων και του πρασίνου.
- Η δημιουργία συστήματος μεγάλων υπερτοπικών πόλων αναψυχής, αθλητισμού και πολιτιστικών λειτουργιών που εξυπηρετούν ολόκληρη την έκταση της πόλης. Θεσμική κατοχύρωση της μελλοντικής χρήσης των στρατοπέδων (Κόδρα, Παπακυριαζή) ως αστικά υπερτοπικής σημασίας πάρκα (χώρους πρασίνου).

Όλα τα παραπάνω εξειδικεύονται στο Άρθρο 32 «Αστικό και περιαστικό πράσινο» ως εξής:

Στόχοι:

- Προώθηση ολοκληρωμένου και προστατευόμενου συστήματος πράσινων δημόσιων χώρων για τη μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης, συμβατό με την παράλληλη ανάπτυξη των διαφόρων άλλων αστικών χρήσεων, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου αστικής ανάπτυξης.

Ειδικοί Στόχοι-Άξονες προτεραιότητας:

- αξιοποίηση ευκαιριών και δυνατοτήτων, με την επισήμανση διαθέσιμων ή προσφερόμενων χώρων
- εμπλουτισμός της πόλης σε χώρους αναψυχής και δραστηριοτήτων ελεύθερου χρόνου
- ανάδειξη της ταυτότητας του αστικού τοπίου και αναβάθμιση της αισθητικής του δημόσιου χώρου
- εξασφάλιση της προσπελασιμότητας των χώρων πρασίνου από τους πολίτες
- εξασφάλιση της μεταξύ τους διασύνδεσης (πράσινες διαδρομές), ανάδειξη της έννοιας του πλέγματος και αποκατάσταση συνέχειας
- διασύνδεση με άλλες κοινωφελείς λειτουργίες
- σχεδιασμός ενοτήτων ελεύθερων χώρων με τρόπο που να αφομοιώνονται στη νέα αστική σύνθεση, αποτελώντας τον μελλοντικό φυσικό και αστικό της πνεύμονα.

Μέτρα - Δράσεις:

- Θεσμοθέτηση νέων χώρων πρασίνου υπερτοπικού χαρακτήρα.
- Θεσμική κατοχύρωση της μελλοντικής χρήσης των στρατοπέδων ως αστικά πάρκα υπερτοπικής σημασίας.
- Πολεοδομικές ρυθμίσεις μειζόνων στοιχείων του αστικού και περιαστικού πρασίνου

Παράλληλα, στο «Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Σχέδιο για το πράσινο στη Θεσσαλονίκη», το οποίο εκπόνησε ο πρώην Οργανισμός Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο το 2006, υπογραμμίζεται ότι για την αντιμετώπιση των σοβαρών ελλείψεων της πόλης σε χώρους πρασίνου, θα πρέπει εκτός από το χαρακτηρισμό και τη δέσμευση νέων χώρων πρασίνου, να χαρακτηριστούν αμιγείς χώροι πρασίνου όσες περιοχές προκύπτουν από μετεγκαταστάσεις ή αλλαγές χρήσεων γης, όπως τα στρατόπεδα, ο παλιός σιδηροδρομικός σταθμός, οι λαχανόκηποι, πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις κλπ. Αυτοί οι χώροι πρασίνου προτείνεται από το στρατηγικό σχέδιο να οργανώνονται πάνω σε ένα δίκτυο ή πλέγμα πρασίνου, οι αρθρώσεις του οποίου μπορούν να είναι μεγάλα ανοίγματα, όπως τα αστικά πάρκα μεγάλης κλίμακας που δύνανται να δημιουργηθούν στους χώρους των πρώην στρατοπέδων.

3.3.5 Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια ΔΕ Αμπελοκήπων και ΔΕ Μενεμένης

Για τη ΔΕ Αμπελοκήπων όπου περιλαμβάνεται η περιοχή μελέτης του στρατοπέδου έχει θεσμοθετηθεί ΓΠΣ. Ειδικότερα εντάχθηκε αρχικά στο σχέδιο πόλης του πρώην Δήμου Αμπελοκήπων με το ΓΠΣ του 1989 (46933/2753/8-6-1989 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ, ΦΕΚ 410Δ'/16-6-1989) σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1337/83. Σύμφωνα με αυτό, χαρακτηριζόταν ως Ζώνη Ειδικών Χρήσεων (υπερτοπικό κέντρο επιπέδου πόλης & κοινωφελών εγκαταστάσεων), με μικρό

τμήμα για χρήση κατοικίας (συγκεκριμένα για εφαρμογή Στεγαστικού Προγράμματος Κοινωνικής Κατοικίας). Για το ΓΠΣ υπήρξε και επαναδημοσίευση με το ΦΕΚ 1153 Δ'/1992 ενώ .το 2005 έγινε η τροποποίηση του υφιστάμενου ΓΠΣ με το ΦΕΚ 1249 Δ'/2005.

Η όμορη Δ.Ε. Μενεμένης απέκτησε αρχικά εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν1337/83, το οποίο εγκρίθηκε με το ΦΕΚ 1274 Δ'/1987, ενώ υπήρξε και τροποποίηση αυτού με το ΦΕΚ 194 Δ'/1995. Σήμερα ισχύει το πρόσφατα αναθεωρημένο ΓΠΣ που εκπονήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2508/97 (ΦΕΚ 73 ΑΑΠ/2016).

Αναλυτικότερη περιγραφή των ρυθμίσεων των ΓΠΣ πραγματοποιείται στο κεφ. 4.

3.3.6 Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας

Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ), αποτελεί υποχρέωση η εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης σε επίπεδο «Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμού», που αντιστοιχεί στα Υδατικά Διαμερίσματα, με σκοπό την ενίσχυση των διαδικασιών προστασίας και διατήρησης των υδατικών πόρων και των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν. Στόχος της Οδηγίας είναι η επίτευξη της καλής κατάστασης όλων των υδάτινων σωμάτων και επιπλέον η διατήρηση της στα σώματα εκείνα στα οποία η κατάσταση χαρακτηρίζεται ήδη ως καλή. Η Οδηγία θέτει μια επαναληπτική διαδικασία ανά εξαετία (2009-2015, 2015-2021 και 2021-2027) για τη βελτίωση των υδατικών συστημάτων. Τα Σχέδια Διαχείρισης καταγράφουν την υφιστάμενη κατάσταση των υδάτων, θέτουν τους στόχους για την κατάστασή τους στο τέλος του εξαετούς κύκλου και καθορίζουν το Πρόγραμμα Μέτρων για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Σύμφωνα με την Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων «Καθορισμός των Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας και ορισμός των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους», (ΦΕΚ Β' 1383/2010 και διόρθωση σφάλματος, ΦΕΚ Β' 1572/2010) καθορίστηκαν 45 Λεκάνες Απορροής Ποταμών, οι οποίες υπάγονται σε 14 Περιοχές Λεκανών Απορροής Ποταμών (που αντιστοιχούν στον όρο Υδατικά Διαμερίσματα του Άρθρου 3 του ΠΔ 51/2007). Η ευρύτερη περιοχή παρέμβασης εντάσσεται στο Υδατικό Διαμέρισμα GR 10 Κ.Μακεδονίας.

Το **Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΥΔ 10)**, με έκταση 10.146 km², οριοθετείται από τα όρη Κερδύλια, Βερτίσκο, Κρούσια και Μπέλες στα ανατολικά, το όρος Πάικο και την Περιφερειακή Τάφρο στα δυτικά και στα βόρεια από την οροσειρά Κερκίνη (Μπέλες) και τα σύνορα Ελλάδας – πΓΔΜ. Στα ανατολικά συνορεύει με το Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας (ΥΔ 11) και στα δυτικά με το Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας (ΥΔ 09). Περιλαμβάνει εκτεταμένες πεδιάδες, κυρίως στο δυτικό του τμήμα, οι σημαντικότερες εκ των οποίων είναι αυτές της Θεσσαλονίκης, των Γιαννιτσών και του Λαγκαδά, ενώ στο ανατολικό του τμήμα διακρίνεται η λεκάνη της Χαλκιδικής. Οι ακτές του, συνολικού μήκους 910 km, χαρακτηρίζονται από έντονο ανάγλυφο, με αποτέλεσμα το σχηματισμό πολυάριθμων βραχωδών κόλπων.

Το πρώτο Σχέδιο Διαχείρισης για το ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας εγκρίθηκε το 2014 ενώ η «1η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΛ10)» ολοκληρώθηκε το 2017 (ΦΕΚ Β' 4675/2017).

3.3.7 Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας

Η γεωγραφική μονάδα εφαρμογής της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ είναι οι Περιοχές Λεκάνης Απορροής Ποταμού (που αντιστοιχούν στα Υδατικά Διαμερίσματα του άρθρου 3 του ΠΔ 51/2007) και αποτελούν την ίδια γεωγραφική μονάδα εφαρμογής της Οδηγίας-Πλαισίου των Υδάτων

(2000/60/ΕΚ). Το Σχέδιο Διαχείρισης των Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) καταρτίζεται σε επίπεδο Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμών για τις περιοχές που υπάρχουν δυνητικοί σοβαροί κίνδυνοι πλημμύρας ή είναι πιθανόν να σημειωθεί πλημμύρα σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ. Στο ΣΔΚΠ τίθενται οι στόχοι για την διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας εστιάζοντας στη μείωση των δυνητικών αρνητικών συνεπειών που οι πλημμύρες έχουν για την ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και την οικονομική δραστηριότητα. Τα ΣΔΚΠ λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών που καλύπτουν και παρέχουν ενδεδειγμένες λύσεις, ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των περιοχών αυτών, εξασφαλίζοντας παράλληλα συναφή συντονισμό εντός των περιοχών λεκάνης απορροής ποταμών και προωθώντας την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που έχουν θεσπιστεί με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ για τα υπόγεια και επιφανειακά υδατικά συστήματα.

Για κάθε Υδατικό Διαμέρισμα ορίζονται Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ), συνδυάζοντας τα αποτελέσματα από τον προσδιορισμό των περιοχών όπου είναι πιθανόν να σημειωθεί πλημμύρα και των περιοχών με δυνητικές σημαντικές συνέπειες σε μελλοντικές πλημμύρες, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις αναφορές των περιφερειακών φορέων και τις σημαντικές ιστορικές πλημμύρες. Στο Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας ορίστηκαν 9 περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ΖΔΥΚΠ στις οποίες επικεντρώνεται ο καθορισμός των υδάτινων σωμάτων και των λεκανών απορροής καθώς και η ανάλυση των χαρακτηριστικών τους και των μηχανισμών πλημμύρας¹⁰.

Σε πρώτο στάδιο εκπονήθηκε το 2012 από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΥΠΕΚΑ), για το σύνολο της χώρας, η «Προκαταρκτική Αξιολόγηση Κινδύνων Πλημμύρας σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή της ΚΥΑ ΗΠ 31822/1542/Ε103». Το 2017 εκπονήθηκε το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας.

3.3.8 Επικαιροποίηση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Η Επικαιροποίηση του ΠΕ.Σ.Δ.Α. της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4042/2012 (ΦΕΚ Α' 24/2012) και της Οδηγίας 2008/98 για τα απόβλητα καθώς και τους στόχους και κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και του Εθνικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων.

Το ΠΕ.Σ.Δ.Α. αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης των αποβλήτων που παράγονται στην Περιφέρεια, προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους, σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων και του Εθνικού Σχεδίου για την Πρόληψη δημιουργίας Αποβλήτων και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα που προωθούν ιεραρχικά και συνδυασμένα: α) την πρόληψη, β) την επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και ε) την ασφαλή τελική διάθεση σε επίπεδο Περιφέρειας. Περιλαμβάνει το σύνολο των αποβλήτων που εμπίπτουν στο πεδίο του ν.4042/2012 (Άρθρο 10) και εκπονείται από το ΦΟΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Καλύπτει γεωγραφικά το σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ήτοι των 7 Περιφερειακών Ενοτήτων.

Με την υπ.αρ.639/22.12.2005 Απόφαση Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είχε εγκριθεί το ΠΕ.Σ.Δ.Α. της Περιφέρειας. Η εκ νέου Αναθεώρηση του ΠΕ.Σ.Δ.Α. προέκυψε από την ανάγκη εναρμόνισης του σχεδιασμού με το σύνολο των θεσμικών εξελίξεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, την ανάγκη αξιολόγησης της μέχρι σήμερα υλοποίησης των προβλεπόμενων

¹⁰ ΕΓΥ, 2017α

έργων και δράσεων αλλά και διαμόρφωσης προτάσεων για την επίτευξη τόσο των υφιστάμενων όσο και των νέων στόχων στη διαχείριση των αποβλήτων.

Η Αναθεώρηση του ΠΕ.Σ.Δ.Α. Κεντρικής Μακεδονίας (2^η Αναθεώρηση) και η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ολοκληρώθηκαν το 2016 ενώ η κύρωση της Απόφασης έγκρισης του ΠΕ.Σ.Δ.Α. πραγματοποιήθηκε με σχετική ΚΥΑ (ΦΕΚ Β΄ 4010/2016).

3.3.9 Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 -2020 και ΣΒΑΑ

Επιχειρησιακά Προγράμματα ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Ο στρατηγικός προγραμματισμός του ΕΣΠΑ για την προγραμματική περίοδο 2014 - 2020, καθορίζει 11 θεματικούς στόχους που εξυπηρετούν την επίτευξη των στόχων της Κοινής Ευρωπαϊκής Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και τους στόχους των Εθνικών Προγραμμάτων Μεταρρυθμίσεων. Οι θεματικοί αυτοί στόχοι είναι:

1. ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
2. βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών
3. βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας)
4. υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
5. προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
6. προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
7. προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων
8. προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας
9. προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας
10. επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση
11. ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

Η αρχιτεκτονική του ΕΣΠΑ για την προγραμματική περίοδο 2014 - 2020, μέσω της οποίας θα υλοποιηθεί η αναπτυξιακή στρατηγική στην ΠΚΜ, προβλέπει το αντίστοιχο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) ΚΜ και 7 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα που αφορούν τον εθνικό χώρο:

1. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία
2. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
3. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
4. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα
5. Τεχνική Βοήθεια
6. Αγροτική Ανάπτυξη
7. Θάλασσα και Αλιεία.

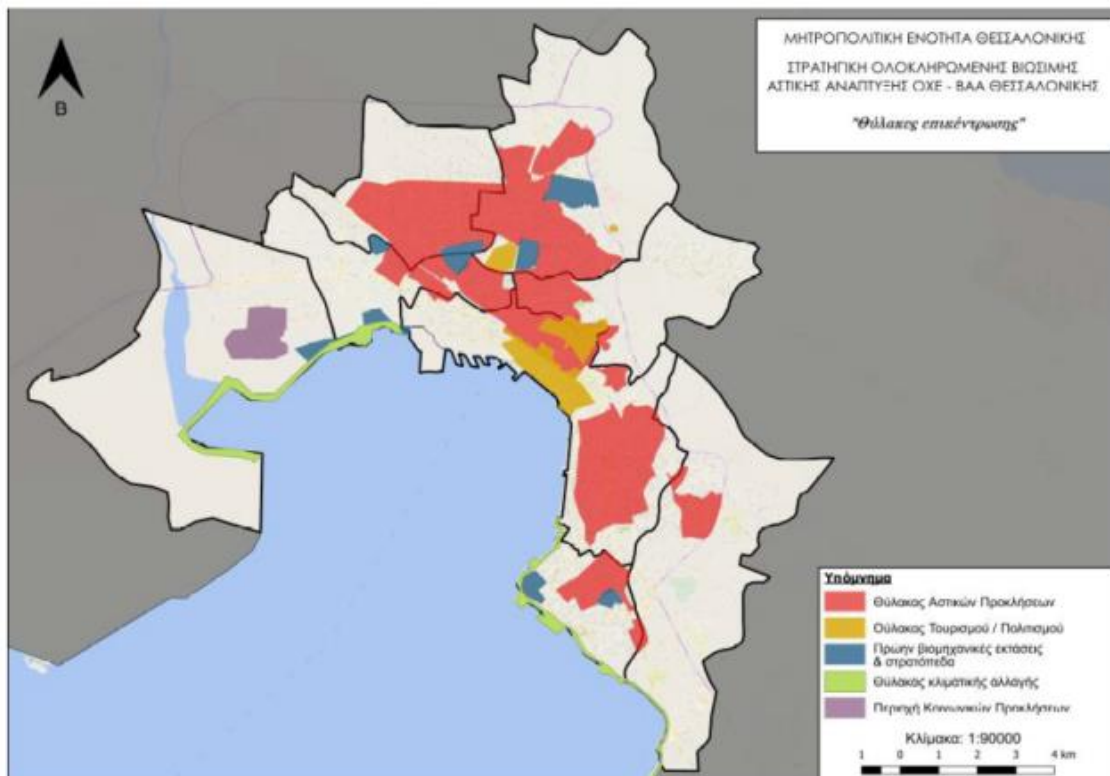
Στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΕΠ ΚΜ), τίθενται πέντε προτεραιότητες: (1) Καινοτομία, ανταγωνιστικότητα, εξωστρέφεια, (2) Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και απασχόληση, (3), Προστασία του περιβάλλοντος και «έξυπνη» διαχείριση των πόρων, (4) Κοινωνική συνοχή, (5) Χωρική συνοχή.

Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης

Στην Στρατηγική Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης (2017), η Δ.Ε. Αμπελοκήπων εντάσσεται στις περιοχές του «Θύλακα επικέντρωσης 1: Περιοχές έντασης προκλήσεων» (θύλακας αστικών προκλήσεων) στους οποίους εντάσσονται περιοχές με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- Πυκνοδομημένες / πυκνοκατοικημένες Πολεοδομικές Ενότητες
- Ελλείμματος (προγραμματικού ή πραγματικού) πρασίνου.
- Χαμηλού εισοδήματος, ή μεγάλης μείωσης εισοδήματος (2012-2009).
- Ένταση κοινωνικών φαινομένων
- Συμπληρωματικά συνεκτιμώνται
- Η υψηλή κυκλοφοριακή φόρτιση και οχλήσεις ηχορύπανσης.
- Η παλαιότητα οικιστικού αποθέματος / χαμηλή αξία γης (συγκριτικά με γειτονικές περιοχές).
- Οι μεικτές επαγγελματικές χρήσεις που παρουσιάζουν εγκατάλειψη / περιοχές ορισμένες ως κεντρικών λειτουργιών.
- Η υψηλή γήρανση (δευτερογενής εκτίμηση)
- Η υψηλή ανεργία (εμπειρική εκτίμηση).

Εικόνα 3.3.9: Θύλακες επικέντρωσης ΣΒΑΑ Θεσσαλονίκης (ΟΧΕ-ΒΑΑ)

Πηγή: Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης, 2017

Για τον ορισμό των περιοχών θυλάκων τα ακόλουθα βασικά μεγέθη που περιλαμβάνονται στις μελέτες των ΓΠΣ λαμβάνονται υπόψη:

- Η θεωρητική πυκνότητα (brutto), όσο μεγαλύτερη, τόσο μεγαλύτερη πιθανότητα υποβάθμισης
- Η μίξη χρήσεων γης, λαμβάνονται υπόψη καταρχάς περιοχές που χαρακτηρίζονται ως κεντρικών λειτουργιών (λαμβάνουν επιβάρυνση, αποτελούν κατά κύριο λόγο περιοχές που απαιτούν αναζωογόνηση) άλλα και περιοχές στις οποίες υπάρχει έντονη μίξη χρήσεων που ενδέχεται να δημιουργούνται συγκρούσεις (π.χ. κατοικία- χονδρεμπόριο ή μεταποίηση).
- Το αν υπάρχει προγραμματικό έλλειμμα σε ελεύθερους χώρους
- Το αν καταγράφεται έλλειμμα σε χώρους (όχι σε κτίρια) για εκπαιδευτικές και πολιτιστικές υποδομές.
- Η παλαιότητα του οικιστικού αποθέματος (δεν καταγράφεται σε όλες τις περιπτώσεις από τα ΓΠΣ, ωστόσο συμπληρώνεται από άλλα εμπειρικά δεδομένα).

Συμπερασματικά, η Δ.Ε. Αμπελοκήπων εντάσσεται στις περιοχές έντασης αστικών προκλήσεων (θύλακας αστικών προκλήσεων), ως περιοχή πυκνοδομημένη και πυκνοκατοικημένη, με έλλειμμα προγραμματικού ή πραγματικού αστικού πρασίνου, καθώς και με υψηλή κυκλοφοριακή φόρτιση. Συνακόλουθα, η έλλειψη πράσινων επιφανειών πέραν των άλλων περιβαλλοντικών προβλημάτων εντείνει το φαινόμενο της αστικής «νήσου θερμότητας». Για τις περιοχές αυτές η κύρια προτεραιότητα, κατά το ΣΒΒΑ, θα πρέπει να είναι η αύξηση των επιφανειών πραγματικού πρασίνου, συνυπολογίζοντας ότι οι Αμπελόκηποι στερούνται των ευεργετικών επιδράσεων του θαλασσίου μετώπου.

Γενικότερα, το ΣΒΒΑ αναγνωρίζει την στρατηγική σημασία των ανενεργών στρατοπέδων εντός του αστικού ιστού, τόσο για την πολιτική βελτίωσης του περιβάλλοντος όσο και για τη γενικότερη ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής τους, και προτείνει την αξιοποίησή τους ώστε να παίξουν ρόλο στρατηγικού αποθέματος για τη βελτίωση του περιβάλλοντος της πόλης.

3.3.10 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης

Ένα Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) έχει ως κεντρικό στόχο τη βελτίωση της προσβασιμότητας των αστικών περιοχών και την παροχή βιώσιμων και υψηλής ποιότητας μετακινήσεων εντός και διαμέσου των αστικών περιοχών. Γενικότερα αφορά στις ανάγκες των “λειτουργικών πόλεων” και της ευρύτερης περιοχής τους, όχι δηλ. μόνο στα στενά όρια Δημοτικών Ενοτήτων (ή Κοινοτήτων).

Βιώσιμη αστική κινητικότητα σε αστικά οδικά δίκτυα σημαίνει:

- βελτίωση των συνθηκών για περπάτημα και γενικότερα της αισθητικής του αστικού περιβάλλοντος,
- εντατικότερη χρήση των μέσων των φιλικών στο περιβάλλον και ιδίως όσων καταναλώνουν λίγη ή καθόλου ενέργεια, όπως το ποδήλατο,
- σχεδιασμό κυκλοφοριακών υποδομών και μεταφορικών συστημάτων που να καλύπτουν τις ανάγκες των παιδιών, των ηλικιωμένων, των γυναικών και όσων έχουν μειωμένη κινητικότητα,

- εφαρμογή πολεοδομικών πολιτικών ως προς την πυκνότητα και ως προς την κατανομή των χρήσεων γης, έτσι ώστε να διευκολύνεται η χρήση της δημόσιας συγκοινωνίας και των φιλικών προς το περιβάλλον μέσων,
- δημιουργία εύκολα προσπελάσιμων σταθμών μετεπιβίβασης πχ. από το parking του ιδιωτικού αυτοκινήτου στην οδό ή εκτός οδού και στη συνέχεια πεζή μετακίνηση, ποδήλατο ή δημόσια συγκοινωνία και αντίστροφα,
- βέλτιστη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων μέσων μεταφοράς,
- προώθηση υψηλής ποιότητας δικτύων δημόσιας συγκοινωνίας,
- προώθηση νέων τεχνολογιών με έμφαση στην τηλεματική, που είναι απαραίτητη για να μπορούν να εκτελούνται συνδυασμένες μετακινήσεις,
- μεγιστοποίηση της συνολικής χωρητικότητας του στόλου της δημόσιας συγκοινωνίας,
- τιμολόγηση της χρήσης των διαφόρων μέσων μεταφοράς ανάλογα με τις πραγματικές επιπτώσεις τους στην κοινωνία και το περιβάλλον,
- εξασφάλιση ενός υγιούς ανταγωνισμού στο τομέα της δημόσιας συγκοινωνίας,
- προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών και επιτυχημένων παραδειγμάτων ανάμεσα στις ευρωπαϊκές πόλεις.

Για να γίνει το σύστημα μεταφορών σε μια περιοχή ή πόλη πιο βιώσιμο υπάρχουν πολλές μέθοδοι, όπως:

- καθιστώντας το περπάτημα και το ποδήλατο πιο ελκυστικά,
- αντιστρέφοντας την τάση απομάκρυνσης από τις περιοχές κατοικίας των ειδικών χρήσεων γης όπως των σχολείων, του εμπορίου, της αναψυχής και μειώνοντας με τον τρόπο αυτό τα μήκη των διαδρομών αλλά και περιορίζοντας τις μετακινήσεις που μπορούν να αποφεύγονται,
- κάνοντας εφικτά υψηλά επίπεδα ποιότητας ζωής, ανεξάρτητα από το αυτοκίνητο,
- αμβλύνοντας τα ψυχολογικά φράγματα απέναντι στους εναλλακτικούς τρόπους μετακίνησης και κερδίζοντας τη συναίνεση για πολιτικές που τους ενθαρρύνουν,
- περιορίζοντας την κίνηση του αυτοκινήτου στις κορεσμένες περιοχές μέσω διαμορφώσεων που μειώνουν το χώρο που του διατίθεται και της ελεγχόμενης στάθμευσης,
- κάνοντας τις μεταφορές ουσιαστική συνιστώσα των στρατηγικών πολεοδομικού σχεδιασμού, οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής,
- βελτιώνοντας την ποιότητα και την προσπελασιμότητα της δημόσιας συγκοινωνίας και την ικανότητά της να απαντά ευέλικτα στις ανάγκες των πολιτών.

Το ΣΒΑΚ του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης θέτει 8 Άξονες Προτεραιότητας σε στρατηγικό επίπεδο και τα αντίστοιχα επιμέρους μέτρα-παρεμβάσεις, για την ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας στην περιοχή του Δήμου:

ΑΞΟΝΑΣ 1: Διαχείριση κυκλοφορίας

- βελτίωση οδικών υποδομών, κρίσιμων κυκλοφοριακών κόμβων (Λεωφ. Δενδροποτάμου-Βενιζέλου, Δενδροποτάμου-Χατζίκου, Λεωφ.28^{ης} Οκτωβρίου-Μεγ.Αλεξάνδρου) και κυκλοφοριακής οργάνωσης

- διάνοιξη οδικών τμημάτων σε σημεία που δεν έχει εφαρμοσθεί της εγκεκριμένης ρυμοτομίας (π.χ. οδός Τζων Κέννεντυ στο τμήμα μεταξύ Πλαστήρα και Σβώλου)

ΑΞΟΝΑΣ 2: Διαχείριση στάθμευσης

Παρεμβάσεις οργάνωσης της στάθμευσης παρά την οδό και εκτός οδού

ΑΞΟΝΑΣ 3: Προσβασιμότητα

Παρεμβάσεις για τη βελτίωση κυκλοφοριακών υποδομών ΑΜΕΑ

ΑΞΟΝΑΣ 4: Δημόσιες αστικές συγκοινωνίες και εμπορευματικές μεταφορές

- Παρεμβάσεις προώθησης των δημόσιων αστικών συγκοινωνιών
- Διευθέτηση συστήματος αστικών διανομών

ΑΞΟΝΑΣ 5: Προώθηση μη μηχανοκίνητων μέσων μεταφοράς

- Παρεμβάσεις βελτίωσης κυκλοφοριακών υποδομών πεζών
- Βελτίωση υποδομών ποδηλάτου

ΑΞΟΝΑΣ 6: Αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος

Παρεμβάσεις αναβάθμισης αστικών υποδομών και αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων και οδών, μεταξύ των οποίων και η δημιουργία πάρκου πρασίνου στο διατιθέμενο τμήμα του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου».

ΑΞΟΝΑΣ 7: Διαχείριση κατανάλωσης ενέργειας

- Αύξηση χρήσης εναλλακτικών μορφών καυσίμων
- Δράσεις ευαισθητοποίησης κοινού
- Ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικού φωτισμού

ΑΞΟΝΑΣ 8: Υιοθέτηση νέων «έξυπνων» λύσεων & τεχνολογιών

«Έξυπνες» τεχνολογικές εφαρμογές

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται περιγραφή του σχεδίου ή προγράμματος με ιδιαίτερη αναφορά:

- α) στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του,*
- β) στο περιεχόμενό του,*
- γ) στα έργα και στις δραστηριότητες που ενδεχομένως να προκύψουν από την εφαρμογή του.*

4.1 Αναπτυξιακός χαρακτήρας – Προοπτικές ευρύτερης περιοχής μελέτης

4.1.1 Ορισμός και γενικά χαρακτηριστικά ευρύτερης περιοχής στην οποία εμπίπτει η περιοχή παρέμβασης

Σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές μελετών Ειδικών Χωρικών Σχεδίων, στις περιπτώσεις όπου υφίσταται εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο θα πρέπει το όριο του ΓΠΣ να αποτελεί και όριο της ευρύτερης περιοχής μελέτης. Ωστόσο, η παρούσα περίπτωση του πρώην στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου» εμφανίζει δύο ιδιομορφίες:

- Αφενός, παρόλο που διοικητικά ανήκει στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης ο οποίος διαθέτει εγκεκριμένο ΓΠΣ και στις δύο δημοτικές του ενότητες, βρίσκεται στο σημείο τομής των διοικητικών ορίων τριών εκτεταμένων Δήμων της «δυτικής» Θεσσαλονίκης (Δήμοι Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Κορδελιού-Εύοσμου και Παύλου Μελά). Ειδικότερα, βρίσκεται στο κέντρο μιας ευρύτερης αστικής ζώνης που εκτείνεται σε μεγάλη ακτίνα περιμετρικά του πρώην στρατοπέδου, και εμφανίζει έντονο αστικό χαρακτήρα και μεγάλη πυκνότητα δόμησης.
- Αφετέρου, συνδυαστικά με την χωρική διάσταση που βρίσκει την έκταση της προτεινόμενης παρέμβασης στο όριο μεταξύ τριών Δήμων, συνυπολογίζεται και ο υπερτοπικός χαρακτήρας της προτεινόμενης παρέμβασης, η οποία θα έχει εμβέλεια διαδημοτικού επιπέδου, αναγόμενη σε επίπεδο Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης.

Ως εκ τούτου, κρίνεται ορθότερο να θεωρηθεί ως ευρύτερη περιοχή μελέτης:

το σύνολο της συμπαγούς αστικής περιοχής της «δυτικής Θεσσαλονίκης», δηλαδή οι αστικές περιοχές των Δήμων Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Παύλου Μελά, Κορδελιού-Εύοσμου και Νεάπολης-Συκεών, καθώς και το δυτικό τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης, δηλαδή αυτό που εφάπτεται των ορίων του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης (δυτικά της οδού Λαγκαδά) και εμφανίζει όμοια χαρακτηριστικά με τις παραπάνω περιοχές.

Η συγκεκριμένη ευρύτερη περιοχή θεωρείται ότι θα αποτελεί την δεξαμενή πληθυσμού/χρηστών που θα εξυπηρετείται (τουλάχιστον σε άμεσο χωρικό επίπεδο) από την προτεινόμενη παρέμβαση του παρόντος ΕΧΣ, η οποία θα υπερβαίνει τα θεσμικά διοικητικά όρια του οικείου Δήμου.

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης εμφανίζει μεγάλη πυκνότητα δόμησης αλλά και μεγάλες χωρικές ασυνέχειες που σε διάφορα σημεία διχτομούν τον οικιστικό ιστό των πολεοδομικών ενότητων της. Χαρακτηριστικά χωρικά κενά αποτελούν η σιδηροδρομική γραμμή του ΟΣΕ και οι εκατέρωθεν της γραμμής εκτάσεις, ο σταθμός των ΚΤΕΛ και τα στρατόπεδα της Δυτικής Θεσσαλονίκης.

Επιπλέον, κατά μήκος του ορίου του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης με το Δήμο Θεσσαλονίκης, ξεχωρίζουν ως ιδιαίτερη χρήση η έκταση των κοιμητηρίων Αγ.Παρασκευής, ενώ νοτιότερα εντοπίζονται οι υπερτοπικής σημασίας εγκαταστάσεις του Νέου Σιδηροδρομικού Σταθμού, η εκτεταμένη ζώνη μεικτών χρήσεων εμπορίου, υπηρεσιών και αναψυχής που περιβάλλει τα πρώην βιομηχανικά συγκροτήματα Φιξ, Μύλο και Βίλκα (βορείως του Λιμένα Θεσσαλονίκης), συγκεντρώνοντας σημαντικές εμπορικές δραστηριότητες και χρήσεις τριτογενή τομέα. Σημειώνεται ότι στην ίδια ζώνη έχουν εγκατασταθεί και υπηρεσίες διοίκησης περιφερειακού επιπέδου (Κτίριο Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας) ενώ υπάρχουν και αρκετοί αδόμητοι χώροι (περιοχή Λαχανόκηπων-επέκταση του υπό αναθεώρηση ΓΠΣ Θεσσαλονίκης).

Επισημαίνεται ότι στην ευρύτερη περιοχή μελέτης δεν συμπεριλαμβάνεται η Δ.Ε. Εχεδώρου του Δήμου Δέλτα, παρότι συνορεύει με τον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης, καθώς εμφανίζει διαφορετικά χωρικά χαρακτηριστικά (διαθέτοντας μεγάλη εξωαστική περιοχή και οικιστικές περιοχές που δεν συγκροτούν ενιαία αστική ζώνη αλλά αποτελούν διακριτούς οικισμούς-χωριά). Ομοίως, δεν συμπεριλήφθηκαν τα τμήματα των Δ.Ε. Μενεμένης και Κορδελιού που βρίσκονται νοτιοδυτικά της οδού Μοναστηρίου, καθώς στην μεγάλη πλειοψηφία τους αποτελούν εκτάσεις παραγωγικού χαρακτήρα (κύρια με χρήσεις χονδρεμπορίου-μεταφορών) και όχι περιοχές συγκέντρωσης αστικού πληθυσμού.

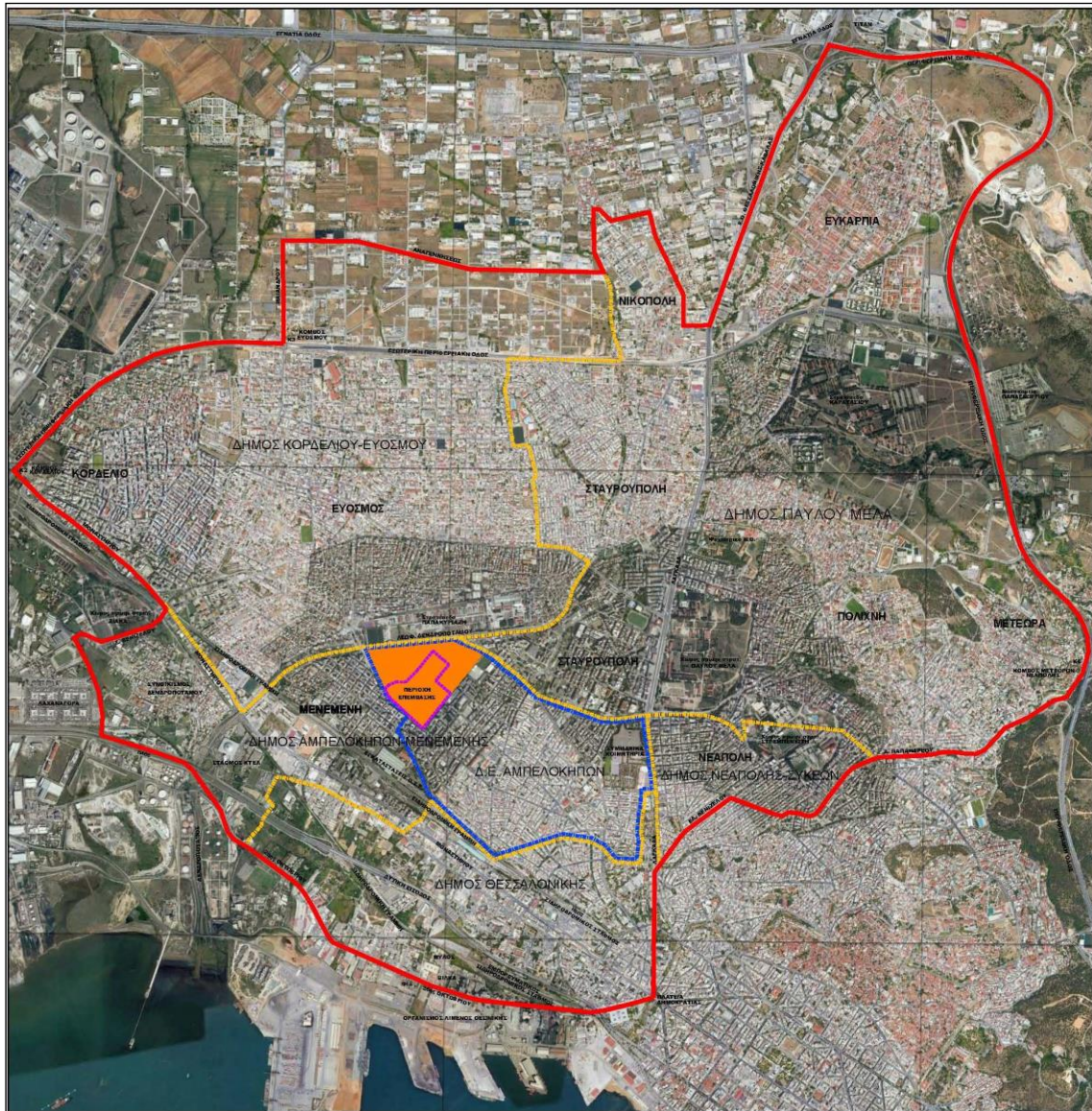
Γενικότερα, μπορεί να θεωρηθεί ότι η έκταση του στρατοπέδου εντάσσεται σε έναν ευρύτερο άξονα αντίστοιχων υπερτοπικών πόλων πρασίνου, αθλητισμού και πολιτισμού των όμορων Δήμων (σύμφωνα με τα αντίστοιχα εγκεκριμένα ΓΠΣ), που ξεκινά από τον Δήμο Νεάπολης-Συκεών και καταλήγει μέσω του Δήμου Σταυρούπολης στην περιοχή του στρατοπέδου «Μεγ.Αλέξανδρος». Είναι το λεγόμενο «βορειοδυτικό τόξο» του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, που συμπεριλαμβάνει τα πρώην στρατόπεδα της δυτικής Θεσσαλονίκης (Παύλου Μελά, Παπακυριαζή, Μεγ.Αλεξάνδρου) για τα οποία τα αντίστοιχα ΓΠΣ κατά κανόνα προτείνουν την αξιοποίησή τους ως υπερτοπικούς πόλους πρασίνου, αθλητισμού και αναψυχής.

Συνοψίζοντας, το σύνολο των ανωτέρω περιοχών εκτιμάται ότι θα πρέπει να αποτελεί την ευρύτερη περιοχή χωρικής αναφοράς του παρόντος Ε.Χ.Σ., η οποία καθορίζει τις χωροταξικές, παραγωγικές και εν γένει λειτουργικές εξαρτήσεις και αλληλεπιδράσεις με την περιοχή παρέμβασης (βλ. Εικόνα 4.1.1).

Χωρικά λοιπόν, η ευρύτερη περιοχή μελέτης ουσιαστικά οριοθετείται ως εξής:

Το τμήμα της Εσωτερικής Περιφερειακής Οδού από την οδό Μοναστηρίου (κόμβος 2, Κορδελιό) έως τον κόμβο Ευόσμου (κόμβος 3), η οδός Μαιάνδρου προς βορρά (επεκτάσεις Ευόσμου), η οδός Αναγεννήσεως (επεκτάσεις Ευόσμου), το όριο της Δ.Ε. Σταυρούπολης έως την οδό Λαγκαδά (περιοχή Νικόπολη), η Ε.Ο. Θεσσαλονίκης-Καβάλας έως τη συμβολή της με την Εγνατία Οδό (κόμβος «Τιτάν», Ευκαρπία), το τμήμα της Περιφερειακής Οδού Θεσσαλονίκης έως τον κόμβο Μετεώρων-Νεάπολης (κόμβος 6), η οδός Ανδρέα Παπανδρέου (Πολίχνη-Νεάπολη), η οδός Ελ. Βενιζέλου (Νεάπολη), η οδός Λαγκαδά έως την πλατεία Δημοκρατίας (Θεσσαλονίκη), η οδός 26ης Οκτωβρίου (Θεσσαλονίκη-λιμάνι), το τμήμα της ΠΑΘΕ έως την Λαχαναγορά (Μενεμένη), το ανατολικό όριο της Λαχαναγοράς έως το γήπεδο ποδοσφαίρου (Μενεμένη), η οδός Σοφοκλή Βενιζέλου προς ανατολικά (Μενεμένη) και το τμήμα της οδού Μοναστηρίου έως τη συμβολή με Εσωτερική Περιφερειακή (κόμβος 2, Κορδελιό).

Εικόνα 4.1.1: Ευρύτερη περιοχή μελέτης

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Ανά Δήμο, τα γενικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα των τμημάτων τους που εμπίπτουν στην ευρύτερη περιοχή μελέτης διαρθρώνονται ως εξής:

➤ Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης:

Ο Δήμος εμφανίζει σημαντικές ιδιαιτερότητες καθώς εντός των ορίων του βρίσκονται ορισμένες υπερτοπικής σημασίας ιδιαίτερες χρήσεις.

Η Δ.Ε. Αμπελοκήπων αποτελεί ως επί το πλείστον μια συμπαγή περιοχή κατοικίας, με μοναδικές ιδιαιτερότητες την παρουσία του χώρου του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου» στο βορειοδυτικό άκρο της, και την μεγάλη έκταση των συμμαχικών νεκροταφείων στο βορειοανατολικό άκρο της.

Αντίθετα, η Δ.Ε. Μενεμένης εμφανίζει σημαντικές χωρικές ασυνέχειες, που διχотоμούν τον οικιστικό ιστό των πολεοδομικών ενοτήτων της, κυρίως λόγω της απαλλοτριωμένης ζώνης της σιδηροδρομικής γραμμής του ΟΣΕ και τις εκατέρωθεν της γραμμής εκτάσεις που

περιλαμβάνουν βοηθητικές χρήσεις του οργανισμού. Νοτιότερα της σιδηροδρομικής γραμμής και μέχρι το όριο της Δ.Ε. Μενεμένης, περιλαμβάνονται μεικτές χρήσεις κατοικίας σε συνδυασμό με εμπορικές δραστηριότητες, σε μια ζώνη που στο παρελθόν αποτελούσε περιοχή επαγγελματικών εγκαταστάσεων χαμηλής όχλησης (ΕΜΟ) αλλά με την πάροδο του χρόνου μετεξελίχθηκε σε περιοχή κατοικίας για την κάλυψη των οικιστικών αναγκών της Μενεμένης. Η παρουσία υπερτοπικών οδικών αξόνων (άξονας ΠΑΘΕ, Δυτική Είσοδος, Λεωφόρος Δενδροποτάμου, οδός Μοναστηρίου) εντείνει τις χωρικές ασυνέχειες και διαχωρίζει την συνοικία Αγίου Νεκταρίου από το κυρίως σώμα του οικιστικού ιστού της Μενεμένης. Επιπλέον, στο νότιο και δυτικό τμήμα της Δ.Ε. υπάρχουν μεγάλες εκτάσεις εξωαστικού χώρου, όπου κυριαρχούν παραγωγικές χρήσεις (κύρια χονδρεμπόριο-μεταφορές, επαγγελματικά εργαστήρια αλλά και εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών) και αδόμητες εκτάσεις, ενώ εμβληματικές υπερτοπικής σημασίας χρήσεις αποτελούν η Κεντρική Λαχαναγορά-Κρεαταγορά Θεσσαλονίκης και ο σταθμός υπεραστικών λεωφορείων «Μακεδονία» (ΚΤΕΛ).

➤ Δήμος Κορδελιού-Εύοσμου:

Πρόκειται για μια επίσης συμπαγή οικιστική ζώνη, με εξαίρεση το τμήμα βορείως της Εσωτερικής Περιφερειακής Οδού, το οποίο περιλαμβάνει τις Π.Ε. 17, 18 και 19 της Δ.Ε. Ευόσμου (περιοχές επεκτάσεων) και παραμένει αραιοδομημένη σε σύγκριση με την περιοχή νοτίως της Εσωτερικής Περιφερειακής. Εντός του συμπαγούς αστικού τμήματος, ξεχωρίζουν ως ιδιαιτερότητες η έκταση του υποσταθμού της ΔΕΗ στο βορειοδυτικό τμήμα, και η παραλληλόγραμμη έκταση του εν ενεργεία στρατοπέδου «Παπακυριαζή», που αναπτύσσεται γραμμικά κατά μήκος της Λεωφόρου Δενδροποτάμου, ακριβώς απέναντι από το στρατόπεδο «Μεγάλου Αλεξάνδρου».

➤ Δήμος Παύλου Μελά:

Ο Δήμος τριχοτομείται από σημαντικούς υπερτοπικούς άξονες, την οδό Λαγκαδά με την προέκτασή της (Ε.Ο. Θεσσαλονίκης-Καβάλας) που οδηγεί στην Εγνατία Οδό, και την Εσωτερική Περιφερειακή Οδό Θεσσαλονίκης.

Η οδός Λαγκαδά διχοτομεί την Δ.Ε. Σταυρούπολης. Στο τμήμα της που βρίσκεται δυτικά της οδού Λαγκαδά, η περιοχή αποτελεί επίσης μια συμπαγή οικιστική περιοχή, με μόνη ιδιαιτερότητα την παρουσία των ισραηλιτικών κοιμητηρίων. Επίσης εκεί βρίσκεται ο υπερτοπικού επιπέδου πόλος πολιτισμού της Μονής Λαζαριστών, αμέσως βορειότερα της οδού Ακριτών. Βορείως της Εσωτερικής Περιφερειακής βρίσκεται η περιοχή της Νικόπολης. Ανατολικά της οδού Λαγκαδά κυριαρχεί η μεγάλη έκταση του πρώην στρατοπέδου «Παύλου Μελά», για το οποίο ο πολεοδομικός σχεδιασμός προβλέπει την μετατροπή του σε πάρκο πρασίνου υπερτοπικής σημασίας και λοιπών κοινωφελών χρήσεων (αθλητισμού, πολιτισμού, εκπαίδευσης). Πέραν αυτού, οι οικιστικές περιοχές της υπόλοιπης Δ.Ε. Σταυρούπολης και της Δ.Ε. Πολίχνης παρουσιάζουν συνοχή με μόνες εμφανείς ασυνέχειες την παρουσία του χώρου του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου, του άλσους Μετεώρων και του ρέματος Δενδροποτάμου. Στο βόρειο τμήμα της Δ.Ε. Πολίχνης η περιοχή παραμένει αδόμητη από κατοικία έως την Εσωτερική Περιφερειακή Οδό, και καταλαμβάνεται από τον εκτεταμένο χώρο του στρατοπέδου Καρατάσιου, παραγωγικές χρήσεις (επαγγελματικά εργαστήρια, εμπορικές εκθέσεις), υπεραγορές και χρήσεις αθλητισμού.

Βορειότερα της Εσωτερικής Περιφερειακής βρίσκεται η Δ.Ε. Ευκαρπίας, με αρκετά μεγάλη οικιστική περιοχή σε συνδυασμό με παραγωγικές δραστηριότητες, εμπορικές εκθέσεις και πολυαγορές επιπέδου εξυπηρέτησης Π.Σ.Θ.

➤ Δήμος Νεάπολης-Συκεών:

Αποτελεί επίσης συμπαγή και πυκνοδομημένη οικιστική περιοχή ανατολικά της οδού Λαγκαδά, που εκτείνεται μέχρι την Άνω Πόλη. Στην Δ.Ε. Νεάπολης βρίσκεται και η μεγάλη έκταση του πρώην στρατοπέδου «Στρεμπενιώτη», πίσω από τον χώρο του στρατοπέδου «Παύλου Μελά», που έχει ήδη αποδοθεί στην τοπική αυτοδιοίκηση και σήμερα αποτελεί διαμορφωμένο χώρο αθλητισμού, πολιτισμού, πρασίνου και εκπαίδευσης. Ανατολικότερα εντός του αστικού ιστού ξεχωρίζει το άλσος Συκεών.

➤ Δυτικό τμήμα Δήμου Θεσσαλονίκης:

Κατά μήκος του κοινού ορίου της Δ.Ε. Αμπελοκήπων με τον Δήμο Θεσσαλονίκης, επί της οδού Λαγκαδά ξεχωρίζουν ως χρήση τα κοιμητήρια της Αγίας Παρασκευής, ενώ νοτιότερα επικρατούν χρήσεις κατοικίας (περιοχή Ξηροκρήνης) και ξεχωρίζουν οι υπερτοπικής σημασίας κτιριακές εγκαταστάσεις του Νέου Σιδηροδρομικού Σταθμού, που αποτελούν την απόληξη της προαναφερόμενης ζώνης απαλλοτρίωσης της σιδηροδρομικής γραμμής του ΟΣΕ.

Τα χαρακτηριστικά της περιοχής νοτίως της σιδηροδρομικής γραμμής και εκατέρωθεν των οδών Μοναστηρίου και Γιαννιτσών είναι όμοια με το αντίστοιχο τμήμα της Δ.Ε. Μενεμένης, με μικτές χρήσεις κατοικίας και πρώην χρήσεων ΕΜΟ. Το ίδιο ισχύει και για την περιοχή στη συμβολή των οδών Λαγκαδά και 26ης Οκτωβρίου (περιοχή Βαρδάρη). Ακόμη νοτιότερα διέρχεται η χάραξη της Δυτικής Εισόδου Θεσσαλονίκης, δηλαδή η προέκταση της εθνικής οδού (ΠΑΘΕ), που αποτελεί την κύρια οδική αρτηρία εισόδου στην πόλη, και όπου τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί εμπορικές χρήσεις σημαντικού μεγέθους (εμπορικό κέντρο, πολυκαταστήματα κοκ). Νοτίως της Δυτικής Εισόδου εκτείνεται η ζώνη απαλλοτρίωσης των γραμμών και η έκταση των εγκαταστάσεων του παλιού εμπορευματικού σιδηροδρομικού σταθμού.

Στη ζώνη του Λιμένα Θεσσαλονίκης, εκατέρωθεν της οδού 26ης Οκτωβρίου (η οποία αποτελούσε την κύρια δυτική είσοδο πριν δημιουργηθεί η νέα χάραξη), βρίσκεται η εκτεταμένη ζώνη μεικτών χρήσεων της περιοχής που ιστορικά αποκαλείται περιοχή «Βίλκα» και παλαιότερα αποτελούσε ζώνη παραγωγικών δραστηριοτήτων. Η περιοχή αυτή σήμερα, μετά την «αποβιομηχάνισή» της, περιλαμβάνει χρήσεις εξυπηρέτησης του αστικού πληθυσμού με αρκετές εγκαταστάσεις επιπέδου εξυπηρέτησης Π.Σ.Θ.: χρήσεις αναψυχής (νυχτερινά κέντρα διασκέδασης, κτίρια διεξαγωγής πολιτιστικών εκδηλώσεων, μουσικές σκηνές κλπ), σημαντικών εμπορικών δραστηριοτήτων και χρήσεων του τριτογενή τομέα (ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα και πολυκαταστήματα, κτίρια γραφείων, επιχειρήσεις χονδρεμπορίου και εμπορικές εκθέσεις), και με βασικά σημεία αναφοράς τα μεγάλα εμβαδού πρώην κελύφη βιομηχανικών-βιοτεχνικών εγκαταστάσεων (συγκροτήματα κτιριακών εγκαταστάσεων «Μύλος», «Βίλκα» και «Φιξ»), αλλά και νέες εγκαταστάσεις διοίκησης περιφερειακού επιπέδου (κτίριο Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας), μέχρι το όριο του Λιμένα Θεσσαλονίκης. Στην περιοχή αυτή όπως είναι φυσικό απουσιάζει η χρήση της κατοικίας, δεδομένου ότι διαχρονικά αποτελούσε περιοχή παραγωγικών δραστηριοτήτων αλλά και λόγω της γειτνίασης με τις λιμενικές εγκαταστάσεις. Τέλος, δυτικότερα και μέχρι το ρέμα Δενδροποτάμου, υπάρχουν αδόμητες εκτάσεις της περιοχής Λαχανόκηπων (από κοινού με την Δ.Ε. Μενεμένης) που αποτελούν τις περιοχές επέκτασης του νέου υπό αναθεώρηση ΓΠΣ του Δήμου Θεσσαλονίκης.

4.1.2 Προοπτικές

Η οικονομική δραστηριότητα στο ΠΣΘ στηρίχθηκε έως τη δεκαετία του '80 στην ανάπτυξη της μεταποίησης, και μετέπειτα στην ανάπτυξη των υπηρεσιών και του χονδρεμπορίου, καθώς ευνοήθηκε από την πλεονεκτική της θέση στο δίκτυο εθνικών μεταφορών, όπως και στην οικοδομική δραστηριότητα λόγω της συνεχούς εδαφικής της επέκτασης. Από την εποχή της εκδήλωσης της κρίσης έως και σήμερα, δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί –ούτε έχουν επιδιωχθεί προγραμματικά– οι κύριοι τομείς δραστηριότητας που θα επέτρεπαν την οικονομική της αναζωογόνηση και τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της ποιότητας της ζωής των κατοίκων της.

Οι εμπορικές δραστηριότητες που συγκρατούσαν και έδιναν το στίγμα του κέντρου της πόλης έχουν είτε μεταλλαχτεί σε ευκαιριακές επιχειρήσεις εστίασης είτε έχουν μεταφερθεί στα malls της ανατολικής αλλά και δυτικής περιμέτρου, και μόνον η αύξηση της τουριστικής κίνησης συγκρατεί την αγορά και τη δραστηριότητα στο κέντρο. Στροφή έχει επιτευχθεί κυρίως προς την κατεύθυνση του αστικού τουρισμού (πολιτιστικού και επιχειρηματικού) και μερικώς προς την αξιοποίηση μνημείων και τόπων οικολογικού ενδιαφέροντος και φυσικής ομορφιάς στην περίμετρο της μητρόπολης.

Το ζητούμενο για την μητροπολιτική περιοχή του ΠΣΘ, υπό αυτήν τη θεώρηση, είναι η αύξηση της «ελκυστικότητάς» της, σε κάθε επίπεδο:

- ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας,
- κατάκτησης ποιότητας ζωής και ποιότητας περιβάλλοντος,
- δημογραφικής αναζωογόνησης (και μέριμνας),
- κοινωνικής συνοχής δια της απασχόλησης.

Οι προοπτικές όπως αναφέρονται στο Σχέδιο Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης είναι οι εξής:

Οικονομικές

- Η υποστήριξη των «αστικών» επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (έρευνα και ανάπτυξη, τουρισμός πόλης, εμπόριο) μέσω διευκόλυνσης των συνεργασιών και του clustering.
- Η λειτουργία της πόλης ως καταναλωτικού κέντρου που να προσελκύει ζήτηση από ευρύτερη περιοχή με την αναζωογόνηση του κέντρου της πόλης ως απαραίτητο όρο.
- Στοιχεία που μπορούν να συγκροτήσουν μίγμα δραστηριοτήτων, δικτύων και υποδομών τουρισμού υψηλής ποιότητας σε σύνδεση με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους για προώθηση του τουρισμού πόλης.
- Οι χωρικές ρυθμίσεις και διευκολύνσεις και η ολοκλήρωση των επιχειρηματικών υποδομών που θα επιτρέψουν την αναζωογόνηση των κεντρικών περιοχών.

Κοινωνικές

- Η αξιοποίηση των σχετικώς ικανοποιητικών εκπαιδευτικών υποδομών.
- Η αξιοποίηση/εξειδίκευση των εργαλείων ενσωμάτωσης των μειονεκτικών ομάδων.

Δημογραφικές

- Η αξιοποίηση/εξειδίκευση των εργαλείων ενσωμάτωσης των μειονεκτικών ομάδων με επέκταση τους στις δημογραφικά αδύναμες περιοχές.

Περιβαλλοντικές / Κλιματικής Αλλαγής

- Ολοκλήρωση του Μετρό.
- Αξιοποίηση/διατήρηση εναπομεινάντων ρεμάτων για καταπολέμηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.
- Δυνατότητα αξιοποίησης των περιοχών brownfields προς νέες χρήσεις ή αύξηση πρασίνου.
- Δυνατότητα δημιουργίας πράσινων διαδρομών.
- Ύπαρξη αξιοποιήσιμου αποθέματος δημοσίων και δημοτικών γαιών και ακινήτων.

Μερικοί από τους στρατηγικούς αναπτυξιακούς στόχους που τίθενται σήμερα για τη μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης είναι:

- (α) η επανεκκίνηση της επιχειρηματικότητας και η ανάδυση ανταγωνιστικών τομέων και δικτύων αριστείας,
- (β) η επιλεκτική προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων για κλαδική και τεχνολογική αναβάθμιση,
- (γ) η προώθηση «πράσινων» επενδύσεων και παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων,
- (δ) η ένταξη συνοδευτικών υπηρεσιών και εμπορίου στο παραγωγικό σύστημα σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση και εκσυγχρονισμό επιχειρηματικών υποδομών,
- (ε) η ενίσχυση του τουρισμού και η επικέντρωσή του στην υψηλής ποιότητας ζήτηση, στην ανάπτυξη του τουρισμού πόλης και στη σύνδεσή του με τον πολιτισμό και τους περιβαλλοντικούς πόρους
- (στ) η ενίσχυση επιχειρηματικών δικτύσεων και η σύνδεσή τους με διεθνή ολοκληρωμένα συστήματα,
- (ζ) η οργάνωση και ενίσχυση σύγχρονου και ολοκληρωμένου συστήματος παροχής υπηρεσιών συνδυασμένης μεταφοράς,
- (η) η προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας,
- (θ) η συνολική ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, η ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και η δυναμική αντιμετώπιση της ανεργίας.

Κατά συνέπεια, η σκοπιμότητα της Στρατηγικής Αστικής Ανάπτυξης ως προς τις οικονομικές προκλήσεις έγκειται¹¹

- στην επινόηση και δημιουργία μηχανισμών προώθησης της επιχειρηματικότητας αλλά και σύζευξης ζήτησης και προσφοράς εργασίας,
- στις χωρικές ρυθμίσεις, διευκολύνσεις και αναπλάσεις (ολοκλήρωση των υποδομών) που θα επιτρέψουν την οικονομική αναζωογόνηση των κεντρικών περιοχών,
- στην κατά προτεραιότητα υποστήριξη των «αστικών» επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (έρευνα και ανάπτυξη, τουρισμός πόλης, λιανικό εμπόριο) μέσω διευκόλυνσης των συνεργασιών και του clustering.

¹¹ Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης, 2017

4.1.3 Ρόλος της Περιοχής Παρέμβασης στην ευρύτερη περιοχή

Η λειτουργία του νέου πάρκου πρασίνου και υπαίθριας αναψυχής-περιπάτου, σε συνδυασμό με τις πολιτιστικές και προνοιακές-διοικητικές χρήσεις εντός αυτού, συμβάλλουν σε αρκετούς από τους στόχους που τέθηκαν στην παραπάνω ενότητα, και θα αποτελεί δυναμικό παράγοντα για την σημαντική αύξηση του ποσοστού αστικού πρασίνου ανά κάτοικο και συνακόλουθα την βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, τόσο της δυτικής Θεσσαλονίκης όσο και της ευρύτερης μητροπολιτικής περιοχής της.

Επισημαίνεται η ιδιαίτερη βαρύτητα που μπορεί να έχει η παρουσία ενός μεγάλου μεγέθους πάρκου πόλης στο πυκνοδομημένο αστικό τμήμα της δυτικής Θεσσαλονίκης και ειδικότερα του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης, όπου η παρουσία αστικού πρασίνου καταγράφει εξαιρετικά χαμηλά ποσοστά, αλλά και το γεγονός ότι η συνολική παρέμβαση με επίκεντρο το διατιθέμενο τμήμα του πρώην στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου» θα έχει διττό χαρακτήρα ως προς τα επίπεδα εξυπηρέτησεων και το κοινό που θα προσελκύει, συνυπολογίζοντας το γεγονός ότι ένα πάρκο τέτοιου μεγέθους, που αντιπροσωπεύει ουσιαστικά την ευρύτερη συνοικία του, δύναται να εκληφθεί ως ένας αναγνωρίσιμος πολιτιστικός πόλος και χώρος πρασίνου επιπέδου πόλης, δεδομένου ότι οι πολιτιστικές και προνοιακές δράσεις που προβλέπονται σε αυτό εμπλουτίζουν το περιεχόμενο των αστικών εξυπηρέτησεων που θα παρέχει στον πληθυσμό και διευρύνουν τις δυνατότητες ανάδειξης της περιοχής παρέμβασης σε σημαντικό σημείο αναφοράς του δυτικού ΠΣΘ.

Με αυτά τα δεδομένα, το νέο πάρκο πρασίνου και πολιτισμού:

- αφενός θα αποτελεί υπερτοπικό πόλο αναφοράς για την ίδια την πόλη και τους κατοίκους της, εξαιτίας του χαρακτήρα της συνολικής παρέμβασης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου που θα αναδεικνύει τον νέο χώρο αστικού πρασίνου, περιπάτου και πολιτισμού-υπαίθριας αναψυχής, ο οποίος θα προσελκύει κατοίκους των όμορων συνοικιών και του ΠΣΘ γενικότερα.
- αφετέρου θα αποτελεί πόλο έλξης επισκεπτών της περιοχής, εξαιτίας του χαρακτήρα της παρέμβασης που θα αναδείξει το νέο πάρκο ως εν δυνάμει «τοπόσημο» και σημείο τουριστικού ενδιαφέροντος της δυτικής πλευράς της πόλης, κυρίως λόγω της προτεινόμενης ανθοέκθεσης και του μικρού βοτανικού κήπου αλλά και της δυνατότητας επίσκεψης των εσωτερικών πολιτιστικών χώρων που θα στεγαστούν στα πρώην στρατιωτικά κτίρια, του υπαίθριου χώρου πρασίνου και των συνοδευτικών χώρων υπαίθριας αναψυχής.

Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι η υλοποίηση του νέου πάρκου πόλης έχει όλες τις δυνατότητες να συνδυαστεί και με την αντίστοιχη αξιοποίηση των όμορων στρατοπέδων (έστω και σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα), στο πλαίσιο ενός πλέγματος πάρκων πρασίνου και κοινωφελών λειτουργιών που θα εξυπηρετούν το σύνολο του πληθυσμού της δυτικής Θεσσαλονίκης αλλά και του ΠΣΘ γενικότερα, αυξάνοντας κατά πολύ τα σημερινά ελλειμματικά μεγέθη διατιθέμενων κοινόχρηστων χώρων πρασίνου ανά κάτοικο.

4.2 Παρουσίαση υφιστάμενων χρήσεων γης, όρων και περιορισμών δόμησης στη Ζώνη Άμεσης Επιρροής & στην Περιοχή Παρέμβασης

4.2.1 Ζώνη Άμεσης Επιρροής

4.2.1.1 Υφιστάμενες χρήσεις

Η Ζώνη Άμεσης Επιρροής, όπως προσδιορίστηκε παραπάνω, εμφανίζεται ιδιαίτερα πυκνοδομημένη και με αρκετά περιορισμένο ποσοστό ελεύθερων χώρων πρασίνου. Σε γενικές γραμμές, η αστική ζώνη που περιβάλλει την περιοχή παρέμβασης αποτελεί ως επί το πλείστον οικιστική περιοχή, εντός της οποίας εντοπίζονται και ορισμένες μεγάλες εκτάσεις με χρήσεις υπερτοπικού χαρακτήρα, μη οχλουσών παραγωγικών δραστηριοτήτων ή ιδιαίτερων χρήσεων. Αναλυτικότερα, ανά Δημοτική Ενότητα καταγράφονται οι εξής υφιστάμενες (υλοποιημένες) χρήσεις:

➤ Δ.Ε. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ:

Η άμεσα εφαιπτόμενη στην περιοχή παρέμβασης σειρά οικοδομικών τετραγώνων αποτελείται από εργατικές κατοικίες (του πρώην ΟΕΚ) ενώ μεταξύ του στρατοπέδου και της οικιστικής περιοχής παρεμβάλλεται και ένα βιοτεχνικό κτίριο. Γενικά στο σύνολο των 11 Π.Ε. της Δ.Ε. Αμπελοκήπων κυριαρχούν χρήσεις κατοικίας μαζί με τις αντίστοιχες κοινόχρηστες – κοινωφελείς εξυπηρετήσεις επιπέδου γειτονιάς, με εξαίρεση την μεγάλη έκταση των συμμαχικών κοιμητηρίων που αποτελούν ιδιαίτερη χρήση. Στην άμεσα εφαιπτόμενη περιοχή του στρατοπέδου υπάρχουν εργατικές κατοικίες (του πρώην ΟΕΚ), ενώ μεταξύ του στρατοπέδου και της οικιστικής ζώνης παρεμβάλλεται ένα πρώην βιομηχανικό κτίριο (δυτικό όριο του στρατοπέδου). Η περιοχή είναι ιδιαίτερα πυκνοδομημένη και εντοπίζεται έλλειμμα κοινωνικών υποδομών και διαθέσιμων ελεύθερων χώρων για την κάλυψη των αντίστοιχων αναγκών.

➤ Δ.Ε. ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ:

Η δυτική-νοτιοδυτική πλευρά της περιοχής παρέμβασης οριοθετείται από την οδό Ελευθερίου Βενιζέλου, κατάντη της οποίας βρίσκεται η λεγόμενη «παλιά Μενεμένη», που αποτελεί την περιοχή όπου ιστορικά αναπτύχθηκε ο αρχικός οικισμός στις αρχές του 20ου αιώνα. Περιλαμβάνει τις Π.Ε. 1, 2 και 3 του αντίστοιχου ΓΠΣ, αποτελεί επίσης περιοχή κατοικίας στο σύνολό της συμπεριλαμβανομένων των κοινόχρηστων-κοινωφελών χρήσεων εξυπηρέτησης της κατοικίας, και οριοθετείται από την Λεωφ. Δενδροποτάμου, την οδό Βενιζέλου, την οδό Κυρίμη και την ζώνη απαλλοτρίωσης της σιδηροδρομικής γραμμής. Συνορεύει επομένως με την γραμμική έκταση που αναπτύσσονται οι βοηθητικές χρήσεις του ΟΣΕ (αμαξοστάσια συντήρησης και άλλες βοηθητικές υποδομές).

➤ Δ.Ε. ΕΥΟΣΜΟΥ:

Ομοίως, η αστική περιοχή της Δ.Ε. Ευόσμου που περικλείεται από την οδό Καραολή & Δημητρίου, την Λεωφόρο Δενδροποτάμου και την οδό Ελπίδος, αποτελεί οικιστική ζώνη με μόνη εξαίρεση την παραλληλόγραμμη έκταση του εν ενεργεία στρατοπέδου «Παπακυριαζή», που αναπτύσσεται γραμμικά κατά μήκος της Λεωφόρου Δενδροποτάμου, ακριβώς απέναντι από το στρατόπεδο «Μεγάλου Αλεξάνδρου». Στη δυτική πλευρά του στρατοπέδου «Παπακυριαζή» υπάρχουν χώροι αθλητισμού (ποδοσφαίρου και τέννις-βόλλεϊ) και ένα μικρό πάρκο με αναψυκτήριο.

➤ **Δ.Ε. ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ:**

Η Δ.Ε. Σταυρούπολης διχοτομείται από την οδό Λαγκαδά, και το τμήμα της που βρίσκεται εντός της ζώνης άμεσης επιρροής αποτελεί την περιοχή «Τερψιθέα», που περιλαμβάνει την περιοχή βορειώς της Λεωφόρου 28ης Οκτωβρίου και της οδού Ακριτών, και περικλείεται από την Λεωφόρου Δενδροποτάμου, την οδό Καραολή & Δημητρίου και την οδό Λαγκαδά. Στο τμήμα αυτό κυριαρχεί η χρήση της κατοικίας με το σχετικό δίκτυο κοινόχρηστων-κοινοφελών χώρων και εξυπηρετήσεων επιπέδου γειτονιάς. Εξάιρεση αποτελεί ο υπερτοπικού επιπέδου πόλος πολιτισμού της Μονής Λαζαριστών (αμέσως βορειότερα της οδού Ακριτών), ο χώρος αθλητισμού επί της οδού Καραολή & Δημητρίου, επιπέδου εξυπηρέτησης Δημοτικής Ενότητας, ενώ στο βόρειο άκρο της περιοχής ξεχωρίζει ο χώρος του ισραηλιτικού κοιμητηρίου.

Χώροι Στάθμευσης

Σε όλες τις επιμέρους οικιστικές περιοχές της ευρύτερης περιοχής μελέτης εντοπίζονται ορισμένοι χώροι οργανωμένων θέσεων στάθμευσης, κατά κανόνα σε υπέργειους χώρους. Παρόλα αυτά η πυκνότητα δόμησης στην ευρύτερη περιοχή είναι τέτοια που να δημιουργεί μεγάλη αναγκαιότητα αύξησης των διαθέσιμων χώρων στάθμευσης, καθώς σήμερα η ζήτηση είναι ιδιαίτερα αυξημένη με αποτέλεσμα να παρατηρείται έντονο πρόβλημα στάθμευσης κυρίως σε συγκεκριμένες ώρες και περιόδους αιχμής.

4.2.1.2 Θεσμοθετημένες χρήσεις, όροι και περιορισμοί δόμησης

Οι κατευθύνσεις για τις θεσμοθετημένες πολεοδομικές ρυθμίσεις εντός της Ζώνης Άμεσης Επιρροής απορρέουν από τον υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό, όπως περιγράφηκε στα παραπάνω κεφάλαια, και εξειδικεύονται στα αντίστοιχα ΓΠΣ των Δημοτικών Ενοτήτων που εμπίπτουν στην ΖΑΕ. Επομένως, ανά Δ.Ε. ισχύουν τα ακόλουθα:

Θεσμοθετημένες χρήσεις από εγκεκριμένο ΓΠΣ Δ.Ε. Αμπελοκήπων

Η Δ.Ε. Αμπελοκήπων απέκτησε αρχικά εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1337/83, το οποίο εγκρίθηκε με το ΦΕΚ 410 Δ'/1989, ενώ υπήρξε και επαναδημοσίευση αυτού με το ΦΕΚ 1153 Δ'/1992. Το 2005 έγινε η τροποποίηση του υφιστάμενου Γ.Π.Σ με το ΦΕΚ 1249 Δ'/2005. Σύμφωνα με το ισχύον ΓΠΣ, η Δ.Ε. Αμπελοκήπων διαιρείται σε 11 Πολεοδομικές Ενότητες. Οι ισχύουσες θεσμοθετημένες χρήσεις γης όπως προσδιορίζονται από το εγκεκριμένο ΓΠΣ της Δ.Ε. Αμπελοκήπων, ανά Πολεοδομική Ενότητα είναι οι εξής:

Π.Ε. 1 «Άνω Καϊστρι»:

Ξεχωρίζει η ιδιαίτερη χρήση του ιστορικού κοιμητηρίου Συμμαχικών Δυνάμεων, που καλύπτουν το ήμισυ της έκτασης της Π.Ε. 1 στο βόρειο τμήμα της και χαρακτηρίζονται ως χώρος μνημειακού πρασίνου. Εφαπτόμενα σε αυτά (επί της οδού Λαγκαδά) προβλέπονται χρήσεις Τουρισμού-Αναψυχής (στο βόρειο τμήμα των κοιμητηρίων) και Τοπικού Κέντρου μαζί με χρήσεις πολιτισμού (νότιο τμήμα). Η υπόλοιπη Π.Ε. 1 περιλαμβάνει ως επί το πλείστον χρήσεις Αμιγούς Κατοικίας, σε μικρότερο ποσοστό Γενικής Κατοικίας, καθώς και ένα Ο.Τ. με χρήσεις Τοπικού Κέντρου. Επιπλέον, μικρούς χώρους εκπαίδευσης, πρόνοιας και αθλητισμού (επιπέδου γειτονιάς), και δύο μικροί χώροι πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 303 κατ./Ha. Για το τμήμα με χρήση Τουρισμού-Αναψυχής καθορίστηκε ΜΣΔ 0,5.

Π.Ε. 2 «Κάτω Καϊστρι»:

Περιλαμβάνονται ως επί το πλείστον χρήσεις Γενικής Κατοικίας και σε μικρότερο ποσοστό Αμιγούς Κατοικίας, καθώς και αρκετοί κοινωφελείς χώροι (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πολιτισμού: ιερός ναός και χώρος πρασίνου- πλατεία.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 359 κατ./Ha.

Π.Ε. 3 «Ακριτών»:

Περιλαμβάνονται ως επί το πλείστον χρήσεις Γενικής Κατοικίας, σε μικρότερο ποσοστό Αμιγούς Κατοικίας και ένα Ο.Τ. με χρήσεις Τοπικού Κέντρου (συμβολή Λεωφ.28^{ης} Οκτωβρίου με οδό Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'). Επίσης κοινωφελείς χώροι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, πρόνοιας και δύο χώροι πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 290 κατ./Ha.

Π.Ε. 4 «Μεταγωγών»:

Στην Π.Ε. 4 καθορίστηκαν χρήσεις Τοπικού Κέντρου στα Ο.Τ. εκατέρωθεν της οδού Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', καθώς και σε τέσσερα Ο.Τ. επί της οδού Μεγάλου Αλεξάνδρου. Η υπόλοιπη Π.Ε. 4 περιλαμβάνει χρήσεις Γενικής Κατοικίας και σε μικρότερο ποσοστό Αμιγούς Κατοικίας μαζί με κοινωφελείς χρήσεις (πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, πρόνοιας, αθλητισμού, περίθαλψης) καθώς και δύο μικρούς χώρους πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 343 κατ./Ha.

Π.Ε. 5 «Δημαρχείου»:

Χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης προβλέπονται στο δυτικό τμήμα της Π.Ε. 5, και στην υπόλοιπη έκτασή της σχεδόν εξ' ολοκλήρου χρήσεις Γενικής Κατοικίας, με εξαίρεση ένα Ο.Τ. Αμιγούς Κατοικίας. Οι κοινωφελείς χρήσεις περιλαμβάνουν χώρο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο-δημοτικό σχολείο), πολιτισμού, ενώ επισημαίνεται η πλήρης απουσία κοινόχρηστων χώρων πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 347 κατ./Ha.

Π.Ε. 6 «Σκεπάρνη»:

Στο σύνολο των Ο.Τ. με πρόσωπο στην οδό Χαλκίδα, κατά μήκος της δυτικής πλευράς της Π.Ε., ισχύουν χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης, και ομοίως ως Τοπικό Κέντρο χαρακτηρίζεται ένα Ο.Τ. επί της οδού Ελευθερίας (Τοπικό Κέντρο). Στα υπόλοιπα Ο.Τ. ισχύουν χρήσεις Γενικής Κατοικίας και δευτερευόντως Αμιγούς Κατοικίας (στο νότιο τμήμα της Π.Ε.). Οι κοινωφελείς χρήσεις περιλαμβάνουν χώρους πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, πολιτισμού και πρόνοιας, ενώ αμελητέα είναι η παρουσία κοινόχρηστων χώρων με μόλις δύο πολύ μικρούς χώρους πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 394 κατ./Ha.

Π.Ε. 7 «Ζωοδόχου Πηγής»:

Σε όλα τα Ο.Τ. με πρόσωπο στις οδούς Ελ.Βενιζέλου και Χαλκίδη ισχύουν χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης, ενώ στο υπόλοιπο τμήμα της Π.Ε. 7 (κεντρικό και δυτικό) χρήσεις Αμιγούς κατοικίας. Οι κοινωφελείς χρήσεις περιλαμβάνουν μόνο μικρούς χώρους πολιτισμού, ενώ το ίδιο ισχύει και για τους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 434 κατ./Ha.

Π.Ε. 8 «Βαζιούλη»:

Στο βορειοδυτικό άκρο της βρίσκεται σε επαφή με την περιοχή παρέμβασης. Χρήσεις Τοπικού Κέντρου προβλέπονται σε δύο Ο.Τ. επί της κεντρικής οδού Ελ.Βενιζέλου, ενώ για τα υπόλοιπα Ο.Τ. με πρόσωπο σε αυτήν ισχύουν Χρήσεις Γενικής Κατοικίας. Στην υπόλοιπη Π.Ε. 8 ισχύουν χρήσεις Αμιγούς Κατοικίας. Οι κοινωφελείς χρήσεις περιλαμβάνουν χώρους εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας) και πρόνοιας, ενώ υπάρχει και σημαντικού μεγέθους (για τα δεδομένα της περιοχής) χώρος πρασίνου (επίσης επί της Ελ.Βενιζέλου).

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 252 κατ./Ha.

Π.Ε. 9 «Εργατικών Πολυκατοικιών»:

Βρίσκεται σε άμεση επαφή με την περιοχή παρέμβασης, με την οποία συνορεύει στο δυτικό όριό της, και περιλαμβάνει στο σύνολό της χρήσεις Αμιγούς Κατοικίας (εργατικές κατοικίες), μαζί με χρήσεις πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και δύο χώρους πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,66 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 210 κατ./Ha.

Π.Ε. 10 «Φιλίππου»:

Χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης προβλέπονται στη συμβολή των οδών Μεγ.Αλεξάνδρου και Βενιζέλου, ενώ Τοπικού Κέντρου σε ένα Ο.Τ. επί της οδού Βενιζέλου (στο δυτικό άκρο της Π.Ε.). Στην υπόλοιπη Π.Ε. 10 προβλέπονται χρήσεις Γενικής Κατοικίας με εξαίρεση δύο Ο.Τ. Αμιγούς Κατοικίας. Περίπου το 1/3 της συνολικής έκτασης της Π.Ε. 10 (ανατολικό τμήμα) χαρακτηρίζεται ως χώρος εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας-δευτεροβάθμιας) ενώ πυρήνας χρήσεων πρόνοιας, πολιτισμού και αθλητισμού (επιπέδου γειτονιάς) βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της Π.Ε.. Απουσιάζουν πλήρως οι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 294 κατ./Ha.

Π.Ε. 11 «Πλατεία Δημοκρατίας»:

Καταλαμβάνει το ΒΔ τμήμα της δημοτικής ενότητας Αμπελοκήπων, σε μικρό τμήμα της βρίσκεται σε επαφή με την περιοχή παρέμβασης, και περιλαμβάνει χρήσεις Τοπικού Κέντρου σε δύο Ο.Τ. επί της οδού Μεγ.Αλεξάνδρου, Γενικής Κατοικίας στα Ο.Τ. κατά μήκος της οδού Μεγ.Αλεξάνδρου, της Λεωφ. 28^{ης} Οκτωβρίου και σε ένα Ο.Τ. επί της οδού Φιλίππουπόλεως, ενώ στο υπόλοιπο τμήμα της Π.Ε. 11 ισχύουν χρήσεις Αμιγούς Κατοικίας. Οι κοινωφελείς χρήσεις περιλαμβάνουν σημαντικού μεγέθους χώρους εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας-δευτεροβάθμιας), χώρο πρόνοιας, ενώ υπάρχει και χώρος πρασίνου (πλατεία) στο εσωτερικό της Π.Ε.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 414 κατ./Ha.

Θεσμοθετημένες χρήσεις από εγκεκριμένο ΓΠΣ Δ.Ε. Μενεμένης

Η όμορη Δ.Ε. Μενεμένης απέκτησε αρχικά εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν1337/83, το οποίο εγκρίθηκε με το ΦΕΚ 1274 Δ'/1987, ενώ υπήρξε και τροποποίηση αυτού με το ΦΕΚ 194 Δ'/1995. Σήμερα ισχύει το πρόσφατα αναθεωρημένο ΓΠΣ που εκπονήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2508/97 (ΦΕΚ 73 ΑΑΠ/2016). Σύμφωνα με το ισχύον ΓΠΣ, εντός της ζώνης άμεσης επιρροής του ΕΧΣ εμπίπτουν οι Πολεοδομικές Ενότητες 1, 2 και 3 του συνοικισμού Μενεμένης, και οι ισχύουσες θεσμοθετημένες χρήσεις γης όπως προσδιορίζονται από το εγκεκριμένο ΓΠΣ, ανά Πολεοδομική Ενότητα είναι οι εξής:

Π.Ε. 1:

Βρίσκεται σε επαφή με την περιοχή παρέμβασης κατά μήκος της οδού Ελ.Βενιζέλου, και περιλαμβάνει χρήσεις Τοπικού Κέντρου στα Ο.Τ. που περικλείουν την κεντρική πλατεία του Ι.Ν. Αγίας Παρασκευής, ενώ στην υπόλοιπη Π.Ε. 1 σχεδόν εξ' ολοκλήρου χρήσεις Γενικής Κατοικίας, με εξαίρεση δύο Ο.Τ. στο νότιο τμήμα της. Περιλαμβάνει σημαντικό μεγέθους χώρους κοινωφελών χρήσεων επιπέδου δημοτικής ενότητας εκατέρωθεν της οδού Κυρίμη στο ανατολικό τμήμα της Π.Ε. 1 (μεγάλος χώρος πρασίνου – αθλητισμού και χώρος πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης), καθώς και χώρο πολιτισμού επί της οδού Χρυσ.Σμύρνης.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,10 και η μικτή πληθυσμιακή πυκνότητα 389 κατ./Ha.

Π.Ε. 2:

Χρήσεις Τοπικού Κέντρου προβλέπονται σε ένα Ο.Τ. (νοτιοανατολικό άκρο της Π.Ε. 2) και στο πρώην δημαρχείο (επί της Βενιζέλου), ενώ χρήσεις Γενικής Κατοικίας στα Ο.Τ. επί των οδών Ελ.Βενιζέλου, Χατζίκου και εκατέρωθεν της οδού Δελφών. Στα υπόλοιπα Ο.Τ. προβλέπονται χρήσεις Αμιγούς Κατοικίας, με τις κοινωφελείς χρήσεις να περιορίζονται σε μικρούς χώρους πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, πρόνοιας και αθλητισμού στο βόρειο άκρο της Π.Ε. 2. Κατά μήκος της Λεωφόρου Δενδροποτάμου (βόρειο όριο της Π.Ε.) καθορίζεται γραμμική ζώνη κοινόχρηστου χώρου πρασίνου, που αποτελεί και τον μοναδικό χώρο πρασίνου της Π.Ε.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 2,10 και η μικτή πληθυσμιακή πυκνότητα 509 κατ./Ha.

Π.Ε. 3:

Με εξαίρεση δύο Ο.Τ. με πρόσωπο στην κεντρική πλατεία Αγίας Παρασκευής, στα οποία ισχύουν χρήσεις Τοπικού Κέντρου, στην υπόλοιπη Π.Ε. 3 ισχύουν χρήσεις Γενικής και Αμιγούς Κατοικίας, με την Γενική Κατοικία να καθορίζεται κυρίως κατά μήκος των οδών Χατζίκου και Δελφών, ενώ η Αμιγής καθορίζεται σε δύο πυρήνες (επί της οδού Κουντουριώτου και στο δυτικό τμήμα της Π.Ε. 3). Επιπλέον, η Π.Ε. 3 συγκεντρώνει σημαντικό ποσοστό των κοινωφελών χρήσεων της Δ.Ε. Μενεμένης, στο νότιο τμήμα της κατά μήκος της ιδιοκτησίας ΟΣΕ, όπου καθορίζονται μεγάλος χώρος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, χώρος πολιτιστικού κέντρου, χώρος πρόνοιας και αθλητισμού μαζί με χώρο πρασίνου (πλατεία). Δευτερεύοντας χώροι εκπαίδευσης (δημοτικό σχολείο) και αθλητισμού προβλέπονται στο δυτικό τμήμα της Π.Ε., όπου ομοίως με την Π.Ε. 2 καθορίζεται γραμμική ζώνη αστικού πρασίνου κατά μήκος της Λεωφόρου Δενδροποτάμου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,18 και η μικτή πληθυσμιακή πυκνότητα 178 κατ./Ha.

Θεσμοθετημένες χρήσεις από εγκεκριμένο ΓΠΣ Δ.Ε. Ευόσμου

Η όμορη Δ.Ε. Ευόσμου απέκτησε αρχικά εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1337/83, το οποίο εγκρίθηκε με το ΦΕΚ 643 Δ'/1989, ενώ υπήρξε και επαναδημοσίευση του συνοδευόμενο από τα σχετικά αντίτυπα των χαρτών και των πινάκων με το ΦΕΚ 367 Δ'/1992. Έκτοτε το ως άνω Γ.Π.Σ. έχει τροποποιηθεί δύο φορές, με τα ΦΕΚ 115 Δ'/1999 και ΦΕΚ 633 Δ'/2001. Σύμφωνα με το ισχύον ΓΠΣ, εντός της Ζώνης Άμεσης Επιρροής εμπίπτουν οι Πολεοδομικές Ενότητες 1, 2, 4, 5 και 6 του Ευόσμου, και οι ισχύουσες θεσμοθετημένες χρήσεις γης όπως προσδιορίζονται από αυτό, ανά Πολεοδομική Ενότητα είναι οι εξής:

Π.Ε. 1:

Χρήσεις Τοπικού Κέντρου προβλέπονται στο κέντρο της Π.Ε. 1, εκατέρωθεν της οδού Κοσμά Αιτωλού. Στην υπόλοιπη Π.Ε. 1 ισχύουν χρήσεις Γενικής Κατοικίας και δευτερευόντως Αμιγούς Κατοικίας (σε εσωτερικά τμήματα και κυρίως στο νότιο τμήμα), ενώ σε ένα Ο.Τ. επί της οδού Καραολή & Δημητρίου ισχύουν χρήσεις ΕΜΟ (μη οχλούσας βιοτεχνίας-βιομηχανίας). Καθορίζονται επίσης οι κοινωφελείς χρήσεις (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αθλητισμού, πρόνοιας, πολιτισμού κλπ) διάσπαρτες εντός της Π.Ε. 1, μαζί με μικρού μεγέθους (ως επί το πλείστον) χώρους πρασίνου, ενώ κατά μήκος της Λεωφόρου Δενδροποτάμου προβλέπεται γραμμική ζώνη πρασίνου σημαντικού μεγέθους.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 154 κατ./Ha.

Π.Ε. 2:

Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης καθορίζονται κατά μήκος της οδού Αριστοτέλους σε όλο το μήκος της έως την οδό Καραολή & Δημητρίου, ενώ στην υπόλοιπη Π.Ε. 2 ισχύουν χρήσεις Γενικής Κατοικίας (κύρια κατά μήκος της οδού Καραολή & Δημητρίου) και Αμιγούς Κατοικίας (στο νότιο τμήμα της Π.Ε. επί της οδού Επτανήσου). Οι κοινωφελείς-κοινόχρηστες χρήσεις της Π.Ε. 2 περιλαμβάνουν χώρο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, πρόνοιας και μικρούς διάσπαρτους χώρους πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 164 κατ./Ha.

Π.Ε. 4:

Ομοίως, επί της οδού Αριστοτέλους καθορίζονται χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης, και σε δύο οικοπέδα επί της Καραολή & Δημητρίου χρήσεις Τοπικού Κέντρου. Στην υπόλοιπη Π.Ε. 2 χρήσεις Γενικής Κατοικίας και σε μεγάλο ποσοστό Αμιγούς Κατοικίας (στο εσωτερικό της Π.Ε. και στο νότιο τμήμα της). Οι κοινωφελείς-κοινόχρηστες χρήσεις περιορίζονται σε έναν χώρο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, μικρούς χώρους αθλητισμού (αθλητικές γωνιές) και μικρούς διάσπαρτους χώρους πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 164 κατ./Ha.

Π.Ε. 5:

Χρήσεις Τοπικού Κέντρου ισχύουν σε 4 Ο.Τ. επί της οδού Μικράς Ασίας, ενώ βορείως της οδού προβλέπονται ως επί το πλείστον χρήσεις Γενικής Κατοικίας. Αντίθετα, οι χρήσεις Αμιγούς Κατοικίας κυριαρχούν νοτίως της προαναφερόμενης οδού, όπου βρίσκεται με μεγάλο Ο.Τ. με χρήση ΕΜΟ. Οι κοινωφελείς-κοινόχρηστες χρήσεις περιλαμβάνουν μεγάλους χώρους εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας) στο βορειοανατολικό και νότιο τμήμα της

Π.Ε. 5, μικρότερους χώρους εκπαίδευσης και πρόνοιας (στο ανατολικό και νοτιοδυτικό τμήμα), και πολύ μικρούς διάσπαρτους χώρους πρασίνου.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 152 κατ./Ha.

Π.Ε. 6:

Ομοίως, χρήσεις Τοπικού Κέντρου ισχύουν σε 4 Ο.Τ. στο κέντρο της Π.Ε., επί της οδού Μικράς Ασίας. Στο ήμισυ περίπου της Π.Ε. που καλύπτει το βόρειο και ανατολικό τμήμα της, ισχύουν χρήσεις Γενικής Κατοικίας ενώ στο υπόλοιπο (νότιο και δυτικό τμήμα) χρήσεις Αμιγούς Κατοικίας, όπου προβλέπονται επίσης οι περισσότερες κοινωφελείς χρήσεις (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πρόνοιας). Μικρός χώρος αθλητισμού προβλέπεται στο βόρειο τμήμα της Π.Ε., ενώ υπάρχουν και ορισμένοι πολύ μικροί χώροι πρασίνου, διάσπαρτοι εντός της Π.Ε. 6.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,40 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 161 κατ./Ha.

Έκταση στρατοπέδου «Παπακυριαζή»

Πέραν των πολεοδομικών ενοτήτων, για τον χώρο του στρατοπέδου «Παπακυριαζή» προβλέπονται χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης και εκτεταμένοι χώροι αστικού πρασίνου μητροπολιτικού επιπέδου και εμβέλειας, μαζί με αντίστοιχου επιπέδου χώρους αθλητισμού.

Θεσμοθετημένες χρήσεις από εγκεκριμένο ΓΠΣ Δ.Ε. Σταυρούπολης:

Η όμορη Δ.Ε. Σταυρούπολης απέκτησε αρχικά εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1337/1983, το οποίο εγκρίθηκε με το ΦΕΚ 963 Δ'/1987, ενώ υπήρξαν και δύο τροποποιήσεις του με τα ΦΕΚ 259 Δ'/1992 και ΦΕΚ 975 Δ'/2002. Σύμφωνα με το ισχύον ΓΠΣ, εντός της ΖΑΕ εμπίπτουν οι Πολεοδομικές Ενότητες 1, 2 και 3 (περιοχή «Τερψιθέα») της Σταυρούπολης, για τις οποίες οι ισχύουσες θεσμοθετημένες χρήσεις γης όπως προσδιορίζονται από αυτό, ανά Πολεοδομική Ενότητα είναι οι εξής:

Π.Ε. 1 «Κάτω Τερψιθέα»:

Χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης προβλέπονται σε μεγάλο Ο.Τ. που βρίσκεται στη συμβολή των οδών Λαγκαδά και Ακριτών, σε 4 ακόμη Ο.Τ. (επί των οδών Κολοκοτρώνη και Αγ.Δημητρίου), ενώ Τοπικό Κέντρο χαρακτηρίζεται το πρόσωπο των Ο.Τ. επί της κεντρικής πλατείας Τερψιθέας. Στην υπόλοιπη Π.Ε. καθορίζονται χρήσεις Γενικής Κατοικίας με εξαίρεση ένα Ο.Τ. Αμιγούς Κατοικίας. Εντός της Π.Ε. 1 ξεχωρίζει ο μεγάλος χώρος πολιτισμού της «Μονής Λαζαριστών» και ο παρακείμενος μεγάλος χώρος (δευτεροβάθμιας και πρωτοβάθμιας) εκπαίδευσης νοτίως της Μονής. Μικρότερος χώρος πολιτισμού υπάρχει ΒΑ της Μονής. Προβλέπεται εκτεταμένη γραμμική ζώνη πρασίνου κατά μήκος της οδού Ακριτών, η οποία ζώνη στο δυτικό τμήμα της Π.Ε. 1 στρέφεται προς τα βόρεια και συνεχίζει στην Π.Ε. 3.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,58 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 107 κατ./Ha.

Π.Ε. 2 «Κεντρική Τερψιθέα»:

Ομοίως, χρήσεις Τοπικού Κέντρου προβλέπονται στο πρόσωπο των Ο.Τ. επί της κεντρικής πλατείας Τερψιθέας, καθώς και σε ένα ακόμη Ο.Τ. στο ανατολικό τμήμα της Π.Ε., ενώ χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης στο κτίριο του πρώην δημαρχείου (ΒΑ τμήμα της Π.Ε.). Στην

υπόλοιπη Π.Ε. ισχύουν ως επί το πλείστον χρήσεις Γενικής Κατοικίας, με εξαίρεση 4 Ο.Τ. στο ΒΔ τμήμα της Π.Ε. όπου ισχύουν χρήσεις Αμιγούς Κατοικίας. Εντός της Π.Ε. 2 ξεχωρίζουν αφενός η έκταση των εβραϊκών κοιμητηρίων στο ΒΔ άκρο της Π.Ε. που έχει χαρακτηριστεί χώρος μνημειακού πρασίνου, και αφετέρου το αθλητικό στάδιο-εθνικό αθλητικό κέντρο (με γήπεδο ποδοσφαίρου) της Σταυρούπολης που βρίσκεται στο ΒΑ τμήμα της Π.Ε. 2, επί της οδού Καραολή & Δημητρίου. Οι λοιποί κοινωφελείς-κοινόχρηστοι χώροι περιλαμβάνουν χώρους εκπαίδευσης στην ΝΑ πλευρά του αθλητικού σταδίου και διάσπαρτους χώρους πρασίνου ικανοποιητικού μεγέθους, συμπεριλαμβανομένης της κεντρικής πλατείας.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,60 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 96 κατ./Ha.

Π.Ε. 3 «Τερψιθέα - Αμπελώνες»:

Χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών Πόλης προβλέπονται σε τρία Ο.Τ. που βρίσκονται επί της οδού Ιατρού Γωγούση, και Τοπικό Κέντρο στο πρόσωπο των Ο.Τ. επί της κεντρικής πλατείας Τερψιθέας. Η υπόλοιπη Π.Ε. 3 περιλαμβάνει ως επί το πλείστον χρήσεις Γενικής Κατοικίας, ενώ λίγα Ο.Τ. στο δυτικό τμήμα της έχουν χρήση Αμιγούς Κατοικίας. Επί του δυτικού ορίου της Π.Ε. 3 ορίζεται ζώνη ιδιαίτερων χρήσεων (χώροι στάθμευσης, συνεργείο Δήμου κλπ) και γραμμική ζώνη πρασίνου κατά μήκος της Λεωφ. Δενδροποτάμου. Σημαντικός κοινόχρηστος χώρος είναι η γραμμική ζώνη πρασίνου επί της οδού Γωγούση (συνέχεια της αντίστοιχης ζώνης της Π.Ε. 1) ενώ επιπλέον προβλέπεται και ικανοποιητικός αριθμός μικρότερων χώρων αστικού πρασίνου (πλατείες κλπ). Οι κοινωφελείς χρήσεις περιλαμβάνουν χώρους αθλητισμού, πρόνοιας και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ο ισχύον Μέσος Συντελεστής Δόμησης, όπως καθορίστηκε με το εγκεκριμένο ΓΠΣ, είναι 1,20 και η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα 99 κατ./Ha.

4.2.1.3 Υπάρχουσα οικιστική ανάπτυξη και η δυναμική της

Με εξαίρεση τις εκτάσεις που καλύπτουν τα δύο στρατόπεδα «Μεγάλου Αλεξάνδρου» - «Παπακυριαζή» και των αθλητικών εγκαταστάσεων, η περιοχή άμεσης επιρροής αποτελεί μια τυπική πυκνοκατοικημένη περιοχή Κατοικίας με τους χώρους κοινωνικής υποδομής (κοινόχρηστοι-κοινωφελείς χώροι) και τις συνοδές χρήσεις αστικών εξυπηρετήσεων (εμπόριο, επιχειρήσεις, γραφεία, διοικητικές υπηρεσίες κ.α.), και με ελάχιστες χρήσεις που μπορούν να θεωρηθούν μη συμβατές με την κατοικία (λ.χ. τα ελάχιστα μεμονωμένα Ο.Τ. με χρήσεις ΕΜΟ). Η πυκνότητα της υλοποιημένης δόμησης είναι τέτοια ώστε πρακτικά να μην υπάρχει πλέον διαθέσιμη αδόμητη γη για επιπλέον δόμηση κατοικίας εντός του ρυμοτομικού σχεδίου, ούτε εκτάσεις εκτός σχεδίου πόλης για επέκταση της Κατοικίας.

Το αστικό τοπίο της περιμετρικής περιοχής παρουσιάζει μεγάλη πυκνότητα με ψηλά κτίρια (πολυκατοικίες) και στενούς σχετικά δρόμους σε ορισμένα σημεία της. Ως περιοχή κατοικίας, μπορεί να θεωρηθεί ότι οι χρήσεις της συσχετίζονται άμεσα και σε μεγάλο βαθμό με την Περιοχή Παρέμβασης κυρίως λόγω του κοινωφελούς χαρακτήρα των χρήσεων που προβλέπεται να υλοποιηθούν σε αυτήν (πάρκο πρασίνου, πολιτισμός, υπαίθρια αναψυχή, αθλητισμός, εκπαίδευση, πρόνοια κλπ) καθώς και του πολύ συγκεκριμένου χαρακτήρα που έχει η χρήση της Ανθοέκθεσης και οι χρήσεις πρόνοιας που προτείνονται εντός του πάρκου και των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων του πρώην στρατοπέδου.

Ειδικότερα, οι κάτοικοι της περιμετρικής ζώνης αναμένεται να επισκέπτονται την Περιοχή Παρέμβασης σε μόνιμη βάση και με μεγάλη συχνότητα, χωρίς όμως να αποτελούν τον μοναδικό όγκο των επισκεπτών της που, όπως είναι αναμενόμενο, προέρχεται και από υπερτοπικές μετακινήσεις λόγω της υπερτοπικής εμβέλειας της προτεινόμενης παρέμβασης.

Η έντονη αυτή διάδραση των κατοίκων της περιοχής με την Περιοχή Παρέμβασης οφείλεται επομένως στον διττό ρόλο της: τον υπερτοπικό πόλο αστικού πρασίνου (πάρκο πόλης) και τον κοινωφελή – προνοιακό χαρακτήρα ορισμένων από τις προβλεπόμενες χρήσεις εντός αυτού.

4.2.1.4 Παραγωγικές δραστηριότητες: διασπορά στον εξωαστικό χώρο, τυχόν υφιστάμενες συγκεντρώσεις, τυχόν θεσμοθετημένοι υποδοχείς

Στην ζώνη άμεσης επιρροής δεν εντοπίζονται συγκεντρώσεις παραγωγικών δραστηριοτήτων, πλην ελάχιστων μεμονωμένων οικοδομικών τετραγώνων όπου ισχύουν ακόμη χρήσεις μη οχλούσας βιοτεχνίας (π.χ. στο Ο.Τ. των ανενεργών εγκαταστάσεων καπνοβιομηχανίας ΣΕΚΕ στην Δ.Ε. Ευόσμου) ή εντοπίζονται ανενεργά κελύφη πρώην παραγωγικών δραστηριοτήτων (π.χ. οι ανενεργές πρώην παραγωγικές εγκαταστάσεις που βρίσκονται στη συμβολή των οδών Ακριτών και Λαγκαδά, στη συμβολή των οδών Λαγκαδά και Κουτήφαρη κοκ), κτίρια που είναι εγκαταλειμμένα επί σειρά ετών και στις πλειοψηφία των περιπτώσεων οι θεσμοθετημένες χρήσεις γης σε αυτά δεν προβλέπουν πια παραγωγική δραστηριότητα. Αντίστοιχο κτίριο υπάρχει και σε άμεση επαφή με το δυτικό όριο της περιοχής παρέμβασης.

4.2.1.5 Άλλες θεσμοθετημένες χρήσεις/ ρυθμίσεις

Η ζώνη άμεσης επιρροής αποτελεί μια αμιγώς αστική περιοχή με ελάχιστες χρήσεις που διαφοροποιούνται από τις τυπικές χρήσεις των αστικών εξυπηρετήσεων (εμπόριο, αναψυχή, υπηρεσίες κλπ) και της κατοικίας. Οι μόνες εκτάσεις με ιδιαιτερότητα στις χρήσεις είναι οι χώροι των στρατοπέδων και κάποια μεμονωμένα Ο.Τ. με χρήσεις ΕΜΟ. Ωστόσο αξίζει αν αναφερθούν μια σειρά επιμέρους ρυθμίσεων που απορρέουν από τα θεσμοθετημένα ΓΠΣ των οικείων Δήμων:

Δ.Ε. Αμπελοκήπων

- Καθορίζεται Ζώνη Υποδοχής Συντελεστή στην Π.Ε. 8.
- Καθορίζονται περιοχές για την ανάπτυξη στεγαστικών προγραμμάτων κοινωνικής κατοικίας στις Π.Ε. 3 και Π.Ε. 9.
- Καθορίζεται ζώνη ανάπλασης για υπαγωγή στο άρθρο 8 του Ν.2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α'), κατά μήκος της οδού Γεννηματά.
- Καθορίζεται Ζώνη Κοινωνικού Συντελεστή σε τμήμα της Π.Ε. 9.
- Καθορίζονται ζώνες προστασίας αρχιτεκτονικών συνόλων παραδοσιακής κληρονομιάς, σε τμήμα της Π.Ε. 6.
- Καθορίζονται ζώνες ειδικής μελέτης, σε τμήμα της Π.Ε. 1 και εντός του στρατοπέδου, στο τμήμα του προτεινόμενου Πνευματικού Κέντρου.

Δ.Ε. Σταυρούπολης

- Καθορίζεται περιοχή πολεοδομικής αναμόρφωσης για υπαγωγή της στο άρθρο 15 του Ν.2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α'), σε τμήμα της Π.Ε. 1.
- Καθορίζεται Ζώνη Κοινωνικού Συντελεστή σε τμήματα των Π.Ε. 2 και Π.Ε. 3 με αυξημένο Σ.Δ. κατά 0,8.
- Καθορίζονται περιοχές για την ανάπτυξη στεγαστικών προγραμμάτων κοινωνικής κατοικίας στις Π.Ε. 1 και Π.Ε. 2.
- Καθορίζονται ζώνες ανάπλασης για υπαγωγή στο άρθρο 8 του Ν.2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α'), σε τμήματα των Π.Ε. 1, Π.Ε.3 και Π.Ε. 3.

- Καθορίζεται Ζώνη Περιβαλλοντικής Εξυγίανσης-Αναβάθμισης κατά μήκος της Λεωφ. Δενδροποτάμου

4.2.1.6 Συγκρούσεις χρήσεων γης, πιέσεις

Ο κατεχοχόν αστικός χαρακτήρας της Ζώνης Άμεσης Επιρροής και το γεγονός ότι περιλαμβάνει σχεδόν εξ' ολοκλήρου χρήσεις κατοικίας και εξυπηρετήσεων αυτής, έχει ως αποτέλεσμα να μην καταγράφονται συγκρούσεις χρήσεων γης. Σε αυτό συμβάλει και το γεγονός ότι με εξαίρεση τους χώρους των στρατοπέδων, δεν υπάρχουν διαθέσιμοι αδόμητοι χώροι που θα μπορούσαν να υποδεχτούν κάποια χρήση ασύμβατη με την κατοικία, καθώς επίσης και οι θεσμοθετημένες χρήσεις από τα αντίστοιχα ΓΠΣ, που περιλαμβάνουν αποκλειστικά χρήσεις Κατοικίας και Τοπικού Κέντρου, με ελάχιστες εξαιρέσεις. Ακόμη και η παρουσία κάποιων εργοστασιακών κτιρίων που εντοπίζονται στην περιοχή δεν μεταβάλλει τα δεδομένα καθώς οι εγκαταστάσεις αυτές έχουν παύσει προ δεκαετιών τη λειτουργία τους και παραμένουν ανενεργές, και επί της ουσίας δεν αναμένεται να επαναλειτουργήσουν ποτέ ως παραγωγικές μονάδες. Επιπλέον, η παρουσία των κοιμητηρίων δεν δημιουργεί προϋποθέσεις συγκρούσεων καθώς έχουν ήδη αποκτήσει μνημειακό/ιστορικό χαρακτήρα και λογίζονται ως χώροι αστικού πρασίνου, και ως τέτοιοι καθορίζονται και με τα εγκεκριμένα ΓΠΣ. Γενικότερα, η περιοχή άμεσης επιρροής δεν εμφανίζει συγκρούσεις χρήσεων γης κυρίως επειδή απουσιάζουν από αυτήν οχλούσες παραγωγικές δραστηριότητες, οι οποίες αποτελούν ανεπιθύμητες χρήσεις ως προς την κατοικία.

Η μόνη ενδεχομένως χρήση που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ασύμβατη με την κατοικία είναι οι ενεργοί στρατιωτικοί χώροι των στρατοπέδων, ωστόσο αυτό δεν αποτελεί στην ουσία σύγκρουση χρήσεων αλλά περισσότερο τονίζει την μακροχρόνια αδυναμία απομάκρυνσης των στρατιωτικών χρήσεων και απόδοσης των χώρων αυτών στην τοπική κοινωνία ως χώρων αστικού πρασίνου και κοινωφελών λειτουργιών, που εμφανίζουν έλλειμμα στην ευρύτερη περιοχή. Η επιδίωξη αυτή αποτυπώθηκε και στα εγκεκριμένα ΓΠΣ όπου όλοι οι στρατιωτικοί χώροι προβλέπονται ως χώροι πρασίνου και κοινωφελών λειτουργιών, κάτι που για δεκαετίες έχει καταστεί ανέφικτο και επιπλέον δεν προβλέπεται η επίτευξη αυτού του στόχου στο άμεσο μέλλον, παρά μόνο η αξιοποίηση της παραχωρημένης έκτασης του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου», που αποτελεί και αντικείμενο του παρόντος ΕΧΣ.

4.2.1.7 Χωρικές επιπτώσεις έργων/προγραμμάτων

Όπως προαναφέρθηκε, το έργο που θα παίξει σημαντικό ρόλο στην αλλαγή της φυσιογνωμίας και της εν γένει λειτουργίας της Ζώνης Άμεσης Επιρροής, είναι η υλοποίηση της γραμμής επέκτασης του Μετρό προς την δυτική Θεσσαλονίκη, και των στάσεων επιβίβασης εντός αυτής. Το έργο, πέρα από τη διευκόλυνση που θα παρέχει στις καθημερινές μετακινήσεις αναμένεται να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον κυκλοφοριακό φόρτο, αύξηση της προσέλευσης κοινού στην ευρύτερη περιοχή περιμετρικά του της περιοχής παρέμβασης, μείωση των αναγκών για χώρους στάθμευσης και άλλες θετικές συνέπειες από τη λειτουργία του έργου.

4.2.1.8 Λειτουργική δομή

Η Ζώνη Άμεσης Επιρροής αποτελεί μια τυπική περιοχή κατοικίας των δυτικών συνοικιών της πόλης, ιδιαίτερα πυκνοδομημένη ως προς την οικιστική χρήση, που έχει ως επίκεντρο και κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα την έκταση των δύο στρατοπέδων «Μεγάλου Αλεξάνδρου» και «Παπακυριαζή», η οποία αποτελεί έναν διακριτό πυρήνα αδόμητων χώρων μαζί με τον χώρο που καταλαμβάνουν οι αθλητικές εγκαταστάσεις που έχουν υλοποιηθεί εφάπτομενικά του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου» (στάδιο Αμπελοκήπων). Η συνολική έκταση που

καταλαμβάνουν τα δύο στρατόπεδα μαζί με τις αθλητικές εγκαταστάσεις Αμπελοκήπων, η οποία ως προς τις θεσμοθετημένες (και μη υλοποιημένες) χρήσεις γης αποτελεί έναν διακριτό πυρήνα κοινωφελών και κοινόχρηστων χώρων, διακόπτει τον αστικό ιστό ως προς την συνέχεια της πυκνοδομημένης (κύρια με πολυκατοικίες) αστικής αυτής περιοχής, που κυριαρχεί στην υπόλοιπη Ζώνη Άμεσης Επιρροής, από την οδό Καραολή & Δημητρίου (βόρειο όριο) έως τις γραμμές του ΟΣΕ (νότια) και την οδό Λαγκαδά (ανατολικό όριο), αλλά και ευρύτερα σε ολόκληρο το βορειοδυτικό τμήμα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Επομένως, ο -ως επί το πλείστον- αδόμητος χώρος των στρατοπέδων λειτουργεί ως αστικό κενό στο ευρύτερο αστικό περιβάλλον, σε αντίθεση με τις περιμετρικές δομημένες περιοχές που περιβάλλουν την αδιαμόρφωτη έκταση, οι οποίες εμφανίζονται συμπαγείς και πυκνοδομημένες.

Ειδικότερα, η συγκεκριμένη έκταση βρίσκεται σε κομβική θέση εντός της ευρύτερης οικιστικής περιοχής που αναπτύσσεται δυτικά της οδού Λαγκαδά, χωροθετημένη στο σημείο τομής των βασικών οδικών αξόνων που οδηγούν τόσο στο εσωτερικό των οικιστικών περιοχών όσο και σε υπερτοπικούς οδικούς άξονες (Λεωφόροι Δενδροποτάμου και 28^{ης} Οκτωβρίου, οδοί Ακριτών, Βενιζέλου, Αριστοτέλους). Η κατοικία κυριαρχεί ως χρήση περιμετρικά της ζώνης των στρατοπέδων, μαζί με τις κοινωφελείς και κοινόχρηστες λειτουργίες και χρήσεις εξυπηρέτησης του αστικού πληθυσμού (επιπέδου συνοικίας). Εξάιρεση αποτελεί η υπερτοπικής εμβέλειας (επιπέδου ΠΣΘ) πολιτιστική δομή της Μονής Λαζαριστών.

Η κομβική της θέση και οι λειτουργίες που θα φιλοξενεί εφόσον υλοποιηθεί ο θεσμοθετημένος σχεδιασμός και οι προβλεπόμενες κοινωφελείς-κοινόχρηστες χρήσεις εντός αυτής, επιτρέπουν προσεγγίσεις για τη θεώρηση του συνόλου της περιοχής των στρατοπέδων ως σημαντικού ρυθμιστικού στοιχείου για τη λειτουργία της βορειοδυτικής Θεσσαλονίκης. Πιο συγκεκριμένα, με την υλοποίηση των θεσμοθετημένων χρήσεων η συγκεκριμένη ζώνη θα λειτουργεί ως πόλος προσέλευσης κοινού με εμβέλεια επιπέδου ΠΣΘ, και ως συνδετικό τμήμα της περιμετρικής οικιστικής ζώνης της. Η έντονη παρουσία κοινωφελών χρήσεων, ο δημόσιος χαρακτήρας της και οι μεγάλης έκτασης (συγκρινόμενοι με τους υπόλοιπους εντός της ΖΑΕ) κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου, της προσδίδουν ιδιαίτερα κεντροβαρή χαρακτήρα, απομένει όμως να ρυθμιστούν και να επανασχεδιαστούν ορισμένα ζητήματα κυκλοφορίας, χρήσεων και λειτουργιών, προσβασιμότητας, συνδεσιμότητας και αποσαφηνισμός των αλληλοεπιδράσεων μεταξύ των επιμέρους χρήσεων.

Μέχρι στιγμής δεν έχουν εξειδικευθεί κατευθύνσεις για την ενιαία λειτουργία ή την ανάπλαση του συνόλου της έκτασης των δύο στρατοπέδων, πολύ δε περισσότερο δεν έχει συνταχθεί κάποια συνολική και στοχευμένη μελέτη οργάνωσής αυτών ως ενιαίας λειτουργικής περιοχής. Λογική συνέπεια, επομένως, λόγω της ύπαρξης δημόσιας γης και της απουσίας της κατοικίας εντός αυτής, ήταν να επιχειρηθεί η αξιοποίηση έστω του παραχωρηθέντος τμήματος του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου» με την διαδικασία του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.

Άλλη έκταση που λειτουργεί ως αστικό κενό, αλλά σαφώς μικρότερης επιφάνειας και ευρισκόμενη σε περιφερειακή θέση ως προς την έκταση των στρατοπέδων, στο ανατολικό όριο της ΖΑΕ, είναι η έκταση των συμμαχικών κοιμητηρίων επί της οδού Λαγκαδά, που αποτελούν χώρο μνημειακού πρασίνου. Ομοίως, σε ακόμη μικρότερη έκταση, το εβραϊκό κοιμητήριο στη συμβολή της Λεωφ.Δενδροποτάμου με την οδό Καραολή & Δημητρίου.

Η λοιπή πολεοδομική οργάνωση της περιοχής, πέραν της κυρίαρχης χρήσης της κατοικίας, περιλαμβάνει κοινωφελείς χρήσεις και γραμμικές ζώνες κεντρικών λειτουργιών επί των βασικών οδικών αξόνων. Ορισμένες κοινωφελείς χρήσεις καλύπτουν εκτάσεις σημαντικού εμβαδού (λ.χ. κάποια σχολικά συγκροτήματα σχετικά μεγάλου εμβαδού), με κυριότερη εκ των οποίων την έκταση της Μονής Λαζαριστών και των αθλητικών σταδίων Αμπελοκήπων και Σταυρούπολης. Η παρουσία χώρων πρασίνου κρίνεται σχετικά περιορισμένη αναλογικά με την πυκνότητα

δόμησης, ενώ το ίδιο ισχύει και για τους διαθέσιμους χώρους στάθμευσης. Άλλες ιδιαίτερες χρήσεις, πέραν των στρατοπέδων και των κοιμητηρίων, δεν εντοπίζονται εντός της ΖΑΕ.

Ως προς το οδικό δίκτυο, οργανώνεται από τη διέλευση τμημάτων κάποιων εκ των βασικών υπερτοπικών αξόνων της βορειοδυτικής Θεσσαλονίκης, γεγονός που εντείνει τον κομβικό χαρακτήρα της περιοχής παρέμβασης.

Ιδιαιτερότητα ως προς την δημιουργία συνθηκών χωρικού αποκλεισμού αποτελεί η παρουσία της ζώνης απαλλοτρίωσης του ΟΣΕ και της σιδηροδρομικής γραμμής, που περιχαράκωνει από τον νότο την ΖΑΕ και αποτρέπει την άμεση πρόσβαση από την οδό Μοναστηρίου, με εξαίρεση 2-3 συνδέσεις: την Λεωφ. Δενδροποτάμου (άνωθεν των γραμμών), η παράλληλη σε αυτή οδός Αγαμέμνονος (υπογείως των γραμμών), η οδός Καραολή & Δημητρίου (που καταλήγει σε παράπλευρη οδό της Μοναστηρίου) και η οδός Καραντινού στη Μενεμένη που διέρχεται υπογείως των γραμμών και αναδύεται στην οδό Αγ.Παρασκευής.

4.2.1.9 Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς εντός της Ζώνης Άμεσης Επιρροής, αξίζει να αναφερθεί το ειδικότερο ιδιοκτησιακό καθεστώς που διέπει την περιοχή παρέμβασης (ιδιοκτησίας ΚΕΔ και παραχωρημένη για 49 έτη στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης με σκοπό να αξιοποιηθεί από τον Δήμο ως χώρος αναψυχής και περιπάτου), το οποίο περιγράφεται λεπτομερώς σε επόμενη ενότητα. Επίσης οι εκτάσεις που παραμένουν στην ιδιοκτησία του Στρατού (ενεργά τμήματα των στρατοπέδων «Παπακυριαζή» και «Μεγάλου Αλεξάνδρου»). Πέραν αυτών, εντός της ΖΑΕ υπάρχει πλήθος δημοτικών χώρων που ανήκουν στους τρεις εμπλεκόμενους Δήμους και αφορούν χώρους κοινωνικών υποδομών και εν γένει κοινόχρηστους χώρους (πρασίνου κλπ) και άλλοι χώροι ιδιοκτησίας φορέων και οργανισμών του Δημοσίου (π.χ. ΙΚΑ, αστυνομία). Το συγκρότημα της Μονής Λαζαριστών ανήκει από το 1983 στο Ελληνικό Δημόσιο (Υπ.Πολιτισμού) καθώς αγοράστηκε με αφορμή τον εορτασμό των 2300 χρόνων της Θεσσαλονίκης, και χαρακτηρίστηκε Πολιτιστικό Κέντρο της δυτικής Θεσσαλονίκης, στεγάζοντας το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης και σκηνές του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, μαζί με τη διοίκηση της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

Ως προς τις μη δημόσιες ιδιοκτησίες, ξεχωρίζουν τα ανενεργά κελύφη πρώην παραγωγικών εγκαταστάσεων και κτιρίων (λ.χ. ΣΕΚΕ), ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι παρόμοιος χώρος (πρώην καπνομάγαζο) στεγάζει το τμήμα κινηματογράφου της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ (επί της οδού Ικονίου στην Τερψιθέα Σταυρούπολης).

4.2.1.10 Δομημένο περιβάλλον – Ανάλυση κατάστασης οικιστικού αποθέματος

Στην Ζώνη Άμεσης Επιρροής, το δομημένο περιβάλλον όσον αφορά στην χρήση της κατοικίας εκδηλώνεται κατά κύριο λόγο με την μορφή της πολυκατοικίας, που κυριαρχεί αισθητικά στο σύνολο της βορειοδυτικής Θεσσαλονίκης, συνήθως σε κτίρια 3 έως 5 ορόφων και εκτιμώμενης κατασκευής κατά το διάστημα από τη δεκαετία του '60 έως αυτή του '90. Την χωρική και αισθητική κυριαρχία των πολυκατοικιών διακόπτουν κάποιες εστίες συγκέντρωσης μονοκατοικιών (συνηθέστερα δώροφες) που διέφυγαν του κύματος της αντιπαροχής και ανάγονται (ως προς την εποχή κατασκευής) έως και την δεκαετία του '40-'50, με ελάχιστες εξαιρέσεις ακόμη παλαιότερων κατασκευών. Εξίσου ελάχιστες είναι και οι πολύ πρόσφατες κατασκευές (2000 και έπειτα). Οι κύριες εστίες μονοκατοικιών εντοπίζονται αφενός στο δυτικό τμήμα της συνοικίας Μενεμένης (μεταξύ τα οδού Χατζίκου και των γραμμών του ΟΣΕ, σε επαφή με τη Λεωφ. Δενδροποτάμου) και αφετέρου στο τμήμα της Δ.Ε. Ευόσμου που βρίσκεται δυτικά

της οδού Αριστοτέλους. Βεβαίως μονοκατοικίες εντοπίζονται και σε άλλες διάσπαρτες θέσεις εντός της ΖΑΕ, που δεν συγκροτούν συμπαγείς εστίες μονοκατοικιών, κύρια στην Δ.Ε. Ευόσμου.

Ως προς την μορφολογία, η κατοικία χαρακτηρίζεται από την τυπική μορφή της πολυκατοικίας των ελληνικών πόλεων, χωρίς ιδιαίτερες αρχιτεκτονικές εκφράσεις, ενώ το ίδιο ισχύει και για τις λιγοστές μονοκατοικίες. Ομοίως, τα κτιριακά συγκροτήματα των κοινωφελών εγκαταστάσεων (σχολεία, κτίρια πρόνοιας κλπ) αντικατοπτρίζουν την ίδια εικόνα τόσο ως προς τις περιόδους κατασκευής, όσο και ως προς την μορφολογία.

Εξαιρέση σε όλα αυτά αποτελεί το διατηρητέο κτιριακό σύνολο της Μονής Λαζαριστών και ορισμένες ανενεργές πρώην βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, που ενδεχομένως παρουσιάζουν ενδιαφέρον ως προς την βιομηχανική ιστορία της πόλης. Ομοίως, εντός των στρατοπέδων υπάρχουν παλιά κτίσματα στρατιωτικής χρήσης που εμφανίζουν ενδιαφέρον ως προς την τυπολογία και τον χαρακτήρα τους, χωρίς ωστόσο να έχουν κηρυχθεί ως διατηρητέα κτίσματα.

4.2.2 Περιοχή Παρέμβασης

4.2.2.1 Περιγραφή Περιοχής Παρέμβασης

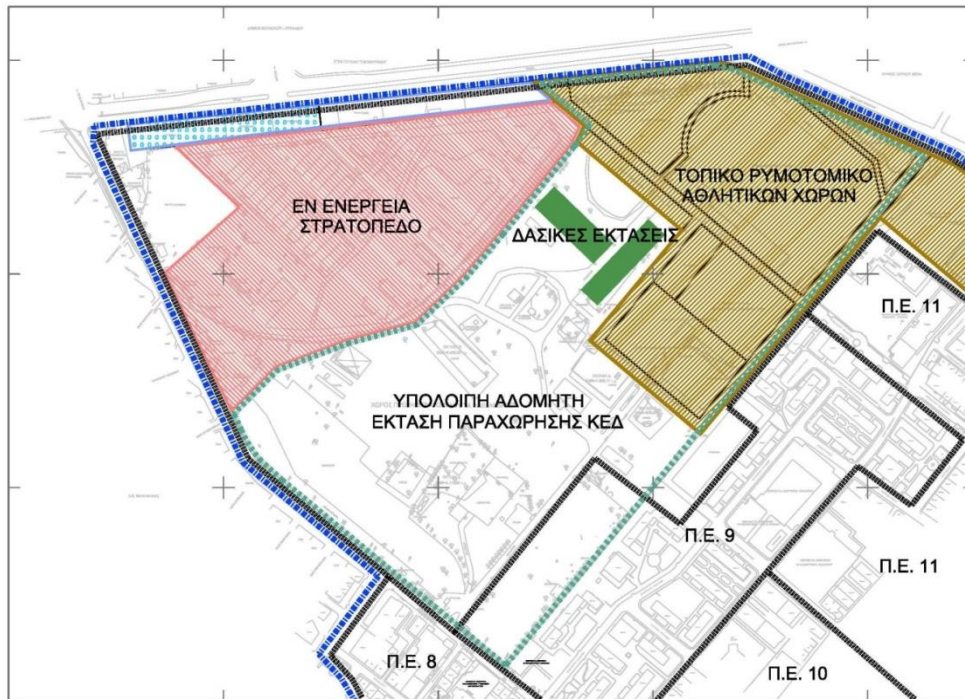
Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης προσδιορίζεται στο εναπομείναν παραχωρημένο τμήμα του στρατοπέδου, και οριοθετείται από:

- το νότιο-νοτιοανατολικό όριο του εν ενεργεία στρατοπέδου,
- το δυτικό-νοτιοδυτικό όριο του αθλητικού πυρήνα,
- το βορειοδυτικό όριο της όμορης περιοχής εργατικών κατοικιών,
- την οδό Ελευθερίου Βενιζέλου,

καλύπτοντας συνολική έκταση 102.338,39 τ.μ., ωστόσο εντός αυτής υπάρχουν δύο δασικές εκτάσεις (Πράξη χαρακτηρισμού 4242/16-07-2013) συνολικού εμβαδού **3.675 τ.μ.** ($\Delta 1=1.875$ τ.μ. και $\Delta 2=1.800$ τ.μ.), οι οποίες εξαιρούνται του σχεδιασμού και των ρυθμίσεων, επομένως το τελικό εμβαδόν της περιοχής παρέμβασης αφορά έκταση **98.663,39 τ.μ.**

Η περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει επομένως τη συνολική έκταση των 102 στρ. περίπου όπως περιγράφηκε προηγουμένως, προκειμένου μέσω του ΕΧΣ να επιτευχθεί η χωρική οργάνωση και η ανάπτυξη της με χρήσεις που συνάδουν με τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού (ΓΠΣ) και εξειδικεύονται με την ανωτέρω απόφαση προέγκρισης. Στο σχήμα που ακολουθεί, η περιοχή παρέμβασης αποτυπώνεται με μπλε γραμμή (Εικόνα 4.2.2.1.β):

Εικόνα 4.2.2.1.α: Το εναπομείναν τμήμα της παραχωρημένης έκτασης

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Εικόνα 4.2.2.1.β: Περιοχή Παρέμβασης

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Μετά την παραχώρηση της παραπάνω έκτασης στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης, η δημοτική αρχή αποφάσισε την αξιοποίηση της έκτασης μέσω εκπόνησης μελέτης Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, η οποία ανατέθηκε μετά από τον σχετικό δημόσιο διαγωνισμό. Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις προγενέστερες Ενέργειες και Αποφάσεις των εμπλεκόμενων Φορέων που αφορούσαν τόσο τον ακριβή καθορισμό της περιοχής παρέμβασης όσο και των ειδικότερων στοχεύσεων του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, κατατέθηκε Αίτημα Προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου για το τμήμα αυτό του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου», με συνημμένη Τεχνική Έκθεση Τεκμηρίωσης και Διάγραμμα Προέγκρισης Χωροθέτησης στο Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τα οριζόμενα της παρ. 5.α του άρθρου 8 του Ν.4447/2016.

Μετά την από 16-12-2019 εισήγηση της Δ/σης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς το ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. και την αρ. 86/19-12-2019 Πράξη, της 12ης Συνεδρίασης, γνωμοδότηση αυτού, εκδόθηκε η με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΣΜΠ/7255/77/30-01-2020 (ΑΔΑ: ΨΖΗ04653Π8-Β03) Απόφαση Προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.

4.2.2.2 Ιδιοκτησιακό Καθεστώς

Η έκταση της περιοχής παρέμβασης ανήκει σήμερα στην Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (ΕΤΑΔ), με την κυριότητα να έχει μεταφερθεί διαδοχικά από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (ΚΕΔ) στο ΤΑΙΠΕΔ (2013) και ακολούθως στην ΕΤΑΔ (2016). Υπενθυμίζεται ότι από το 2008 η ΚΕΔ, ανταποκρινόμενη σε αντίστοιχο αίτημα του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης, παραχώρησε για 49 έτη συνολική έκταση 162 στρεμ. περίπου στον Δήμο, με σκοπό «να αξιοποιηθούν ως χώρος αναψυχής και περιπάτου των πολιτών». Τα 162 στρ. της παραχώρησης καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του αρχικού στρατοπέδου, στο κεντρικό, νότιο και βορειοανατολικό τμήμα του, και περιλαμβάνουν τόσο την αδιαμόρφωτη έκταση της περιοχής παρέμβασης όσο και την υλοποιημένη (με τοπικό ρυμοτομικό) έκταση αθλητικών εγκαταστάσεων στο ΒΑ τμήμα του στρατοπέδου.

Πίνακας 4.2.2.2: ΚΑΕΚ Περιοχής Παρέμβασης

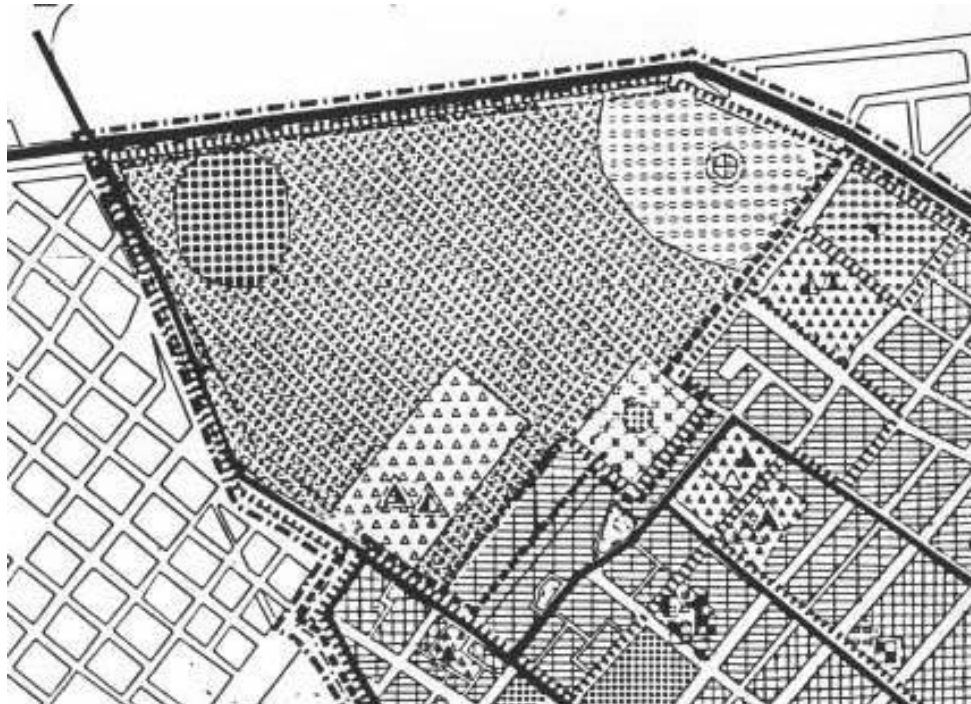
ΚΑΕΚ	Εμβαδό (τ.μ.)	Ιδιοκτησία
190110101114	259.572	ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πηγή: Απόσπασμα Κτηματολογίου

4.2.2.3 Διατύπωση Βασικών Αρχών Σχεδιασμού

Για την περιοχή παρέμβασης ισχύουν οι ρυθμίσεις του εγκεκριμένου Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δ.Ε. Αμπελοκήπων (ΦΕΚ 1249 Δ'/21-11-2005). Για λόγους ολοκληρωμένης θεώρησης εξετάζονται αρχικά στο σύνολο της έκτασης του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου» και ακολούθως εστιάζουν στην περιοχή παρέμβασης που αποτελεί τμήμα του συνολικού πρώην στρατοπέδου.

Εικόνα 4.2.2.3: Θεσμοθετημένες χρήσεις γης από το ΓΠΣ Δ.Ε. Αμπελοκήπων

Πηγή: Ιδία επεξεργασία, ΓΠΣ Δ.Ε. Αμπελοκήπων (ΦΕΚ 1249 Δ'/21-11-2005)

Στο εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της Δ.Ε. Αμπελοκήπων, εντός του χώρου του στρατοπέδου καθορίζονται:

- Πυρήνας Β' αθλητικών εγκαταστάσεων, στο βορειοανατολικό τμήμα του στρατοπέδου.
- Πάρκο Πόλης στο μεγαλύτερο τμήμα του Στρατοπέδου.

- Εντός του Πάρκου Πόλης, προβλέπεται η δημιουργία Πολιτιστικού πάρκου με ενδεχόμενη αξιοποίηση υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων του πρώην στρατοπέδου (όπως βιβλιοθήκη, χώροι εκθέσεων, υπαίθριος χώρος εκθέσεων, υπαίθριο θέατρο μικρής κλίμακας κλπ).
- Χώρος Πνευματικού Κέντρου, έκτασης 5 στρ., που καλύπτει τμήμα του στρατοπέδου και όμορο τμήμα της Π.Ε. 9 (συγκεκριμένα στον χώρο πρώην βιομηχανικού κτιρίου).
- Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης επιπέδου ΠΣΘ με υπηρεσίες για τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, έκτασης 33 στρ. σύμφωνα με το υπ' αριθμό 2570/16-10-97 έγγραφο του ΟΡΘΕ.
- Χώρος Μέσης Εκπαίδευση (Γυμνάσιο, Λύκειο), για την κάλυψη των αναγκών σε επίπεδο Δήμου. Σύμφωνα με το τροποποιημένο ΓΠΣ του 2005, οι πίνακες αναγκών κοινωνικής υποδομής (πίνακες Α-11.2.2, βλ. ΦΕΚ 1249Δ'/21-11-2005) προβλέπουν αναγκαία νέα γη 42,5 στρ. περίπου για την κάλυψη αναγκών Γυμνασίου-Λυκείου. Λόγω έλλειψης διαθέσιμων ελεύθερων χώρων στις 11 πολεοδομικές ενότητες, η κάλυψη των αναγκών θα γίνεται στον χώρο εκπαίδευσης που προτείνεται εντός του στρατοπέδου.
- Περιοχή κατοικίας, έκτασης 10 στρ., για εφαρμογή Στεγαστικού Προγράμματος Κοινωνικής Κατοικίας.

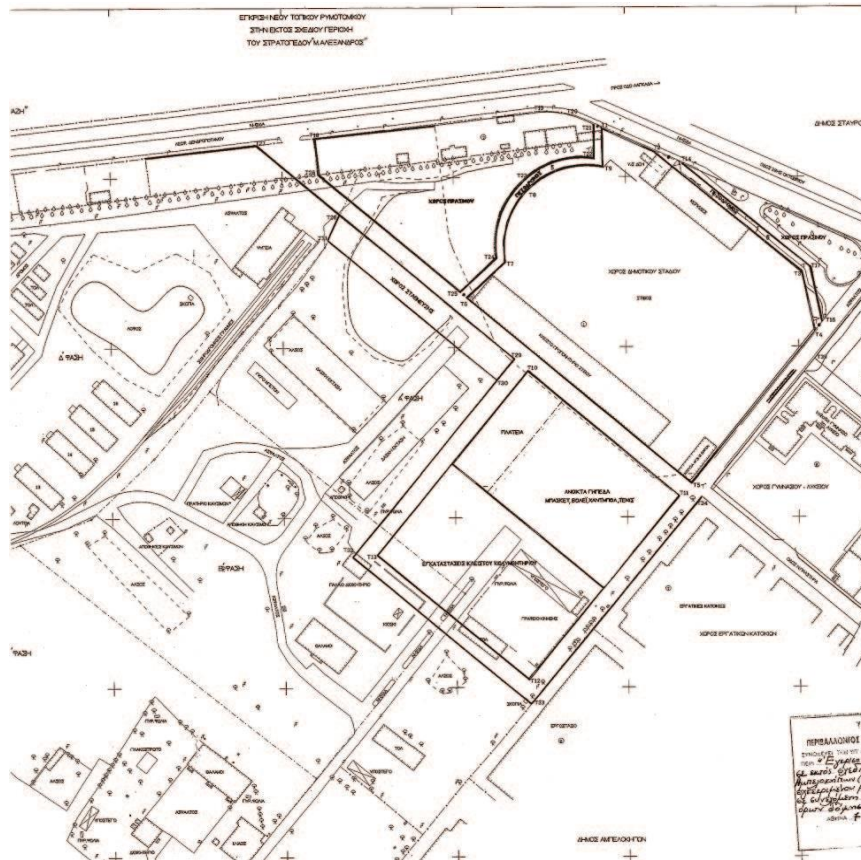
4.2.2.4 Εξέλιξη Σχεδιασμού

Η έκταση του στρατοπέδου εντάχθηκε αρχικά στο σχέδιο πόλης του πρώην Δήμου Αμπελοκήπων με το ΓΠΣ του 1989 (46933/2753/8-6-1989 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ, ΦΕΚ 410Δ'/16-6-1989). Σύμφωνα με αυτό, χαρακτηριζόταν ως Ζώνη Ειδικών Χρήσεων (υπερτοπικό κέντρο επιπέδου πόλης & κοινωφελών εγκαταστάσεων), με μικρό τμήμα για χρήση κατοικίας (συγκεκριμένα για εφαρμογή Στεγαστικού Προγράμματος Κοινωνικής Κατοικίας).

Ακολούθησε αναδημοσίευση του ΓΠΣ το 1992 (80367/5432/1-9-1992 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ, ΦΕΚ 1153Δ'/11-11-1992) και τροποποίησή του το 2005 (35518/30-8-2005 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ, ΦΕΚ 1249Δ'/21-11-2005), χωρίς να μεταβληθούν οι επιτρεπόμενες χρήσεις στην έκταση του στρατοπέδου.

Με την υπ' αριθμ. 6691/07-02-2008 απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 80 ΑΑΠ/ 28-02-2008) εγκρίθηκε «Τοπικό ρυμοτομικό σχέδιο σε εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου Αμπελοκήπων (Ν. Θεσ/νίκης), και τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του ίδιου Δήμου σε συνεχόμενη περιοχή και καθορισμός όρων δόμησης». Η έκταση του τοπικού ρυμοτομικού που εμπίπτει εντός του στρατοπέδου, αφορά περίπου 63 στρ.

Εικόνα 4.2.2.4: Απόσπασμα Τοπικού Ρυμοτομικού

Πηγή: ΦΕΚ 80 ΑΑΠ/ 28-02-2008

Συγκεκριμένα, το ρυμοτομικό σχέδιο αφορά: α) Τοπικό ρυμοτομικό σχέδιο στο βορειοανατολικό τμήμα του στρατοπέδου «Μ. Αλέξανδρος», εντός ορίων ΓΠΣ του Δήμου Αμπελοκήπων, εντός του οποίου καθορίστηκε χώρος για την ανέγερση εγκαταστάσεων κλειστού κολυμβητηρίου, ανοικτών γηπέδων μπάσκετ – βόλεϊ – χάντμπολ – τένις, πλατείας, χώρου στάθμευσης, χώρου πρασίνου, οδών και β) Τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου σε συνεχόμενη περιοχή, με τη μετατροπή τμήματος του χώρου του Δημοτικού Σταδίου σε χώρο πρασίνου, την ενοποίηση του με τον καθοριζόμενο με την προηγούμενη παράγραφο χώρο πρασίνου και τη δημιουργία νέου χώρου πρασίνου, την έγκριση πεζοδρόμων εντός του χώρου του Δημοτικού Σταδίου, τη μετατροπή του πεζοδρόμου σε οδό και τη μετατροπή του χώρου κλειστού Γυμναστηρίου-Κολυμβητηρίου σε χώρο κλειστού Γυμναστηρίου.

Οι χρήσεις που περιλαμβάνει η έκταση του τοπικού ρυμοτομικού διαρθρώνονται ως εξής:

1. Χώρος αθλητικού σταδίου στο κεντρικό τμήμα του.
2. Χώρος κλειστού γυμναστηρίου στην νοτιοανατολική πλευρά του σταδίου.
3. Χώρος ανοικτών γηπέδων μπάσκετ - βόλεϊ, χάντμπολ, τένις, σε συνδυασμό με πλατεία, στην νοτιοδυτική πλευρά του σταδίου.
4. Χώρος κλειστού κολυμβητηρίου, εφαπτόμενος στο νότιο όριο των ανοικτών γηπέδων και της πλατείας.
5. Χώρος στάθμευσης, στη δυτική πλευρά του σταδίου.

6. Δύο ελεύθεροι χώροι πρασίνου, στη βορειοδυτική και βορειοανατολική πλευρά του σταδίου αντίστοιχα.
7. Εσωτερικό οδικό δίκτυο που περικλείει και διαχωρίζει μεταξύ τους τις αθλητικές εγκαταστάσεις.
8. Δύο πεζόδρομους που διαχωρίζουν το στάδιο από τους δύο ελεύθερους χώρους πρασίνου.

Την ίδια χρονιά (2008) έγινε και η παραχώρηση τμήματος του στρατοπέδου στον Δήμο Αμπελοκήπων: από το σύνολο των 230 στρ., σύμφωνα με την αριθμ. 19/22-07-2008/Εα.26 απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔ, εγκρίθηκε η παραχώρηση της χρήσης τμήματος εμβαδού 162 στρ. περίπου στο Δήμο Αμπελοκήπων, για 49 έτη και με σκοπό «να αξιοποιηθούν ως χώρος αναψυχής και περιπάτου των πολιτών», κάτι που συνάδει με τις χρήσεις που προβλέπει το εγκεκριμένο ΓΠΣ. Τα 162 στρ. της παραχώρησης καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του αρχικού στρατοπέδου, στο κεντρικό, νότιο και βορειοανατολικό τμήμα του.

Δεδομένων των παραπάνω, το υπολειπόμενο τμήμα του στρατοπέδου που σήμερα παραμένει εν ενεργεία και χρησιμοποιείται από τον στρατό, καταλαμβάνει έκταση 68 περίπου στρ.

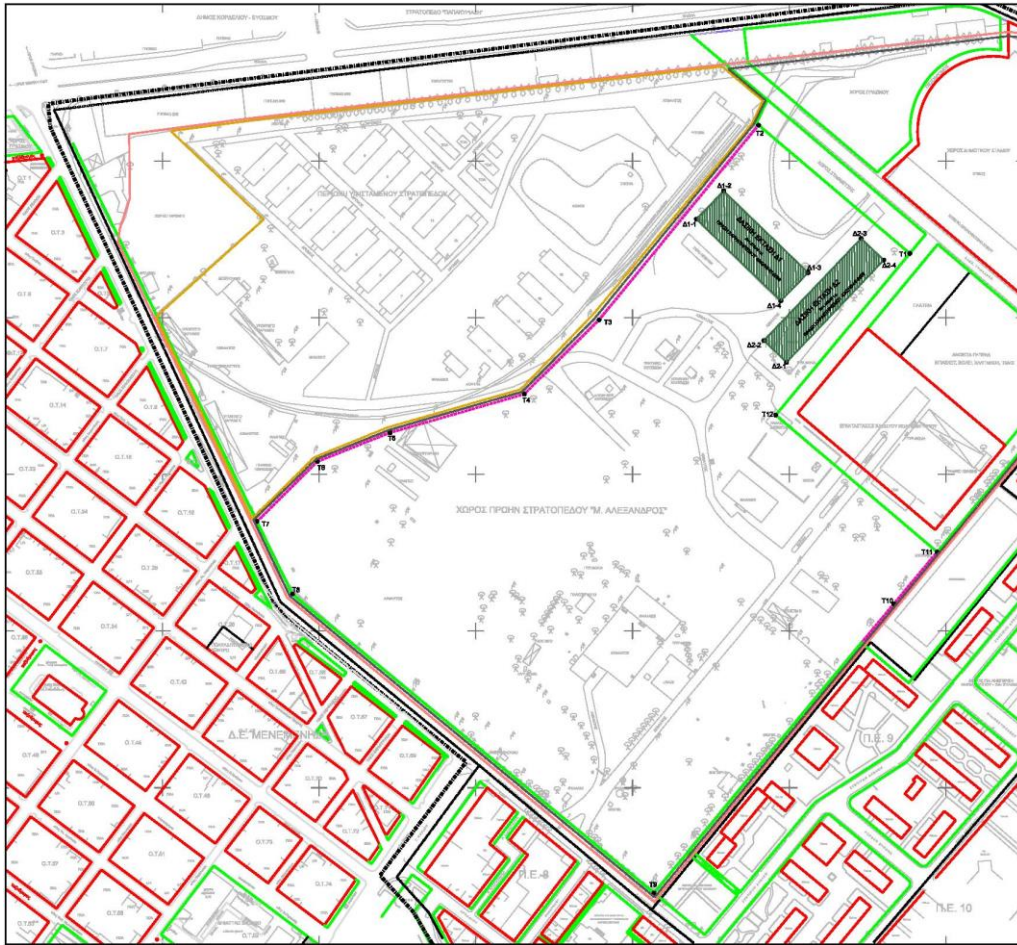
4.2.2.5 Ισχύουσα Ρυμοτομία

Η περιοχή παρέμβασης, δηλαδή το παραχωρηθέν τμήμα του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου» στο οποίο εκπονείται η παρούσα μελέτη ΕΧΣ, αποτελεί μια εκτός σχεδίου περιοχή και δεν διαθέτει ρυμοτομικό σχέδιο.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η υφιστάμενη ρυμοτομία της άμεσης περιμετρικής ζώνης, όπως έως σήμερα ισχύει, και προκύπτει από το τοπογραφικό διάγραμμα επί του οποίου συντάσσεται η μελέτη του ΕΧΣ. Για τη σύνταξη του τοπογραφικού διαγράμματος λήφθηκαν υπόψη, και ελέγχθηκε η εφαρμογή τους, όλα τα σχετικά πολεοδομικά διατάγματα στην εγγύτερη έκταση του στρατοπέδου. Επιπροσθέτως μελετήθηκαν και συνεκτιμήθηκαν εκτός από τα διαγράμματα ρυμοτομίας, τα τοπογραφικά διαγράμματα οικοδομικών αδειών στην ζώνη άμεσης επαφής με το όριο του στρατοπέδου και ειδικότερα της περιοχής παρέμβασης.

Σημειώνεται ότι από την ισχύουσα ρυμοτομία δεν έχει διανοιχτεί το τμήμα της οδού Τζον Κέννεντυ μεταξύ των οδών Πλαστήρα και Σβώλου, ενώ εντοπίζονται και μικρές διαφοροποιήσεις μεταξύ εγκεκριμένης ρυμοτομίας και υλοποιημένης κατάστασης σε διάφορα σημεία (π.χ. στην οδό Πλαστήρα).

Εικόνα 4.2.2.5: Τοπογραφικό Διάγραμμα

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

4.2.2.6 Υφιστάμενες χρήσεις στην συνολική έκταση του Στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου»

Η αρχική έκταση του στρατοπέδου κάλυπτε περίπου 230 στρ. Στο βόρειο τμήμα του, κατά μήκος της Λεωφόρου Δενδροποτάμου, σήμερα έχει δημιουργηθεί γραμμική ζώνη διαφορετικών χρήσεων, εκτός των ορίων της στρατιωτικής περιοχής, που διαμορφώθηκε μετά τη διάνοιξη της λεωφόρου. Εντός αυτής, υπάρχουν διαδοχικά αθλητικές χρήσεις (γήπεδα tennis και Mini-football), χώρος υδραγωγείου, άτυποι χώροι απόθεσης δομικών υλικών και εκτεταμένος χώρος στάθμευσης φορτηγών (αμαξοστάσιο Δήμου). Στο βορειοδυτικό άκρο, επί της οδού Βενιζέλου, εντοπίζονται και εμπορικές χρήσεις: μία μάντρα μεταχειρισμένων αυτοκινήτων και ένα εμπορικό κατάστημα (φωτιστικών).

Στο βορειοανατολικό τμήμα του αρχικού στρατοπέδου έχει ήδη υλοποιηθεί ο αθλητικός πυρήνας που θεσμοθετήθηκε με τοπικό ρυμοτομικό σχέδιο, και σήμερα περιλαμβάνει το Δημοτικό Στάδιο Αμπελοκήπων «Κωνσταντίνος Καραμανλής» (γήπεδο ποδοσφαίρου με ταρτάν στίβου και κερκίδα), το παρακείμενο προπονητήριο στίβου «Αναστασία Κελεσίδου», το κλειστό γυμναστήριο και το γήπεδο ποδοσφαίρου του Εθνικού Αθλητικού Κέντρου «Μέγας Αλέξανδρος», το βοηθητικό γήπεδο ποδοσφαίρου «Κωνσταντίνος Μιγκοτζίδης» και τον ακόμη αδόμητο χώρο που προβλέπεται για κατασκευή κλειστού κολυμβητηρίου.

Ο υπόλοιπος χώρος (κεντρικό και νότιο τμήμα) καλύπτεται από τις χρήσεις του εν ενεργεία στρατοπέδου, όπως χρησιμοποιείται σήμερα από τον στρατό, και το μεγάλο σχεδόν αδόμητο

τμήμα που έχει παραχωρηθεί στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης από την ΚΕΔ, με σκοπό να αξιοποιηθεί σύμφωνα με τις χρήσεις που προβλέπει το εγκεκριμένο ΓΠΣ.

Στον χώρο του εν ενεργεία στρατοπέδου, πέραν των κτισμάτων που στεγάζουν τις στρατιωτικές δραστηριότητες και χρήσεις, υπάρχει συστάδα δέντρων στο νοτιοδυτικό τμήμα του και δενδροστοιχίες κατά μήκος των ορίων του επί της Λεωφ. Δενδροποτάμου και της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου. Επίσης έχει διαμορφωθεί μεγάλος χώρος στάθμευσης στο βορειοδυτικό τμήμα του.

Στο παραχωρηθέν τμήμα του στρατοπέδου, υπάρχουν παλιά εγκαταλειμμένα κτίσματα του στρατού (πρώην θάλαμοι οπλιτών και διοικητήριο, μικρά βοηθητικά κτίσματα-αποθήκες, φυλάκια κλπ) και άλλες ελαφρές κατασκευές (υπόστεγα, toll), καθώς και μικρός ιερός ναός.

Εντοπίζονται επίσης συστάδες δένδρων και δενδροστοιχίες γύρω από τα υφιστάμενα κτίρια και κατά μήκος των ορίων του στρατοπέδου.

Επί της οδού Βενιζέλου έχει διαμορφωθεί επιμήκης χώρος στάθμευσης που φιλοξενεί και την Ανθοέκθεση του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης.

4.2.2.7 Δομημένο Περιβάλλον

Τα υφιστάμενα κτίσματα εντός της περιοχής παρέμβασης αφορούν 5 κτίρια του πρώην στρατοπέδου:

- κτίριο Α: πρώην διοικητήριο, συνολικού εμβαδού 412 τ.μ.
- κτίριο Β: πρώην θάλαμοι οπλιτών, όπου σήμερα στεγάζεται το κοινωνικό παντοπωλείο του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης, συνολικού εμβαδού 1.148 τ.μ.
- κτίριο Γ: πρώην θάλαμοι οπλιτών, συνολικού εμβαδού 1.106 τ.μ.
- κτίριο Δ: μικρός ιερός ναός (Ι.Ν. Αναστάσεως του Κυρίου), ο οποίος λειτουργεί καλύπτοντας τις ανάγκες όμορων πολεοδομικών ενοτήτων, εμβαδού 460 τ.μ.
- κτίριο Ε: μικρό κτίσμα πρώην μαγειρείων, εμβαδού 93 τ.μ.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 4141/26-11-2015 έγγραφο της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας, τα παραπάνω κτίρια δεν αποτελούν νεώτερα μνημεία και δεν υφίσταται αντικείμενο της αρμοδιότητάς της εντός της έκτασης του στρατοπέδου.

4.3 Τεκμηρίωση Χωρικού Προορισμού

4.3.1 Αξιολόγηση δεδομένων

4.3.1.1 Αξιολόγηση Χωροταξικών – Πολεοδομικών δεδομένων

Χωροταξικά δεδομένα

Η περιοχή επέμβασης εντάσσεται σε ένα ευρύτερο τμήμα του αστικού περιβάλλοντος το οποίο τα τελευταία χρόνια εμφανίζει σημαντική αναπτυξιακή δυναμική, στρεφόμενο κυρίως προς την ανάπτυξη νέων εξυπηρετήσεων και υπηρεσιών του αστικού πληθυσμού, δηλαδή σε παραγωγικές δραστηριότητες του τριτογενή τομέα με έμφαση στις εμπορικές χρήσεις υπερτοπικού επιπέδου, όμοια με αυτή που συντελείται στην ανατολική πλευρά του Π.Σ.Θ. (Δήμοι Πυλαίας και Θέρμης), αν και σε μικρότερη πάντως κλίμακα. Η τάση αυτή στηρίζεται κυρίως στην δυνατότητα που

εμφανίζει η περιοχή μελέτης για εξυπηρέτηση από βασικά και υπερτοπικά μεταφορικά δίκτυα, στην χαμηλότερη αξία της γης συγκριτικά με άλλες περιοχές του Π.Σ.Θ., στην σταδιακή δημιουργία νέων τεχνικών υποδομών.

Με τη σειρά της, η τάση αυτή διαμορφώνει ένα παραγωγικό και οικονομικό περιβάλλον που προϋποθέτει την προσέλκυση και προσέλευση καταναλωτικού κοινού που δεν θα περιορίζεται στον πληθυσμό της δυτικής περιοχής της πόλης αλλά θα αφορά την ευρύτερη χωρική ενότητα του Π.Σ.Θ., εντείνοντας τον υπερτοπικό χαρακτήρα ορισμένων τμημάτων των δυτικών συνοικιών.

Η προσέλευση μεγαλύτερων μεγεθών αστικού πληθυσμού και η αύξηση των υπερτοπικών μετακινήσεων για λόγους αστικών εξυπηρετήσεων συνοδεύεται ωστόσο από την αναγκαιότητα παροχής ενός ολοκληρωμένου και σφαιρικού πλαισίου αστικών εξυπηρετήσεων, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει και να συμπληρώνεται από τους απαραίτητους χώρους αναψυχής και ελεύθερου αστικού πρασίνου.

Πολεοδομικά δεδομένα

Όπως προαναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, η ευρύτερη περιοχή μελέτης αποτελεί μια πυκνοδομημένη αστική ζώνη που χαρακτηρίζεται κυρίως από την απουσία ικανού μεγέθους ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων πρασίνου και άλλων κοινωφελών εξυπηρετήσεων. Επομένως είναι αυτονόητη η αναγκαιότητα εξεύρεσης και αξιοποίησης νέων ανοικτών χώρων ικανού μεγέθους εντός του αστικού ιστού για τη δημιουργία πόλων αναψυχής και αστικού πρασίνου, καθώς και κάλυψη κοινωνικών αναγκών σε περιπτώσεις ελλείμματος κοινωφελών υποδομών. Ανάλογα δε με το μέγεθος της έκτασης, αυτή μπορεί να λάβει χαρακτήρα υπερτοπικής σημασίας λειτουργώντας ως πόλος εξυπηρέτησης αστικού πληθυσμού που υπερβαίνει τα στενά πολεοδομικά όρια της γειτονιάς ή της εκάστοτε δημοτικής ενότητας.

Όπως προαναφέρθηκε, ο σχεδιασμός του ΓΠΣ προβλέπει μακροπρόθεσμα την πλήρη απομάκρυνση του στρατοπέδου και την απόδοση ολόκληρης της έκτασης που αυτό καταλαμβάνει στις χρήσεις που καθορίστηκαν από το ΓΠΣ. Ωστόσο, δεν μπορεί να αγνοηθεί το γεγονός ότι δεν έχει δρομολογηθεί ακόμη καμία διαδικασία σχετικά με την απομάκρυνση του εναπομείναντος τμήματος του στρατοπέδου, το οποίο σήμερα λειτουργεί στο βορειοδυτικό μέρος της αρχικής έκτασης. Επομένως, η μη απομάκρυνση του συνόλου των στρατοπεδικών εγκαταστάσεων, και μάλιστα η μη προβλεπόμενη παύση λειτουργίας τους σε σημαντικό βάθος χρόνου, καθιστά απαραίτητη την προώθηση της μελέτης αξιοποίησης του ελεύθερου διατιθέμενου τμήματος το οποίο έχει παραχωρηθεί στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης.

Όσον αφορά στον χώρο διοικητικών υπηρεσιών (Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης επιπέδου Π.Σ.Θ. με υπηρεσίες για τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα), όπως προβλέπεται από το ισχύον ΓΠΣ εντός της έκτασης του εν ενεργεία στρατοπέδου, προφανώς η υλοποίησή του είναι ανέφικτη όσο το στρατόπεδο βρίσκεται σε λειτουργία, ενώ θα πρέπει να συνυπολογιστεί και το γεγονός ότι οι διοικητικές μεταβολές που έχουν συντελεστεί στην δομή της αυτοδιοίκησης τα τελευταία χρόνια, καθιστούν άνευ ουσιαστικού περιεχομένου την προ 30ετίας πρόβλεψη του ΓΠΣ. Εξάλλου οι σχετικές διοικητικές υπηρεσίες καλύπτονται επαρκώς από τις υφιστάμενες υπηρεσίες και εγκαταστάσεις της αιρετής Περιφέρειας (σημειώνεται και το νεότευκτο κτίριο της Περιφέρειας στην περιοχή «Βίλκα», δηλαδή εντός της άμεσης ευρύτερης περιοχής) και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κεντρικής Μακεδονίας.

Επιπλέον, στο βορειοανατολικό τμήμα της παραχωρηθείσας έκτασης έχει ήδη υλοποιηθεί ο αθλητικός πυρήνας, όπως οριοθετήθηκε με το ισχύον τοπικό ρυμοτομικό (ΦΕΚ 80 ΑΑΠ/28-02-2008) και όπως προβλεπόταν και από το ΓΠΣ (χώρος αθλητισμού).

Επομένως, δεδομένης της σημερινής υλοποιημένης κατάστασης του αθλητικού πυρήνα αλλά και των δυσχερειών (γραφειοκρατικών, θεσμικών κλπ) και του μεγάλου χρονικού διαστήματος που θα απαιτούσε η διαδικασία της απομάκρυνση των στρατιωτικών εγκαταστάσεων, η όποια πρόταση για την περιοχή μελέτης οφείλει να περιοριστεί μόνο στο εναπομείναν ελεύθερο τμήμα της παραχωρημένης έκτασης, για την υλοποίηση του συνόλου του πάρκου πόλης και των κοινωφελών χρήσεων εντός της έκτασης αυτής. Υπό το πρίσμα λοιπόν των παραπάνω, η προτεινόμενη οργάνωση αφορά συνολική έκταση περίπου 102 στρ.

4.3.1.2 Αξιολόγηση κυκλοφοριακών δεδομένων

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης, στο δυτικό τμήμα του Π.Σ.Θ., χαρακτηρίζεται από την παρουσία υπερτοπικών οδικών αξόνων και αντίστοιχων εγκαταστάσεων και υποδομών (σταθμός ΚΤΕΛ, λιμάνι, σιδηροδρομικός σταθμός κοκ), που προκαλούν αντίστοιχως σημαντικούς κυκλοφοριακούς φόρτους αλλά ταυτόχρονα εξασφαλίζουν τη δυνατότητα πολλαπλών προσβάσεων και συνδέσεων προς κάθε κατεύθυνση. Ο προτεινόμενος χωρικός προορισμός καλύπτεται από πλήθος οδικών συνδέσεων που καλύπτουν επαρκώς την προσβασιμότητα, ενώ εκτιμάται ότι δεν αναμένεται η εμφάνιση κυκλοφοριακών προβλημάτων λόγω του ικανοποιητικού αριθμού και μεγέθους των αξόνων πρόσβασης.

Η περιοχή παρέμβασης εντοπίζεται σε κρίσιμη κυκλοφοριακά περιοχή του ευρύτερου συγκοινωνιακού συστήματος της δυτικής Θεσσαλονίκης, καθώς σε αυτήν συμβάλλουν η Λεωφόρος Δενδροποτάμου και η Λεωφόρος 28^{ης} Οκτωβρίου, μαζί με την οδό Ελευθερίου Βενιζέλου η οποία διατρέχει το σύνολο περίπου της Δ.Ε. Αμπελοκήπων, οι οποίες συγκροτούν ένα οδικό σύστημα με ιδιαίτερα αυξημένους φόρτους κυκλοφορίας καθώς εξυπηρετούν και διαδημοτικές/υπερτοπικές μετακινήσεις του ευρύτερου φάσματος της δυτικής Θεσσαλονίκης.

Το τοπικό κυκλοφοριακό σύστημα επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από την κατανομή και χωροθέτηση αστικών και κοινωφελών εξυπηρετήσεων κατά μήκος κύριων οδικών αξόνων όπως εμπόριο, υπηρεσίες, αναψυχή, εκπαίδευση κλπ. Η σαφής γνώση της υπάρχουσας κατάστασης του οδικού δικτύου, τις ισχύουσες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, τα γεωμετρικά του χαρακτηριστικά και τους κυκλοφοριακούς φόρτους είναι απαραίτητη στον εντοπισμό των βασικότερων προβλημάτων λειτουργίας του. Φαίνεται όμως ότι η υψηλή ζήτηση για χώρους στάθμευσης είναι εκείνο το κυκλοφοριακό μέγεθος που επηρεάζει ίσως περισσότερο από τα υπόλοιπα και σε μεγάλο βαθμό το τοπικό κυκλοφοριακό σύστημα. Η υψηλή ζήτηση στάθμευσης δημιουργείται εξαιτίας της συνύπαρξης πυκνής δόμησης κατοικίας και εμπορικών ή άλλων χρήσεων γης σε καταστήματα στο ισόγειο των πολυκατοικιών.

Επίσης φτωχό, σε σχέση με τις ανάγκες της περιοχής, αξιολογείται και το επίπεδο εξυπηρέτησης της περιοχής από ΜΜΜ (γραμμές ΟΑΣΘ) όπως περιγράφηκε σε προηγούμενη ενότητα και πάντα υπό την απουσία εναλλακτικών μέσων μαζικής μεταφοράς όπως είναι το Μετρό. Επισημαίνεται ωστόσο ότι μία από τις προτεινόμενες θέσεις Σταθμού Επιβίβασης Μετρό της μελλοντικής γραμμής προς Σταυρούπολη/Εύοσμο, όπως προβλέπει ο έως σήμερα σχεδιασμός, θα βρίσκεται πολύ κοντά στην περιοχή παρέμβασης, επί της συμβολής της Λεωφόρου Δενδροποτάμου με την οδό Ελ.Βενιζέλου.

Προβλήματα εντοπίζονται και στο σύστημα ρυθμιστικής και πληροφοριακής σήμανσης, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις παρεμποδίζεται η ορατότητά των πινακίδων από απόσταση, εξαιτίας λανθασμένης χωροθέτησης και φυσικών ή τεχνητών εμποδίων όπως δέντρα, διαφημιστικές πινακίδες κοκ, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας στο δίκτυο, κυρίως λόγω αύξησης των ταχυτήτων.

Επιγραμματικά, οι κυριότερες διαπιστώσεις για την υφιστάμενη οργάνωση της κυκλοφορίας είναι οι εξής:

- υψηλή κυκλοφοριακή επιβάρυνση των αστικών αρτηριών Λεωφόρων Δενδροποτάμου και 28^{ης} Οκτωβρίου, του άξονα Ελευθερίου Βενιζέλου και της οδού Ακριτών, κυρίως στις ώρες λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων, με σημαντικές καθυστερήσεις στους σηματοδοτούμενους κόμβους και εξαιτίας της έλλειψης αντίστοιχης κυκλοφοριακής ικανότητας κάθετων αξόνων.
- υψηλή ζήτηση στάθμευσης στην ευρύτερη πυκνοδομημένη περιοχή περιμετρικά του στρατοπέδου, που αδυνατεί να καλυφθεί από την προσφορά θέσεων (αρνητικό ισοζύγιο) και υποχρεωτικά εξυπηρετείται κυρίως κατά μήκος των κύριων αστικών αρτηριών αλλά και στις συλλεκτρίες οδούς, σε θέσεις παρά το κράσπεδο.
- Σημαντικό έλλειμμα οργανωμένων χώρων στάθμευσης εκτός οδού (υπαίθριων ή στεγασμένων η θέσεων Pilotis) κάτι που έχει ως συνέπεια και την αδυναμία εφαρμογής του συστήματος «park & ride» (αλλαγή μεταφορικού μέσου για την ολοκλήρωση μιας μετακίνησης).
- συνύπαρξη μηχανοκίνητης κυκλοφορίας & ευάλωτων χρηστών όπως είναι οι πεζοί και οι ποδηλάτες κατά μήκος των κύριων αστικών αρτηριών και των συλλεκτριών και χαμηλό επίπεδο εξυπηρέτησης και οδικής ασφάλειας για ευάλωτους χρήστες του οδικού δικτύου όπως ΑμεΑ, υπερήλικες, μαθητές, γυναίκες που συνοδεύουν παιδιά,
- χαμηλό επίπεδο εξυπηρέτησης από ΜΜΜ και ελλειψές υποδομές των στάσεων ΜΜΜ,
- ελλειψές υποδομές ρυθμιστικής και πληροφοριακής σήμανσης.

Τα κυριότερα μειονεκτήματα που εντοπίζονται στην περιοχή μελέτης και αφορούν τις μετακινήσεις πεζών και ποδηλάτων, είναι:

- Τα στενά πεζοδρόμια σε σημαντικό ποσοστό του αστικού οδικού δικτύου της περιοχής, που σε συνδυασμό με τα παρανόμως σταθμευμένα οχήματα επί αυτών, τα πολλαπλά εμπόδια (κάδοι, περίπτερα, στύλοι, κλπ) και την συχνά αδιαμόρφωτη επιφάνειά τους παρακωλύουν σε σημαντικό βαθμό την ασφαλή χρήση τους από τους πεζούς και ιδίως από τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμεΑ).
- Η έλλειψη αξόνων απρόσκοπτης ροής πεζών σε πολλές περιοχές και η έλλειψη εμφανών διαβάσεων.
- Η έλλειψη αξόνων πολιτιστικών και περιβαλλοντικών περιπάτων.
- Η ουσιαστικά πλήρης έλλειψη ποδηλατοδρόμων ή/και δρόμων όπου θα μπορούσαν υπό προϋποθέσεις να κινηθούν τα ποδήλατα.
- Η σηματοδότηση σε αρκετά σημεία της περιοχής χρήζει βελτιώσεων. Σημαντική διάσταση στη βελτίωση της σηματοδότησης έχει η παροχή προτεραιότητας στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς καθώς και η εξυπηρέτηση των πεζών.

Τέλος, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες μέσα από μελέτες, η ισχύουσα ιεράρχηση του οδικού δικτύου σε αρκετές περιπτώσεις δεν συνάδει με τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των οδών που το απαρτίζουν.

4.3.2 Διατύπωση Βασικών Αρχών Σχεδιασμού

Στο παρόν Ειδικό Χωρικό Σχέδιο παρουσιάζεται το πρότυπο χωρικής ανάπτυξης και πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής παρέμβασης και διερευνώνται οι επιλογές των προσφορότερων τρόπων οργάνωσης, λειτουργίας και διαχείρισης του αδόμητου και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης, με στόχο τη βιώσιμη πολεοδομική ανάπτυξη αυτής,

ώστε να λειτουργεί ολοκληρωμένα και ισόρροπα τόσο όσον αφορά στις προτεινόμενες χρήσεις εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης όσο και για τις σχέσεις με την ευρύτερη περιοχή.

Βασικός σκοπός του Φορέα κίνησης της διαδικασίας για την εκπόνηση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, που είναι ο Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης, είναι η αξιοποίηση της έκτασης της περιοχής παρέμβασης και η ανάδειξη των υπερτοπικών χαρακτηριστικών της, προσδιορίζοντας με εμφατικό τρόπο την μητροπολιτικού χαρακτήρα παρέμβαση στα πολεοδομικά δρώμενα του ΠΣΘ γενικότερα, και της δυτικής Θεσσαλονίκης ειδικότερα, καθώς το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο δεν εξυπηρετεί με σαφή τρόπο το σκοπό αυτό.

Ειδικότερα, ο σκοπός του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι διττός: αφενός η αξιοποίηση της ελεύθερης έκτασης του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου», που μετά την παύση της λειτουργίας του και την απόδοσή του στην τοπική κοινωνία (μέσω της ΚΕΔ και της παραχώρησης στον Δήμο) έχει παραμείνει ανενεργό και αποτελεί αστικό κενό της ευρύτερης αστικής ζώνης, αφετέρου η ανάδειξη των υπερτοπικών χαρακτηριστικών της έκτασης καθώς αποτελεί έναν σημαντικό μεγέθους ελεύθερο αδόμητο χώρο της ευρύτερης πυκνοδομημένης περιοχής της δυτικής πλευράς του ΠΣΘ, η οποία στερείται υλοποιημένων αστικών πάρκων αντίστοιχου μεγέθους και εμβέλειας εξυπηρέτησης.

Με το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο αναμένεται επίσης να αναδειχθούν και να επιλυθούν ενδεχόμενα επιμέρους ζητήματα-προβλήματα που σχετίζονται με την ρυμοτομία της εφαιπόμενης -στην περιοχή παρέμβασης- οικιστικής περιοχής και να δοθεί η δυνατότητα για την χωρική οργάνωση και ανάπτυξη σχεδίων, έργων και προγραμμάτων αστικής ανάπτυξης στο σύνολο της ευρύτερης περιοχής.

Στα παραπάνω πλαίσια, οι βασικές αρχές για τη σύνταξη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου και της πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής παρέμβασης είναι:

- η αναβάθμιση της ποιότητας των κοινόχρηστων-κοινοφελών χώρων της περιοχής και κατ'επέκταση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- η δημιουργία ενός υπερτοπικού – μητροπολιτικού πόλου αστικού πρασίνου (πάρκο πόλης) σε συνδυασμό με συνοδευτικές χρήσεις πολιτισμού και υπαίθριας αναψυχής.
- η βέλτιστη πολεοδομική οργάνωση της περιοχής παρέμβασης, ώστε να εξυπηρετεί και να αναδεικνύει τις επιδιωκόμενες χρήσεις.
- η άμεση σύνδεση και συνέργεια με τον αστικό ιστό.
- η ενιαία αντίληψη αντιμετώπισης του υπαίθριου και του δομημένου χώρου
- η ολοκληρωμένη ρύθμιση της κυκλοφορίας και της στάθμευσης στην περιοχή παρέμβασης, καθώς και οι ρυθμίσεις για άξονες - διαδρομές πεζού και ποδηλάτου
- το συνταίριασμα των προτεινόμενων από το ΕΧΣ πολεοδομικών παρεμβάσεων στο υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα των πρώην στρατιωτικών κτισμάτων και την επανάχρηση τους με στόχο την ανάδειξη και αρμονική - λειτουργική ενσωμάτωση όλων των νέων ανάλογων χρήσεων και παρεμβάσεων.

Συμπερασματικά, το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα των βασικών αρχών της μελέτης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι να παρουσιαστεί το πρότυπο ανάπτυξης, χωρικής και πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής παρέμβασης, ενισχύοντας και υλοποιώντας στην πράξη τη γενική βούληση του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης που αφορά το παραχωρημένο σε αυτόν τμήμα του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου». Με το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο θα διερευνηθούν οι επιλογές των προσφορότερων τρόπων οργάνωσης, λειτουργίας, παραγωγής και διαχείρισης του διαθέσιμου χώρου με στόχο τη βιώσιμη οργάνωση ενός πάρκου πόλης που θα λειτουργεί ολοκληρωμένα και ισόρροπα ως προς τις προτεινόμενες χρήσεις εντός αυτού, καθώς και τις

σχέσεις με την ευρύτερη περιοχή, της οποίας αποτελεί σημαντική ευκαιρία για κάλυψη του σημαντικού ελλείμματος ελεύθερων χώρων πρασίνου. Η δημιουργία ενός υπερτοπικού πόλου πρασίνου - πολιτισμού και υπαίθριας αναψυχής στην περιοχή παρέμβασης θα έχει ως αποτέλεσμα την πλήρωση του «αστικού κενού» που δημιουργεί ο αδιαμόρφωτος χώρος, όπως είναι σήμερα, στην ευρύτερη αστική ζώνη του βορειοδυτικού ΠΣΘ. Ιδιαίτερως σημαντική είναι και η ενσωμάτωση της παραμέτρου που αφορά την επανάχρηση και αξιοποίηση των υφιστάμενων πρώην στρατιωτικών κτιρίων εντός της περιοχής παρέμβασης.

4.3.3 Τεκμηρίωση Επενδυτικής Ταυτότητας

4.3.3.1 Περιγραφή Επενδυτικής Ταυτότητας

Η πρόταση του παρόντος Ειδικού Χωρικού Σχεδίου έχει ως κεντρικό στόχο τη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση της περιοχής παρέμβασης με σκοπό την δημιουργία υπερτοπικού πόλου αστικού πρασίνου και πολιτισμού, ο οποίος θα λειτουργεί ως ένα ενιαίο οργανωμένο σύνολο, ολοκληρωμένα και ισόρροπα με την ευρύτερη αστική περιοχή, το οποίο με τα πλέον απαραίτητα και σύγχρονα δίκτυα τεχνικών υποδομών, θα εξασφαλίσει τους απαραίτητους περιβαλλοντικούς όρους και συνθήκες, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα μια νέα πολεοδομική και αρχιτεκτονική ταυτότητα για την ευρύτερη περιοχή.

Η πρόταση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου δεν συνίσταται μόνο στις κατευθύνσεις, τους όρους και τους περιορισμούς για την οργάνωση του πάρκου πρασίνου και των υπαίθριων υποδομών του, αλλά και στη διαμόρφωση και επανάχρηση των υφιστάμενων πρώην στρατιωτικών κτισμάτων που προορίζονται για την εξυπηρέτηση ορισμένων εκ των κοινωφελών χρήσεων που προβλέπονται να λειτουργούν εντός της περιοχής παρέμβασης. Επιδίωξη του σχεδιασμού είναι η γενικότερη λειτουργική, αισθητική, τεχνική και περιβαλλοντική αναβάθμιση της περιοχής με ορθολογική διαμόρφωση των ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων και την αξιοποίηση των προαναφερόμενων κτισμάτων που θα φιλοξενούν πολιτιστικές και κοινωνικού χαρακτήρα δραστηριότητες.

Ειδικότερα, η στόχευση προκύπτει κυρίως από την αναγκαιότητα εξασφάλισης μεγάλων χώρων αστικού πρασίνου στο πυκνοδομημένο βορειοδυτικό τμήμα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, μια αναγκαιότητα που εντοπίζεται και επισημαίνεται στο σύνολο των σχεδίων υπερκείμενου σχεδιασμού και των αντίστοιχων κατευθύνσεων αυτών.

Βασική παράμετρος στον εν λόγω σχεδιασμό είναι η μέριμνα ώστε η προτεινόμενη παρέμβαση να μην περιορίζεται χωρικά και λειτουργικά στο αμιγώς «πράσινο» στοιχείο αλλά να συμπεριλάβει πολιτιστικές δραστηριότητες, χρήσεις αναψυχής και δράσεις κοινωνικής πρόνοιας, συμβάλλοντας στην συνολική αναβάθμιση της περιοχής και την αρμονική – λειτουργική ενσωμάτωση των διαφόρων επιμέρους χρήσεων αυτής σε έναν κοινό και ολοκληρωμένο χωρικό σχεδιασμό που θα αντιμετωπίζει το σύνολο της έκτασης ως ενοποιημένη χωρική και λειτουργική ενότητα.

Ο κεντρικός αυτός στόχος πλαισιώνεται με επιμέρους στοιχεία και προτάσεις παρεμβάσεων της συνολικής πρότασης χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης της περιοχής παρέμβασης, που περιλαμβάνουν:

- την δημιουργία ενός υπερτοπικής σημασίας ελεύθερου χώρου αστικού πρασίνου και πολιτιστικών χρήσεων και δράσεων αναψυχής
- την ανάδειξη της ταυτότητας και του χαρακτήρα του χώρου

- την εξασφάλιση των απαραίτητων συνθηκών και χαρακτηριστικών για την βιωσιμότητα της παρέμβασης
- την κάλυψη των διαπιστωμένων αναγκών για υποδομές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που καταγράφεται στην Δ.Ε. Αμπελοκήπων, με τον προσδιορισμό χώρου για δημιουργία δομής Γυμνασίου - Λυκείου
- την συνακόλουθη υποστήριξη και εμπλουτισμό των αναπτυξιακών προοπτικών της ευρύτερης αστικής περιοχής με την παρουσία ενός διαμορφωμένου αστικού πάρκου με πολλαπλές δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής
- την θετική επίδραση στο πολεοδομικό καθεστώς της ευρύτερης περιοχής, που αποδεδειγμένα στερείται αντίστοιχων υλοποιημένων χώρων πρασίνου και αναψυχής
- την προφανή θετική επίδραση της επέμβασης στο φυσικό περιβάλλον καθώς αυξάνεται ο διαθέσιμος χώρος πρασίνου και φύτευσης εντός του αστικού ιστού
- την αύξηση της φέρουσας ικανότητας της περιοχής για παροχή αντίστοιχης εξυπηρέτησης σε χώρους αστικού πρασίνου και πόλους υπαίθριας αναψυχής και πολιτισμού
- την δημιουργία αξόνων και συνδέσεων μετακίνησης που θα εξασφαλίζει ένα λειτουργικό σύστημα μετακινήσεων (πεζών, ποδηλάτων, τροχοφόρων)
- την πρόβλεψη υποδομών εξυπηρέτησης πεζών, με αναβάθμιση και ενιαία θεώρηση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών και των επιφανειακών επιστρώσεων των διαδρομών μετακίνησης και των κοινόχρηστων χώρων
- την πρόβλεψη υποδομών εξυπηρέτησης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ)
- την δημιουργία προϋποθέσεων για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, τόσο κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου όσο και για τη λειτουργία των δραστηριοτήτων πολιτισμού εντός αυτού, μετά την υλοποίηση.

Το γενικότερο όραμα της παρέμβασης πηγάζει από την ιδιαίτερη βαρύτητα που μπορεί να έχει η παρουσία ενός μεγάλου πάρκου αστικού πρασίνου στο περιβαλλοντικό ισοζύγιο της πόλης και ειδικότερα στα πλαίσια του συνδυασμού με δραστηριότητες πολιτισμού, υπαίθριας αναψυχής και άλλες συμπληρωματικές δράσεις (πρόνοιας κλπ), αλλά και το γεγονός ότι η συνολική παρέμβαση του παρόντος ΕΧΣ, με επίκεντρο την περιοχή παρέμβασης, θα έχει διττό χαρακτήρα ως προς τα επίπεδα εξυπηρέτησεων και το κοινό που θα προσελκύει στην περιοχή μελέτης. Σε αυτά θα πρέπει να συνυπολογιστεί ότι ένα πάρκο πρασίνου αυτής της κλίμακας, που θα εξυπηρετεί ουσιαστικά μια εκτεταμένη οικιστική περιοχή και ακόμη περισσότερο το σύνολο της δυτικής Θεσσαλονίκης, δύναται να εκληφθεί επιπλέον ως ένας αναγνωρίσιμος αναπτυξιακός και πολιτιστικός πόλος επιπέδου πόλης, δεδομένου ότι οι πολιτιστικές και προνοιακές δράσεις που προβλέπονται σε αυτό εμπλουτίζουν το περιεχόμενο των αστικών εξυπηρέτησεων που θα παρέχει στον πληθυσμό και διευρύνουν τις δυνατότητες ανάδειξης της περιοχής παρέμβασης σε σημαντικό σημείο αναφοράς του δυτικού ΠΣΘ.

Με αυτά τα δεδομένα, το νέο πάρκο πρασίνου και πολιτισμού:

- αφενός θα αποτελεί υπερτοπικό πόλο αναφοράς για την ίδια την πόλη και τους κατοίκους της, εξαιτίας του χαρακτήρα της συνολικής παρέμβασης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου που θα αναδεικνύει τον νέο χώρο αστικού πρασίνου, περιπάτου και πολιτισμού-υπαίθριας αναψυχής, ο οποίος θα προσελκύει κατοίκους των όμορων συνοικιών και του ΠΣΘ γενικότερα.
- αφετέρου θα αποτελεί πόλο έλξης επισκεπτών της περιοχής, εξαιτίας του χαρακτήρα της παρέμβασης που θα αναδείξει το νέο πάρκο ως εν δυνάμει «τοπόσημο» και σημείο

τουριστικού ενδιαφέροντος της δυτικής πλευράς της πόλης, κυρίως λόγω της προτεινόμενης ανθοέκθεσης και του μικρού βοτανικού κήπου αλλά και της δυνατότητας επίσκεψης των εσωτερικών πολιτιστικών χώρων που θα στεγαστούν στα πρώην στρατιωτικά κτίρια, του υπαίθριου χώρου πρασίνου και των συνοδευτικών χώρων υπαίθριας αναψυχής.

Όλα τα παραπάνω εξειδικεύονται και τεκμηριώνονται με τις ακόλουθες επιλογές και παρεμβάσεις που προτείνονται για το παραχωρημένο τμήμα του πρώην στρατοπέδου:

1) Διαμόρφωση της περιοχής παρέμβασης ως μεγάλου Ελεύθερου Χώρου Αστικού Πρασίνου (Πάρκο Πόλης), περιλαμβάνοντας και επιμέρους χρήσεις πολιτισμού, υπαίθριας αναψυχής, ανθοέκθεσης - βοτανικού κήπου, χώρων στάθμευσης, καθώς και την ανέγερση νέου ιερού ναού, όπως αναλυτικότερα περιγράφονται παρακάτω στο Κεφάλαιο 4.4.

Στην συνολική έκταση του πάρκου θα ενσωματωθεί και το τμήμα που σύμφωνα με το ΓΠΣ προοριζόταν για χρήση Αμιγούς Κατοικίας (συγκεκριμένα για την ανάπτυξη προγράμματος κοινωνικής κατοικίας του ΟΕΚ), δεδομένου ότι στην παρούσα φάση δεν υφίσταται πλέον η σχετική αναγκαιότητα για δόμηση οικιστικών περιοχών αλλά ούτε και η αντίστοιχη διοικητική υπηρεσία που θα υλοποιήσει το ανάλογο πρόγραμμα κατοικίας, καθώς έχει καταργηθεί ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας. Επομένως, το όριο της Π.Ε. 9 στο σημείο αυτό μετατοπίζεται νοτιότερα, ούτως ώστε να ταυτίζεται με το πραγματικό όριο της δομημένης περιοχής εργατικών κατοικιών που εφάπτεται του στρατοπέδου.

2) Καθορισμός συγκεκριμένου τμήματος της διατιθέμενης έκτασης για ανάπτυξη υποδομών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Γυμνάσιο-Λύκειο) που σύμφωνα με το ΓΠΣ απαιτούνται για την κάλυψη των αντίστοιχων αναγκών του Δήμου. Αναλυτικότερα, βάσει των πινάκων κοινωνικών αναγκών ανά πολεοδομική ενότητα στο εγκεκριμένο ΓΠΣ του 2005, οι υφιστάμενες δομές μέσης εκπαίδευσης της Δ.Ε. Αμπελοκήπων δεν επαρκούν και απαιτείται επιπλέον γη περίπου 42,5 στρεμ. για αριθμό 3.548 μαθητών, που θα καλυφθεί από τη δημιουργία Γυμνασίου-Λυκείου εντός του στρατοπέδου, καθώς δεν υπάρχουν άλλοι διαθέσιμοι χώροι στις 11 πολεοδομικές ενότητες της Δ.Ε. Αμπελοκήπων.

Η παρούσα πρόταση προβλέπει νέα θέση (σε σύγκριση με αυτή που προέβλεπε ενδεικτικά το ΓΠΣ Αμπελοκήπων επί της οδού Βενιζέλου) για τη δημιουργία εγκαταστάσεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Γυμνασίου-Λυκείου), ανάμεσα στο Χώρο Αστικού Πρασίνου και τον υλοποιημένο αθλητικό πυρήνα. Η πρόταση μετάθεση της θέσης του χώρου εκπαίδευσης στηρίζεται στο δεδομένο ότι η νέα θέση παρουσιάζει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

- είναι κεντροβαρής σε σχέση με το σύνολο του πρώην στρατοπέδου
- έχει άμεση επαφή με τον αθλητικό πυρήνα
- επιτρέπει την ενιαία ανάπτυξη των πολιτιστικών χρήσεων και του αστικού πράσινου,

και ως εκ τούτου κρίνεται προσφορότερη για την δημιουργία εκπαιδευτικών υποδομών από τη αρχική θέση που πρότεινε το ΓΠΣ, συνυπολογίζοντας και το γεγονός ότι το προγραμματικό μέγεθος των 42,5 στρεμ. στην αρχική θέση του ΓΠΣ θα καταλάμβανε σημαντικά μεγάλο τμήμα της παραχωρημένης έκτασης, εις βάρος των πολιτιστικών εγκαταστάσεων και του χώρου πρασίνου, ακυρώνοντας έτσι σημαντικά τις δυνατότητες υλοποίησής του.

Η νέα θέση καλύπτει έκταση 14 περίπου στρ., μέγεθος που θεωρείται επαρκές για την κάλυψη των αναγκών της Δ.Ε. Αμπελοκήπων. Η παραδοχή αυτή στηρίζεται στο γεγονός ότι σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 12152/18-09-2015 έγγραφο της Δ/σης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής

Θεσσαλονίκης, το μαθητικό δυναμικό Β΄θμιας εκπαίδευσης στην Δημοτική Ενότητα Αμπελοκήπων ανέρχεται σε 2.341 μαθητές. Το δυναμικό αυτό, σύμφωνα με τα πολεοδομικά σταθερότυπα (12 τ.μ./μαθητή), απαιτεί χώρους εκπαίδευσης 28.092 τ.μ.

Σύμφωνα με τους πίνακες κοινωνικών αναγκών του ΓΠΣ Αμπελοκήπων (2005), η Δ.Ε. Αμπελοκήπων διαθέτει 10.286 τ.μ. υφιστάμενους χώρους Β΄θμιας εκπαίδευσης, που επαρκούν για την εξυπηρέτηση 858 μαθητών.

Συνεπώς, για την κάλυψη των πραγματικών σημερινών αναγκών, απαιτούνται επιπλέον χώροι εκπαίδευσης για την εξυπηρέτηση 1.483 μαθητών, δηλαδή επιπλέον 17,8 στρεμ. Η παρούσα μελέτη προβλέπει χώρο Β΄θμιας εκπαίδευσης 14 περίπου στρεμ., που θεωρείται ότι προσεγγίζουν ικανοποιητικά το απαιτούμενο μέγεθος για την κάλυψη των αναγκών.

3) Σαφής προσδιορισμός και προστασία των δύο εκτάσεων που σύμφωνα με το Δασαρχείο χαρακτηρίστηκαν ως δασικές, σύμφωνα με την 4242/16-07-2003 Πράξη Χαρακτηρισμού.

4) Καθορισμός χώρου για την ανέγερση νέου Ιερού Ναού. Προτείνεται η χωροθέτηση νέου Ιερού Ναού στο νότιο άκρο της περιοχής μελέτης, πέραν της επανάχρησης του παλιού στρατιωτικού ναού που λειτουργούσε εντός του στρατοπέδου. Η χωροθέτηση νέου ιερού ναού στο νότιο άκρο της περιοχής μελέτης, αποτελεί αίτημα της οικείας Μητρόπολης, ωστόσο η αναγκαιότητα για νέα εκκλησία προκύπτει και από τις αντίστοιχες ανάγκες του ΓΠΣ (2005), όπως καταγράφονται στους αντίστοιχους πίνακες Α-11.2.2 των αναγκών κοινωνικής υποδομής για κάθε πολεοδομική ενότητα. Συγκεκριμένα, στις 9 από τις 11 πολεοδομικές ενότητες (εκτός δηλαδή των Π.Ε. 2 και 7, όπου υπάρχουν υφιστάμενη ιεροί ναοί), το ΓΠΣ καταγράφει αναγκαιότητα νέας γης για δημιουργία ενοριακού ναού, κάτι που όμως δεν είναι δυνατό να γίνει σε κάθε Π.Ε., λόγω έλλειψης διαθέσιμων ελεύθερων χώρων. Ως εκ τούτου, η χωροθέτηση νέου ναού εντός της περιοχής μελέτης θα μπορεί να καλύψει εν μέρει τις προβλεπόμενες ανάγκες εξυπηρέτησης. Η χωροθέτηση νέου ναού εντός του στρατοπέδου θα καλύψει κυρίως τις αντίστοιχες ανάγκες των Πολεοδομικών Ενοτήτων 8, 9, 10 και 11, που γειτνιάζουν άμεσα με τον χώρο του στρατοπέδου και σήμερα δεν διαθέτουν ενοριακό ναό. Για τις ενότητες αυτές, το ΓΠΣ υπολογίζει προγραμματικό πληθυσμό 15.886 κατοίκων.

Η προτεινόμενη θέση του Ιερού Ναού είναι πολύ κοντά στην κεντρική οδική αρτηρία (Ελ. Βενιζέλου) και έχει κατάλληλο προσανατολισμό και διαμόρφωση στο έμπροσθεν τμήμα του ναού. Επιπλέον, η άμεση πρόσβαση στην κεντρική οδό εξυπηρετεί και τις λειτουργικές ανάγκες του ναού για εύκολη πρόσβαση οχημάτων (προσωρινής παραμονής και διέλευσης) στις περιπτώσεις θρησκευτικών τελετών.

4.3.3.2 Βιωσιμότητα - Επάρκεια υποδομών

Με το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο θα επιτευχθεί η χωρική οργάνωση και η ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης με προφανές όφελος για το σύνολο της ευρύτερης αστικής περιοχής της βορειοδυτικής Θεσσαλονίκης.

Η δημιουργία ενός υπερτοπικού πόλου πρασίνου, πολιτισμού και υπαίθριας αναψυχής στην έκταση της περιοχής παρέμβασης θα έχει ως αποτέλεσμα την πλήρωση του «αστικού κενού» και την ανάπτυξη κοινωφελών δραστηριοτήτων εντός αυτής, δημιουργώντας καθημερινές αλληλεξαρτήσεις με την ευρύτερη αστική ζώνη, σε μια βιώσιμη και ισόρροπη σχέση με τον τοπικό πληθυσμό και τις όμορες χρήσεις.

Ο χαρακτήρας της παρέμβασης είναι τέτοιος ώστε να μην ανατρέπει τα πολεοδομικά και εν γένει χωροταξικά – λειτουργικά χαρακτηριστικά της ευρύτερης οικιστικής ζώνης που περιβάλλει τον χώρο του στρατοπέδου, επιτρέποντας έτσι την απρόσκοπτη λειτουργία της πόλης και την αρμονική ενσωμάτωση του νέου πάρκου πρασίνου και πολιτισμού στο συνολικό οικιστικό περιβάλλον.

Βασικός πρακτικός παράγοντας βιωσιμότητας της παρέμβασης είναι η δυνατότητα «συν-λειτουργίας» του νέου πάρκου με την περιβάλλουσα οικιστική ζώνη και τις αστικές χρήσεις που το περιτριγυρίζουν: η δυνατότητα επομένως να παρέχει τις αστικές εξυπηρετήσεις που θα διαθέτει για το κοινό (πολιτιστικές, αναψυχής, διάθεση χώρων για δράσεις πρόνοιας κοκ) στον αντίστοιχο αστικό πληθυσμό, απρόσκοπτα και σε μόνιμη βάση, στο σύνολο της ημέρας και καθ' όλη τη διάρκεια της εβδομάδας, όντας πλήρως ενσωματωμένο στην συνολική αστική λειτουργία της περιοχής του. Επομένως, η πολυσύνθετη επιλογή των προβλεπόμενων χρήσεων εντός της περιοχής παρέμβασης, η λειτουργικότητά τους και η χρήση τους από το κοινό σε σταθερή βάση, θα συμβάλει στην γενικότερη βιωσιμότητα του εγχειρήματος, αποτρέποντας φαινόμενα μονοσήμαντης λειτουργίας. Σε γενικές γραμμές, θεωρείται πρακτικώς αδύνατη η απαξίωση της παρέμβασης από τον τοπικό πληθυσμό, δεδομένου ότι αποτελεί μια υποδομή πρασίνου που σπανίζει στην ευρύτερη αστική ζώνη.

Αναφορικά με το στόχο της αναβάθμισης της ποιότητας του τοπικού πληθυσμού και του αστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης με προτεραιότητα στην περιβαλλοντική προστασία και τη διατήρηση της, ορισμένοι από τους βασικούς στόχους του σχεδιασμού θεωρούνται ο περιορισμός της χρήσης φυσικών πόρων και ενεργειακών πηγών και η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων. Η εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης και παρακολούθησης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη βιώσιμη χρήση και λειτουργία του χώρου καθώς και την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων.

Αντίστοιχα, όσον αφορά στις τεχνικές υποδομές και τα δίκτυα (δικτύων κοινής ωφέλειας, οδικών προσβάσεων, μέσων μαζικής μεταφοράς, ενέργειας-τηλεπικοινωνιών κοκ), η περιοχή παρέμβασης εμφανίζει πλήρη επάρκεια στην κάλυψη των αναγκών δεδομένου ότι παρέχονται όλα τα δίκτυα κοινής ωφέλειας που ταυτόχρονα εξυπηρετούν το σύνολο της αστικής περιοχής, οι οποίες είναι διαθέσιμες a priori. Η διαθεσιμότητα αυτή λειτουργεί καταλυτικά καθώς έχει άμεσο θετικό αντίκτυπο στο κόστος υλοποίησης διατηρώντας το σε βιώσιμα επίπεδα και ταυτόχρονα συντομεύει κατά πολύ το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Στη συνέχεια περιγράφονται διάφορα ζητήματα που συνδέονται με τη φέρουσα ικανότητα της περιοχής αναφορικά με την κατανάλωση φυσικών και ενεργειακών πόρων καθώς και τη διαχείριση των αποβλήτων.

Κατανάλωση ύδατος

Η περιοχή παρέμβασης, όπως και το σύνολο της ευρύτερης περιοχής, εξυπηρετείται από το δίκτυο ύδρευσης της ΕΥΑΘ και γενικά δεν παρατηρούνται προβλήματα ως προς την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών.

Σε ότι αφορά τη μελλοντική χρήση ύδατος, η δημιουργία του πάρκου πρασίνου θα επιφέρει αύξηση της κατανάλωσης, αλλά σε κάθε περίπτωση οι ανάγκες θα καλυφθούν από το υπάρχον δίκτυο διανομής της ΕΥΑΘ. Επισημαίνεται ότι για την ποτιστική λειτουργία των χώρων πρασίνου επιδιώκεται η δυνατότητα διάθεσης ανακυκλωμένου ύδατος και η μέγιστη δυνατή εξοικονόμηση πόσιμου ύδατος.

Κατανάλωση ενέργειας

Η κάλυψη την περιοχής πραγματοποιείται κανονικά από το υπάρχον δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και το δίκτυο φυσικού αερίου.

Μετά την εφαρμογή των προτάσεων του ΕΧΣ, τόσο για τους υπαίθριους όσο και για τους στεγασμένους χώρους, οι ενεργειακές ανάγκες αφενός θα καλυφθούν από τα παραπάνω δίκτυα και αφετέρου από ενδεχόμενες πρωτοβουλίες για δράσεις ενεργειακής εξοικονόμησης και χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (εφόσον είναι εφικτό), με στόχο την μείωση της εξάρτησης από τα συμβατικά ενεργειακά δίκτυα προς όφελος του περιβάλλοντος.

Παραγωγή αποβλήτων και διαχείριση

Το σύνολο των στερεών αποβλήτων θα απομακρύνεται από το υπάρχον δημοτικό σύστημα συλλογής και αποκομιδής (πράσινοι και μπλε κάδοι).

Για τη μελλοντική χρήση προτείνεται η ευρύτερη εφαρμογή δράσεων διαχωρισμού (πλαστικών, γυαλιού κλπ) στην πηγή (ανά Ο.Τ.) και καλύτερη αξιοποίηση των ανακυκλώσιμων υλικών.

Τα υγρά απόβλητα της περιοχής παρέμβασης θα καταλήγουν στο συμβατικό δίκτυο αποχέτευσης της ΕΥΑΘ και στη συνέχεια στην ΕΕΛ Σίνδου. Δεν αναμένονται προβλήματα επιβάρυνσης από την χρήση του χώρου στη διαχείριση υγρών αποβλήτων μετά την υλοποίηση των προβλεπόμενων χρήσεων του ΕΧΣ.

4.3.3.3 Απόφαση Προέγκρισης Ειδικού Χωρικού Σχεδίου

Μετά την από 16-12-2019 εισήγηση της Δ/σης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς το ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. και την αρ. 86/19-12-2019 Πράξη της 12ης Συνεδρίασης γνωμοδότηση αυτού, εκδόθηκε η με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΣΜΠ/7255/77/30-01-2020 (ΑΔΑ: ΨΖΗ04653Π8-Β03) **Απόφαση Προέγκρισης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου**, σύμφωνα με την οποία εγκρίθηκε η καταρχήν χωροθέτηση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, καθώς και οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης και οι όροι και περιορισμοί δόμησης στην περιοχή παρέμβασης του ΕΧΣ, και δόθηκαν οι ειδικότερες επιδιώξεις και κατευθύνσεις.

Σύμφωνα με την ως άνω Απόφαση Προέγκρισης:

1. Η περιοχή παρέμβασης οργανώνεται σε δύο ενότητες: στην **Ενότητα 1**, όπου εντοπίζεται το μητροπολιτικό κέντρο πρασίνου, πολιτισμού και κοινωνικών-διοικητικών δομών και στην **Ενότητα 2**, όπου εντοπίζονται οι εγκαταστάσεις εκπαίδευσης και οι χαρακτηρισμένες δασικές εκτάσεις (πρ.χαρακτηρ.4242/16-07-2013).
2. Πρόβλεψη των παρακάτω χρήσεων κατά το Π.Δ.59/2018 (Α'114) για την αξιοποίηση της παραχωρούμενης έκτασης τμήματος του πρώην στρατοπέδου «Μέγας Αλέξανδρος»:

Στην **Ενότητα 1** να περιλαμβάνονται οι εξής χρήσεις:

- A.** Οι χρήσεις του άρθ. 7 «**Ελεύθεροι Χώροι-Αστικό Πράσινο**», του ΠΔ 59/2018 (Α'114)
- B.** Και οι παρακάτω χρήσεις του άρθ.4 «**Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης**», του ΠΔ 59/2018 (Α'114):
 - (2) Κοινωνικής πρόνοιας (κοινωνικό παντοπωλείο/φαρμακείο, συσσίτια κλπ),
 - (3) Εκπαίδευσης,
 - (5) Θρησκευτικών χώρων τοπικής σημασίας και επιπέδου Πολεοδομικής Ενότητας

- (6) Πολιτιστικών εγκαταστάσεων: για χρήση πολιτιστικών κτιρίων-εκθέσεων-βιβλιοθηκών-κοινωνικών εκδηλώσεων
- (7) Διοίκησης Τοπικής κλίμακας,
- (9) Χώρων συνάθροισης κοινού/συνεδριακά κέντρα. Επιτρέπονται μόνο χώροι συνάθροισης κοινού
- (10) Χώρων εμπορίου και παροχής προσωπικών υπηρεσιών. Επιτρέπεται μόνο το 10.1 – εμπορικά καταστήματα και 10.2 καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών
- (12) Εστίασης
- (13) Αναψυκτηρίων
- (14) Χώρων αναψυχής (εξαιρούμενων των κέντρων διασκέδασης)
- (16) Στάθμευσης αυτοκινήτων (γήπεδο)
- (26) Εγκαταστάσεων Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (Μ.Μ.Μ.)

Στην **Ενότητα 2**, να περιλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις εκπαίδευσης και σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 (Α'114) οι ειδικές κατηγορίες:

- (3.3) Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνάσιο, λύκειο)
- (16) Στάθμευσης αυτοκινήτων (γήπεδο)

3. Καθορισμός **μέγιστου συντελεστή δόμησης (ΣΔ) 0,15 επί του συνόλου της έκτασης**. Στην προτεινόμενη συνολική δόμηση προσμετρούνται όλες οι υπάρχουσες και διατηρούμενες εγκαταστάσεις (κτίρια Α,Β,Γ,Δ,Ε).

4. Στο πλαίσιο της δημιουργίας μιας ευρύτερης περιοχής πρασίνου, πολιτισμού και κεντρικών λειτουργιών, να επιδιωχθεί:

- η ολοκληρωμένη διαμόρφωση της περιοχής παρέμβασης, με γνώμονα τη βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών, την αειφόρο διαχείριση του τοπίου και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Αμπελοκήπων- Μενεμένης.
- η λειτουργική και αισθητική ενσωμάτωση των υπαρχόντων και των νέων κτιρίων στο τοπίο
- η διατήρηση, αποκατάσταση και επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος που βρίσκεται στο τμήμα του παραχωρηθέντος στρατοπέδου διατηρώντας τα σημαντικά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά που αφορούν στον όγκο, την επικάλυψη και τα λοιπά μορφολογικά χαρακτηριστικά (κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 6 του Ν.4067/2012).
- η υιοθέτηση των αρχών βιοκλιματικού σχεδιασμού στις μελέτες αποκατάστασης των υφιστάμενων κτιρίων και κατασκευής των προτεινόμενων
- η διατήρηση, η ανάδειξη και ο εμπλουτισμός με ενδημικά είδη βλάστησης τόσο των υφιστάμενων χαρακτηρισμένων δασικών εκτάσεων, όσο και των εκτάσεων μη δασικού χαρακτήρα που σήμερα καλύπτονται από τεχνητή φυτεία Πεύκης.

Εικόνα 4.3.3.3: Απόφαση Προέγκρισης του ΕΧΣ –Χωρικός Προορισμός Περιοχής Παρέμβασης

ΥΠΟΜΝΗΜΑ		ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ - ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ & ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	
<p> </p> <p> ΟΡΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΟΡΙΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ - ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΑΡΧΙΚΟ ΟΡΙΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ "ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ" ΟΡΙΟ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΟΡΙΟ ΤΟΠΙΚΟΥ ΡΥΘΜΟΤΟΜΙΚΟΥ (ΦΕΚ 80 ΑΑΠ/28-02-2008) ΟΡΙΟ ΕΠΕΡΓΟΥ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ ΟΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΔΑΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ </p>	<p> ΕΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΣΧΕΔΙΩΝ & ΕΡΓΩΝ ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΣΕ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ "ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ" ΤΗΣ Δ.Κ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ </p> <p> ΠΡΟΕΓΚΡΙΣΗ ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ </p>		
	<p> ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗ </p> <p> 1. ΔΙΚΤΥΟ - ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ Α.Ε. 2. ΕΥΡΩΤΕΚ - ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε. 3. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Γεωλόγος </p>	<p> ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 5.000 </p> <p> ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ Π.1 </p>	
	<p> ΘΕΜΑ </p> <p> ΧΩΡΙΚΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ </p>	<p> ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΠΑΛΑΣΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΜΕ Α' ΒΑΘΜΟ </p> <p> ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΟΧΟ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΔΟΥΜΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΟ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΟ ΜΕΛΟΥ ΤΣ.Α. Α.Ε. ΣΕΠΕ ΔΟΥΜΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΟΣ </p>	
	<p> ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Με εντολή Δημάρχου Ημερομηνία: 19.12.2019 </p>	<p> ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 19.12.2019 </p>	<p> ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 19.12.2019 </p>
	<p> ΕΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ: </p>	<p> Το παρόν σχέδιο/γράμμα μελετήθηκε από το ΚΕ.ΣΥ.Π.Θ.Α. την 19.12.2019 και εγκρίθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 86/2019 γνωμοδότηση του ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ </p> <p> Το παρόν διάγραμμα συνοδεύει την από 16.12.2019 εισήγηση της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Ενέργειας. </p> <p> Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΜΗ ΤΗΣ ΟΜΩΣ ΣΤΑΣΗ </p>	

4.3.4 Εκτίμηση Φέρουσας Ικανότητας της περιοχής για την προβλεπόμενη ανάπτυξη

Σύμφωνα με την (Υ.Α. 10788/05-03-2004 – ΦΕΚ 284Δ «Έγκριση πολεοδομικών σταθεροτύπων και ανώτατα όρια πυκνοτήτων που εφαρμόζονται κατά την εκπόνηση των γενικών πολεοδομικών σχεδίων, των σχεδίων χωρικής και οικιστικής οργάνωσης και πολεοδομικών μελετών» φέρουσα ικανότητα περιοχής νοείται ο ανεκτός βαθμός ανάλωσης του φυσικού περιβάλλοντος και η ανεκτή αλλαγή στις συνθήκες που επικρατούν σε αυτό με επεμβάσεις για την οικιστική αξιοποίησή της χωρίς να προκαλούνται υπέρμετρες – μη αναστρέψιμες καταστροφές στο φυσικό περιβάλλον στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η φέρουσα ικανότητα ως έννοια δεν είναι σταθερή καθώς αποτελείται από πολλούς ευμετάβλητους παράγοντες ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και οι οποίοι αξιολογούνται με βάση το χώρο το χρόνο το είδος της επιρροής και το είδος των επιπτώσεων. Συνηθέστερα, με τον όρο φέρουσα ικανότητα νοείται ο μέγιστος αριθμός ατόμων που μπορεί να φιλοξενήσει ταυτοχρόνως μια περιοχή, χωρίς να προκαλείται καταστροφή του φυσικού, οικονομικού, κοινωνικο- οικονομικού περιβάλλοντος, αλλά και μια μη αποδεκτή μείωση στην ποιότητα της ικανοποίησης των χρηστών - επισκεπτών.

Η φέρουσα ικανότητα μπορεί να προσεγγιστεί με δύο τρόπους. Ο μεν πρώτος αναφέρεται στο μέγιστο αριθμό όπου μια περιοχή μπορεί να αντέξει λαμβάνοντας υπόψη τη χωρητικότητα, τους πόρους και τις υποδομές που διαθέτει και ο δεύτερος που αναφέρεται στο θεσμικό πλαίσιο και αφορά τον επιθυμητό στόχο, ο οποίος καθορίζεται από κανονιστικά πλαίσια κανόνες και σταθερότυπα τα οποία είναι διεθνώς αποδεκτά.

Για τον υπολογισμό της φέρουσας ικανότητας μιας περιοχής δεν υφίσταται κάποια τυποποιημένη διαδικασία. Πρόκειται για μια διαδικασία η οποία υλοποιείται με εμπειρικά κριτήρια μετά από αξιολόγηση όλων των δεδομένων της περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, τους πόρους και τις υποδομές που διαθέτει αλλά και το κανονιστικό πλαίσιο και τα πολεοδομικά σταθερότυπα με τα οποία θα αναπτυχθεί.

Στην προκειμένη περίπτωση ο υπολογισμός της φέρουσας ικανότητας της περιοχής παρέμβασης γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το επιλεγέν σενάριο σύμφωνα με το οποίο στην περιοχή παρέμβασης θα περιλαμβάνονται χρήσεις αστικού πρασίνου, υπαίθριας αναψυχής, πολιτισμού και δομών πρόνοιας.

Στην περιοχή παρέμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεινόμενες χρήσεις και δραστηριότητες, σε συνδυασμό με το δομημένο περιβάλλον όπως θα προκύψει κατά την υλοποίηση του σχεδίου, υπολογίζεται η εκτιμώμενη φέρουσα ικανότητα ανά χρήση και συνολικά, ως εξής:

Πίνακας 4.3.4: Φέρουσα Ικανότητα Περιοχής Παρέμβασης

ΧΡΗΣΗ	Έκταση (τ.μ.)	Μέσος Όρος Έκτασης ανά Επισκέπτη (τ.μ.)	Φέρουσα Ικανότητα
Χώροι Εκπαίδευσης	11.304,22	12	942
Κοινόχρηστοι χώροι πάρκου & υπαίθριας αναψυχής*	38.956,81	5,5	7.083
Χώροι Πολιτισμού, Πρόνοιας, Διοίκησης, Εκδηλώσεων κλπ	3.809,00	5,5	693
Χώροι Ιερών Ναών	6.930,63	5,5	1.260
Χώροι στάθμευσης	7.485,85	35	214
ΣΥΝΟΛΟ			10.192
* Υπολογίζεται προσεγγιστικά στο 60% της συνολικής έκτασης των χώρων πρασίνου, καθώς εκτιμάται ότι το υπόλοιπο 40% θα αποτελείται από μη προσβάσιμους φυόμενους χώρους βλάστησης του πάρκου			

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

4.4 Πρόταση Χωρικού Προορισμού Περιοχής Παρέμβασης

Στα κεφάλαια που ακολουθούν παρουσιάζεται συνθετικά το πρότυπο ανάπτυξης, χωρικής και πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής παρέμβασης σε σχέση και με το ευρύτερο περιβάλλον και διατυπώνονται οι βασικές αρχές οργάνωσης, οι στρατηγικές επιλογές και βασικοί στόχοι της πρότασης χωροταξικής οργάνωσης και προστασίας περιβάλλοντος και της πρότασης πολεοδομικής οργάνωσης της περιοχής. Επιπλέον, καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης και όροι δόμησης (συντελεστής δόμησης, μέγιστη επιτρεπόμενη κάλυψη, μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος, αρτιότητα οικοπέδων) και συντάσσεται ο πολεοδομικός κανονισμός, ενώ ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην κατάσταση του δομημένου περιβάλλοντος, πάντα με στόχο τη γενικότερη λειτουργική, αισθητική και τεχνική και διαμόρφωση της περιοχής παρέμβασης.

4.4.1 Πρόταση Χωρικής Ανάπτυξης Περιοχής Επέμβασης

Παρόλο που ο σχεδιασμός του ΓΠΣ προβλέπει μακροπρόθεσμα την πλήρη απομάκρυνση του στρατοπέδου και την απόδοση ολόκληρης της έκτασης που αυτό καταλαμβάνει στις χρήσεις που καθορίστηκαν από το ΓΠΣ, δεν έχει δρομολογηθεί ακόμη θεσμικά και διοικητικά η απομάκρυνσή του και επομένως δεν θεωρείται εφικτή η εξέλιξη αυτή σε μεσοπρόθεσμο διάστημα. Συνεπώς η πρόταση πολεοδομικής οργάνωσης της παρούσας μελέτης οφείλει να αντιμετωπίσει το εναπομείναν ελεύθερο τμήμα της παραχωρημένης έκτασης, για την υλοποίηση ενός Πάρκου Πρασίνου - Πολιτισμού υπερτοπικής εμβέλειας, καθώς και των κοινόχρηστων - κοινωφελών χρήσεων εντός αυτού.

Για τη διαμόρφωση της πρότασης χωρικού προορισμού της περιοχής παρέμβασης λαμβάνονται υπόψη οι προβλέψεις-κατευθύνσεις του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού, το εγκεκριμένο Γ.Π.Σ. του Δήμου Αμπελοκήπων, η σύμβαση παραχώρησης της έκτασης από την ΕΤΑΔ και η πολεοδόμηση τμήματος της παραχωρημένης έκτασης ως χώρος Αθλητικών Εγκαταστάσεων, καθώς και η απόφαση προέγκρισης του παρόντος ΕΧΣ.

Ειδικότερα όσον αφορά τις σχετικές κατευθύνσεις της απόφασης προέγκρισης του ΕΧΣ, στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός υπερτοπικού πόλου πρασίνου, πολιτισμού και κεντρικών λειτουργιών, επιδιώκεται:

- η ολοκληρωμένη διαμόρφωση της περιοχής παρέμβασης, με γνώμονα τη βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών, την αειφόρο διαχείριση του τοπίου και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Αμπελοκήπων- Μενεμένης.
- η λειτουργική και αισθητική ενσωμάτωση των υπαρχόντων και των νέων κτιρίων στο τοπίο
- η διατήρηση, αποκατάσταση και επανάχρηση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος που βρίσκεται στο τμήμα του παραχωρηθέντος στρατοπέδου διατηρώντας τα σημαντικά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά που αφορούν στον όγκο, την επικάλυψη και τα λοιπά μορφολογικά χαρακτηριστικά (κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 6 του Ν.4067/2012).
- η υιοθέτηση των αρχών βιοκλιματικού σχεδιασμού στις μελέτες αποκατάστασης των υφιστάμενων κτιρίων και κατασκευής των προτεινόμενων νέων κτισμάτων
- η διατήρηση, η ανάδειξη και ο εμπλουτισμός με ενδημικά είδη βλάστησης τόσο των υφιστάμενων χαρακτηρισμένων δασικών εκτάσεων, όσο και των εκτάσεων μη δασικού χαρακτήρα που σήμερα καλύπτονται από τεχνητή φυτεία πεύκης.

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης οριοθετείται από:

- το νότιο-νοτιοανατολικό όριο του εν ενεργεία στρατοπέδου,
- το δυτικό-νοτιοδυτικό όριο του αθλητικού πυρήνα,

- το βορειοδυτικό όριο της όμορης περιοχής εργατικών κατοικιών,
- την οδό Ελευθερίου Βενιζέλου,

καλύπτοντας συνολική έκταση 102.338,39 τ.μ., ωστόσο εντός αυτής υπάρχουν δύο δασικές εκτάσεις (Πράξη χαρακτηρισμού 4242/16-07-2013) συνολικού εμβαδού **3.675 τ.μ.** ($\Delta 1=1.875$ τ.μ. και $\Delta 2=1.800$ τ.μ.), οι οποίες εξαιρούνται του σχεδιασμού και των ρυθμίσεων, επομένως το τελικό εμβαδόν της περιοχής παρέμβασης αφορά έκταση **98.663,39 τ.μ.**

Η περιοχή παρέμβασης προτείνεται να οργανωθεί σε 2 βασικές χωρικές Ενότητες, οι οποίες στοχεύουν στην ανάπτυξη των παρακάτω χρήσεων:

Ενότητα 1: Μητροπολιτικό κέντρο πράσινου, πολιτισμού και κοινωνικών-διοικητικών δομών.

Η Ενότητα 1 οριοθετείται:

- προς νότο από την οδό Βενιζέλου,
- ανατολικά με τις εργατικές κατοικίες
- δυτικά με το νοτιοανατολικό όριο του ενεργού στρατοπέδου
- βόρεια με το νότιο τμήμα του αθλητικού πυρήνα.

Ενότητα 2: Εγκαταστάσεις εκπαίδευσης & δασικές εκτάσεις.

Η Ενότητα 2 οριοθετείται ΒΑ της Ενότητας 1:

- δυτικά με το όριο του ενεργού στρατοπέδου
- ανατολικά με τμήμα του αθλητικού πυρήνα
- βόρεια με τμήμα του αθλητικού πυρήνα
- νότια με την Ενότητα 1.

Στα πλαίσια της πρότασης χωρικής παρέμβασης και ειδικότερα στη νέα οργάνωση των δομήσιμων και αδόμητων χώρων προτείνεται η ανάδειξη του σημαντικού ρόλου της επανάχρησης και αξιοποίηση των υφιστάμενων πρώην στρατιωτικών κτιρίων και του μικρού Ιερού Ναού.

Ως προς τις προτεινόμενες χρήσεις και δραστηριότητες εντός της περιοχής παρέμβασης, περιλαμβάνουν:

Ενότητα 1:

Στο σύνολο της Ενότητας 1 προτείνονται:

- Κοινόχρηστοι χώροι αστικού πράσινου και υπαίθριας αναψυχής (παιδικές χαρές, μικρές υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις, υπαίθρια παιχνίδια, ανοικτό θέατρο μικρής κλίμακας, θερινός κινηματογράφος, μικρού μεγέθους κολυμβητική δεξαμενή αναψυχής κοκ)
- Ανθοέκθεση - Βοτανικός κήπος με μικρού μεγέθους και αριθμού εμπορικών καταστημάτων
- Χώροι εστίασης και αναψυχής, εξαιρουμένων των κέντρων διασκέδασης
- Χώροι πολιτισμού - βιβλιοθήκες - κοινωνικών εκδηλώσεων
- Χώροι διοίκησης τοπικής κλίμακας
- Χώροι κοινωνικής πρόνοιας και φροντίδας (κοινωνικό παντοπωλείο/φαρμακείο, χώροι συσσιτίων κοκ)

- Θρησκευτικοί χώροι τοπικής σημασίας και επιπέδου πολεοδομικής ενότητας
- Αστική γεωργία.

Αναλυτικότερα, η πρόταση περιλαμβάνει:

➤ τη χωροθέτηση Υπαίθριων Χώρων Πολιτισμού – Αναψυχής, ως εξής:

- Πισίνα αναψυχής

Προτείνεται να χωροθετηθεί στο κεντρικό τμήμα του Ο.Τ. 1, βορειοδυτικά των κτιρίων Α και Β και σε μικρή απόσταση από αυτά.

- Θερινό Κινηματογράφο

Προτείνεται να χωροθετηθεί στο κεντρικό τμήμα του Ο.Τ. 1, ανάμεσα στα κτίρια Β και Γ.

- Μικρό ανοικτό Αμφιθέατρο

Προτείνεται να χωροθετηθεί στη βορειοδυτική πλευρά του Ο.Τ. 1. Θα αποτελεί ελαφριά μετακινούμενη-λυόμενη κατασκευή για ευελιξία στην δυνατότητα αλλαγής θέσης εντός του πάρκου.

- Χώρο υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων

Προτείνεται η διαμόρφωση χώρου υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων στο ανατολικό τμήμα του Ο.Τ. 1, νοτίως του κτιρίου Γ.

- Χώρο Αστικής Γεωργίας

Προτείνεται η διαμόρφωση χώρου Αστικής Γεωργίας στη βόρεια πλευρά του Ο.Τ. 1, βορειοδυτικά του κτιρίου Γ και σε μικρή απόσταση από αυτό.

Επισημαίνεται ότι για την εξυπηρέτηση του ανοικτού αμφιθεάτρου, ανοικτού κινηματογράφου και πισίνας αναψυχής, προβλέπεται η δυνατότητα ανέγερσης τριών ισόγειων νέων κτιρίων (υποστηρικτικά κτίρια συνοδείας) μέγιστου επιτρεπόμενου εμβαδού 100 τ.μ. το κάθε ένα, για τα οποία δεν καθορίζεται Περίγραμμα Δόμησης.

Επιπλέον, για την εξυπηρέτηση των δράσεων πολιτισμού, πολιτιστικών και κοινωνικών εκδηλώσεων, διοίκησης τοπικής κλίμακας, κοινωνικής πρόνοιας-φροντίδας κλπ, η πρόταση προβλέπει την αξιοποίηση των υφιστάμενων διατηρούμενων πρώην στρατιωτικών κτισμάτων Α (πρώην διοικητήριο), Β (πρώην θάλαμοι οπλιτών) και Γ (πρώην θάλαμοι οπλιτών), τα οποία η πρόταση του ΕΧΣ διατηρεί και αξιοποιεί ως υποδοχείς των παραπάνω χρήσεων.

Επίσης διατηρούνται ως έχουν τόσο ο υφιστάμενος μικρός Ιερός Ναός «Αναστάσεως του Κυρίου» (Κτίριο Δ), που αποτελούσε τον ιερό ναό του πρώην στρατοπέδου, όσο και το υφιστάμενο κτίριο Ε (πρώην μαγειρεία στρατοπέδου) με σκοπό να αποτελεί βοηθητικό κτίσμα των δράσεων κοινωνικής φροντίδας, για την παρασκευή γευμάτων συσσιτίου, στο πλαίσιο της άσκησης δράσεων κοινωνικής αλληλεγγύης και σίτισης ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, ή κάθε άλλης ανάλογης χρήσης και δραστηριότητας.

Λοιπές υπαίθριες διαμορφώσεις:

Προτείνεται η αξιοποίηση του υφιστάμενου ελεύθερου χώρου ανάμεσα στα διατηρούμενα κτίρια, καθώς και διαδρομές περιπάτου (πλακοστρωμένες και μη) που θα συνδέουν τις επιμέρους χρήσεις, δραστηριότητες και κτίρια μεταξύ τους. Επιπλέον, τεχνητές φυτεύσεις

δέντρων σε συμπλήρωση των υφιστάμενων συστάδων δενδροκάλυψης, και άλλες μικρότερου μεγέθους επεμβάσεις για τη διαμόρφωση του τοπίου και των διαδρομών.

➤ Την δημιουργία μικρού Βοτανικού Κήπου και μόνιμης Ανθοέκθεσης:

- Βοτανικός Κήπος

Προτείνεται η δημιουργία μικρού Βοτανικού Κήπου, στα πρανή τεχνητών χαμηλών λόφων, όπου θα φυτεύονται διάφορα είδη ανάλογα με την εποχικότητά τους (άνθη, φυτά και μικρά δέντρα). Το οπτικό αποτέλεσμα θα συνεισφέρει στην εμφατική ανάδειξη του πάρκου ως τοπόσημου της ευρύτερης περιοχής, ως πόλου πρασίνου και ιδιαίτερου φυσικού περιβάλλοντος, αλλά ταυτόχρονα θα προμηθεύει και με το ανάλογο υλικό την μόνιμη Ανθοέκθεση.

Οι τεχνητοί λόφοι θα έχουν τον κατάλληλο προσανατολισμό ώστε οι δύο από αυτούς να στρέφουν το φυτεμένο εξωτερικό πρανές προς την πλευρά της οδού Ελ. Βενιζέλου, ενώ ο κεντρικός λόφος θα έχει διεύθυνση αντίθετη προς τους άλλους δύο, με το φυτεμένο εξωτερικό πρανές του να στρέφεται προς τον κεντρικό χώρο του πάρκου. Η διάταξη των τεχνητών λόφων κατ' αυτόν τον τρόπο επιτρέπει τη δημιουργία εσωτερικού περιπατητικού διαδρόμου και την εναλλαγή εικόνας κατά τη διέλευση των επισκεπτών.

- Μόνιμη Ανθοέκθεση

Επί της οδού Βενιζέλου προβλέπεται χώρος για τη δημιουργία των μικρών εμπορικών καταστημάτων που θα εξυπηρετούν την λειτουργία της Ανθοέκθεσης, η οποία θα λειτουργεί σε μόνιμη βάση και όχι περιοδικά. Εκτός από την πλειοψηφία των καταστημάτων που θα διαθέτουν και θα πωλούν τα φυτικά είδη που θα φύονται στα εξωτερικά πρανή των λόφων, θα υπάρχει και ένα ποσοστό καταστημάτων για παρεμφερή υλικά γεωπονίας (όπως εργαλεία φυτοτεχνικών εργασιών, σπόρων, γλαστρών κοκ). Τα μικρά καταστήματα θα είναι από ελαφριές μεταλλικές αναστρέψιμες κατασκευές θερμοκηπιακού τύπου.

➤ Την χωροθέτηση νέου Ιερού Ναού:

Προτείνεται η χωροθέτηση νέου Ι.Ν. στο νότιο τμήμα της περιοχής επέμβασης, λαμβάνοντας υπόψη την δεδομένη αναγκαιότητα όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα 4.4.1. Ο ναός θα διαθέτει πρόσωπο στην κεντρική οδική αρτηρία (Ελ. Βενιζέλου), με κατάλληλο προσανατολισμό και με την κατάλληλη διαμόρφωση του περιβάλλοντα υπαίθριου χώρου. Η διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου θα περιλαμβάνει και τη δημιουργία 20 θέσεων στάθμευσης για τις ανάγκες της λειτουργίας του ναού, και ιδιαίτερα για την τέλεση θρησκευτικών τελετών.

➤ Λοιπές διαμορφώσεις κοινόχρηστου χώρου:

Προτείνεται η διαμόρφωση ημικυκλικού κοινόχρηστου χώρου - πρασίνου στο σημείο συμβολής των οδών Βενιζέλου και Κυρίμη, επί του κεντρικού σημείου εισόδου-εξόδου πεζών, που θα αποτελεί τον κόμβο εκκίνησης των κεντρικών πεζοδρόμων πρόσβασης στο εσωτερικό του πάρκου.

➤ Υπαίθριοι χώροι στάθμευσης:

- Προτείνεται η διαμόρφωση οργανωμένου χώρου στάθμευσης οχημάτων στο βορειοδυτικό τμήμα της περιοχής επέμβασης, που θα αποτελεί τον πλησιέστερο χώρο

στάθμευσης για πρόσβαση σε μία από τις βασικές οδικές αρτηρίες πρόσβασης στην περιοχή επέμβασης (Ελ. Βενιζέλου) καθώς και την κάθετη σε αυτή οδό Αγ. Παρασκευής, που οδηγεί στο εσωτερικό της Δ.Ε. Μενεμένης. Η είσοδος - έξοδος θα γίνεται προς δύο κατευθύνσεις: από/προς την οδό Ελ. Βενιζέλου με δυνατότητα περιμετρικής πορείας γύρω από το Ο.Τ. 5, και από/προς την Λεωφόρο 28ης Οκτωβρίου ακολουθώντας πορεία περιμετρικά του Ο.Τ. 1 και στη συνέχεια ακολουθώντας το νοτιοανατολικό όριο του αθλητικού πυρήνα. Η θέση του επιτρέπει την άμεση πρόσβαση στο εσωτερικό του πάρκου πρασίνου (Ο.Τ 1) και στον χώρο του Βοτανικού Κήπου-Ανθοέκθεσης (Ο.Τ. 2). Η χωρητικότητά του υπολογίζεται σε 100 θέσεις στάθμευσης.

- Επιπλέον, προτείνεται η διαμόρφωση οργανωμένου χώρου στάθμευσης στην ανατολική πλευρά της περιοχής επέμβασης, δίπλα στον χώρο κλειστού κολυμβητηρίου του αθλητικού πυρήνα. Ο συγκεκριμένος χώρος στάθμευσης θα μπορεί, λόγω θέσης, να εξυπηρετεί και ανάγκες στάθμευσης του παρακείμενου πλέγματος αθλητικών εγκαταστάσεων. Η είσοδος-έξοδος θα γίνεται προς δύο κατευθύνσεις: από/προς την οδό Ελ. Βενιζέλου ακολουθώντας πορεία περιμετρικά του Ο.Τ. 1, και από/προς την Λεωφόρο 28ης Οκτωβρίου ακολουθώντας το νοτιοανατολικό όριο του αθλητικού πυρήνα. Η θέση του επιτρέπει την άμεση πρόσβαση στο εσωτερικό του πάρκου πρασίνου (Ο.Τ 1) και στον χώρο εκπαίδευσης, ενώ δυναμικά μπορεί να εξυπηρετήσει και τις ανάγκες του ιερού ναού, με πρόσβαση μέσω του πεζοδρόμου που ορίζει την νοτιοανατολική πλευρά του πάρκου πρασίνου. Η χωρητικότητά του Ο.Τ. 6 υπολογίζεται σε 98 θέσεις στάθμευσης.

Ενότητα 2:

Στην Ενότητα 2 προτείνονται:

- Κτίρια και εγκαταστάσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης:

Αφορούν τις δύο εκτάσεις με χρήση Εκπαίδευσης, εντός των οποίων επιτρέπεται η χωροθέτηση δομών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Γυμνασίου-Λυκείου) που απαιτούνται για την κάλυψη των αντίστοιχων αναγκών κοινωνικής υποδομής της Δ.Ε. Αμπελοκήπων. Δημιουργούνται δύο διακριτά Ο.Τ. Εκπαίδευσης, λόγω της παρουσίας των δύο χαρακτηρισμένων (με Πράξη Χαρακτηρισμού) δασικών εκτάσεων, οι οποίες θα περιβάλλονται από πεζοδρόμους.

- Υπαίθριος χώρος στάθμευσης:

Προτείνεται η διαμόρφωση οργανωμένου υπαίθριου χώρου στάθμευσης στη νοτιοανατολική πλευρά της δασικής έκτασης και έως το όριο του τοπικού ρυμοτομικού του αθλητικού πυρήνα, για την εξυπηρέτηση των δομών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η χωρητικότητά του Ο.Τ. 9 υπολογίζεται σε 36 θέσεις στάθμευσης.

Και στις 2 Ενότητες:

- Οδοί ήπιας κυκλοφορίας, πεζοδρόμοι, ποδηλατόδρομοι, Σημεία εισόδου

Η είσοδος στην περιοχή παρέμβασης θα γίνεται από τέσσερα (4) κύρια σημεία εισόδου, οι δύο εκ των οποίων επιτρέπουν και είσοδο οχημάτων:

- Σημείο εισόδου (1): είσοδος πεζών και οχημάτων, από το δυτικό άκρο της περιοχής επέμβασης, στη συμβολή των οδών Βενιζέλου και Αγ. Παρασκευής.

- Σημείο εισόδου (2): είσοδος πεζών, από τη συμβολή των οδών Βενιζέλου και Κυρίμη, στη νοτιοδυτική πλευρά του πάρκου, όπου προτείνεται διαμόρφωση ημικυκλικού κόμβου συνάντησης των βασικών πεζοδρόμων της πρότασης. Αποτελεί το κεντρικό σημείο εισόδου πεζών στον χώρο του πάρκου.
- Σημείο εισόδου (3): είσοδος πεζών, και πάλι από την οδό Ελ. Βενιζέλου στο νότιο όριο της περιοχής επέμβασης, μέσω του πλευρικού πεζόδρομου που ορίζει την νοτιοανατολική πλευρά της περιοχής επέμβασης.
- Σημείο εισόδου (4): είσοδος πεζών και οχημάτων, από το ανατολικό άκρο της περιοχής επέμβασης, στο σημείο επαφής με τον αθλητικό πυρήνα και σε νοητή προέκταση της οδού Μακεδονίας που οδηγεί στην Λεωφόρο 28ης Οκτωβρίου.

Δευτερευόντως είναι εφικτή η είσοδος πεζών στην περιοχή επέμβασης από τη βόρεια-βορειοανατολική πλευρά της, από την πλευρά του αθλητικού πυρήνα (οδός Υψηλάντη), μέσω των πεζοδρόμων που προτείνονται περιμετρικά του χώρου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Από τα παραπάνω σημεία εισόδου θα ξεκινά το εσωτερικό οδικό δίκτυο και το δίκτυο πεζοδρόμων της περιοχής επέμβασης, που θα εξασφαλίζει την μετακίνηση πεζών και οχημάτων εντός αυτής και θα συνδέει τα παραπάνω σημεία εισόδου μεταξύ τους. Ένα δευτερεύον δίκτυο περιπατητικών διαδρομών θα επιτρέπει τις μετακινήσεις των πεζών εντός των επιμέρους οικοδομικών τετραγώνων.

4.4.2 Πολεοδομική Οργάνωση Περιοχής Παρέμβασης

Η περιοχή παρέμβασης οργανώνεται σε εννέα (9) επιμέρους διακριτά τμήματα – οικοδομικά τετράγωνα. Τα τέσσερα εξ' αυτών αποτελούν την έκταση όπου θα αναπτύσσονται οι κύριες λειτουργίες και δραστηριότητες του πάρκου πρασίνου-πολιτισμού, περιλαμβάνοντας τον ευρύτερο χώρο αστικού πρασίνου, κεντρικών λειτουργιών πόλης, δραστηριοτήτων πολιτισμού και άλλων χρήσεων υπαίθριας ήπιας αναψυχής, μαζί με τον βοτανικό κήπο - ανθοέκθεση και τον χώρο ανέγερσης νέου Ιερού Ναού. Οι προτεινόμενοι χώροι στάθμευσης αποτελούν τρία διακριτά τμήματα, ενώ άλλα δύο Ο.Τ. αφορούν τους προβλεπόμενους χώρους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Οικοδομικά τετράγωνα:

- τα δύο κεντρικά (Ο.Τ. 1 και Ο.Τ. 2) προορίζονται για την ανάπτυξη των χώρων του Πάρκου Αστικού Πρασίνου, του Βοτανικού Κήπου - Ανθοέκθεσης, των δραστηριοτήτων πολιτισμού, πρόνοιας, διοίκησης κοκ.
- το τρίτο (Ο.Τ. 3) αφορά τον χώρο του νέου Ιερού Ναού,
- το τέταρτο (Ο.Τ. 4) αποτελεί τον ημικυκλικό κοινόχρηστο χώρο πρασίνου στο σημείο εισόδου από την οδό Κυρίμη, από τον οποίο ξεκινούν οι βασικοί πεζόδρομοι της πρότασης και αποτελεί το κεντρικό σημείο εισόδου πεζών στον χώρο του Πάρκου,
- άλλα δύο Ο.Τ. αποτελούν θέσεις στάθμευσης για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών του πάρκου (Ο.Τ. 5 και 6),
- τα Ο.Τ. 7 και 8 αφορούν τους χώρους εκπαίδευσης,

- το τελευταίο (Ο.Τ. 9) αποτελεί επίσης χώρο στάθμευσης για την εξυπηρέτηση των χώρων εκπαίδευσης.

4.4.3 Καθορισμός χρήσεων γης και τυχόν πρόσθετων περιορισμών

Με το Π.Δ. 59/2018 «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» (ΦΕΚ 114 Α/29-06-2018) καθορίστηκαν οι χρήσεις γης που αφορούν τον ρυθμιστικό σχεδιασμό και αντικατέστησε στην ουσία το από 23.2.1987 Π.Δ. «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» (ΦΕΚ-166/Δ/6-3-87).

Σύμφωνα με το άρθρο 1 «κατηγορίες χρήσεων γης» του Π.Δ. 59/2018 οι χρήσεις γης που ρυθμίζονται από τον ρυθμιστικό σχεδιασμό, καθορίζονται σύμφωνα με τη γενική και ειδική χωρική τους λειτουργία σε:

- Γενικές κατηγορίες χρήσεων
- Ειδικές κατηγορίες χρήσεων.

Στις ειδικές κατηγορίες χρήσεων ως περιεχόμενο των γενικών κατηγοριών χρήσεων κατατάσσονται, σύμφωνα με την ειδική χωρική τους λειτουργία, δραστηριότητες, λειτουργίες, εγκαταστάσεις και υποδομές.

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 17 «Γενικές και Μεταβατικές Διατάξεις» του ιδίου Π.Δ. κατά τον πολεοδομικό σχεδιασμό και τον καθορισμό των γενικών κατηγοριών χρήσεων γης είναι δυνατόν να απαγορεύονται ή να επιτρέπονται μόνο υπό όρους, περιορισμούς ή προϋποθέσεις ορισμένες από τις ειδικές κατηγορίες χρήσεων που κατ' αρχήν επιτρέπονται σε αυτές σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω διατάγματος. Η απαγόρευση ή οι όροι, οι περιορισμοί ή οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να αφορούν και τμήματα οικοδομικών τετραγώνων ή οικοπέδων ή και ορόφους κτιρίων

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, καθώς και τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΣΜΠ/7255/77/30-01-2020 (ΑΔΑ: ΨΖΗ04653Π8-Β03) Απόφαση Προέγκρισης, οι χρήσεις γης που προτείνονται ανά οικοδομικό τετράγωνο της περιοχής παρέμβασης σύμφωνα με τις γενικές και ειδικές κατηγορίες χρήσεων, είναι:

➤ Ο.Τ. 1:

Α) Καθορίζονται οι χρήσεις του άρθρου 7 «Ελεύθεροι Χώροι – Αστικό Πράσινο» του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018) στο υπαίθριο τμήμα του Ο.Τ. 1.

Β) Καθορίζονται χρήσεις του άρθρου 4 «Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης» του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018) στα υφιστάμενα διατηρούμενα κτίρια (εντός του περιγράμματος δόμησης) και συγκεκριμένα οι παρακάτω ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 4:

(2) Κοινωνική πρόνοια (κοινωνικό παντοπωλείο/φαρμακείο, συσσίτια κλπ)

(3) Εκπαίδευση

(5) Θρησκευτικοί χώροι τοπικής σημασίας και επιπέδου πολεοδομικής ενότητας

(6) Πολιτιστικές Εγκαταστάσεις (για χρήση πολιτιστικών κτιρίων-εκθέσεων-βιβλιοθηκών-κοινωνικών εκδηλώσεων κοκ)

(7) Διοίκηση τοπικής κλίμακας

(9) Χώροι συνάθροισης κοινού/Συνεδριακά κέντρα. Επιτρέπονται μόνο χώροι συνάθροισης κοινού.

(10) Εμπόριο και παροχή προσωπικών υπηρεσιών. Επιτρέπονται μόνο εμπορικά καταστήματα (10.1) και καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών (10.2)

(12) Εστίαση

(13) Αναψυκτήρια

(14) Αναψυχή, εξαιρουμένων των κέντρων διασκέδασης.

➤ **Ο.Τ. 2:**

A) Καθορίζονται οι χρήσεις του άρθρου 7 «Ελεύθεροι Χώροι – Αστικό Πράσινο» του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018).

B) Καθορίζονται χρήσεις του άρθρου 4 «Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης» του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018) στον χώρο που ορίζεται με γραμμή διαχωρισμού χρήσης εντός του Ο.Τ. 2, και συγκεκριμένα η ειδική κατηγορία:

(10) Εμπόριο και παροχή προσωπικών υπηρεσιών. Επιτρέπονται μόνο εμπορικά καταστήματα (10.1).

➤ **Ο.Τ. 3:**

Καθορίζονται χρήσεις του άρθρου 4 «Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης» του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018) και συγκεκριμένα οι παρακάτω ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

(2) Κοινωνική πρόνοια

(5) Θρησκευτικοί χώροι τοπικής σημασίας και επιπέδου πολεοδομικής ενότητας

(6) Πολιτιστικές Εγκαταστάσεις (για χρήση πολιτιστικών κτιρίων-εκθέσεων-βιβλιοθηκών-κοινωνικών εκδηλώσεων)

(9) Χώροι συνάθροισης κοινού/Συνεδριακά κέντρα. Επιτρέπονται μόνο χώροι συνάθροισης κοινού.

(12) Εστίαση

(13) Αναψυκτήρια.

➤ **Ο.Τ. 4:**

Καθορίζονται οι χρήσεις του άρθρου 7 «Ελεύθεροι Χώροι – Αστικό Πράσινο» του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018).

➤ **Ο.Τ. 5:**

Ως επιτρεπόμενη χρήση καθορίζεται:

(16) Στάθμευση (γήπεδο), των ειδικών κατηγοριών χρήσεων του άρθρου 1, παρ. ΙΙ, του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018).

➤ **Ο.Τ. 6:**

Ως επιτρεπόμενη χρήση καθορίζεται:

(16) Στάθμευση (γήπεδο), των ειδικών κατηγοριών χρήσεων του άρθρου 1, παρ. ΙΙ, του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018).

➤ **Ο.Τ. 7 και Ο.Τ. 8:**

Ως επιτρεπόμενη χρήση καθορίζεται:

(3.3) Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Γυμνάσια, Λύκεια), των ειδικών κατηγοριών χρήσεων του άρθρου 1, παρ. ΙΙ, του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018).

➤ **Ο.Τ. 9:**

Ως επιτρεπόμενη χρήση καθορίζεται:

(16) Στάθμευση (γήπεδο), των ειδικών κατηγοριών χρήσεων του άρθρου 1, παρ. ΙΙ, του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018).

➤ **Στο σύνολο των Ο.Τ. 1 έως 6**

Επιπλέον των παραπάνω, στο σύνολο των Ο.Τ. 1 έως 6 επιτρέπεται και η χρήση:

(26) Εγκαταστάσεις Μέσων Μαζικής Μεταφοράς,

η οποία προτείνεται ως δυνατότητα για την εξυπηρέτηση του σχεδιασμού και των υποδομών της γραμμής Μετρό, που προβλέπει χωροθέτηση επιβατικού σταθμού (στάσης) Μετρό στην περιοχή του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου», ως τμήμα της επέκτασης της γραμμής Μετρό προς τη δυτική Θεσσαλονίκη.

4.4.4 Καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης – Πολεοδομικός Κανονισμός

Όπως προαναφέρθηκε, το τελικό εμβαδόν της περιοχής παρέμβασης επί του οποίου υπολογίζονται η επιτρεπόμενη δόμηση και κάλυψη, είναι **98.663,39 τ.μ.**

Το σύνολο της περιοχής επέμβασης οργανώνεται ως **ένας ενιαίος Τομέας Όρων Δόμησης (Τομέας Ι)**, με τους παρακάτω όρους και περιορισμούς δόμησης:

1. Συντελεστής Δόμησης

Ορίζεται **Μέγιστος Συντελεστής Δόμησης 0,15** επί του συνόλου της περιοχής παρέμβασης (εξαιρουμένων των δύο δασικών εκτάσεων), με **μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση τα 14.800 τ.μ.** στην οποία προσμετρούνται όλες οι υπάρχουσες διατηρούμενες κτιριακές εγκαταστάσεις (κτίρια Α, Β, Γ, Δ, Ε).

2. Ποσοστό Κάλυψης

Ορίζεται **μέγιστο επιτρεπόμενο Ποσοστό Κάλυψης 10%** επί του συνόλου της περιοχής παρέμβασης (εξαιρουμένων των δύο δασικών εκτάσεων).

3. Περιγράμματα Δόμησης

Ορίζονται περίγραμμα δόμησης στις υφιστάμενες διατηρούμενες κτιριακές εγκαταστάσεις εντός του Ο.Τ. 1 και απεικονίζονται με κόκκινη γραμμή (κτίρια Α, Β, Γ, Δ, Ε).

*Εκτός περιγράμματος δόμησης επιτρέπεται μόνο η προσθήκη κατασκευών για εξωτερικούς ανελκυστήρες ΑΜΕΑ και κατασκευών ΗΛ/Μ εγκαταστάσεων για την ενεργειακή αναβάθμισή τους. Η δόμηση και η κάλυψη των παραπάνω κατασκευών, υπολογίζεται στο σύνολο της Επιτρεπόμενης Δόμησης και Κάλυψης του Τομέα.

Επιτρέπεται στο Ο.Τ. 1 η κατασκευή τριών υποστηρικτικών κτισμάτων, εμβαδού έως 100 τ.μ. έκαστο, για την εξυπηρέτηση των προτεινόμενων υπαίθριων εγκαταστάσεων του ανοικτού αμφιθεάτρου, της πισίνας αναψυχής και του ανοικτού κινηματογράφου.

4. Γραμμή Διαχωρισμού Χρήσης

Ορίζεται Γραμμή Διαχωρισμού Χρήσης στο Ο.Τ. 2 για την ανάπτυξη των εμπορικών καταστημάτων της Ανθοέκθεσης.

5. Επιτρεπόμενες χρήσεις

Ορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης ανά Ο.Τ. ως εξής:

Ο.Τ. 1

- Ελεύθεροι Χώροι – Αστικό Πράσινο» του άρθρου 7 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018)
- Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης» του άρθρου 4 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018) στα υφιστάμενα διατηρούμενα κτίρια (εντός του περιγράμματος δόμησης) με επιτρεπόμενες τις παρακάτω χρήσεις:
 - (2) Κοινωνική πρόνοια (κοινωνικό παντοπωλείο/φαρμακείο, συσσίτια κλπ)
 - (3) Εκπαίδευση
 - (5) Θρησκευτικοί χώροι τοπικής σημασίας και επιπέδου πολεοδομικής ενότητας
 - (6) Πολιτιστικές Εγκαταστάσεις (για χρήση πολιτιστικών κτιρίων-εκθέσεων-βιβλιοθηκών-κοινωνικών εκδηλώσεων κοκ)
 - (7) Διοίκηση τοπικής κλίμακας
 - (9) Χώροι συνάθροισης κοινού/Συνεδριακά κέντρα. Επιτρέπονται μόνο χώροι συνάθροισης κοινού.
 - (10) Εμπόριο και παροχή προσωπικών υπηρεσιών. Επιτρέπονται μόνο εμπορικά καταστήματα (10.1) και καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών (10.2)
 - (12) Εστίαση
 - (13) Αναψυκτήρια
 - (14) Αναψυχή, εξαιρουμένων των κέντρων διασκέδασης

Ο.Τ. 2

- Ελεύθεροι Χώροι – Αστικό Πράσινο» του άρθρου 7 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018)
- Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης» του άρθρου 4 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018) με επιτρεπόμενες τις παρακάτω χρήσεις:
 - (10) Εμπόριο και παροχή προσωπικών υπηρεσιών. Επιτρέπονται μόνο εμπορικά καταστήματα (10.1)

Ο.Τ. 3

- Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης» του άρθρου 4 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018) με επιτρεπόμενες τις παρακάτω χρήσεις:
 - (2) Κοινωνική πρόνοια
 - (5) Θρησκευτικοί χώροι τοπικής σημασίας και επιπέδου πολεοδομικής ενότητας
 - (6) Πολιτιστικές Εγκαταστάσεις (για χρήση πολιτιστικών κτιρίων-εκθέσεων-βιβλιοθηκών-κοινωνικών εκδηλώσεων)
 - (9) Χώροι συνάθροισης κοινού/Συνεδριακά κέντρα. Επιτρέπονται μόνο χώροι συνάθροισης κοινού.
 - (12) Εστίαση
 - (13) Αναψυκτήρια

Ο.Τ. 4

- «Ελεύθεροι Χώροι – Αστικό Πράσινο» του άρθρου 7 του Π.Δ. 59/2018 (ΦΕΚ 114 Α'/29-06-2018)

Ο.Τ. 5 , Ο.Τ. 6, Ο.Τ.9

- (16) Στάθμευση (γήπεδο) των ειδικών κατηγοριών χρήσεων της παρ.ΙΙ του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018

Ο.Τ. 7 και Ο.Τ. 8

- (3.3) Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Γυμνάσια, Λύκεια) των ειδικών κατηγοριών χρήσεων της παρ.ΙΙ του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018

Στο σύνολο των Ο.Τ. 1 έως 6

Επιπλέον των παραπάνω, στο σύνολο των Ο.Τ. 1 έως 6 επιτρέπεται και η χρήση:

(26) Εγκαταστάσεις Μέσων Μαζικής Μεταφοράς,

η οποία προτείνεται ως δυνατότητα για την εξυπηρέτηση του σχεδιασμού και των υποδομών της γραμμής Μετρό, που προβλέπει χωροθέτηση επιβατικού σταθμού (στάσης) Μετρό στην περιοχή του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου», ως τμήμα της επέκτασης της γραμμής Μετρό προς τη δυτική Θεσσαλονίκη.

6. Μέγιστο Ύψος κτιρίων

- Στα υφιστάμενα διατηρούμενα κτίρια του Ο.Τ. 1, ορίζεται ως μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων το υφιστάμενο υλοποιημένο και ο υφιστάμενος αριθμός ορόφων.

- Για τα τρία υποστηρικτικά κτίσματα εξυπηρέτησης του ανοικτού αμφιθεάτρου, της πισίνας αναψυχής και του ανοικτού κινηματογράφου (Ο.Τ. 1), ορίζεται μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος 4μ.
- Για τα μικρά εμπορικά καταστήματα της Ανθοέκθεσης (Ο.Τ. 2), ορίζεται μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος 4μ.
- Στο κτίσμα του νέου ιερού ναού (Ο.Τ. 3), κατά τη Ναοδομία
- Για τα κτίρια εκπαίδευσης (Ο.Τ. 7 και 8), ορίζεται μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος 10μ.

7. Προκήπια

Ορίζονται προκήπια:

- πλάτους 10μ. στο Ο.Τ. 2
- πλάτους 55μ., 15μ., 10μ., 7,5μ. και 5μ. στο Ο.Τ. 3
- πλάτους 7μ. και 5μ. στο Ο.Τ. 7
- πλάτους 7μ. και 5μ. στο Ο.Τ. 8

4.4.5 Κατάσταση δομημένου περιβάλλοντος (δομή, μορφολογία συνόλων, κατάσταση δημόσιων – ιδιωτικών ελεύθερων χώρων, υλοποιημένος Σ.Δ.)

Στον Χάρτη Χ.1 αποτυπώνεται το αναλυτικό σχέδιο γενικής διάταξης που προτείνεται για την χωρική οργάνωση της περιοχής επέμβασης. Ειδικότερα, η οργάνωση των οικοδομήσιμων και αδόμητων χώρων εντός της περιοχής επέμβασης περιλαμβάνει:

- την επανάχρηση των υφιστάμενων διώροφων κτιρίων:
 - A, συνολικού εμβαδού 412 τ.μ.
 - B, συνολικού εμβαδού 1.148 τ.μ.
 - Γ, συνολικού εμβαδού 1.106 τ.μ.,

διατηρώντας το σύνολο των δεδομένων που αφορούν τον όγκο τους, την επικάλυψή τους και τα μορφολογικά στοιχεία και με χρήσεις που υποστηρίζουν και εξυπηρετούν τις πολιτιστικές δραστηριότητες (κτίρια Α και Β), τις δραστηριότητες κοινωνικής φροντίδας (κτίριο Β) και τις χρήσεις Κεντρικών Λειτουργιών πόλης, με επιτρεπόμενες συγκεκριμένα τις χρήσεις κοινωνικής πρόνοιας, πολιτισμού, διοίκησης, χώρων συνάθροισης κοινού, εμπορίου, εστίασης και αναψυκτηρίων (Κτίριο Γ).

- την διατήρηση του υφιστάμενου κτιρίου Δ (Ι.Ν. «Αναστάσεως του Κυρίου»), συνολικού εμβαδού 460 τ.μ.
- την ανέγερση νέου Ιερού Ναού στο Ο.Τ. 3 και με ύψος κτίσματος και καμπαναριού όπως ορίζεται από τους κανόνες της ναοδομίας
- την λειτουργία του υφιστάμενου κτιρίου των παλιών στρατιωτικών μαγειρειών (κτίριο Ε, εμβαδού 93 τ.μ.), ως χώρου κοινωνικών εξυπηρετήσεων, δηλαδή παρασκευής γευμάτων του προγράμματος κοινωνικού συσσιτίου της εκκλησίας ή κάθε άλλης ανάλογης χρήσης και δραστηριότητας
- την κατασκευή ανοικτού αμφιθεάτρου με δυνατότητα ανέγερσης υποστηρικτικού ισόγειου κτίσματος συνοδείας, μέγιστου επιτρεπόμενου εμβαδού 100 τ.μ.

- την δημιουργία χώρου αναψυχής με υπαίθρια πισίνα και δυνατότητα ανέγερσης υποστηρικτικού ισόγειου κτίσματος συνοδείας, μέγιστου επιτρεπόμενου εμβαδού 100 τ.μ.
- την δημιουργία υπαίθριου ανοικτού κινηματογράφου με δυνατότητα ανέγερσης υποστηρικτικού ισόγειου κτίσματος συνοδείας, μέγιστου επιτρεπόμενου εμβαδού 100 τ.μ.
- την διαμόρφωση χώρου υπαίθριων παιχνιδιών
- την διαμόρφωση χώρου υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων
- την διαμόρφωση περιπατητικών διαδρομών, διαδρόμων κίνησης σε συνδυασμό με χώρους αστικού εξοπλισμού, ξεκούρασης και αναψυχής
- την κατασκευή ελαφριών μη μόνιμων κατασκευών τύπου πέργκολας σε σημειακές θέσεις είτε συνοδευτικά των προηγούμενων περιπατητικών διαδρόμων και διαδρόμων κίνησης
- την δημιουργία μικρού Βοτανικού Κήπου - Μόνιμης Ανθοέκθεσης στα πρανή τεχνητών χαμηλών λόφων, όπου θα φυτεύονται διάφορα είδη ανάλογα με την εποχικότητά τους (άνθη, φυτά και μικρά δέντρα)
- την κατασκευή ελαφριών μη μόνιμων κατασκευών (περίπτερα, πωλητήρια, μικρά εμπορικά καταστήματα) για την εξυπηρέτηση λειτουργίας της Ανθοέκθεσης.

4.4.6 Δίκτυο ελεύθερων κοινοχρήστων χώρων και κοινωφελών εγκαταστάσεων - δίκτυο πεζοδρόμων

Η πρόταση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου δεν συνίσταται μόνο στις κατευθύνσεις, τους όρους και τους περιορισμούς για τη χωροθέτηση των προτεινόμενων χρήσεων αλλά και στη διαμόρφωση και διατύπωση προτάσεων για τον λειτουργικό σχεδιασμό των κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων της περιοχής μελέτης.

Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα είναι η ενιαία και εύρυθμη κυκλοφοριακή λειτουργία εντός της περιοχής παρέμβασης, χωρίς να ανατρέπει δυσμενώς τα κυκλοφοριακά δεδομένα της άμεσης οικιστικής ζώνης αλλά αντίθετα λαμβάνοντας μέριμνα για τη βελτίωση αυτών, με γνώμονα τις ανάγκες των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής αλλά και των επισκεπτών της περιοχής παρέμβασης.

Η διαμόρφωση των κοινοχρήστων χώρων, όπως αποτυπώνεται στους Χάρτες Χ.1 και Χ.2, περιλαμβάνει το δίκτυο εσωτερικών οδών και πεζοδρόμων, τους χώρους στάθμευσης και τα πεζοδρόμια, με μεγέθη κατ' εφαρμογή των προδιαγραφών Υ.Α. 10788/05-03/2004 (ΦΕΚ 285 Δ'/05-03-2004).

Το εσωτερικό οδικό δίκτυο προβλέπει έναν δρόμο διπλής κατεύθυνσης που θα εκτείνεται κατά μήκος του βόρειου ορίου της περιοχής επέμβασης, με διεύθυνση ΝΔ-ΒΑ, που στο σημείο επαφής με τον χώρο εκπαίδευσης θα στρέφεται προς ΝΑ, μέχρι το σημείο τομής με την προέκταση της οδού Μακεδονίας, που οδηγεί στην Λεωφ. 28ης Οκτωβρίου. Κατά μήκος του εσωτερικού οδικού δικτύου προβλέπεται η δημιουργία των απαραίτητων πεζοδρομίων εκατέρωθεν της οδού, ενώ το ίδιο ισχύει και για το υφιστάμενο πεζοδρόμιο κατά μήκος της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου, το οποίο θα ανακατασκευαστεί προς βελτίωση των χαρακτηριστικών του.

Αντίστοιχα, το προτεινόμενο εσωτερικό δίκτυο πεζοδρόμων που θα εξυπηρετεί την μετακίνηση πεζών εντός του πάρκου, περιλαμβάνει:

- κεντρικό εσωτερικό πεζόδρομο που θα διασχίζει το Πάρκο με διεύθυνση βορρά - νότου, που θα ξεκινά από το σημείο εισόδου (2) και θα καταλήγει στον χώρο στάθμευσης της

βορειοδυτικής πλευράς. Ο πεζόδρομος αυτός διαχωρίζει τον κυρίως χώρο του πάρκου πρασίνου - πολιτισμού από τον χώρο του βοτανικού κήπου-ανθοέκθεσης.

- κεντρικό εσωτερικό πεζόδρομο με διεύθυνση δύσης - ανατολής, που θα ξεκινά από το σημείο εισόδου (2) και θα διαχωρίζει τον κυρίως χώρο του πάρκου πρασίνου -πολιτισμού από τον χώρο ανέγερσης του νέου ιερού ναού.
- πλευρικό πεζόδρομο με διεύθυνση ΝΔ-ΒΑ που θα ξεκινά από το σημείο εισόδου (3) και θα καταλήγει στο σημείο εισόδου (4), ορίζοντας την νοτιοανατολική πλευρά της περιοχής παρέμβασης.
- πλευρικούς πεζόδρομους με διεύθυνση ΝΔ-ΒΑ και ΒΔ-ΝΑ περιμετρικά του χώρου εκπαίδευσης, κατά μήκος του ορίου επαφής με το εν ενεργεία στρατόπεδο και τον αθλητικό πυρήνα.
- Πεζόδρομους περιμετρικά των δασικών εκτάσεων, για τον διαχωρισμό τους από την περιοχή επέμβασης.

Σύμφωνα με τα παραπάνω ορίζεται:

- συνολικό πλάτος αμφίδρομης οδού 10,80μ. που οργανώνεται:
 - 6,50 μ. πλάτος οδοστρώματος (συμπεριλαμβανομένου του ρείθρου)
 - 2,15 μ. κάθε πλευρά πεζοδρομίου
- Πλάτος πεζόδρομου 5,00 μ.
- Θέσεις στάθμευσης στα Ο.Τ. 5 και 6 με διαστάσεις 2,50 μ. επί 5,00 μ.

Ειδικότερα, όσον αφορά στους κοινόχρηστους-κοινοφελείς χώρους:

- 47.616,02 τ.μ. καταλαμβάνουν οι ελεύθεροι χώροι πρασίνου και υπαίθριας αναψυχής του πάρκου
- 3.519,00 τ.μ. καταλαμβάνουν οι δομήσιμοι χώροι εξυπηρέτησης των επισκεπτών του πάρκου
- 11.304,22 τ.μ. καταλαμβάνουν οι χώροι εκπαίδευσης
- 7.485,85 τ.μ. καταλαμβάνουν οι χώροι στάθμευσης
- 5.401,79 τ.μ. καταλαμβάνει το δίκτυο πεζοδρόμων
- 3.675,02 τ.μ. καταλαμβάνουν οι χαρακτηρισμένες δασικές εκτάσεις
- 8.799,86 τ.μ. καταλαμβάνει το εσωτερικό οδικό δίκτυο και τα πεζοδρόμια.

Το σύνολο των νέων προτεινόμενων δικτύων (πρωτεύοντες αγωγοί) προτείνεται να διέρχεται κατά μήκος της πλευρικής οδού που διαχωρίζει την περιοχή επέμβασης από την οικιστική ζώνη. Επίσης, το σύνολο της περιοχής μελέτης θα πρέπει να διαθέτει και δίκτυο όμβριων υδάτων.

4.4.7 Καθορισμός ζωνών προστασίας και ελέγχου

Στο σύνολο της περιοχής μελέτης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, δεν καθορίζεται κάποια ζώνη προστασίας και ελέγχου.

4.5 Πρόγραμμα Ενεργοποίησης του ΕΧΣ

4.5.1 Φορέας Εφαρμογής του Ε.Χ.Σ.

Ο Φορέας εφαρμογής του ΕΧΣ είναι ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης.

4.5.2 Απαιτούμενα έργα, μελέτες, θεσμικές παρεμβάσεις/Αναπλάσεις

Οι απαιτούμενες μελέτες και έργα προσδιορίζονται σε αυτές που αφορούν την εκτός περιοχή του ΕΧΣ και αυτές που αφορούν την εντός περιοχή τους:

Μελέτες και έργα που αφορούν την εκτός περιοχής Παρέμβασης του ΕΧΣ

Δεν απαιτείται καμία υποστηρικτική μελέτη ή έργο ή θεσμική παρέμβαση που αφορά την εκτός της περιοχής παρέμβασης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου.

Μελέτες και έργα που αφορούν την εντός περιοχής Παρέμβασης του ΕΧΣ

Οι μελέτες και τα έργα που αφορούν την εντός περιοχής παρέμβασης του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου είναι:

Ενιαία συνολική αρχιτεκτονική μελέτη κτιριακών εγκαταστάσεων, μελέτες υποδομών, δικτύων και διαμόρφωσης των υπόλοιπων χώρων, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη υποστηρικτική τους μελέτη και έργο.

4.5.3 Εμπλεκόμενοι φορείς – Χρονοδιαγράμματα

Εμπλεκόμενοι Φορείς

Εμπλεκόμενος φορέας για την υλοποίηση και λειτουργία του προτεινόμενου Ιερού Ναού είναι η Ιερά Μητρόπολη Νεάπολης – Σταυρούπολης.

Χρονοδιαγράμματα

Με τα παρόντα δεδομένα δεν μπορεί να υπολογιστεί η χρονική διάρκεια των παραπάνω μελετών και έργων.

4.5.4 Προϋπολογισμός

Με τα παρόντα δεδομένα δεν μπορεί να υπολογιστεί ο προϋπολογισμός των παραπάνω μελετών και έργων.

5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Περιγράφονται οι εύλογες εναλλακτικές δυνατότητες, συμπεριλαμβανομένων:

- α) της μηδενικής λύσης,*
- β) των λόγων επιλογής των εναλλακτικών δυνατοτήτων που εξετάστηκαν,*
- γ) των περιβαλλοντικά τεκμηριωμένων λόγων επιλογής του προτεινόμενου σχεδίου ή προγράμματος έναντι των άλλων εναλλακτικών δυνατοτήτων.*

5.1 Κατευθύνσεις και περιορισμοί

Για τη διατύπωση εναλλακτικών λύσεων στα πλαίσια εκπόνησης της ΣΜΠΕ του ΕΧΣ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι κατευθύνσεις και περιορισμοί που τίθενται στην Απόφαση Προέγκρισης Χωροθέτησης του ΕΧΣ (Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΣΜΠ/7255/77/30-01-2020). Σύμφωνα με την Απόφαση, εγκρίθηκε η καταρχήν χωροθέτηση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, καθώς και οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης, οι όροι και περιορισμοί δόμησης στην περιοχή παρέμβασης και δόθηκαν οι ειδικότερες κατευθύνσεις που διατυπώνονται αναλυτικά στο κεφ 4.4.3.

Ειδικότερα η περιοχή παρέμβασης οργανώνεται σε δύο ενότητες: στην **Ενότητα 1**, όπου εντοπίζεται το μητροπολιτικό κέντρο πρασίνου, πολιτισμού και κοινωνικών-διοικητικών δομών και στην **Ενότητα 2**, όπου εντοπίζονται οι εγκαταστάσεις εκπαίδευσης και οι χαρακτηρισμένες δασικές εκτάσεις (πρ.χαρακτηρ.4242/16-07-2013). Ο μέγιστος συντελεστής δόμησης (ΣΔ) καθορίζεται σε 0,15 επί του συνόλου της έκτασης. Στην προτεινόμενη συνολική δόμηση προσμετρούνται όλες οι υπάρχουσες και διατηρούμενες εγκαταστάσεις (κτίρια Α,Β,Γ,Δ,Ε). Ειδικότερα οι προτεινόμενες χρήσεις είναι οι εξής:

Ενότητα 1

Α. Οι χρήσεις του άρθ. 7 «**Ελεύθεροι Χώροι-Αστικό Πράσινο**», του ΠΔ 59/2018 (Α'114)

Β. Οι χρήσεις του άρθ.4 «**Κεντρικές Λειτουργίες Πόλης**», του ΠΔ 59/2018 (Α'114):

(2) Κοινωνικής πρόνοιας (κοινωνικό παντοπωλείο/φαρμακείο, συσσίτια κλπ),

(3) Εκπαίδευσης,

(5) Θρησκευτικών χώρων τοπικής σημασίας και επιπέδου Πολεοδομικής Ενότητας

(6) Πολιτιστικών εγκαταστάσεων: για χρήση πολιτιστικών κτιρίων-εκθέσεων-βιβλιοθηκών-κοινωνικών εκδηλώσεων

(7) Διοίκησης Τοπικής κλίμακας,

(9) Χώρων συνάθροισης κοινού/συνεδριακά κέντρα. Επιτρέπονται μόνο χώροι συνάθροισης κοινού

(10) Χώρων εμπορίου και παροχής προσωπικών υπηρεσιών. Επιτρέπεται μόνο το 10.1 – εμπορικά καταστήματα και 10.2 καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών

(12) Εστίασης

(13) Αναψυκτηρίων

(14) Χώρων αναψυχής (εξαιρούμενων των κέντρων διασκέδασης)

(16) Στάθμευσης αυτοκινήτων (γήπεδο)

(26) Εγκαταστάσεων Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (Μ.Μ.Μ.).

Ενότητα 2

Εγκαταστάσεις εκπαίδευσης και σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 (Α'114) οι ειδικές κατηγορίες:

(3.3) Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνάσιο, λύκειο)

(16) Στάθμευσης αυτοκινήτων (γήπεδο).

Για το λόγο αυτό δεν διερευνώνται σενάρια, τα οποία είναι ασύμβατα προς τις κατευθύνσεις αυτές. Τα προτεινόμενα εναλλακτικά σενάρια δεν διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους ως προς τους προτεινόμενους στόχους για την περιοχή, αλλά μόνον σε ορισμένες επιμέρους παρεμβάσεις.

Στην συνέχεια εξετάζονται η μηδενική λύση και δύο εναλλακτικά σενάρια τα οποία επιλέχθηκαν να διερευνηθούν.

5.2 Μηδενική λύση και Εναλλακτικά Σενάρια

Μηδενική Λύση

Η Μηδενική Λύση διερευνά την εξέλιξη της περιβαλλοντικής κατάστασης στην περίπτωση που δεν πρόκειται να εφαρμοστούν οι προτάσεις του ΕΧΣ. Οι υφιστάμενες χρήσεις στο παραχωρηθέν τμήμα του στρατοπέδου περιλαμβάνουν παλιά εγκαταλειμμένα κτίσματα του στρατού (πρώην θάλαμοι οπλιτών και διοικητήριο, μικρά βοηθητικά κτίσματα-αποθήκες, φυλάκια κλπ) και άλλες ελαφρές κατασκευές (υπόστεγα, toll), καθώς και μικρό ιερό ναό. Εντοπίζονται επίσης συστάδες δένδρων και δενδροστοιχίες γύρω από τα υφιστάμενα κτίρια και κατά μήκος των ορίων του στρατοπέδου. Επί της οδού Βενιζέλου έχει διαμορφωθεί επιμήκης χώρος στάθμευσης που φιλοξενεί και την Ανθοέκθεση του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης. Υπάρχουν επίσης εγκατεστημένες υποδομές δικτύων κοινής ωφέλειας (ύδρευση, αποχέτευση, δίκτυο ηλεκτρισμού).

Ειδικότερα τα υφιστάμενα κτίσματα εντός της περιοχής παρέμβασης αφορούν 5 κτίρια του πρώην στρατοπέδου. Τα δύο κτίρια που χρησιμοποιούνται είναι ένας μικρός Ιερός Ναός (Ι.Ν. Αναστάσεως του Κυρίου), ο οποίος λειτουργεί, καλύπτοντας τις ανάγκες όμορων πολεοδομικών ενοτήτων, καθώς και το κτίριο που στεγάζεται το κοινωνικό παντοπωλείο του Δήμου Αμπελοκήπων- Μενεμένης. Τα υπόλοιπα τρία (3) κτίσματα είναι εγκαταλελειμμένα.

Επιπλέον, σύμφωνα με Πράξη Χαρακτηρισμού του Δασαρχείου, χαρακτηρίστηκαν ως δασικές εκτάσεις δύο τμήματα της παραχωρούμενης έκτασης. Επίσης με αντίστοιχη Πράξη Χαρακτηρισμού καθορίστηκαν πέντε (5) επιπλέον τμήματα ως εκτάσεις μη δασικού χαρακτήρα, καλυπτόμενες από τεχνητή φυτεία χαλεπίου πεύκης και διαφόρων άλλων ειδών.

Σύμφωνα με τη Μηδενική Λύση θα διατηρηθούν τα κτίρια και οι εγκαταστάσεις του χώρου στην υφιστάμενή τους μορφή και θέση καθώς και τα υπόλοιπα δομικά στοιχεία. Επίσης, οι χώροι πρασίνου και τα δίκτυα κοινής ωφέλειας δεν θα μεταβληθούν. Επίσης δεν θα μεταβληθούν οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σήμερα στην περιοχή παρέμβασης (π.χ. ανθοκομική έκθεση, λειτουργία Ιερού Ναού).

1^ο Εναλλακτικό Σενάριο

Σύμφωνα με το 1^ο Εναλλακτικό Σενάριο η περιοχή παρέμβασης προτείνεται να οργανωθεί σε 2 βασικές χωρικές ενότητες, οι οποίες στοχεύουν στην ανάπτυξη των παρακάτω χρήσεων:

- Ενότητα 1: Ανάπτυξη χρήσεων χώρου αστικού πρασίνου, πολιτισμού και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Ενότητα 2: Ανάπτυξη εγκαταστάσεων εκπαίδευσης.

Στα πλαίσια της πρότασης χωρικής παρέμβασης και ειδικότερα στη νέα οργάνωση των δομήσιμων και αδόμητων χώρων, προτείνεται η ανάδειξη του σημαντικού ρόλου της επανάχρησης και αξιοποίηση των υφιστάμενων πρώην στρατιωτικών κτιρίων και του μικρού Ιερού Ναού.

Η είσοδος στην περιοχή παρέμβασης θα γίνεται από τέσσερα (4) κύρια σημεία εισόδου, οι δύο εκ των οποίων επιτρέπουν και είσοδο οχημάτων. Από τα σημεία εισόδου θα ξεκινά το εσωτερικό οδικό δίκτυο και το δίκτυο πεζοδρόμων της περιοχής παρέμβασης, που θα εξασφαλίζει την μετακίνηση πεζών και οχημάτων εντός αυτής και θα συνδέει τα παραπάνω σημεία εισόδου

μεταξύ τους. Ένα δευτερεύον δίκτυο περιπατητικών διαδρομών θα επιτρέπει τις μετακινήσεις των πεζών εντός των επιμέρους οικοδομικών τετραγώνων.

Το προτεινόμενο εσωτερικό δίκτυο οδών και πεζοδρόμων διαιρεί το Πάρκο σε εννέα (9) επιμέρους διακριτά τμήματα – οικοδομικά τετράγωνα. Τα τέσσερα εξ' αυτών αποτελούν την έκταση όπου θα αναπτύσσονται οι κύριες λειτουργίες και δραστηριότητες του πάρκου πρασίνου - πολιτισμού, περιλαμβάνοντας τον ευρύτερο χώρο αστικού πρασίνου, κεντρικών λειτουργιών πόλης, δραστηριοτήτων πολιτισμού και άλλων χρήσεων υπαίθριας ήπιας αναψυχής, μαζί με τον βοτανικό κήπο - ανθοέκθεση και τον χώρο ανέγερσης νέου Ιερού Ναού. Οι προτεινόμενοι χώροι στάθμευσης αποτελούν τρία διακριτά τμήματα, ενώ άλλα δύο Ο.Τ. αφορούν τους προβλεπόμενους χώρους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ειδικότερα η περιοχή μελέτης οργανώνεται σε έναν (1) Τομέα και σε εννέα (9) διακριτά Οικοδομικά Τετράγωνα ως εξής:

Χωρική Ενότητα 1: Ανάπτυξη χρήσεων χώρου αστικού πράσινου, πολιτισμού και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης

- Ο.Τ. 1: Πάρκο Αστικού Πρασίνου, Αναψυχής και Πολιτιστικών εγκαταστάσεων. Ειδικότερα προτείνονται τα εξής:
 - Πισίνα αναψυχής
 - Θερινός Κινηματογράφος
 - Μικρό ανοικτό Αμφιθέατρο
 - Χώρος υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων
 - Χώρος Αστικής Γεωργίας.
- Ο.Τ. 2: Χώρος Βοτανικού Κήπου-Ανθοέκθεσης.
- Ο.Τ. 3: Χώρος νέου Ιερού Ναού.
- Ο.Τ. 4: Κοινόχρηστος χώρος πρασίνου στο σημείο εισόδου από οδό Κυρίμη.
- Ο.Τ. 5: Χώρος στάθμευσης οχημάτων στο σημείο εισόδου από οδό Ελευθερίου Βενιζέλου - Αγ. Παρασκευής.
- Ο.Τ. 6: Χώρος στάθμευσης οχημάτων στο σημείο εισόδου από αθλητικό πυρήνα- Λεωφ. 28ης Οκτωβρίου.

Χωρική Ενότητα 2: Ανάπτυξη εγκαταστάσεων εκπαίδευσης

- Ο.Τ. 7 και Ο.Τ. 8: Χώροι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Ο.Τ. 9: Χώρος στάθμευσης οχημάτων για την εξυπηρέτηση των Ο.Τ. 7 και 8.

2^ο Εναλλακτικό Σενάριο

Στο 2^ο Εναλλακτικό Σενάριο διατηρούνται οι χρήσεις και η βασική διάταξη των προτεινόμενων Οικοδομικών Τετραγώνων στις δύο Χωρικές Ενότητες όπως παρουσιάστηκαν στο 1^ο Σενάριο, ενώ προτείνονται οι εξής διαφοροποιήσεις:

- Ο κεντρικός εσωτερικός πεζόδρομος που διασχίζει το Πάρκο με διεύθυνση βορρά – νότου και ξεκινά από το σημείο εισόδου στην Οδό Κυρίμη (Ο.Τ.4) και καταλήγει στους χώρους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στάθμευσης της βορειοανατολικής πλευράς (Ο.Τ.7 & Ο.Τ.8) προτείνεται να διαμορφωθεί κατάλληλα ώστε να υπάρχει δυνατότητα κυκλοφορίας οχημάτων. Με τον τρόπο αυτό θα διευκολυνθεί η πρόσβαση στα Ο.Τ.7 & Ο.Τ.8, από την

πλευρά της Οδού Βενιζέλου. Ο δρόμος αυτός θα διαχωρίζει τη Χωρική Ενότητα 1 σε δύο τμήματα (ΒΔ και ΝΑ).

- Ο «Χώρος Υπαίθριων Αθλητικών Δραστηριοτήτων» της Χωρικής Ενότητας 1 (ανατολικά) προτείνεται να περιορισθεί στη ΝΔ πλευρά της έκτασης ενώ στη ΒΑ, θα αξιοποιηθεί για τη χρήση «Διοίκηση Τοπικής Κλίμακας» και βοηθητικό χώρο στάθμευσης. Με τον τρόπο αυτό ο προτεινόμενος «Χώρος Υπαίθριων Αθλητικών Δραστηριοτήτων» θα διασπασθεί σε δύο τμήματα και θα περιορισθεί ενώ θα κατασκευασθεί νέα κτιριακή υποδομή καθώς και ο απαιτούμενος χώρος στάθμευσης.
- Ο Χώρος Στάθμευσης του Ο.Τ.5 προτείνεται να επεκταθεί σε περιοχή του Ο.Τ.2 «Χώρος Βοτανικού Κήπου - Ανθοέκθεσης» με σκοπό την εξασφάλιση περισσότερων θέσεων στάθμευσης, τόσο για τις ανάγκες των χρήσεων της Χωρικής Ενότητας 1 όσο και γενικότερα για τις αυξημένες ανάγκες που παρατηρούνται στο Δήμο Αμπελοκήπων–Μενεμένης. Στην περίπτωση αυτή δεν θα πραγματοποιηθεί ο βοτανικός κήπος. Η επέκταση αυτή προτείνεται στο Ο.Τ.2 επειδή αποτελεί την πλησιέστερη περιοχή σε Κεντρικό Οδικό Άξονα (Οδός Βενιζέλου) και διευκολύνεται με τον τρόπο αυτό η πρόσβαση των οχημάτων.

5.3 Κριτήρια επιλογής Βέλτιστου Σεναρίου και αξιολόγηση

Κριτήρια επιλογής Βέλτιστου Σεναρίου

Ως κριτήρια επιλογής του Βέλτιστου Σεναρίου σε ότι αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, λαμβάνονται οι βασικοί περιβαλλοντικοί τομείς που εξετάζονται αναλυτικά στο κεφ 7 (για το σενάριο που επιλέγεται) προσαρμοσμένοι ώστε να καλύπτουν ένα μεγάλο αριθμό περιβαλλοντικών και άλλων θεμάτων:

- Διατήρηση Βιοποικιλότητας – Χλωρίδα – Πανίδα
- Απασχόληση
- Ανθρώπινη Υγεία
- Υδατικοί Πόροι
- Πλημμυρικός κίνδυνος
- Εδαφικές συνθήκες
- Στερεά απόβλητα
- Ατμοσφαιρική Ρύπανση
- Μετριασμός κλιματικής αλλαγής
- Εξοικονόμησης ενέργειας
- Αστικό τοπίο
- Προσβασιμότητα ανοικτών χώρων

Οι επιπτώσεις αξιολογούνται ως προς το είδος της επίπτωσης, θετική, αρνητική ή ουδέτερη καθώς και την ένταση με την εξής διαβάθμιση:

- ισχυρά θετική επίδραση (++), θετική επίδραση (+)
- ουδέτερη ή περιορισμένη επίπτωση (0)
- αρνητική επίδραση (-), ισχυρά αρνητική επίδραση (- -).

Αξιολόγηση Μηδενικής Λύσης

Η κατάσταση που αναμένεται να διαμορφωθεί στο παραχωρημένο τμήμα του στρατοπέδου από την εφαρμογή της μηδενικής λύσης περιγράφεται ως εξής:

- Διατήρηση Βιοποικιλότητας – Χλωρίδα – Πανίδα. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν επηρεάζει την μεταβολή της βιοποικιλότητας και της χλωρίδας – πανίδας της περιοχής. Η υφιστάμενη κατάσταση περιλαμβάνει ορισμένους χαρακτηρισμένους χώρους πρασίνου και δασικών εκτάσεων. Αν και δεν προβλέπεται η ενίσχυση των χώρων πρασίνου ωστόσο η διατήρηση της βλάστησης, αποτελεί θετικό στοιχείο για την ευρύτερη περιοχή.
- Απασχόληση. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν επηρεάζει σημαντικά τη μεταβολή των συνθηκών απασχόλησης. Η απουσία οποιασδήποτε παρέμβασης στερεί τη δυνατότητα για αποτελεσματική αξιοποίηση προς την κατεύθυνση αυτή.
- Ανθρώπινη Υγεία. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν επηρεάζει σημαντικά τη μεταβολή των συνθηκών υγείας στο παραχωρημένο τμήμα του στρατοπέδου.
- Υδατικοί Πόροι. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν επηρεάζει την ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των υδατικών πόρων.
- Πλημμυρικός κίνδυνος. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν επηρεάζει σημαντικά τον πλημμυρικό κίνδυνο για την ευρύτερη περιοχή και το παραχωρημένο τμήμα του στρατοπέδου.
- Εδαφικές συνθήκες. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν υποβαθμίζει τις εδαφικές συνθήκες στο παραχωρημένο τμήμα του στρατοπέδου.
- Στερεά απόβλητα. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν επηρεάζει σημαντικά την παραγωγή στερεών αποβλήτων. Η διαχείριση αστικών στερεών αποβλήτων της περιοχής πραγματοποιείται από το Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης
- Ατμοσφαιρική Ρύπανση. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν συμβάλλει στην παραγωγή ατμοσφαιρικών ρύπων.
- Μετριασμός κλιματικής αλλαγής. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν αποτελεί παράγοντα για την αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Εξοικονόμησης ενέργειας. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης δεν επηρεάζει σημαντικά το θέμα της ενεργειακής κατανάλωσης - εξοικονόμησης εξαιτίας των περιορισμένων χρήσεων του χώρου.
- Αστικό τοπίο. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης αξιολογείται αρνητικά εξαιτίας της σχετικής εγκατάλειψης του χώρου, της ασύμβατης προγενέστερης (στρατιωτικής) χρήσης ως προς το αστικό τοπίο της γύρω περιοχής καθώς και των στοιχείων υποβάθμισης που παρατηρούνται.
- Προσβασιμότητα ανοικτών χώρων. Η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης αξιολογείται αρνητικά σε ότι αφορά το κριτήριο αυτό, εξαιτίας της περιορισμένης δυνατότητας πρόσβασης στο παραχωρημένο τμήμα του στρατοπέδου.

Αξιολόγηση 1^{ου} Σεναρίου

Η κατάσταση που αναμένεται να διαμορφωθεί από την εφαρμογή του πρώτου σεναρίου στην περιοχή παρέμβασης περιγράφεται ως εξής:

- Διατήρηση Βιοποικιλότητας – Χλωρίδα – Πανίδα. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά τη χλωρίδα και ενδεχομένως την πανίδα της περιοχής παρέμβασης

εξαιτίας της αύξησης των χώρων πρασίνου, της επιλογής ενδημικών ειδών και βελτίωση των συνθηκών συντήρησης της βλάστησης. Ο προτεινόμενος βοτανικός κήπος συμβάλει επίσης θετικά. Η επίδραση θεωρείται ισχυρά θετική.

- Απασχόληση. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά τις συνθήκες απασχόλησης. Η αύξηση της απασχόλησης θα επιτευχθεί τόσο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου όσο και κατά τη διάρκεια λειτουργίας εξαιτίας των δυνατοτήτων απασχόλησης στις διάφορες δραστηριότητες που θα δημιουργηθούν.
- Ανθρώπινη Υγεία. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά τις συνθήκες υγείας στην περιοχή παρέμβασης κυρίως εξαιτίας της βελτίωσης των συνθηκών αναψυχής και αθλητισμού.
- Υδατικοί Πόροι. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει την ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των υδατικών πόρων. Αναμένεται μικρή αύξηση της κατανάλωσης ύδατος η οποία πρόκειται να καλυφθεί επαρκώς από το δίκτυο της ΕΥΑΘ.
- Πλημμυρικός κίνδυνος. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει την αντιμετώπιση του πλημμυρικού κινδύνου για την ευρύτερη περιοχή και την περιοχή παρέμβασης.
- Εδαφικές συνθήκες. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά τις εδαφικές συνθήκες στην περιοχή παρέμβασης. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι γενικά περιορισμένης κλίμακας.
- Στερεά απόβλητα. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά την παραγωγή αστικών στερεών αποβλήτων εξαιτίας των διαφόρων δραστηριοτήτων. Η διαχείριση των αποβλήτων θα πραγματοποιηθεί από το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης.
- Ατμοσφαιρική Ρύπανση. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά την παραγωγή ατμοσφαιρικών ρύπων. Η ενδεχόμενη αύξηση της μετακίνησης οχημάτων στην περιοχή, δεν αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιδείνωσης της υφιστάμενης κατάστασης.
- Μετριασμός κλιματικής αλλαγής. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου δεν αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Εξοικονόμησης ενέργειας. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά το κριτήριο αυτό, κυρίως εξαιτίας υιοθέτησης των αρχών βιοκλιματικού σχεδιασμού, και εξοικονόμησης ενέργειας στις κτιριακές υποδομές.
- Αστικό τοπίο. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει (σε σημαντικό βαθμό) θετικά την ευρύτερη περιοχή εξαιτίας των παρεμβάσεων αστικής ανάπλασης και λειτουργικής ένταξης του χώρου στην ευρύτερη περιοχή.
- Προσβασιμότητα ανοικτών χώρων. Η εφαρμογή του 1^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει (σε σημαντικό βαθμό) θετικά το κριτήριο αυτό ως προς την υφιστάμενη κατάσταση, εξαιτίας της δημιουργίας νέων χώρων προσβάσιμων στους πολίτες καθώς και τη δυνατότητα πρόσβασης σε ΑΜΕΑ.

Αξιολόγηση 2^{ου} Σενάριο

Η κατάσταση που αναμένεται να διαμορφωθεί από την εφαρμογή του δεύτερου σεναρίου στην περιοχή παρέμβασης περιγράφεται ως εξής:

- Διατήρηση Βιοποικιλότητας – Χλωρίδα – Πανίδα. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά τη χλωρίδα και ενδεχομένως την πανίδα της περιοχής παρέμβασης εξαιτίας της αύξησης των χώρων πρασίνου, της επιλογής ενδημικών ειδών και βελτίωση των συνθηκών συντήρησης της βλάστησης.
- Απασχόληση. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά τις συνθήκες απασχόλησης. Η αύξηση της απασχόλησης θα επιτευχθεί τόσο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου όσο και κατά τη διάρκεια λειτουργίας εξαιτίας των δυνατοτήτων απασχόλησης στις διάφορες δραστηριότητες που θα δημιουργηθούν.
- Ανθρώπινη Υγεία. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά τις συνθήκες υγείας στην περιοχή παρέμβασης κυρίως εξαιτίας της βελτίωσης των συνθηκών αναψυχής και αθλητισμού.
- Υδατικοί Πόροι. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει την ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των υδατικών πόρων. Αναμένεται μικρή αύξηση της κατανάλωσης ύδατος η οποία πρόκειται να καλυφθεί επαρκώς από το δίκτυο της ΕΥΑΘ.
- Πλημμυρικός κίνδυνος. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει την αντιμετώπιση του πλημμυρικού κινδύνου για την ευρύτερη περιοχή και την περιοχή παρέμβασης.
- Εδαφικές συνθήκες. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά τις εδαφικές συνθήκες στην περιοχή παρέμβασης. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι γενικά περιορισμένης κλίμακας.
- Στερεά απόβλητα. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά την παραγωγή αστικών στερεών αποβλήτων εξαιτίας των διαφόρων δραστηριοτήτων. Η διαχείριση των αποβλήτων θα πραγματοποιηθεί από το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης.
- Ατμοσφαιρική Ρύπανση. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου δεν αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά την παραγωγή ατμοσφαιρικών ρύπων. Η ενδεχόμενη αύξηση της μετακίνησης οχημάτων στην περιοχή, δεν αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιδείνωσης της υφιστάμενης κατάστασης.
- Μετριασμός κλιματικής αλλαγής. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου δεν αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Εξοικονόμησης ενέργειας. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά το κριτήριο αυτό, κυρίως εξαιτίας υιοθέτησης των αρχών βιοκλιματικού σχεδιασμού, και εξοικονόμησης ενέργειας στις κτιριακές υποδομές.
- Αστικό τοπίο. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά την ευρύτερη περιοχή. Ωστόσο η αύξηση των δομημένων χώρων (θέσεις στάθμευσης, κτίριο διοίκησης) και της παρουσίας τροχοφόρων οχημάτων (βλ. μετακινήσεων εντός της περιοχής παρέμβασης) αναιρεί σε μεγάλο βαθμό τις θετικές επιπτώσεις στο τοπίο και τη λειτουργικότητα ως ενιαίου ελεύθερου χώρου.
- Προσβασιμότητα ανοικτών χώρων. Η εφαρμογή του 2^{ου} Σεναρίου αναμένεται να επηρεάσει θετικά το κριτήριο αυτό ως προς την υφιστάμενη κατάσταση, εξαιτίας της δημιουργίας νέων χώρων προσβάσιμων στους πολίτες καθώς και τη δυνατότητα πρόσβασης σε ΑΜΕΑ. Ωστόσο ο περιορισμός των χώρων αυτών (ως προς το 1^ο Σενάριο) και η διάσπαση της Ενότητας 1 από τη διέλευση του δρόμου και την κίνηση τροχοφόρων οχημάτων, αναιρεί σε μεγάλο βαθμό τις ισχυρά θετικές επιπτώσεις για το κριτήριο αυτό.

Σύνοψη

Συνοψίζοντας, η περιβαλλοντική αξιολόγηση της Μηδενικής Λύσης οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η επιλογή της λύσης αυτής είναι ουδέτερη ως προς τα περισσότερα κριτήρια που επιλέχθηκαν (8), είναι αρνητική σε δύο κριτήρια και θετική μόνο σε ένα. Η επιλογή του 1^{ου} Σεναρίου αξιολογείται ως ουδέτερη για έξι από τα επιλεγμένα κριτήρια ενώ αξιολογείται θετικά ως προς τρία κριτήρια και ισχυρά θετικά επίσης ως προς τρία κριτήρια. Η επιλογή του 2^{ου} Σεναρίου αξιολογείται ως ουδέτερη για έξι από τα επιλεγμένα κριτήρια ενώ αξιολογείται θετικά ως προς πέντε κριτήρια. Για το λόγο αυτό επιλέγεται η πρόταση του 1^{ου} Σεναρίου.

Τα συμπεράσματα τις αξιολόγησης φαίνονται συνοπτικά στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 5.3: Εναλλακτικά σενάρια και κριτήρια αξιολόγησης

A/A	Κριτήρια αξιολόγησης	Μηδενική Λύση	Σενάριο 1	Σενάριο 2
1	Διατήρηση Βιοποικιλότητας – Χλωρίδα – Πανίδα	(+)	(++)	(+)
2	Απασχόληση	(-)	(+)	(+)
3	Ανθρώπινη Υγεία	0	(+)	(+)
4	Υδατικοί Πόροι	0	0	0
5	Πλημμυρικός κίνδυνος	0	0	0
6	Εδαφικές συνθήκες	0	0	0
7	Στερεά απόβλητα	0	0	0
8	Ατμοσφαιρική Ρύπανση	0	0	0
9	Μετριασμός κλιματικής αλλαγής	0	0	0
10	Εξοικονόμησης ενέργειας	0	(+)	(+)
11	Αστικό τοπίο	(-)	(++)	(+)
12	Προσβασιμότητα ανοικτών χώρων	(--)	(++)	(+)

Επεξήγηση:

(+) θετική επίδραση

(++) ισχυρά θετική επίδραση

(0) ουδέτερη ή περιορισμένη επίπτωση

(-) αρνητική επίδραση

(--) ισχυρά αρνητική επίδραση

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος και δίνονται πληροφορίες για:

- α) τα σχετικά στοιχεία της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης και η βάση αυτής πιθανή εξέλιξη εάν δεν εφαρμοσθεί το σχέδιο ή πρόγραμμα,*
- β) τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των περιοχών που ενδέχεται να επηρεασθούν σημαντικά εντός της περιοχής μελέτης,*
- γ) τα τυχόν υφιστάμενα περιβαλλοντικά προβλήματα των περιοχών της παραγράφου β' ανωτέρω, κυρίως εάν πρόκειται για περιοχές ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας, όπως εκείνες που περιλαμβάνονται στο εθνικό σκέλος του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000.*

Σημειώνεται ότι ως περιοχή μελέτης ορίζεται μια ευρύτερη περιοχή από εκείνη του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του σχεδίου ή προγράμματος, στην οποία αναμένονται σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του. Η περιοχή αυτή ορίζεται κάθε φορά από το μελετητή της Σ.Μ.Π.Ε. σε συνεργασία με τη αρχή σχεδιασμού του σχεδίου ή προγράμματος.

6.1 Αντικείμενο διερεύνησης

Κατά την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης δίδεται έμφαση σε στοιχεία της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή μελέτης και την περιοχή παρέμβασης. Οι περιβαλλοντικοί τομείς που διερευνώνται είναι οι εξής:

1. Βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα.
2. Πληθυσμός, χρήσεις γης, τεχνικές υποδομές.
3. Έδαφος, στερεά απόβλητα.
4. Ύδατα, υγρά απόβλητα.
5. Αέρας, κλιματικοί παράγοντες, ενέργεια.
6. Πολιτιστική κληρονομιά, τοπίο.

Ως περιοχή μελέτης επιλέγεται καταρχήν, η περιοχή εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης ενώ ανάλογα με τη φύση των περιβαλλοντικών ή άλλων θεμάτων που εξετάζονται, γίνεται αναφορά και σε ευρύτερες γεωγραφικές ενότητες της δυτικής Θεσσαλονίκης. Η παραχωρημένη έκταση προς το Δήμο Αμπελοκήπων Μενεμένης, του πρώην Στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου, ορίζεται ως περιοχή μελέτη.

Επισημαίνεται ότι η περιοχή μελέτης δεν περιλαμβάνει περιοχές του δικτύου Natura 2000 ή άλλες περιοχές ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας.

6.2 Βιοποικιλότητα, Χλωρίδα, Πανίδα

6.2.1 Στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος ευρύτερης περιοχής

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης εντάσσεται στην παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης (*Quercetalia rubescentis*) που καταλαμβάνει το σημαντικότερο τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Αποτελεί αστική περιοχή, όπου έχουν περιοριστεί οι φυσικές διαπλάσεις καθώς και η χλωρίδα και πανίδα. Γενικά στην ευρύτερη περιοχή του δυτικού τμήματος του ΠΣΘ Θεσσαλονίκης δεν εντοπίζονται ιδιαίτερα αξιόλογα στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος, ούτε σχετικές προστατευόμενες περιοχές οικοσυστημάτων και φυσικών τοπίων στα πλαίσια του Ν.3937/2011 (ΦΕΚ Α' 60/2011) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» και του άρθρου 19 του ν.1650/1986 (ΦΕΚ Α' 160/1986).

Το πλησιέστερο Εθνικό Πάρκο βρίσκεται δυτικά της περιοχής μελέτης και χαρακτηρίστηκε σύμφωνα με την ΚΥΑ 12966/2009 «Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της Αλυκής Κίτρος και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικού Πάρκου και καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης» (ΦΕΚ ΑΠΠ 220/2009). Περιλαμβάνει τις χερσαίες, υδάτινες και θαλάσσιες περιοχές των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της Αλυκής Κίτρος και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους, όπου καθορίστηκαν χρήσεις, όροι και περιορισμοί δόμησης.

Οι δύο πλησιέστερες περιοχές NATURA (μία Ειδική Ζώνη Διατήρησης και μία Ζώνη Ειδικής Προστασίας), βρίσκονται δυτικά της ευρύτερης περιοχής μελέτης εντός του Εθνικού Πάρκου, στις εκβολές των ποταμών Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα:

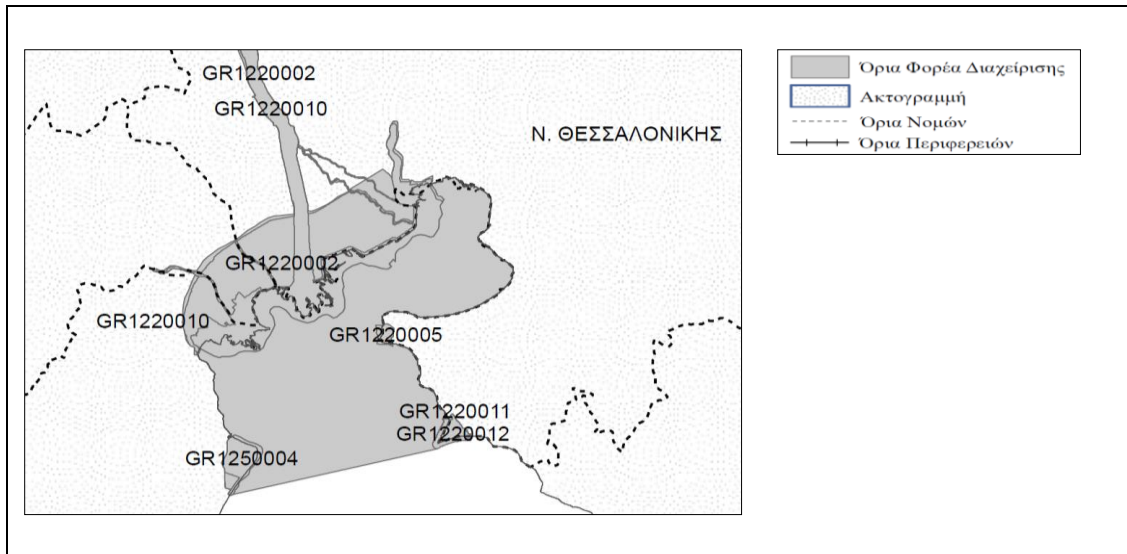
Πίνακας 6.2.1: Πλησιέστερες περιοχές NATURA στην περιοχή μελέτης

Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Έκταση (σε Ηα)
GR1220002	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ-ΑΞΙΟΥΠΟΛΗ	ΕΖΔ	43050,35
GR1220010	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΑΛΥΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ	ΖΕΠ	29.647,09

Πηγή: Ν.4519/2018 (ΦΕΚ Α' 25/2018)

Σύμφωνα με το Ν.4519/2018 (ΦΕΚ Α' 25/2018), καθορίστηκαν «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» (ΦΔΠΠ) που περιλαμβάνουν 28 (υφιστάμενους) Φορείς που μετονομάζονται και 8 νέους Φορείς. Ο πλησιέστερος ΦΔΠΠ στην περιοχή μελέτης, αποτελεί ο «Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Θερμαϊκού Κόλπου», με έδρα τη Χαλάστρα της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης (αντικαθιστώντας το «Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα» που είχε συσταθεί στα πλαίσια του ν.2742/1999). Η χωρική αρμοδιότητα του (νέου) Φορέα περιλαμβάνει πλέον 15 περιοχές NATURA. Στη χωρική αρμοδιότητα του «Φορέα Διαχείρισης ανήκει επίσης η θαλάσσια περιοχή (μη ενταγμένη στο δίκτυο NATURA 2000) που περιλαμβάνει τον Θερμαϊκό κόλπο (από τη γραμμή αιγιαλού) και ορίζεται προς νότο, από την ευθεία που ενώνει το νοτιότερο άκρο της περιοχής NATURA με κωδικό GR1250004 (Αλυκή Κίτρος- ευρύτερη περιοχή) με το νοτιότερο άκρο της περιοχής με κωδικό GR1220012 (Λιμνοθάλασσα Επανομής και Θαλάσσια Παράκτια Ζώνη). Παλαιότερα οριοθετήθηκε και χαρακτηρίστηκε ως ευαίσθητη περιοχή η Ζώνη Προστασίας Θερμαϊκού Κόλπου, με στόχο την ολοκληρωμένη και αποτελεσματική προστασία του Θερμαϊκού Κόλπου, από απορρίψεις αστικών λυμάτων σύμφωνα με την ΚΥΑ 19661/1982/1999 και επεκτάθηκε με βάση την ΚΥΑ 48392/939/2002 στον υπόλοιπο Θερμαϊκό Κόλπο (νοητή γραμμή Παλιομάνας και ακρωτήριο Μικρό Έμβολο).

Εικόνα 6.2.1: Τμήμα των ορίων αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Θερμαϊκού Κόλπου (απόσπασμα χάρτη)

Πηγή: Ν.4519/2018 (ΦΕΚ Α' 25/2018)

Γενικά η ιδιαίτερη αξία της βιοποικιλότητας της περιοχής του Εθνικού Πάρκου αναγνωρίστηκε διεθνώς την δεκαετία του 1970, όταν περιλήφθηκε στη λίστα προστατευόμενων υγροτόπων της Σύμβασης Ramsar. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης η περιοχή περιλαμβάνει (1 ΖΕΠ και 2 ΤΚΣ) και περισσότερους από 15 τύπους οικοτόπων (για τρεις περιοχές Natura 2000) του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας για τους Οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ). Επίσης, απαντώνται δύο είδη θηλαστικών, έξι είδη αμφιβίων και ερπετών, έξι είδη ψαριών και τέσσερα είδη ασπόνδυλων του Παραρτήματος ΙΙ της ίδιας οδηγίας. Στο Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων περιλαμβάνονται 75 είδη πουλιών του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας για τα Πουλιά (2009/147/ΕΚ) καθώς και 124 είδη μεταναστευτικών πουλιών. Μέχρι το 2008 είχαν καταγραφεί στην περιοχή 277 είδη πουλιών¹².

Επιπλέον, η περιοχή του Δέλτα Αξιού είναι πολύ σημαντική για την ευρύτερη περιοχή, καθώς παρέχει ζωτικής σημασίας υπηρεσίες οικοσυστημάτων και αγαθά. Για παράδειγμα η πόλη της Θεσσαλονίκης υδροδοτείται κυρίως από την λεκάνη απορροής του Αλιάκμονα ποταμού, ενώ οι εκβολές είναι σημαντικές περιοχές αναπαραγωγής για τα ψάρια και έτσι υποστηρίζεται ο τομέας της αλιείας στο Θερμαϊκό Κόλπο. Επιπλέον, οι υγρότοποι προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες οικοσυστημάτων όπως ο καθαρισμός των επιφανειακών υδάτων και η ανατροφοδότηση του υδροφόρου ορίζοντα.

Η περιοχή του Εθνικού Πάρκου Δέλτα του Αξιού προσφέρει επίσης μια μοναδική ευκαιρία σε πολλούς επισκέπτες για δραστηριότητες αναψυχής, οικότουρισμού και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Πλησιέστερα προς την περιοχή μελέτης, το μοναδικό ευδιάκριτο και μη ανθρωπογενές στοιχείο φυσικού περιβάλλοντος είναι το ρέμα του Δενδροποτάμου. Το ρέμα του Δενδροποτάμου χαρακτηρίζεται ως προστατευόμενη περιοχή στα αντίστοιχα ΓΠΣ των Δήμων της ευρύτερης περιοχής, όπου αποτυπώνεται ως γραμμική ζώνη πρασίνου εκατέρωθεν της θεωρητικής κοίτης του. Επί της ουσίας, το ρέμα είναι σκεπασμένο από δρόμους, πεζοδρομήσεις, χώρους πρασίνου και άλλες διαμορφώσεις, και εμφανίζεται στην επιφάνεια μόνο νοτίως του οδικού άξονα της Δυτικής Εισόδου, μέχρι την εκβολή του στη θάλασσα, στη δυτική πλευρά του

¹² Βαρελτζίδου Σ., Strixner L., 2009

λιμανιού. Η σημασία της προστασίας, ανάδειξης και διατήρησής του έχει αναδειχθεί σε πολλές χωροταξικές μελέτες που κατά καιρούς έχουν εκπονηθεί για την ευρύτερη περιοχή, και ιδιαίτερα στην μελέτη ανάπτυξης του λεγόμενου «δυτικού τόξου» της Θεσσαλονίκης (Τοπικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης Βορειοδυτικής Θεσσαλονίκης).

6.2.2 Χώροι Πρασίνου

Οι διαμορφώσεις και φυτεύσεις πρασίνου στην ευρύτερη περιοχή είναι προϊόν ανθρωπογενών παρεμβάσεων σε κεντρικές πλατείες, τοπικά πάρκα πρασίνου ή ως συμπληρωματικά στοιχεία του περιβάλλοντα χώρου κοινωφελών χρήσεων. Άλλες εστίες δενδροστοιχιών εντοπίζονται εντός των χώρων στρατοπέδων και σε περίπτωση αξιοποίησης των χώρων αυτών θεωρείται απαραίτητη η προστασία και διατήρησή τους.

Η έκταση που καταλαμβάνεται από χώρους πρασίνου στο σύνολο του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης ανέρχεται σε 2,73% της συνολικής έκτασης του Δήμου¹³. Η έκταση χώρων πρασίνου που αναλογεί σε κάθε κάτοικο ανέρχεται μόλις σε 1,68 m², υπολείποντας κατά πολύ των διεθνών προτύπων (8-10 m²/κάτοικο).

Εντός του πρώην Στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου χαρακτηρίστηκαν, με την υπ' αριθμ. 4242/16-07-2003 Πράξη Χαρακτηρισμού του Δασαρχείου ως δασικές εκτάσεις δύο τμήματα, συνολικού εμβαδού 3.675 m², που κατανέμονται σε 1.875 m² και 1.800 m² αντίστοιχα. Επίσης για έκταση με εμβαδό 86.195,64 m², εκδόθηκε Πράξη Χαρακτηρισμού (α.π. 47610/24-6-2015/Δασαρχείου Θεσσαλονίκης) στην οποία εντοπίστηκαν οι παρακάτω επιμέρους εκτάσεις με τα εξής στοιχεία:

- Α, εμβαδού (4.113,9 m²),
- Β, εμβαδού (2.430,50 m²),
- Γ, εμβαδού (436,67 m²),
- Δ, εμβαδού (1.805,17 m²) και
- Ε, εμβαδού (906 m²).

Σύμφωνα με την Πράξη Χαρακτηρισμού, οι εκτάσεις αυτές καλύπτονται με τεχνητή φυτεία χαλεπίου πεύκης και διάφορα άλλα είδη. Στην υπόλοιπη έκταση (ΣΤ) εμβαδού 76.503,40 m² υφίστανται εγκαταλελειμμένες και μη, κτηριακές εγκαταστάσεις και φύονται σποραδικά κατά θέση πικροδάφνες, ακακίες, λεύκες κ.α τεχνητώς φυτευθέντα, καθώς και νότια και ανατολικά εν είδη δενδροστοιχίας, φύονται ακακίες, πεύκα, κυπαρίσσια, και αναρριχώμενα γιασεμιά. Τέλος υπάρχει στο νότιο μέρος περιφραγμένος χώρος που χρησιμοποιείται ως χώρος στάθμευσης.

¹³ Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης, 2018

6.3 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά και οικονομική φυσιογνωμία ευρύτερης περιοχής

6.3.1 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά ευρύτερης περιοχής

Ο Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης (πρώην Νομός Θεσσαλονίκης), αποτελώντας έναν από τους 14 «Καλλικρατικούς» Δήμους της, και διοικητικά εντάσσεται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Αποτελείται από δύο Δημοτικές Ενότητες: τη Δ.Ε. Αμπελοκήπων και τη Δ.Ε. Μενεμένης. Η συνολική έκταση του Δήμου ανέρχεται σε 9,8 km² και ο μόνιμος πληθυσμός (βάσει της Απογραφής 2011) είναι ίσος με 52.127 κάτ.

Στον πίνακα 6.3.1.α που ακολουθεί παρουσιάζεται ο συνολικός μόνιμος πληθυσμός κάθε Δήμου της ευρύτερης αστικής περιοχής της μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης (δηλαδή του ΠΣΘ και επιπλέον των Δήμων Θέρμης, Θερμαϊκού και Δέλτα), ξεχωριστά για τα έτη 2001 και 2011, καθώς και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των δύο απογραφών. Τα στοιχεία για τη στήλη του έτους 2001 προέκυψαν αθροιστικά, με αναγωγή των Καποδιστριακών σε Καλλικρατικούς Δήμους.

Διαπιστώνεται η πληθυσμιακή υπεροχή του Δήμου Θεσσαλονίκης μεταξύ των εξεταζόμενων Δήμων, καθώς και η σημαντική αρνητική μεταβολή πληθυσμού του την τελευταία δεκαετία (-18,12%), την ίδια περίοδο που τόσο η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης συνολικά όσο και η Χώρα κατέγραψαν μικρές θετικές μεταβολές. Σημαντική μείωση εμφανίζει και ο Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης (-10,36%) ενώ αντίθετα η μεγαλύτερη αύξηση αντιστοιχεί στους Δήμους Θέρμης (54,49%) και Ωραιοκάστρου (53,50%).

**Πίνακας 6.3.1.α: Μόνιμος πληθυσμός Δήμων της ευρύτερης περιοχής Θεσ/νίκης
για τα έτη 2001 και 2011**

Δήμοι	Μόνιμος Πληθυσμός		Ποσοστιαία μεταβολή επί % 2001-2011
	2001	2011	
Αμπελοκήπων-Μενεμένης	58.149	52.127	-10,36
Δέλτα	40.206	45.839	14,01
Θερμαϊκού	37.126	50.264	35,39
Θέρμης	34.436	53.201	54,49
Θεσσαλονίκης	397.156	325.182	-18,12
Καλαμαριάς	90.096	91.279	1,31
Κορδελιού-Ευόσμου	77.174	101.753	31,85
Νεάπολης-Συκεών	89.274	84.741	-5,08
Παύλου Μελά	87.587	99.245	13,31
Πυλαίας-Χορτιάτη	49.922	70.11	40,44
Ωραιοκάστρου	24.962	38.317	53,50
Σύνολο Π.Ε. *	1.084.001	1.110.312	2,43
Σύνολο ΠΚΜ*	1.876.558	1.881.869	0,28

* Περιλαμβάνεται ο πληθυσμός του Αγίου Όρους

Πηγή: Ιδία επεξεργασία, απογραφή πληθυσμού 2001, 2011 ΕΛΣΤΑΤ

Ο συνολικός πληθυσμός του ΠΣΘ (βλ. Πίνακα 6.3.1.β) παρουσιάζει μια πτωτική τάση μεταξύ των ετών 2001 και 2011 ίση με 3,64%, από 836.820 κάτ. το 2001 σε 806.396 κάτ. το 2011. Τρεις από τους επιμέρους Δήμους, συγκεκριμένα οι Δήμοι Θεσσαλονίκης, Αμπελοκήπων-Μενεμένης και

Νεάπολης-Συκεών, εμφανίζουν επίσης πτωτική τάση (με τη μεγαλύτερη να αντιστοιχεί στο Δήμο Θεσσαλονίκης -10,36%, και τη μικρότερη στο Δήμο Νεάπολης-Συκεών -5,08%), ενώ οι υπόλοιποι σημειώνουν αύξηση. Σημειώνεται ότι, όσον αφορά στην πληθυσμιακή βαρύτητα του Δήμου Θεσσαλονίκης στο σύνολο του πληθυσμού του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, με βάση το μόνιμο πληθυσμό για τα έτη απογραφής 2001 και 2011, αυτή βαίνει μειούμενη, από 47,46% το 2001 σε 40,33% το 2011. Οι Δήμοι Καλαμαριάς, Κορδελιού-Ευόσμου, Παύλου Μελά και ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτης πλην της Δ.Ε. Χορτιάτη αύξησαν το ποσοστό συμμετοχής τους.

Πίνακας 6.3.1.β: Μόνιμος πληθυσμός των Δήμων του Π.Σ.Θ. για τα έτη 2001 και 2011

Δήμοι Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης	Μόνιμος Πληθυσμός		Ποσοστιαία Μεταβολή επί % 2001-2011
	2001	2011	
Αμπελοκήπων-Μενεμένης	58.149	52.127	-10,36
Θεσσαλονίκης	397.156	325.182	-18,12
Καλαμαριάς	90.096	91.279	1,31
Κορδελιού-Ευόσμου	77.174	101.753	31,85
Νεάπολης-Συκεών	89.274	84.741	-5,08
Παύλου Μελά	87.587	99.245	13,31
Πυλαίας-Χορτιάτη (πλην Δ.Ε. Χορτιάτη)	37.384	52.069	39,28
Σύνολο ΠΣΘ	836.820	806.396	-3,64

Πηγή: Ιδία επεξεργασία, απογραφή πληθυσμού 2001, 2011, ΕΛΣΤΑΤ

Αναλυτικότερα σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την περίοδο 1991-2011, η πληθυσμιακή εξέλιξη στους Δήμους/Δημοτικές Ενότητες των δυτικών συνοικιών που περιβάλουν την περιοχή παρέμβασης φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 6.3.1.γ: Μόνιμος Πληθυσμός 1991-2011

Δήμοι και Δημοτικές Ενότητες	1991	2001	2011	Μεταβολή 1991-2001	Μεταβολή 2001-2011
Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης			52.127		
Δ.Ε. Αμπελοκήπων	41.243	43.016	37.381	4,30%	-13,10%
Δ.Ε. Μενεμένης	13.312	15.133	14.746	13,68%	-2,56%
Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου			101.753		
Δ.Ε. Κορδελιού	16.885	22.349	27.067	32,36%	21,11%
Δ.Ε. Ευόσμου	29.331	54.825	74.686	86,92%	36,23%
Δήμος Παύλου Μελά			99.245		
Δ.Ε. Σταυρούπολης	38.909	43.576	46.008	11,99%	5,58%
Δ.Ε. Πολίχνης	28.543	37.569	39.332	31,62%	4,69%
Δ.Ε. Ευκαρπίας	3.492	6.442	13.905	84,48%	115,85%
Δήμος Νεάπολης-Συκεών			84.741		
Δ.Ε. Νεάπολης	31.727	31.830	27.084	0,32%	-14,91%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Δημογραφικά Χαρακτηριστικά απογραφής πληθυσμού έτους 2011

Η παραπάνω εικόνα των πληθυσμιακών δεδομένων για το διάστημα 1991-2001 αποτυπώνει την αύξηση του πληθυσμού των δυτικών συνοικιών, κάτι που σε σημαντικό βαθμό οφείλεται και στη αθρόα παλιννόστηση Ελλήνων από τις χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ κατά τη δεκαετία του '90, πολλοί εκ των οποίων εγκαταστάθηκαν στην περιοχή μελέτης, καθώς οι δυτικές περιοχές παρείχαν κατά κανόνα κατοικία σε μικρότερο κόστος (ενοικίασης ή αγοράς) απ' ό,τι οι υπόλοιποι

ΠΣΘ. Το ίδιο ισχύει και για τις μετέπειτα εισροές αλλοδαπών άλλων χωρών (συνήθως του πρώην ανατολικού μπλοκ) που για τους ίδιους λόγους, εγκαταστάθηκαν στη ευρύτερη περιοχή της δυτικής Θεσσαλονίκης.

Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται και στα σχετικά δημογραφικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (2011) σχετικά με τον τόπο γέννησης, όπου στους Δήμους της δυτικής Θεσσαλονίκης καταγράφονται σημαντικά ποσοστά κατοίκων γεννημένων στο εξωτερικό, αρκετά υψηλότερα του αντίστοιχου εθνικού και των ποσοστών Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 6.3.1.δ: Μόνιμος πληθυσμός κατά τόπο γέννησης (2011)

Τόπος μόνιμης διαμονής	Σύνολο	Τόπος γέννησης			Χώρα εξωτερικού	ποσοστό γεννημένων σε χώρα εξωτερικού
		Στο δήμο της μόνιμης διαμονής	Στην Περιφερειακή Ενότητα της μόνιμης διαμονής αλλά σε άλλο δήμο	Σε διαφορετική από τη μόνιμη διαμονή Περιφερειακή Ενότητα		
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	6.064.120	758.388	2.707.711	1.286.067	11,89%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.882.108	1.022.000	210.307	408.332	241.469	12,83%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1.110.551	483.373	173.131	298.896	155.151	13,97%
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	149.637	12.484	117.195	45.866	14,10%
ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	19.298	6.400	14.590	11.839	22,71%
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	36.019	18.123	28.158	19.453	19,12%
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	34.122	15.171	22.701	12.747	15,04%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	38.430	17.946	25.172	17.697	17,83%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Δημογραφικά Χαρακτηριστικά απογραφής πληθυσμού 2011

Γενικότερα, η πληθυσμιακή αύξηση στην περιοχή αναφοράς τη δεκαετία αυτή είναι καθολική, καθώς αφορά το σύνολο των Δ.Ε. που εξετάζονται περιμετρικά της περιοχής παρέμβασης, και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις κυμαίνεται στα όρια του διπλασιασμού (λ.χ. στις Δ.Ε. Ευόσμου με εντυπωσιακή αύξηση 87% και Ευκαρπίας με αύξηση 84%).

Αντιθέτως, για το διάστημα 2001-2011 οι πληθυσμιακές μεταβολές δεν ήταν ίδιες σε όλες τις Δ.Ε., καθώς στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης εμφανίζεται μείωση (σε αμφότερες τις σημερινές Δ.Ε., με -13% και -2,5% αντίστοιχα) ενώ το ίδιο ισχύει για την Δ.Ε. Νεάπολης με σημαντική μείωση -15%. Με μια πρώτη ματιά διαπιστώνεται ότι οι τρεις αυτές Δ.Ε. αποτελούν τις περισσότερο πυκνοδομημένες συνοικίες της περιοχής μελέτης, σε σχέση πάντα με τις

υπόλοιπες, και ενδεχομένως η μείωσή τους να οφείλεται σε μετεγκατάσταση εντός των ορίων του ΠΣΘ (λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και την ευκινησία της κτηματαγοράς κατά τη δεκαετία αυτή) ή ακόμη και σε όμορες Δ.Ε. των δυτικών συνοικιών με νεότευκτο απόθεμα κατοικίας και συνεπώς ελκυστικότερο δομημένο περιβάλλον (λαμβάνοντας υπόψη την εκ νέου μεγάλη αύξηση 36% που εμφανίζει η Δ.Ε. Ευόσμου μετά την πολεοδόμηση των επεκτάσεών της, ή το +115% της Ευκαρπίας που όμως αφορά σαφώς χαμηλότερες απόλυτες τιμές πληθυσμού).

Σε κάθε περίπτωση, η γενικότερη εικόνα δείχνει πληθυσμιακή μείωση στις πλέον πυκνοδομημένες Δ.Ε. κατά τη δεκαετία του 2000, κάτι που οφείλεται εν μέρει και στην ποιότητα του βιοτικού επιπέδου, το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά του δομημένου περιβάλλοντος. Έτσι, εν μέσω μιας περιόδου σχετικής οικονομικής ευμάρειας και των ιδιαιτεροτήτων της κτηματαγοράς εκείνης της περιόδου, που ευνοούσε την μετεγκατάσταση σε άλλες περιοχές του ΠΣΘ μέσω της πολιτικής αθρών παροχών στεγαστικών δανείων, εκτιμάται ότι τα ειδικότερα χαρακτηριστικά του δομημένου περιβάλλοντος στις πυκνοδομημένες γειτονίες (λ.χ. έλλειψη κοινόχρηστων χώρων πρασίνου ή επαρκών κοινωφελών εξυπηρετήσεων, ποιότητα του κτιριακού αποθέματος κοκ) έπαιξαν κι αυτά τον ρόλο τους και αποτέλεσαν λίγο ή πολύ ένα κίνητρο πληθυσμιακής εκροής, προς αναζήτηση νέου ποιοτικότερου οικιστικού περιβάλλοντος.

6.3.2 Οικονομική φυσιогνωμία της ευρύτερης περιοχής

Η σταδιακή «αποβιομηχάνιση» επιμέρους τμημάτων της δυτικής Θεσσαλονίκης που αρχικά λειτουργούσαν ως περιοχές εγκατάστασης παραγωγικών δραστηριοτήτων (συχνά χαρακτηρισμένες ως περιοχές ΕΜΟ), η οποία συντελέστηκε κυρίως τις δεκαετίες του '80 και '90, αποτέλεσε σημαντικό οικονομικό πλήγμα για τον τοπικό πληθυσμό και αποτυπώνεται στα ανενεργά εγκαταλειμμένα κελύφη βιοτεχνικών κτιρίων/επαγγελματικών χώρων που απαντώνται σε αρκετά σημεία της ευρύτερης περιοχής από το λιμάνι έως το Κορδελιό. Χαρακτηριστικά παραδείγματα σε χωρικό επίπεδο είναι η σταδιακή μετεξέλιξη της άμεσης ζώνης που περιβάλλει τον Λιμένα Θεσσαλονίκης, από περιοχή ΕΜΟ σε περιοχή αστικών εξυπηρετήσεων του τριτογενή συνδυαστικά με χρήσεις αναψυχής, καθώς και η σταδιακή μετατροπή της περιοχής ΕΜΟ εκατέρωθεν της οδού Μοναστηρίου στο τμήμα της Δ.Ε. Μενεμένης, που μετεξελίχθηκε σε περιοχή με μεικτές χρήσεις κατοικίας και εξυπηρετήσεων του τριτογενή τομέα, σε συνδυασμό με χρήσεις χονδρεμπορίου. Αντίστοιχη εικόνα εντός του αστικού ιστού των δυτικών συνοικιών αποτελούν τα εγκαταλειμμένα ημιυπόγεια πολυκατοικιών, που στέγαζαν μικρές βιοτεχνίες-οικοτεχνίες και οι οποίες εγκαταλείφθηκαν ή μετεγκαταστάθηκαν σε άλλες περιοχές κατά την περίοδο της οικονομικής ευμάρειας και της στροφής στον τριτογενή τομέα (δεκαετία του '90 και του 2000).

Η εμφάνιση των νέων τάσεων ανάπτυξης δραστηριοτήτων του τριτογενή τομέα και της εγκατάστασης αντίστοιχων επιχειρήσεων και υπηρεσιών στην περιοχή μελέτης, κατά τη δεκαετία του 2000, αποτέλεσαν εν μέρει αναπτυξιακό και οικονομικό αντίβαρο στην πρότερη αποβιομηχάνιση. Ωστόσο σημειώνεται ότι η πρόσφατη οικονομική συγκυρία (μετά το 2008) επανέφερε σε σημαντικό βαθμό τις συνθήκες οικονομικής ύφεσης για την τοπική κοινωνία, ειδικά μετά την μαζική φυγή επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα προς άλλες βαλκανικές χώρες, για λόγους φορολογίας και χαμηλού εργατικού κόστους.

Τα παραπάνω αποτυπώνονται και στα αντίστοιχα στατιστικά στοιχεία της απογραφής του 2011 για την απασχόληση ανά παραγωγικό τομέα, και με επίπεδο αναφοράς τους Δήμους/Δημοτικές Ενότητες της περιοχής μελέτης, τα οποία καταγράφονται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 6.3.2.α: Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός, απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, άνεργοι, 2011

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Σύνολο πληθυσμού	Οικονομικά ενεργοί					Άνεργοι	Οικονομικά μη ενεργοί
		Σύνολο οικονομικών ενεργών	Απασχολούμενοι					
			Σύνολο απασχολούμενων	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας		
Απόλυτες Τιμές								
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.586.636	3.727.633	372.209	654.377	2.701.047	859.003	6.229.650
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.882.108	771.613	603.133	69.563	112.559	421.011	168.480	1.110.495
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1.110.551	476.191	369.392	12.472	71.147	285.773	106.799	634.360
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	134.572	103.243	877	15.367	86.999	31.329	190.610
ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	22.258	15.498	161	3.691	11.646	6.760	29.869
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	48.078	36.421	352	8.900	27.169	11.657	53.675
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	37.409	28.301	227	5.644	22.430	9.108	47.332
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	45.000	32.621	343	7.959	24.319	12.379	54.245
Ποσοστά %								
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	42,40%	81,27%	9,99%	17,55%	72,46%	18,73%	57,60%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.882.108	41,00%	78,17%	11,53%	18,66%	69,80%	21,83%	59,00%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1.110.551	42,88%	77,57%	3,38%	19,26%	77,36%	22,43%	57,12%
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	41,38%	76,72%	0,85%	14,88%	84,27%	23,28%	58,62%
ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	42,70%	69,63%	1,04%	23,82%	75,15%	30,37%	57,30%
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	47,25%	75,75%	0,97%	24,44%	74,60%	24,25%	52,75%
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	44,15%	75,65%	0,80%	19,94%	79,26%	24,35%	55,85%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	45,34%	72,49%	1,05%	24,40%	74,55%	27,51%	54,66%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Οικονομικά Χαρακτηριστικά απογραφής πληθυσμού 2011

Στον προηγούμενο πίνακα αποτυπώνεται η στροφή της τοπικής οικονομίας προς τον τριτογενή τομέα και η ιδιαίτερη ένταση ανάπτυξης αυτού, στις συνοικίες της δυτικής Θεσσαλονίκης, με ποσοστά μεταξύ 75% και 79% περίπου επί του τοπικού απασχολούμενου πληθυσμού. Τα ποσοστά αυτά είναι υψηλότερα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα μεγέθη της επικράτειας και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα με αυτά της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, ενώ υπολείπονται μόνο του αντίστοιχου ποσοστού του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Αντίθετα, η απασχόληση στον δευτερογενή τομέα για τις περιοχές αυτές κυμαίνεται μεταξύ 20% και 24%, αν και συνεχίζει να είναι υψηλότερη σε σύγκριση με τα αντίστοιχα μεγέθη για την Περιφερειακή Ενότητα, Περιφέρεια και Επικράτεια.

Από τα στοιχεία του πίνακα, αξιοσημείωτα είναι τα υψηλά ποσοστά ανεργίας στην περιοχή, με κυριότερο το Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης, που ξεπερνά το 30%, που εν μέρει ίσως να είναι πλασματικό, καθώς εκτιμάται ότι οφείλεται στην παρουσία σημαντικού αριθμού ανεπάγγελτων αθίγγανων στον συνοικισμό του Δενδροποτάμου. Ωστόσο και στις υπόλοιπες συνοικίες τα ποσοστά ανεργία κυμαίνονται σε υψηλότερα επίπεδα από τον εθνικό μέσο όρο ή την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, μεταξύ 24% έως 27% περίπου.

Αντίστοιχα, σύμφωνα με την προηγούμενη απογραφή του 2001, αποτυπώνονται σαφώς μεγαλύτερα μεγέθη απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα, για τους Δήμους αναφοράς, όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 6.3.2.β: Οικονομικώς ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός, απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας και άνεργοι (2001)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	Οικονομικώς ενεργοί						Οικονομικώς μη ενεργοί	
	Σύνολο	Απασχολούμενοι				Άνεργοι Σύνολο		
		Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας			Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας
Απόλυτες τιμές								
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.614.499	4.102.089	591.669	892.187	2.401.168	217.065	512.410	5.245.094
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	788.516	696.065	114.100	167.053	381.425	33.487	92.451	896.103
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	469.522	416.342	20.998	111.024	261.294	23.026	53.180	503.349
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	162.989	145.054	1.222	32.307	104.552	6.973	17.935	191.317
ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	25.739	22.000	255	7.378	13.174	1.193	3.739	26.259
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ	35.297	30.703	374	10.786	17.634	1.909	4.594	30.895
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	33.276	29.051	239	9.007	17.904	1.901	4.225	33.352
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	38.973	33.857	391	12.488	19.080	1.898	5.116	37.679
Ποσοστά								
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.614.499	88,90%	14,42%	21,75%	58,54%	5,29%	11,10%	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	788.516	88,28%	16,39%	24,00%	54,80%	4,81%	11,72%	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	469.522	88,67%	5,04%	26,67%	62,76%	5,53%	11,33%	
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	162.989	89,00%	0,84%	22,27%	72,08%	4,81%	11,00%	
ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	25.739	85,47%	1,16%	33,54%	59,88%	5,42%	14,53%	
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ	35.297	86,98%	1,22%	35,13%	57,43%	6,22%	13,02%	
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	33.276	87,30%	0,82%	31,00%	61,63%	6,54%	12,70%	
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	38.973	86,87%	1,15%	36,88%	56,35%	5,61%	13,13%	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Οικονομικά Χαρακτηριστικά απογραφής πληθυσμού 2011

Από τις τιμές του παραπάνω πίνακα αποτυπώνεται υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα, με ποσοστά που κυμαίνονται από 33% έως 37%, σε σχέση με το 2011 που περιορίστηκαν στα όρια του 20%-24%, όπως προαναφέρθηκε. Αναλόγως, χαμηλότερη ήταν η απασχόληση στον τριτογενή τομέα, που κυμαινόταν από 56% έως 62%, όταν το 2011 ανήλθε στο 75%-79%.

Επισημαίνεται ότι η απογραφή του 2001 περιλάμβανε και την κατηγορία όσων δεν δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, κάτι που δεν επιτρέπει την πλήρη αντιπαραβολή των μεγεθών συγκριτικά με το 2011, ωστόσο τα ποσοστά αυτής της κατηγορίας, ακόμη κι αν προστεθούν στο σύνολό τους στα μεγέθη του δευτερογενή τομέα του 2001, και πάλι δεν θα προσέγγιζαν τα μεγέθη του 2011.

6.4 Ρυθμιστικό πλαίσιο - Μεταφορικά δίκτυα

6.4.1 Ρυθμιστικό Πλαίσιο - Πολεοδομικές ρυθμίσεις

Ευρύτερη περιοχή

Οι πολεοδομικές ρυθμίσεις για την ευρύτερη περιοχή μελέτης προκύπτουν από τα εν ισχύ Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια των αντίστοιχων Δήμων/Δημοτικών Ενοτήτων:

- ΓΠΣ Δ.Ε. Αμπελοκήπων (ΦΕΚ 1249 Δ'/2005)
- ΓΠΣ Δ.Ε. Μενεμένης (ΦΕΚ 73 ΑΑΠ/2016)
- ΓΠΣ Δ.Ε. Ευόσμου (ΦΕΚ 633 Δ'/2001)
- ΓΠΣ Δ.Ε. Κορδελιού (ΦΕΚ 20 Δ'/18-01-1988)
- ΓΠΣ Δ.Ε. Σταυρούπολης (ΦΕΚ 975 Δ'/2002)
- ΓΠΣ Δ.Ε. Πολίχνης (ΦΕΚ 58 Δ'/2000)
- ΓΠΣ Δ.Ε. Νεάπολης (ΦΕΚ 1139 Δ'/1992)
- ΓΠΣ Δ.Ε. Συκεών (ΦΕΚ 168 Δ'/01-03-1988)
- ΓΠΣ Κοινότητας Ευκαρπίας (ΦΕΚ 1184 δ'/1992)
- ΓΠΣ Δήμου Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 420Δ'/27-04-1993)

Σημειώνεται ότι επί του παρόντος το ΓΠΣ του Δήμου Θεσσαλονίκης βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης και η σχετική μελέτη στο τελικό της στάδιο (το Β2 Στάδιο έχει ήδη εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο Θεσσαλονίκης).

Από την εξέταση των θεσμοθετημένων χρήσεων όπως προβλέπονται από τα παραπάνω ΓΠΣ της ευρύτερης περιοχής μελέτης, και εστιάζοντας στις ομοειδείς -ως προς την περιοχή παρέμβασης- θεσμοθετημένες χρήσεις (μεγάλων χώρων πρασίνου με κοινωφελείς χρήσεις), τις ανάλογες επομένως χρήσεις με αυτές που προβλέπει το εγκεκριμένο ΓΠΣ της Δ.Ε. Αμπελοκήπων για τον χώρο του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου», προκύπτει το συμπέρασμα ότι ο πυρήνας αστικού πρασίνου και κοινόχρηστων-κοινωφελών χρήσεων που προβλέπει η παρούσα πρόταση του Ε.Χ.Σ. για την περιοχή παρέμβασης, εντάσσεται χωρικά και λειτουργικά σε έναν ευρύτερο άξονα-τόξο αντίστοιχων υπερτοπικών πόλων πρασίνου-αθλητισμού-πολιτισμού, που εκτείνεται από τον Δήμο Νεάπολης-Συκεών έως την περιοχή μελέτης, διαμέσου του Δήμου Παύλου Μελά.

Περιοχή Στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου

Η έκταση του στρατοπέδου εντάχθηκε αρχικά στο σχέδιο πόλης του πρώην Δήμου Αμπελοκήπων με το ΓΠΣ του 1989 (46933/2753/8-6-1989 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ, ΦΕΚ 410Δ'/16-6-1989). Σύμφωνα με αυτό, χαρακτηριζόταν ως Ζώνη Ειδικών Χρήσεων (υπερτοπικό κέντρο επιπέδου πόλης & κοινωφελών εγκαταστάσεων), με μικρό τμήμα για χρήση κατοικίας (συγκεκριμένα για εφαρμογή Στεγαστικού Προγράμματος Κοινωνικής Κατοικίας).

Ακολούθησε αναδημοσίευση του ΓΠΣ το 1992 (80367/5432/1-9-1992 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ, ΦΕΚ 1153Δ'/11-11-1992) και τροποποίησή του το 2005 (35518/30-8-2005 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ, ΦΕΚ 1249Δ'/21-11-2005), χωρίς να μεταβληθούν οι επιτρεπόμενες χρήσεις στην έκταση του στρατοπέδου.

Με την υπ' αριθμ. 6691/07-02-2008 απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 80 ΑΑΠ/ 28-02-2008) εγκρίθηκε «Τοπικό ρυμοτομικό σχέδιο σε εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου Αμπελοκήπων (Ν. Θεσ/νίκης), και τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του ιδίου Δήμου σε συνεχόμενη περιοχή και καθορισμός όρων δόμησης». Η έκταση του τοπικού ρυμοτομικού που εμπίπτει εντός του στρατοπέδου, αφορά περίπου 63 στρ.

Την ίδια χρονιά (2008) έγινε και η παραχώρηση τμήματος του στρατοπέδου στον Δήμο Αμπελοκήπων: από το σύνολο των 230 στρ., σύμφωνα με την αριθμ. 19/22-07-2008/Εα.26 απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔ, εγκρίθηκε η παραχώρηση της χρήσης τμήματος εμβαδού 162 στρ. περίπου στο Δήμο Αμπελοκήπων, για 49 έτη και με σκοπό «να αξιοποιηθούν ως χώρος αναψυχής και περιπάτου των πολιτών», κάτι που συνάδει με τις χρήσεις που προβλέπει το εγκεκριμένο ΓΠΣ. Τα 162 στρ. της παραχώρησης καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του αρχικού στρατοπέδου, στο κεντρικό, νότιο και βορειοανατολικό τμήμα του.

Δεδομένων των παραπάνω, το υπολειπόμενο τμήμα του στρατοπέδου που σήμερα παραμένει εν ενεργεία και χρησιμοποιείται από τον στρατό, καταλαμβάνει έκταση 68 περίπου στρ.

Η περιοχή παρέμβασης, δηλαδή το παραχωρηθέν τμήμα του στρατοπέδου «Μεγάλου Αλεξάνδρου» στο οποίο εκπονείται η παρούσα μελέτη ΕΧΣ, αποτελεί μια εκτός σχεδίου περιοχή και δεν διαθέτει ρυμοτομικό σχέδιο.

6.4.2 Μεταφορικά δίκτυα υποδομής

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης προσεγγίζεται εύκολα και γρήγορα από όλες τις κεντρικές οδικές αρτηρίες που οδηγούν στο κέντρο της πόλης και συνδέουν το Π.Σ.Θ. με τα εθνικά και διευρωπαϊκά οδικά δίκτυα. Επομένως οι άξονες αυτοί αποτελούν ταυτόχρονα κύριους οδικούς άξονες σε επίπεδο Π.Σ.Θ. αλλά και άξονες υπερτοπικών μετακινήσεων.

Συγκεκριμένα, η ευρύτερη περιοχή μελέτης έχει άμεση πρόσβαση στους υπερτοπικούς εθνικούς άξονες ΠΑΘΕ (Νέα Ε.Ο. Αθηνών-Θεσσαλονίκης), Ε.Ο. Γιαννιτσών-Θεσσαλονίκης και Εγνατία Οδό, με τις οποίες συνδέεται μέσω:

- της Εσωτερικής Περιφερειακής Οδού και της Λεωφόρου Δενδροποτάμου με κατεύθυνση προς δυτικά, για πρόσβαση στην ΠΑΘΕ.
- της οδού Λαγκαδά και της Ε.Ο. Θεσσαλονίκης-Καβάλας (προέκταση οδού Λαγκαδά) με κατεύθυνση προς βορρά, για πρόσβαση στην Εγνατία Οδό.
- της οδού Μοναστηρίου με κατεύθυνση προς βορειοδυτικά, για πρόσβαση στην Ε.Ο. Θεσσαλονίκης-Έδεσσας και την Εγνατία Οδό.

Μέσω της οδού Λαγκαδά εξασφαλίζεται και η πρόσβαση στην Εσωτερική Περιφερειακή Οδό που αποτελεί το βόρειο όριο της ευρύτερης περιοχής μελέτης και καταλήγει στο δυτικό τμήμα της στον κόμβο Καλοχωρίου, συνδεδεμένη επίσης με την ΠΑΘΕ σε εκείνο το σημείο. Μέσω της Εσωτερικής Περιφερειακής Οδού επιτυγχάνεται και η πρόσβαση προς τις ανατολικές περιοχές του Π.Σ.Θ. και την Χαλκιδική.

Έτσι, το τοπικό σύστημα της περιοχής καλείται να εξυπηρετήσει:

- σε 1ο επίπεδο, μικρού μήκους μετακινήσεις των κατοίκων που συνήθως πραγματοποιούνται πεζή,
- σε 2ο επίπεδο, εσωτερικές μεγαλύτερου μήκους από/προς το κέντρο της πόλης της Θεσσαλονίκης ή περιμετρικά σημεία του κέντρου με μηχανοκίνητα ιδιωτικής χρήσης (Ι.Χ) οχήματα ή Μέσα Μαζικής μεταφοράς (ΜΜΜ) και,
- σε 3ο επίπεδο, μεγαλύτερου μήκους εξωτερικές (διαμπερείς) μετακινήσεις από/προς άλλους οικισμούς ή πόλεις που ως επί το πλείστον πραγματοποιούνται με Ι.Χ αυτοκίνητα και τον σταθμό υπεραστικών λεωφορέων ΚΤΕΛ «Μακεδονία».

Το τελευταίο 3ο επίπεδο οφείλεται κυρίως στην εγγύτητα της περιοχής παρέμβασης με 2 κύριους άξονες εισόδου/εξόδου από το ΠΣΘ που οδηγούν στην Εσωτερική Περιφερειακή Θεσσαλονίκης, στην Εγνατία Οδό και στην ΠΑΘΕ: πρόκειται για τους άξονες της οδού Λαγκαδά, της οδού Μοναστηρίου και της Δυτικής Εισόδου Θεσσαλονίκης (προέκταση ΠΑΘΕ). Τη σύνδεση των 3 αυτών αξόνων μεταξύ τους εξυπηρετούν οι Λεωφόροι Δενδροποτάμου και 28ης Οκτωβρίου μαζί με την οδό Ακριτών.

Όσον αφορά στα Δημόσια Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, οι ενδοαστικές μεταφορές στο Π.Σ.Θ εξυπηρετούνται αποκλειστικά από τη λειτουργία του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης. Σε σχέση με τις υπεραστικές οδικές μεταφορές, η Θεσσαλονίκη συνδέεται μέσω των ΚΤΕΛ με το σύνολο σχεδόν της ηπειρωτικής χώρας αλλά και με χώρες τις βαλκανικής και την Τουρκία, ενώ πραγματοποιούνται και συγκεκριμένα δρομολόγια προς νησιά.

Ο Επιβατικός Σιδηροδρομικός Σταθμός βρίσκεται επί της οδού Μοναστηρίου. Εκτιμάται ότι, σε συνδυασμό με την κατασκευή του Σταθμού του Μετρό αποκτά ένα νέο ρόλο ως Συγκοινωνιακό Κέντρο μέσων σταθερής τροχιάς και μπορεί να μετεξελιχθεί σε σημείο αναφοράς στο κέντρο της πόλης.

Τέλος, το Μετρό Θεσσαλονίκης αποτελεί αναμφισβήτητα ένα από τα σημαντικά έργα της πόλης, η σύμβαση για την κατασκευή του οποίου υπογράφηκε το 2006. Οι εργασίες κατασκευής του βασικού άξονα αναμενόταν να ολοκληρωθούν έως το 2012, ωστόσο έπειτα από διαρκείς καθυστερήσεις δεν έχει ολοκληρωθεί. Στον αρχικό του σχεδιασμό περιλαμβάνει έναν κύριο άξονα ο οποίος εκτείνεται από τον Νέο Σιδηροδρομικό Σταθμό μέχρι την περιοχή του Βότση ακολουθώντας τις οδούς Μοναστηρίου, Ν.Εγνατία, Κασιμίδη, Δελφών, Σόλωνος, Παπαδάκη και Παπαναστασίου, πραγματοποιώντας δεκατρείς συνολικά στάσεις. Μελλοντικά προβλέπονται επεκτάσεις προς Καλαμαριά, Αμπελόκηπους/Εύοσμο και Σταυρούπολη/Ευκαρπία, καθώς και από την Καλαμαριά προς το αεροδρόμιο για να εξυπηρετήσει και όλη την ενδιάμεση περιοχή. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στο Ενιαίο Στρατηγικό Σχέδιο Υποδομών Μεταφορών Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης 2020 (ΕΣΣΥΜ-Θ) (2010), σε πρώτο στάδιο διερεύνησης βρίσκεται η δημιουργία δεύτερου σκέλους βασικής γραμμής του Μετρό προς την Πυλαία μέσα από την Τούμπα και Χαριλάου, καθώς και η επέκταση προς Ελευθέριο-Κορδελιό/Σίνδο (ΤΕΙ).

6.5 Υδατικοί πόροι

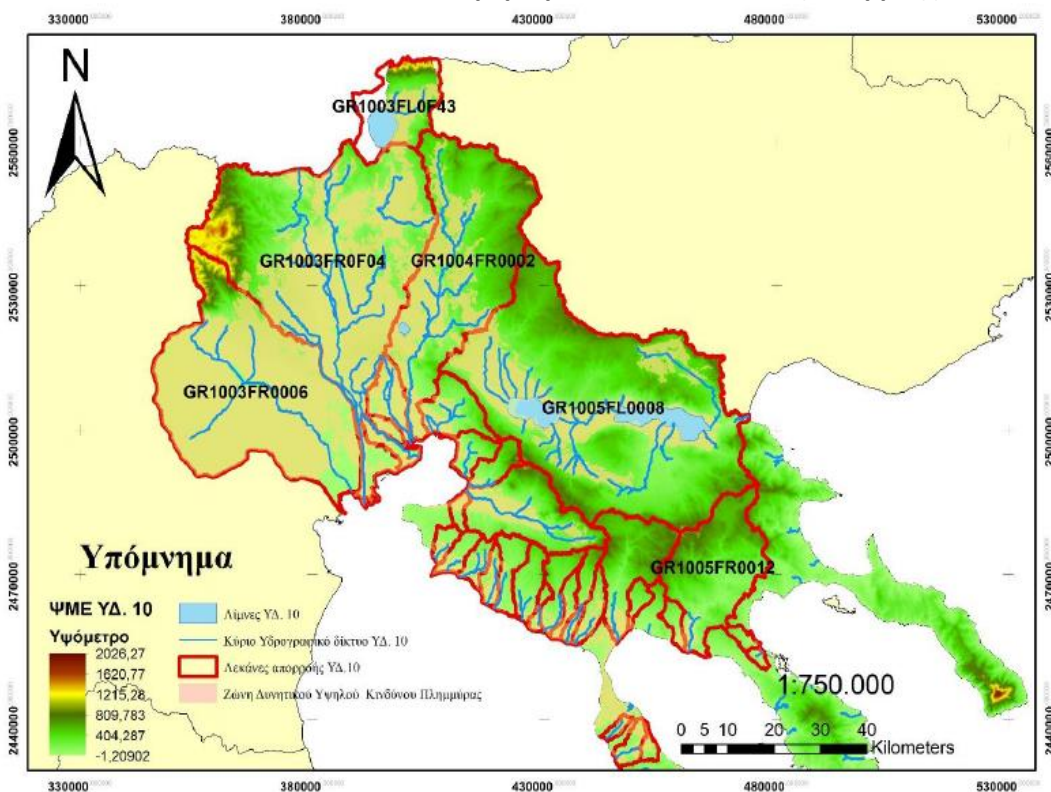
6.5.1 Προσδιορισμός και κατάσταση επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων

Η ευρύτερη περιοχή παρέμβασης, εντάσσεται στο Υδατικό Διαμέρισμα(ΥΔ) GR 10 της Κεντρικής Μακεδονίας και ειδικότερα στη Λεκάνη Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ)GR05 «Χαλκιδικής» σύμφωνα με τον καθορισμό που προβλέπεται στη σχετική ΥΑ του ΥΠΕΚΑ «Καθορισμός των λεκανών απορροής ποταμών της χώρας...» (ΦΕΚ Β' 1383/2010).

Η ΛΑΠ Χαλκιδικής, η οποία διοικητικά υπάγεται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, είναι η μεγαλύτερη ΛΑΠ του ΥΔ 10, αποτελείται από τις λεκάνες απορροής των λιμνών Βόλβη και Λαγκαδά (Κορώνεια), την τεχνητή λίμνη Μαυρούδας, τους ποταμούς Ανθεμούντα και Χαβρία, τις υδρολογικές λεκάνες του ΠΣΘ και περί αυτού, καθώς και άλλες μικρότερες υπολεκάνες της ΠΕ Χαλκιδικής. Εκτείνεται από το κέντρο σχεδόν του ΥΔ έως το νότιο-ανατολικό τμήμα του, στο δυτικό και κεντρικό ακρωτήριο της Χαλκιδικής¹⁴.

Σχετικά με την υδροδότηση γενικότερα του ΠΣΘ, καταγράφεται μία υδροληψία από επιφανειακό ΥΣ για την παραγωγή πόσιμου ύδατος, η οποία αφορά στην απόληψη νερού του ποταμού Αλιάκμονα από τη θέση Βαρβάρες και υπάγεται στο ΥΔ 09 Δυτικής Μακεδονίας. Το νερό μεταφέρεται στο ΥΔ10, μέσω της Ενωτικής Διώρυγας Αλιάκμονα-Αξιού. Από την υδροληψία αυτή επιφανειακού νερού καθώς και άλλες πηγές υπόγειου νερού, εξυπηρετείται η περιοχή αρμοδιότητας της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης ΑΕ (ΕΥΑΘ). Σημαντική υδρολογική μονάδα είναι και οι πηγές Αραβησσού που βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τον ομώνυμο οικισμό, 6 km δυτικά των Γιαννιτών, στους πρόποδες του όρους Πάικου.

Εικόνα 6.5.1.α: Υδατικό Διαμέρισμα GR10 και λεκάνες απορροής

Πηγή: ΕΓΥ, 2017α

¹⁴ ΕΓΥ, 2017β

Η περιοχή μελέτης γειτνιάζει με το παράκτιο ΥΣ με κωδικό EL1005C0011H, «Κόλπος Θεσσαλονίκης» (με έκταση 179,94km²). Η οικολογική κατάσταση του ΥΣ είναι μέτρια, η χημική του κατάσταση καλή και η συνολική κατάσταση μέτρια. Τα λιμενικά έργα του λιμένα Θεσσαλονίκης, σε συνδυασμό με άλλες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στον Κόλπο Θεσσαλονίκης, έχουν ως αποτέλεσμα τον χαρακτηρισμό του ως Ιδιαίτερος Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα (ΙΤΥΣ).

Κατά καιρούς έχουν παρατηρηθεί έκτακτα περιστατικά επιφανειακής ρύπανσης του Θερμαϊκού Κόλπου από παρασυρόμενα υλικά, τα οποία αφενός επιβαρύνουν αισθητικά την εικόνα του παραλιακού μετώπου της Θεσσαλονίκης, αφετέρου δε αποτελούν απειλή για τη θαλάσσια πανίδα. Η προέλευση των υλικών αυτών αποδίδεται σε ανθρωπογενείς δραστηριότητες στην παράκτια περιοχή και σε απομακρυσμένες πηγές απορριμμάτων που μεταφέρονται στον Κόλπο Θεσσαλονίκης, σε περιόδους επικράτησης νοτίων ανέμων. Για την αντιμετώπιση του οικολογικού προβλήματος του Κόλπου Θεσσαλονίκης, από το 2007 μέχρι το 2011 ναυλώθηκαν σκάφη απορρύπανσης από τη Διεύθυνση Προστασίας και Ανάπτυξης Θερμαϊκού του Υπουργείου Μακεδονίας Θράκης (Υ.ΜΑ.ΘΡΑ.)¹⁵

Κυριότερος υδάτινος αποδέκτης της περιοχής είναι ο χειμάρρος Δενδροποτάμου, ο οποίος συλλέγει νερά έκτασης 115 Km² της πεδινής - λοφώδους περιοχής που εκτείνεται βόρεια - ΒΑ, διασχίζει τις δυτικές συνοικίες του ΠΣΘ σε μήκος περίπου 25 Km και εκβάλλει στον Θερμαϊκό κόλπο, στη περιοχή των δεξαμενών της Jet Oil στο Καλοχώρι. Πρόκειται για μία στραγγιστική - αντιπλημμυρική τάφρο, κατασκευασμένη το 1890 από τους Σιδηροδρόμους για την προστασία των εγκαταστάσεών τους. Σ' αυτόν, μέσω συνδετήριων κλάδων, αργότερα συνέβαλε τόσο ο χειμάρρος Διαβατών, από τα δυτικά όσο και ο Ξηροπόταμος από την περιοχή Ασβεστοχωρίου. Ο τελευταίος αποτελεί υδατικό αποδέκτη της λοφώδους και ημιορεινής περιοχής του βορειοανατολικού τμήματος της ομώνυμης υπολεκάνης, διερχόμενος από τα όρια του περιαστικού δάσους (Εικόνα 6.5.1.β).

Εικόνα 6.5.1.β: Απόσπασμα Χάρτη του Γενικού Ρυθμιστικού Σχεδίου Αντιπλημμυρικής Προστασίας Περιοχών Ν. Θεσσαλονίκης. ΕΥΔΕ, 2003

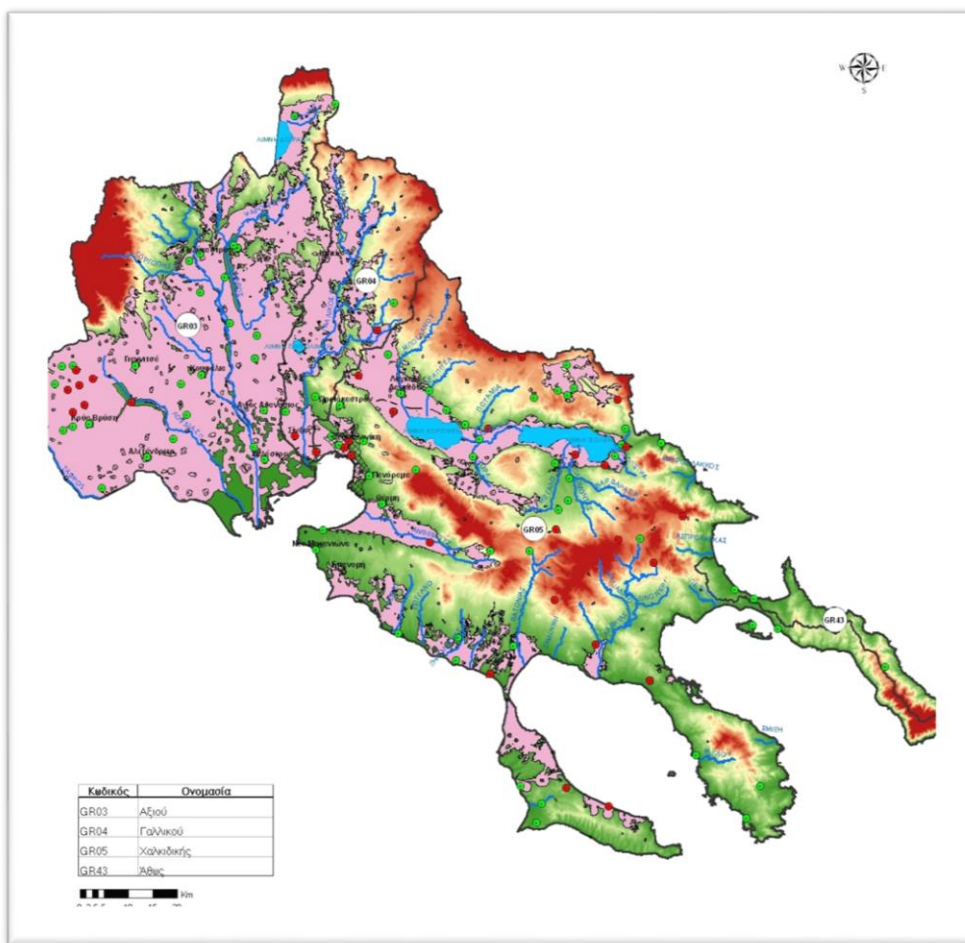
¹⁵ ΕΓΥ, 2014

6.5.2 Περιοχές με κίνδυνο πλημμύρας και αντιπλημμυρική προστασία

Περιοχές με κίνδυνο πλημμύρας

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 2368/Β/05.07.2018) η ευρύτερη περιοχή μελέτης περιλαμβάνεται στην εκτεταμένη **Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)** «Χαμηλή ζώνη λεκανών περιφερειακής τάφρου Τ66, ποταμών Λουδία, Αξιού, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής της πρώην λίμνης Αρτζάν, και Γαλλικού, παραλίμνιες εκτάσεις λίμνης Δοϊράνης, χαμηλή ζώνη λεκάνης λιμνών Κορώνειας-Βόλβης, χαμηλή ζώνη Πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και ρέματος Ανθεμούντας (GR10RAK0008)». Η έκταση αυτής υπολογίζεται σε 3.297 km².

Εικόνα 6.5.2.α: Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας

Πηγή: ΕΓΥ, 2012

Ειδικότερα ο Δενδροπόταμος είναι παντοροϊκός αποδέκτης τόσο ομβρίων υδάτων όσο και ακαθάρτων, εκτιμώμενης συνολικής παροχής 20.000 m³/ημέρα. Η πλημμυρική παροχή του, με συχνότητα 50ετίας, εκτιμήθηκε σε 280 m³/sec. Οι εμφανίσεις πλημμυρικών παροχών του Δενδροπόταμου ήταν μεν γνωστές από παλιά χωρίς, ωστόσο, να προκαλούν καταστροφές επειδή η περιοχή εκατέρωθεν της κοίτης του ήταν ακατοίκητη μέχρι το 1960. Έκτοτε, οι παροχές αυξήθηκαν καθώς η πόλη επεκτάθηκε και παράλληλα περιορίστηκαν οι δασικές και αγροτικές εκτάσεις της λεκάνης απορροής. Συγχρόνως, μειώθηκε σημαντικά η παροχετευτική ικανότητα της κοίτης του χειμάρρου από παράνομες επιχωματώσεις και αυθαίρετες κατασκευές. Έτσι, τα

έτη 1970, 1972 και 1976 σημειώθηκαν πλημμύρες, με παροχές της τάξης των 130 - 150 m³/sec, και υπέστησαν σοβαρές καταστροφές κατοικίες, τεχνικά έργα και κοινόχρηστοι χώροι. Οι πλημμύρες επαναλήφθηκαν τα έτη 1985, 1996, 2004 και 2009, με σημαντικότερα τα γεγονότα του '96 και του 2009.

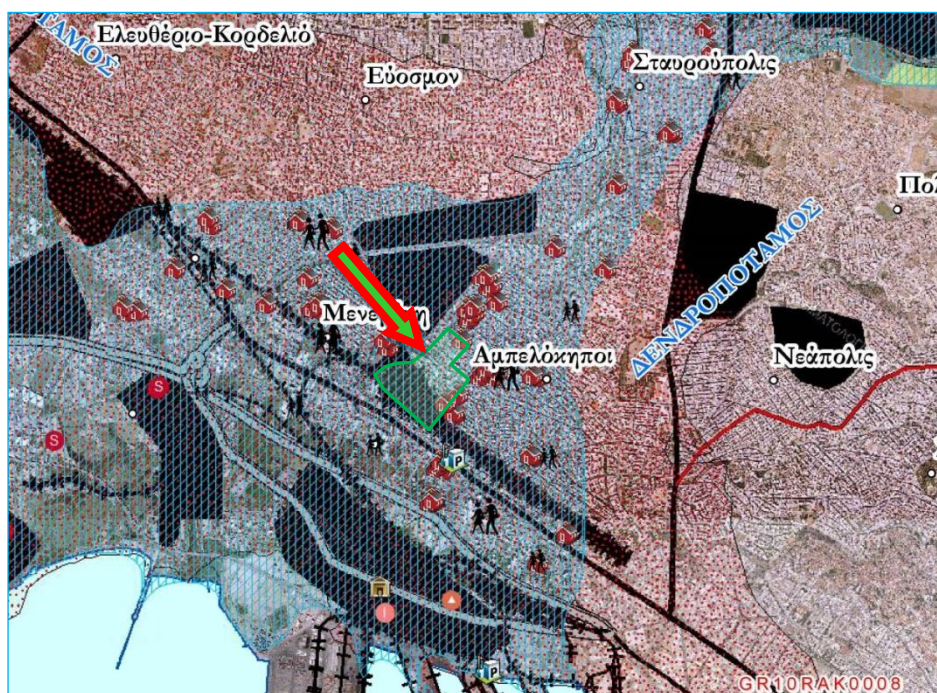
Σήμερα, το μεγαλύτερο τμήμα των παραχειμάρρων του Δενδροποτάμου είναι καλυμμένο ενώ το ανοιχτό του τμήμα εντοπίζεται κυρίως στην περιοχή της Σταυρούπολης και κοντά στις εκβολές του. Στο μεγαλύτερο μέρος της διαδρομής του εντός πόλης ο Δενδροπόταμος είναι διευθετημένος σε τσιμεντένια διατομή, ενώ η αμέσως βόρεια του «στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου» διερχόμενη ομώνυμη Λεωφόρος κατασκευάστηκε πάνω από την καλυμμένη κοίτη του.

Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας, η περιοχή μελέτης εντάσσεται στην Υποζώνη 8.4: «Χαμηλή ζώνη του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης», με κωδικό EL10RAK0008. Στην υποζώνη αυτή αναφέρονται ιστορικά αλλά και σύγχρονα γεγονότα πλημμυρών, τόσο στην περιοχή μελέτης όσο και στην περιβάλλουσα, που σχετίζονται με τον Δενδροπόταμο αλλά και τον χειμάρρο Διαβατών στα δυτικά. Το αίτιο πλημμύρας ήταν πάντα η υπερχειλίση φυσικού ή τεχνητού δικτύου αποστράγγισης, ο μηχανισμός ήταν η υπερχειλίση τεχνητών υποδομών ή η παρεμπόδιση ροής και ως κύριο χαρακτηριστικό της καταγράφηκε η ραγδιότητα υπό συνθήκες έντονης βροχόπτωσης.

Αναφορικά με την ένταξη της περιοχής στους Χάρτες Κινδύνων Πλημμύρας από εσωτερικά ύδατα (ποτάμιες ροές), του εγκεκριμένου Σχεδίου, σημειώνονται τα εξής:

α) Το σύνολο της μελετούμενου τμήματος του στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου εντάσσεται στις κατακλυζόμενες περιοχές από ποτάμιες ροές, σε πλημμυρικά σενάρια με περιόδους επαναφοράς T= 50, T= 100 και T= 1000 έτη (Εικόνα 6.5.2.β).

Εικόνα 6.5.2.β: Απόσπασμα Χάρτη Κινδύνου Πλημμύρας Περιόδου T=100 ετών, της Χαμηλής Ζώνης του Π.Σ.Θ.

Πηγή: ΕΓΥ, 2017α

β) Τα πλημμυρικά φαινόμενα παρουσιάζονται εκατέρωθεν της κοίτης του Δενδροποτάμου, χωρίς να δημιουργούνται όμως σημαντικά προβλήματα καθώς τα βάθη και οι ταχύτητες ροής κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα. Σε πλημμυρικό φαινόμενο $T=100$ παρατηρείται μια μικρή αύξηση κατά 6% της κατακλυζόμενης επιφάνειας, στο κατάντη ανατολικό τμήμα του ρέματος. Για περίοδο 1000 ετών, τέλος, τα πλημμυρικά φαινόμενα είναι εντονότερα. Η επιφάνεια κατάκλυσης επεκτείνεται κατά 20% και τα βάθη και οι ταχύτητες ροής αυξάνονται. Η πλημμύρα καλύπτει, εκτός από το στρατόπεδο «Μεγάλου Αλεξάνδρου», το βορείως όμορο στρατόπεδο «Παπακυριαζή» και τις «Στρατιωτικές Αποθήκες Καυσίμων» που βρίσκονται στα στην έξοδο του ρέματος προς τη θάλασσα, εκτεταμένες περιοχές των οικισμών Μενεμένης, Αμπελοκήπων, Σταυρούπολης, Ομόνοιας, Ανθοκήπων και Νικόπολης. Ακόμη, πλήττονται και «ευαίσθητες περιοχές» όπως το 2^ο Γενικό Λύκειο, το 4^ο Γυμνάσιο και το 6^ο Νηπιαγωγείο Σταυρούπολης καθώς και πολλοί χώροι της μαζικής εστίασης.

γ) Σε περιοχές με παντοροϊκό σύστημα αποχέτευσης τα πλημμυρικά φαινόμενα είναι δυνατόν να προκαλέσουν ή και να επιτείνουν φαινόμενα ρύπανσης στα δίκτυα και τις υφιστάμενες υποδομές.

δ) Η τρωτότητα της περιοχής για την περίπτωση μέγιστης πιθανής επίπτωσης πλημμύρας με $T=1000$ έτη, καταγράφεται ως «πολύ υψηλή».

Όσον αφορά, τέλος, στην πιθανότητα πλημμύρας από ανύψωση της Μέσης Στάθμης της Θάλασσας, η περιοχή μελέτης, για σενάρια T50 και T100, εντάσσεται στις «Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας».

Σήμερα, σοβαρά έργα, που προτείνονται στο «Master Plan Αντιπλημμυρικής Προστασίας Θεσσαλονίκης», βρίσκονται σε στάδιο εγκρίσεων και αδειοδοτήσεων.

Διαχείριση όμβριων υδάτων

Ο Δήμος Αμπελοκήπων- Μενεμένης βρίσκεται σε χαμηλότερο υψόμετρο σε σχέση με τους γειτονικούς Δήμους της ευρύτερης περιοχής, με αποτέλεσμα το υδρογραφικό δίκτυο να πυκνώνει τοπικά και να εκτονώνεται εντός της περιοχής του Δήμου. Ο μεγαλύτερος όγκος των όμβριων διέρχεται κατά μήκος της τάφρου Ηλιούπολης, καθώς και του Δενδροποτάμου. Και στις δύο περιπτώσεις έχουν κατασκευαστεί κατάλληλα έργα υπογειοποίησης των αγωγών όμβριων υδάτων.

Προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος πλημμύρας στην περιοχή, με πρωτοβουλία του Δήμου έχουν κατασκευαστεί μια σειρά από φρεάτια συλλογής όμβριων υδάτων, ενώ παράλληλα μεριμνά για τη συντήρηση και απόφραξή τους, σε συνεργασία με την ΕΥΑΘ.

Επισημαίνεται ότι για την περιοχή παρέμβασης του ΕΧΣ στο πρώην Στρατόπεδο «Μέγας Αλέξανδρος» απαιτείται η σύνταξη μελέτης διαχείρισης όμβριων καθώς και μελέτη διαχείρισης ακαθάρτων.

6.5.3 Υδρογεωλογία της περιοχής

Υδρολιθολογικά στοιχεία

Η υδρολιθολογική συμπεριφορά των γεωλογικών σχηματισμών ποικίλει ανάλογα με την πετρολογική σύσταση, την κοκκομετρική σύνθεση, το βαθμό διαγένεσης και την τεκτονική τους καταπόνηση. Στην εξεταζόμενη περιοχή επέμβασης του Ε.Χ.Σ. και την ευρύτερη περιβάλλουσα, επικρατούν Τεταρτογενή ιζήματα αμμούχων αργίλων, αργιλούχων άμμων και άμμων. Οι αποθέσεις είναι χαλαρές και σπάνια ημισυνεκτικές, αποτελούνται από λεπτομερείς και αδρομερείς οριζόντες ή μικτές φάσεις που εναλλάσσονται κατά την οριζόντια και κατακόρυφη

ανάπτυξη και, βάσει της λιθολογικής δομής και της στρωματογραφικής τους διάταξης, χαρακτηρίζονται “Περατοί” έως “μετρίως Ημιπερατοί” σχηματισμοί.

Υπόγεια νερά - Τύποι υδροφόρων - Ποιότητα υπόγειων νερών

Η μελετούμενη περιοχή, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων και την 1^η Αναθεώρησή του¹⁶, εντάσσεται στο κοκκώδες Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Γαλλικού (EL10000050), έκτασης 531,74 Km².

Το Υ.Υ.Σ. Γαλλικού αναπτύσσεται εντός των Τεταρτογενών και των Νεογενών αδρο-μέσο κλαστικών, περατών έως ημιπερατών ιζημάτων, του πεδινού και λοφώδους τμήματος της υδρολογικής του λεκάνης. Η εναλλαγή τους με λεπτοκλαστικά, αδιαπέρατα υλικά έχει σαν αποτέλεσμα:

- την ανάπτυξη ενός φρεάτιου ορίζοντα, σε βάθος 0,5 - 25 m, στην ευρύτερη κοίτη του Γαλλικού ποταμού,
- την ανάπτυξη μερικώς υπό πίεση ή υπό πίεση, επάλληλων υδροφορέων, οι οποίοι συνιστούν ένα βαθύ υδροφόρο σύστημα.

Το Υ.Υ.Σ. Γαλλικού παρουσιάζεται με ΚΑΛΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ και μεμονωμένες εξαιρέσεις τοπικού χαρακτήρα. Αντίθετα, η ΠΟΣΟΤΙΚΗ του ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ είναι ΚΑΚΗ, καθώς τα ανανεώσιμα αποθέματά του είναι 35×10^6 m³/έτος, ενώ ο συνολικός όγκος των αντλήσεων απ’ αυτό εκτιμώνται σε 55×10^6 m³/έτος.

Σύμφωνα με στοιχεία γεωτρήσεων που έχουν ανορυχθεί κατά το παρελθόν (κυρίως της ΕΥΑΘ), στην περιοχή αναπτύσσεται:

- ένας αβαθής ορίζοντας ποιοτικά υποβαθμισμένος, κυρίως λόγω υψηλών τιμών του φυσικού υποβάθρου, αφού η φάση ιζηματογένεσης των υλικών είναι λιμνοθαλάσσια, καθώς και λόγω ανάμειξής του με απευθείας κατεισδύσεις ποιοτικά ακατάλληλων νερών,
- το βαθύ υδροφόρο σύστημα των Τεταρτογενών ιζημάτων, με καλή ποιότητα νερού και μεγάλες τιμές υδροπερατότητας και ειδικής ικανότητας. Το σύστημα αυτό έτυχε συστηματικής εκμετάλλευσης από γεωτρήσεις της ΕΥΑΘ στην περιοχή Καλοχωρίου - Σίνδου καθώς και κατά μήκος της κοίτης του Γαλλικού. Οι γεωτρήσεις αυτές σταμάτησαν να λειτουργούν εδώ και 20 χρόνια καθώς θεωρήθηκε ότι επιταχύνουν φαινόμενα καθίζησης στην περιοχή του οικισμού του Καλοχωρίου.

Στον Πίνακα 6.5.3 που ακολουθεί παρουσιάζονται χημικές αναλύσεις (περιόδου 2010) από τις δύο πλησιέστερες γεωτρήσεις στην περιοχή μελέτης, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την υδροδότηση των οικισμών Ωραιοκάστρου (ΓΛ-455) και Καλοχωρίου (ΓΛ-471). Αμφότερες εκμεταλλεύονται το βαθύ υδροφόρο σύστημα των Τεταρτογενών ιζημάτων του Υ.Υ.Σ. Γαλλικού και τ’ αποτελέσματά τους θεωρούνται ενδεικτικά της καλής ποιοτικής του κατάστασης.

¹⁶ ΕΓΥ,2017β

Πίνακας 6.5.3: Πίνακας ενδεικτικών χημικών αναλύσεων, γεωτρήσεων του βάθους ΥΥΣ Γαλλικού, στην ευρύτερη περιοχή μελέτης

Κωδικός ΙΓΜΕ	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ '87		Υψόμετρο (m)	pH	Αγωγιμότητα (μS/cm)		
	Χ=	Υ=					
ΓΛ-455	408048	4505346	103	7,25	849		
Χημικά Στοιχεία (mg/l)							
Ca ²⁺	Mg ²⁺	Na ⁺	K ⁺	HCO ₃ ⁻	Cl ⁻	SO ₄ ²⁻	NO ₃ ⁻
78,64	22,89	42,00	2,00	258,64	46,09	35,20	76,90

Κωδικός ΙΓΜΕ	Συντεταγμένες ΕΓΣΑ '87		Υψόμετρο (m)	pH	Αγωγιμότητα (μS/cm)		
	Χ=	Υ=					
ΓΛ-471	403308	4499716	7	7,61	454		
Χημικά Στοιχεία (mg/l)							
Ca ²⁺	Mg ²⁺	Na ⁺	K ⁺	HCO ₃ ⁻	Cl ⁻	SO ₄ ²⁻	NO ₃ ⁻
42,48	26,73	65,00	3,00	191,54	102,83	41,20	<5

Πηγή: Βεράνη, Ν.,2010

Στην περιβάλλουσα περιοχή του χώρου επέμβασης του Ε.Χ.Σ. διαπιστώθηκε, τοπικά και σε βάθος που κυμαίνεται μεταξύ 4-7 m, φρεάτια υδροφορία, μικρής δυναμικότητας και πολύ μικρής νότιας υδραυλικής κλίσης. Η παρουσία της δεν αναμένεται να δημιουργήσει ιδιαίτερα προβλήματα σε πιθανές εκσκαφές που θ' απαιτηθούν.

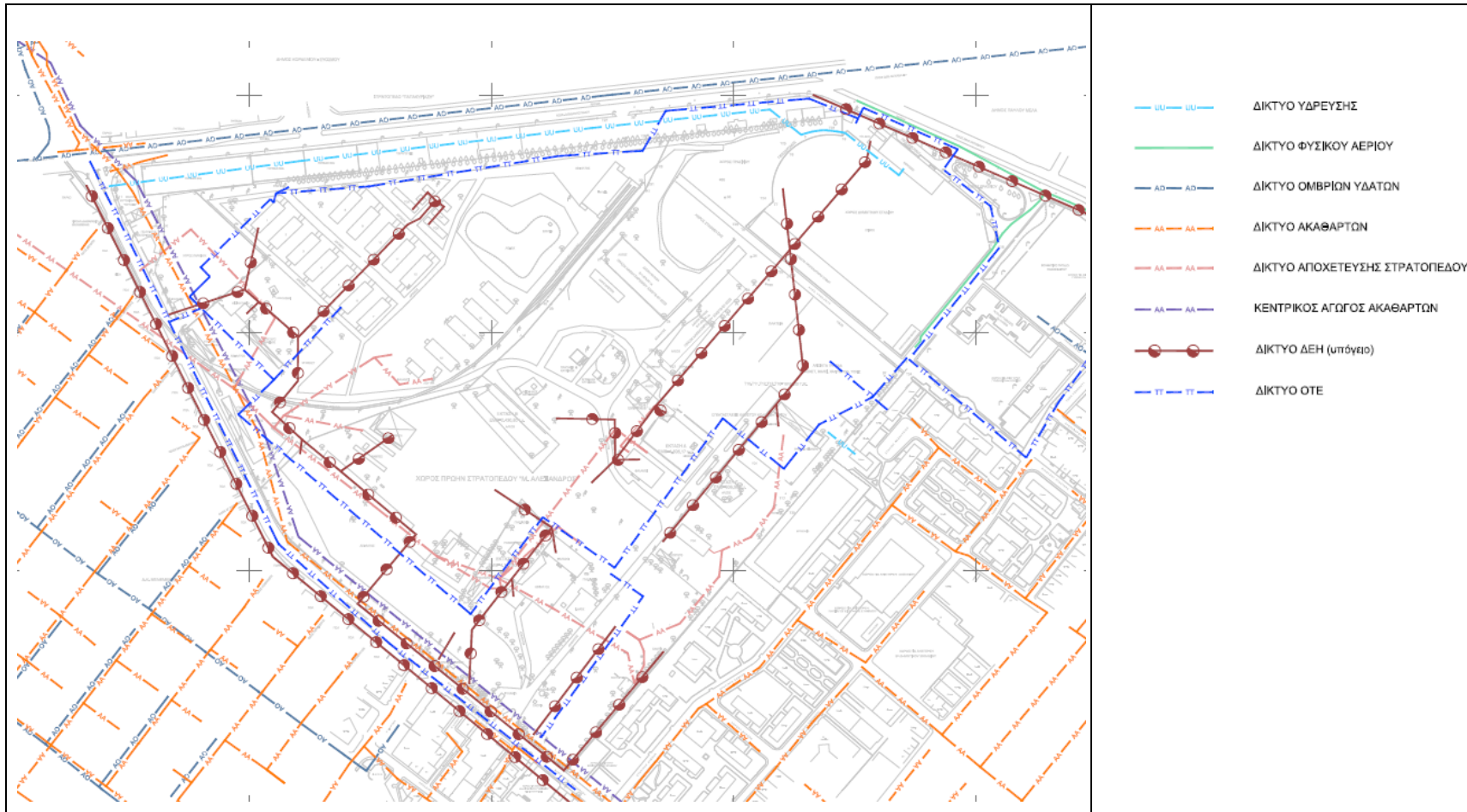
6.5.4 Ύδρευση - Αποχέτευση

Ύδρευση ευρύτερης περιοχής

Το δίκτυο ύδρευσης του Δήμου Αμπελοκήπων –Μενεμένης υδροδοτείται από τη δεξαμενή Καυκάσου, με χωρητικότητα 5.000 m³. Κύριος υπεύθυνος για την επέκταση - τροποποίηση, συντήρηση, αντικατάσταση σωληνώσεων του δικτύου ύδρευσης είναι η Εταιρία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ). Σε μεγάλο μέρος του δικτύου οι κύριοι αγωγοί του δικτύου είναι παλιάς κατασκευής (χυτοσιδηροσωλήνες και αμιαντοσωλήνες) με διάμετρο Φ200. Έχουν πραγματοποιηθεί διάφορα έργα για τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάσταση όπως π.χ. η αντικατάσταση σωληνώσεων στην οδό Μ. Αλεξάνδρου με νέο δίκτυο όπως και εκτεταμένες αντικαταστάσεις των δικλείδων (στοιχεία ρύθμισης του δικτύου της ΕΥΑΘ). Σχετικά με την εκμετάλλευση των υπόγειων υδροφορέων, η χρήση τους περιορίζεται κυρίως για την άρδευση χώρων πρασίνου, καθώς και για την εξυπηρέτηση οχημάτων του Δήμου. Σήμερα στο Δήμο υπάρχουν 7 γεωτρήσεις¹⁷. Το δίκτυο ύδρευσης της περιοχής του Στρατοπέδου φαίνεται στο χάρτη 6.5.4.

¹⁷ Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης, 2016α

Χάρτης 6.5.4: Δίκτυα Κοινής Ωφέλειας στην περιοχή μελέτης

Πηγή: Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης

Δίκτυα αποχέτευσης και επεξεργασία λυμάτων

Ο Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης διαθέτει παντοροϊκό δίκτυο για την αποχέτευση.

Τα λύματα και τα όμβρια του μεγαλύτερου μέρους του Δήμου, κάτω από την Τάφρο Ηλιούπολης, οδηγούνται σε φρεάτιο στη συμβολή της οδού Καλλιθέας με τις σιδηροδρομικές γραμμές και από εκεί καταλήγουν στον Κεντρικό Αποχετευτικό Αγωγό (ΚΑΑ) της ΕΥΑΘ. Βορειότερα το σύστημα αποχέτευσης των όμβριων και ακαθάρτων συνδέεται με την τάφρο Ηλιούπολης και με τους κατά μήκος της υπάρχοντες αγωγούς ακαθάρτων. Οι αγωγοί του αποχετευτικού δικτύου είναι στην πλειοψηφία τους μικρής διατομής που συνδέονται στη συνέχεια με μεγαλύτερους αγωγούς. Τα λύματα μεταφέρονται από τους αγωγούς του παντοροϊκού δικτύου μέσω του Κεντρικού Αποχετευτικού Αγωγού, στις εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού Θεσσαλονίκης¹⁸.

Η Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσ/νίκης (ΕΕΛΘ) όπου καταλήγει ο ΚΑΑ, έχει κατασκευασθεί στην περιοχή της Σίνδου και σε χώρο έκτασης 400 στρεμμάτων. Στην ΕΕΛΘ οδηγούνται τα λύματα και τα βοθρολύματα οικισμών του Δήμου Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής που καλύπτεται από τα δίκτυα ακαθάρτων της περιοχής, δραστηριότητας της ΕΥΑΘ ΑΕ. Ο εξυπηρετούμενος πληθυσμός είναι 1,3 εκ., στην τελική Φάση. Τα λύματα οδηγούνται στην ΕΕΛΘ μέσω δικτύου κεντρικών αποχετευτικών αγωγών (ΚΑΑ), που διέρχονται από νόμιμα υφιστάμενη οδοποιία, στο μεγαλύτερο μήκος τους κεντρικών αντλιοστασίων (ΚΑ) και συλλεκτήρων. Η επιλεγείσα μέθοδος επεξεργασίας είναι η μέθοδος της ενεργού ύλης με ταυτόχρονη νιτροποίηση/ απονιτροποίηση. Τα επεξεργασμένα λύματα διατίθενται στη θαλάσσια περιοχή του Θερμαϊκού Κόλπου, σύμφωνα με την υπ'αρ. 15549/1983 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης.

6.6 Έδαφος - Στερεά απόβλητα

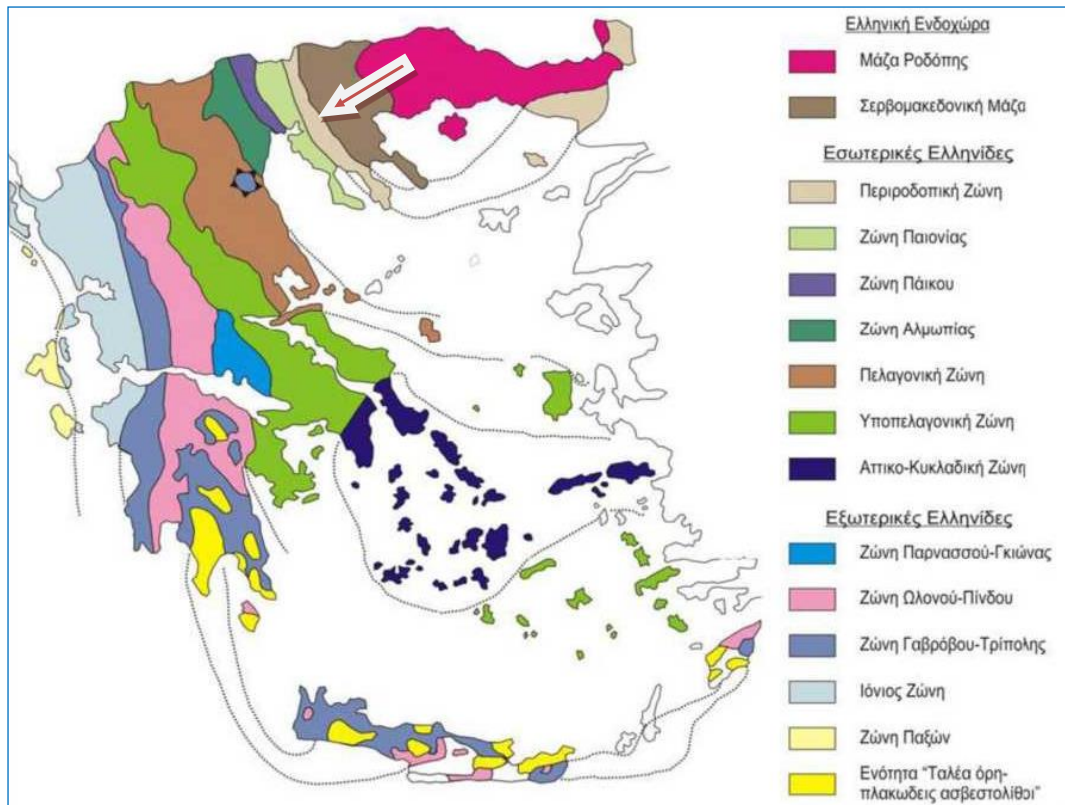
6.6.1 Γεωλογία

Γεωλογία της ευρύτερης περιοχής

Η περιοχή μελέτης, από γεωτεκτονικής πλευράς, εντάσσεται στην υποζώνη Παιονίας της Ζώνης Αξιού και εδράζεται πάνω σε Μετα-Μειοκαινικά και Πλειο-Τεταρτογενή αδιαίρετα ιζήματα και Ολοκαινικές αποθέσεις (Εικόνα 6.6.1.α).

¹⁸ Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης, 2016α

Εικόνα 6.6.1.α: Οι Γεωτεκτονικές Ζώνες της Ελλάδας

Πηγή: Μουντράκη Δ, 2010'

Σύμφωνα με τις νεότερες απόψεις, η ζώνη Αξιού, με χαρακτήρα παλιάς ωκεάνιας περιοχής απ' όπου προήλθαν οι οφίολιθοι, διαχωρίζεται σε τρεις επιμέρους υποζώνες που, από Ανατολικά προς τα Δυτικά, αντιπροσωπεύουν η "αύλακα Παιονίας", το "ύβωμα του Πάικου" και η "αύλακα της Αλμωπίας". Η υποζώνη Παιονίας περιλαμβάνει σχηματισμούς του υποβάθρου που αποτελούνται από ασβεστόλιθους, ψαμμίτες, μαρμαρυγιακούς και ασβεστιτικούς σχιστόλιθους, φυλλίτες και ηφαιστειο-ιζηματογενείς αποθέσεις. Κατά θέσεις εμφανίζονται βασικά και υπερβασικά μαγματικά πετρώματα σε μεγάλες μάζες καθώς και μαγματικά πετρώματα σε μικρότερες. Το σύνολο των πετρωμάτων της υποζώνης καλύπτεται από Νεογενείς και Τεταρτογενείς αποθέσεις.

Τα Παλαιο-Τριτογενή ιζήματα της Παιονίας αποτέθηκαν μέχρι και το Κατώτερο Ολιγόκαινο, οπότε στο χώρο της λεκάνης της Θεσσαλονίκης συνέβη ανύψωση μαζών και συγχρόνως απόσυρση της θάλασσας. Η τελευταία αποδόθηκε και στις εφαπτομενικές κινήσεις που έλαβαν χώρα δυτικά της ζώνης του Αξιού. Οι Κάτω-Μειοκαινικοί σχηματισμοί της περιοχής αντιπροσωπεύουν αποθέσεις παράκτιας αβαθούς θάλασσας, ενώ μετά την απόθεσή τους εκδηλώθηκαν ανοδικές ηπειρογενετικές κινήσεις με συνέπεια την ανάδυση και χέρσωση της περιοχής της Θεσσαλονίκης.

Από το Άνω Μειόκαινο και μετά, αποτέθηκαν νεότερα ιζήματα που αντιπροσωπεύουν τα μεταλικά ιζήματα της περιοχής. Η παρουσία τους είναι πολύ εκτεταμένη και συνεχίστηκε και κατά το Πλειόκαινο. Τα ιζήματα αυτά περιλαμβάνουν στρώματα μαργών, αργίλων, άμμων, αμμοχάλικων, κροκαλοπαγών, ερυθροπηλών και ασβεστολίθων, όλα υφάλμυρης-ποταμολιμνιαίας και χερσοποτάμιας φάσης.

Κατά το Ολόκαινο, λόγω εκδήλωσης ανοδικών ηπειρογενετικών κινήσεων και προσχώσεων των ποταμών, η λεκάνη Θεσσαλονίκης χέρσευσε μέχρι τη σημερινή της θέση και καλύφθηκε από ποτάμιες αποθέσεις, αλλουβιακά ριπίδια και πλευρικά κορήματα.

Οι γεωλογικοί σχηματισμοί της περιοχής μελέτης παρουσιάζονται στο απόσπασμα του Γεωλογικού Χάρτη ΙΓΜΕ (Εικόνα 6.6.1.β). Στο χάρτη είναι εμφανής η επικράτηση των Ολοκαινικών προσχώσεων της πεδινής περιοχής, με αργιλικά συστατικά, άμμους και ψηφίδες καθώς και πάχος που υπερβαίνει τα 100 m. Αντίστοιχα, στην ομαλή λοφώδη περιβάλλουσα περιοχή φαίνεται η επικράτηση των ερυθρών αργίλων Νεογενούς ηλικίας.

Γεωλογία της περιοχής μελέτης

Η περιοχή μελέτης και η άμεση περιβάλλουσα καλύπτονται από Ολοκαινικά, χαλαρά έως ημισυνεκτικά, λεπτομερή ιζήματα αργιολύλων, αμμούχων αργίλων και αργίλων με ασβεστιτικά συγκρίμματα, πάχους 100 μ. περίπου. Στο σχηματισμό παρεμβάλλονται οριζόντες μεσόκοκκων άμμων, πάχους > 3 μ. και παρενστρώσεις ψηφίδων, χαλίκων και κροκαλών. Οι λεπτομερείς και αδρομερείς οριζόντες και οι μικτές φάσεις τους εναλλάσσονται κατακόρυφα, αλλά και οριζόντια με πλευρικές μεταβάσεις, ενώ τα αδρομερή κλάσματα έχουν μορφή εκτεταμένων φακών και αποσφηνώσεων. Συχνά οι λεπτομερείς φάσεις περικλείουν κελύφη γαστερόποδων και ελασματοβράγχιων που υποδηλώνουν τον δελταϊκό έως λιμνοθαλάσσιο χαρακτήρα του περιβάλλοντος στο οποίο αποτέθηκαν.

Οι γεωλογικοί σχηματισμοί του χώρου επέμβασης χαρτογραφούνται στον συνημμένο θεματικό χάρτη των *ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ* (Σχέδιο-1) και η στρωματογραφική τους διάταξη παρουσιάζεται στην *ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΤΟΜΗ*¹⁹ του Σχεδίου.

Τεκτονική

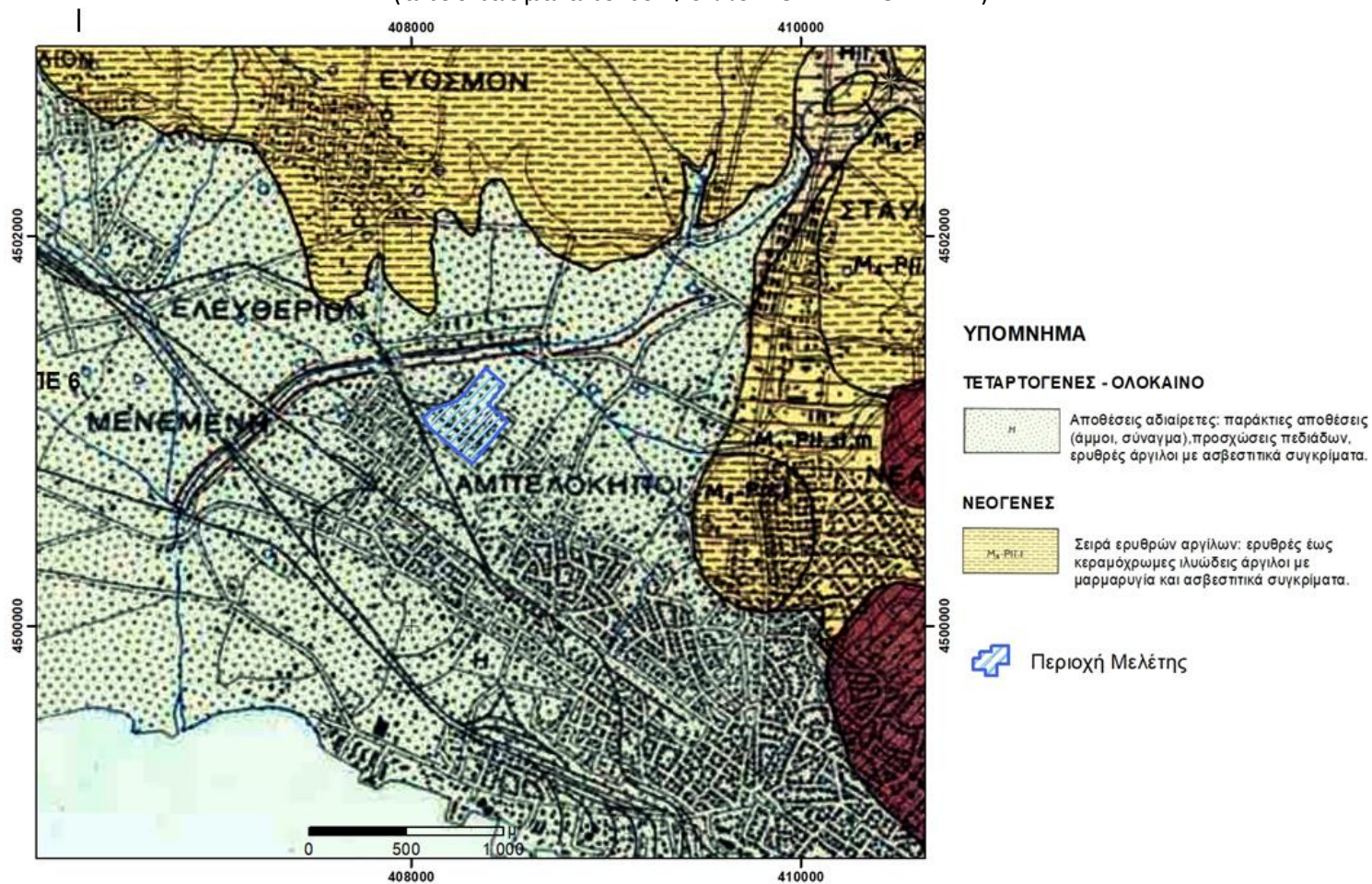
Η μελετούμενη έκταση δεν φιλοξενεί καμία εμφανή ρηξιγενή δομή. Επηρεάζεται, ωστόσο, από τη συμπεριφορά της τεκτονικής δομής του Βορείου Αιγαίου, η οποία είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη, καθώς δέχεται την επίδραση τόσο της δυτικής προέκτασης του μεγάλου δεξιόστροφου ρήγματος της Βόρειας Ανατολίας, όσο και του εφελκυσμού λόγω χαλάρωσης των τάσεων πίσω από το Ελληνικό τόξο, όπου η Αφρικανική πλάκα βυθίζεται κάτω από την Ευρασιατική.

Η νεοτεκτονική παραμόρφωση και η σύγχρονη ενεργός τεκτονική του χώρου της Κεντρικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από ένα εκτεταμένο εφελκυστικό πεδίο, με δημιουργία κανονικών και πλαγιοκανονικών ρηγμάτων που διαμορφώνουν τις συνθήκες για το σχηματισμό των Νεογενών και Τεταρτογενών λεκανών. Εξαιτίας του εφελκυσμού αυτού προκαλείται η επαναδραστηριοποίηση πολλών παλαιότερων ασθενικών τεκτονικών γραμμών μέσα στα πετρώματα του υποβάθρου ως κανονικά και πλαγιοκανονικά ρήγματα, πολλά από τα οποία οριοθετούν και έχουν διαμορφώσει τις Νεογενείς και Τεταρτογενείς ρηξιγενείς λεκάνες.

Η διεύθυνση του μέγιστου εφελκυσμού έχει προσδιοριστεί για το χώρο της Κεντρικής Μακεδονίας σε ΒΑ–ΝΔ διεύθυνση κατά το Πλειόκαινο, ενώ από το Τεταρτογενές μέχρι σήμερα το σύγχρονο εντατικό πεδίο που διέπει την περιοχή είναι εφελκυστικό, με κατακόρυφο το μέγιστο κύριο άξονα τάσης (σ_1) και οριζόντιο, σε γενική Β – Ν διεύθυνση, τον ελάχιστο κύριο άξονα τάσης (σ_3) και δραστηριοποιεί στο χώρο της κεντρικής Μακεδονίας κυρίως ρήγματα με γενική διεύθυνση Α–Δ.

¹⁹ Ξυροτύρη, Α., 1988.

Εικόνα 6.6.1.β: Γεωλογικός Χάρτης ΙΓΜΕ
(απόσπασμα από το Φύλλο «ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ»)

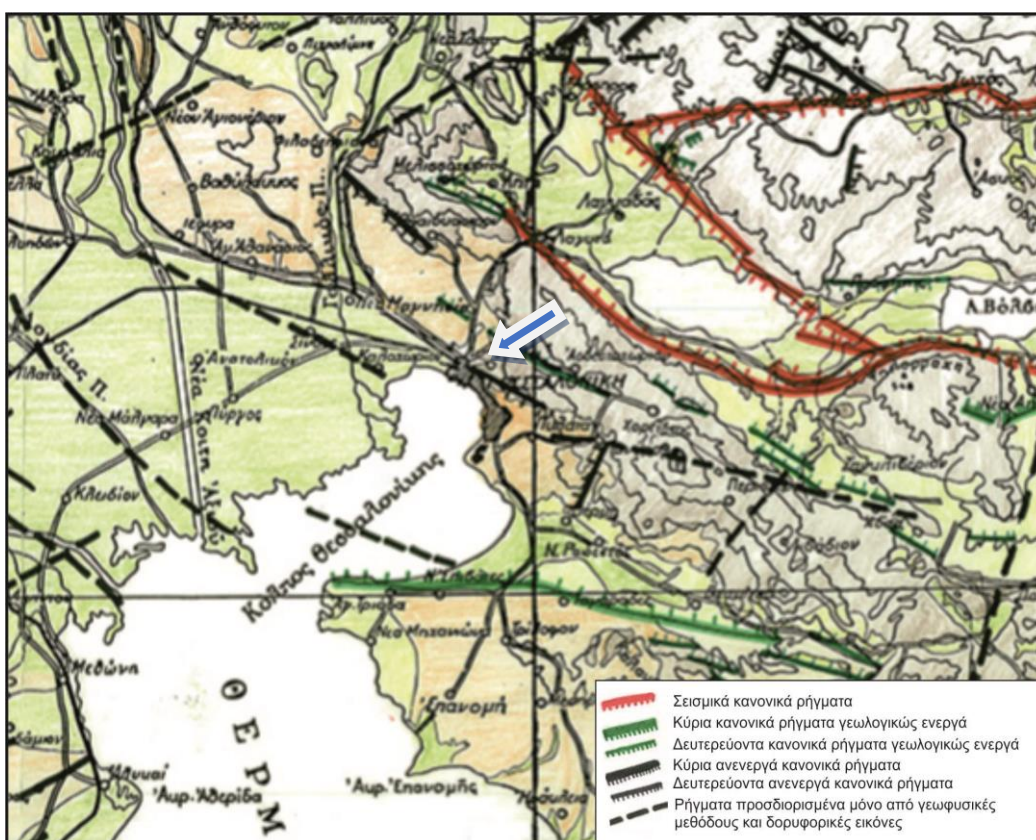

Ενεργός τεκτονική

Βασικό κριτήριο για να χαρακτηριστεί κάποιο ρήγμα ως “κύριο” και να συμπεριληφθεί στον «Κατάλογο των Κυριότερων Ρηγμάτων» θεωρείται η σεισμική επικινδυνότητά του. Αυτή καθορίζεται από το αν είναι συνδεδεμένο με συγκεκριμένους σεισμούς ή υπάρχουν βάσιμες γεωλογικές ενδείξεις ότι είναι ενεργό, σε συνδυασμό με το μεγάλο μήκος ή το μεγάλο άλμα του, που εγείρει βάσιμες υπόνοιες ότι μπορεί να ενεργοποιηθεί και να προκαλέσει σχετικά μεγάλο σεισμό ($M > 6,0$).

Σύμφωνα με την χαρτογράφηση ΑΠΘ²⁰ των ενεργών ρηγμάτων στο χώρο της Μακεδονίας (Εικόνα 6.6.1.γ), τον Νεοτεκτονικό Χάρτη ΟΑΣΠ & ΕΚΠΠΣ και τις χαρτογραφήσεις των Κ.&Β. Παπαζάχου²¹ (Εικόνα 6.6.1.δ), το πλησιέστερα διερχόμενο ενεργό - μη σεισμικό ρήγμα είναι το ρήγμα Ασβεστοχωρίου - Πολίχνης που διέρχεται 3 Km βόρεια της περιοχής μελέτης, με διεύθυνση ΒΔ - ΝΑ.

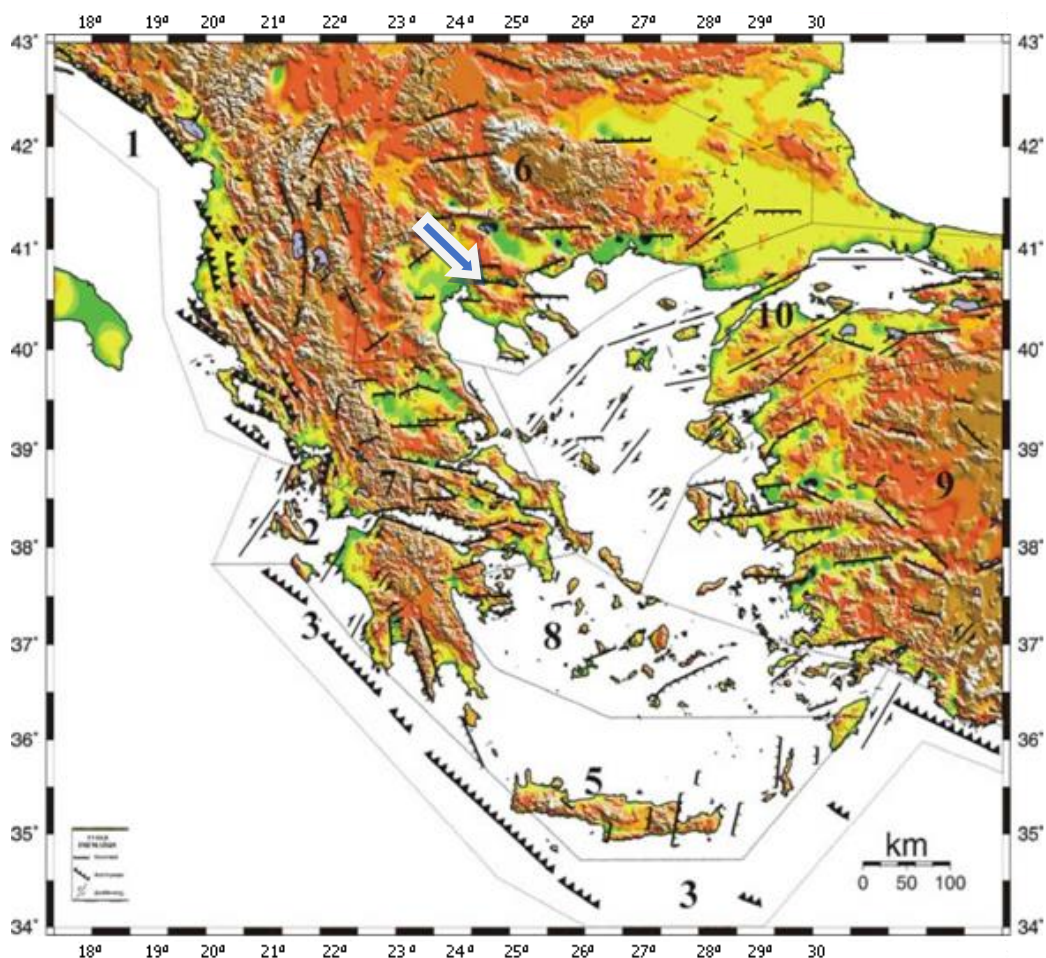
Εικόνα 6.6.1.γ: Χάρτης Ενεργών Ρηγμάτων του Ελληνικού χώρου – Περιοχή Μακεδονίας

²⁰ Μουντράκη, Δ., 1995

²¹ Παπαζάχου Κ. & Β, 2003.

Εικόνα 6.6.1.δ: Χάρτης των κύριων ρηγμάτων επιφανειακών σεισμών του ευρύτερου Ελληνικού χώρου

Το ρήγμα Ασβεστοχωρίου - Πολίχνης, συνολικού ορατού μήκους 15 Km ακολουθεί την ρηξιγενή κοιλάδα Ασβεστοχωρίου - Πεύκων με γενική διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ.

Το ρήγμα επηρεάζει κυρίως τους φυλλίτες και τους ανακρυσταλλωμένους ασβεστολίθους του υποβάθρου της ημιορεινής ζώνης της περιοχής, συνδέεται άμεσα με το σύγχρονο μορφοανάγλυφό της, ενώ φαίνεται ότι συνεχίζει στις νέες Πλειο-Τεταρτογενείς αποθέσεις κατά μήκος των βόρειων προαστείων της Θεσσαλονίκης (Σταυρούπολη, Ηλιούπολη, Πολίχνη), καθώς και δυτικότερα, βόρεια του Ευόσμου και του Νέου Κορδελιού.

Από υπαίθριες παρατηρήσεις έχει διαπιστωθεί ότι πρόκειται για κανονικό ρήγμα με διεύθυνση Δ.ΒΔ - Α.ΝΑ (περίπου $N120^\circ$) και με πολύ μεγάλη γωνία κλίσης (περίπου 85°) προς τα ΒΑ.

Υπάρχουν πληροφορίες ότι το ρήγμα αυτό παρουσίασε επιφανειακά ίχνη διάρρηξης σαν αποτέλεσμα της δραστηριοποίησής του κατά το μεγάλο σεισμό της Θεσσαλονίκης του 1978 (επιφανειακό μέγεθος, $M_s = 6,5$). Πιο συγκεκριμένα, στην Πολίχνη και σε χαλαρές Τεταρτογενείς αποθέσεις δημιουργήθηκε μικρή ρωγμή ανοίγματος 1-2 cm και άλματος μέχρι 10 cm, αποτέλεσμα μιας αριστερόστροφης πλαγιοκανονικής κίνησης. Τέλος, μια σειρά μικροσεισμών αναπτύσσονται κατά μήκος της ρηξιγενούς ζώνης του ρήγματος και θα μπορούσαν - αν και όχι με βεβαιότητα - να συσχετισθούν μ' αυτό. Για όλους τους παραπάνω λόγους το ρήγμα χαρακτηρίστηκε ως «ενεργό».

Στις νεότερες χαρτογραφήσεις γίνεται αναφορά και στο ρήγμα Καλοχωρίου. Πρόκειται για κανονικό ρήγμα, διεύθυνσης Α.ΝΑ-Δ.ΒΔ, παράταξης $B110^\circ$ και μετάπτωσης προς Ν.ΝΑ, που

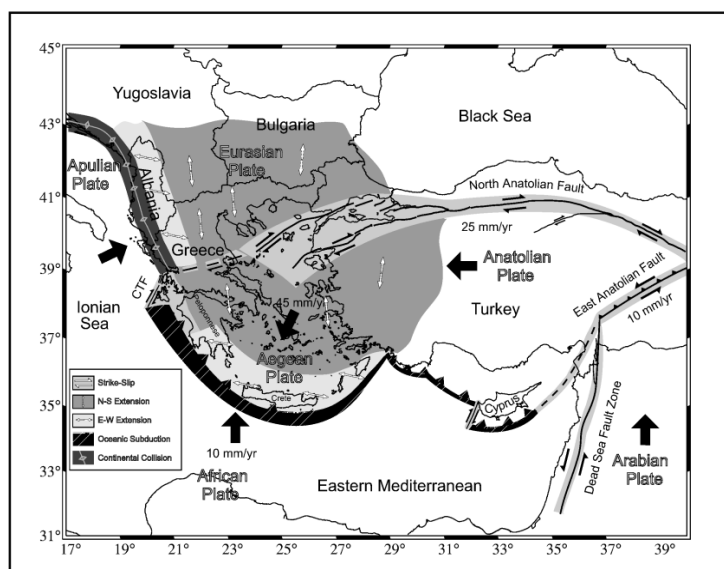
διέρχεται 4 Km νότια της περιοχής μελέτης. Το ρήγμα δεν είναι ορατό, εντοπίστηκε με γεωφυσικές διασκοπήσεις στην πεδιάδα της Θεσσαλονίκης, στα όρια των προσχώσεων του Αξιού ποταμού με τα Νεογενή ιζήματα και το μήκος του υπολογίζεται περίπου σε 6 Km. Το ρήγμα, όμως, θεωρήθηκε ως πιθανά ενεργό λόγω της διεύθυνσής του που είναι προσανατολισμένη στο σύγχρονο πεδίο τάσεων, αλλά και λόγω του ότι βρίσκεται μέσα σε σύγχρονα ιζήματα.

Με βάση τους εμπειρικούς σεισμοτεκτονικούς τύπους και την αιτιοκρατική μέθοδο, σε πιθανή ενεργοποίησή του αναμένονται: i) μέσο μέγεθος σεισμού, $M= 6,0$ ii) μέση κατακόρυφη μετατόπιση (MVD) έως 28 cm και iii) μέση μετατόπιση (AD) έως 21cm.

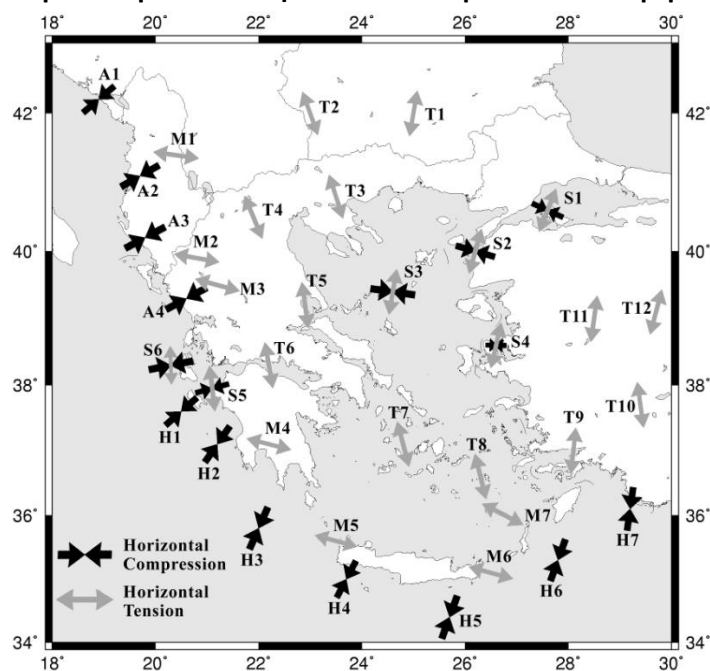
6.6.2 Στοιχεία Σεισμικότητας-Εδαφικής Σεισμικής Επικινδυνότητας

Στο χώρο της Μεσογείου, τα γεωτεκτονικά και σεισμοτεκτονικά χαρακτηριστικά καθορίζονται από τις κινήσεις της Ευρασιατικής, της Αφρικανικής και της Αραβικής τεκτονικής πλάκας (Εικόνα 6.6.2.α). Στο χώρο του Αιγαίου και στη Βόρεια Ελλάδα, η σεισμική δραστηριότητα οφείλεται κατά κύριο λόγο σε εφελκυστικά πεδία τάσεων με κύρια διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ, περίπου (Σχήμα 6.6.2.β).

Εικόνα 6.6.2.α: Οι κινήσεις των πλακών, οι οποίες επηρεάζουν την ενεργό τεκτονική στο Αιγαίο και τις γύρω περιοχές

Σχήμα 6.6.2.β: Σεισμοτεκτονική εικόνα του Αιγαίου και των γύρω περιοχών

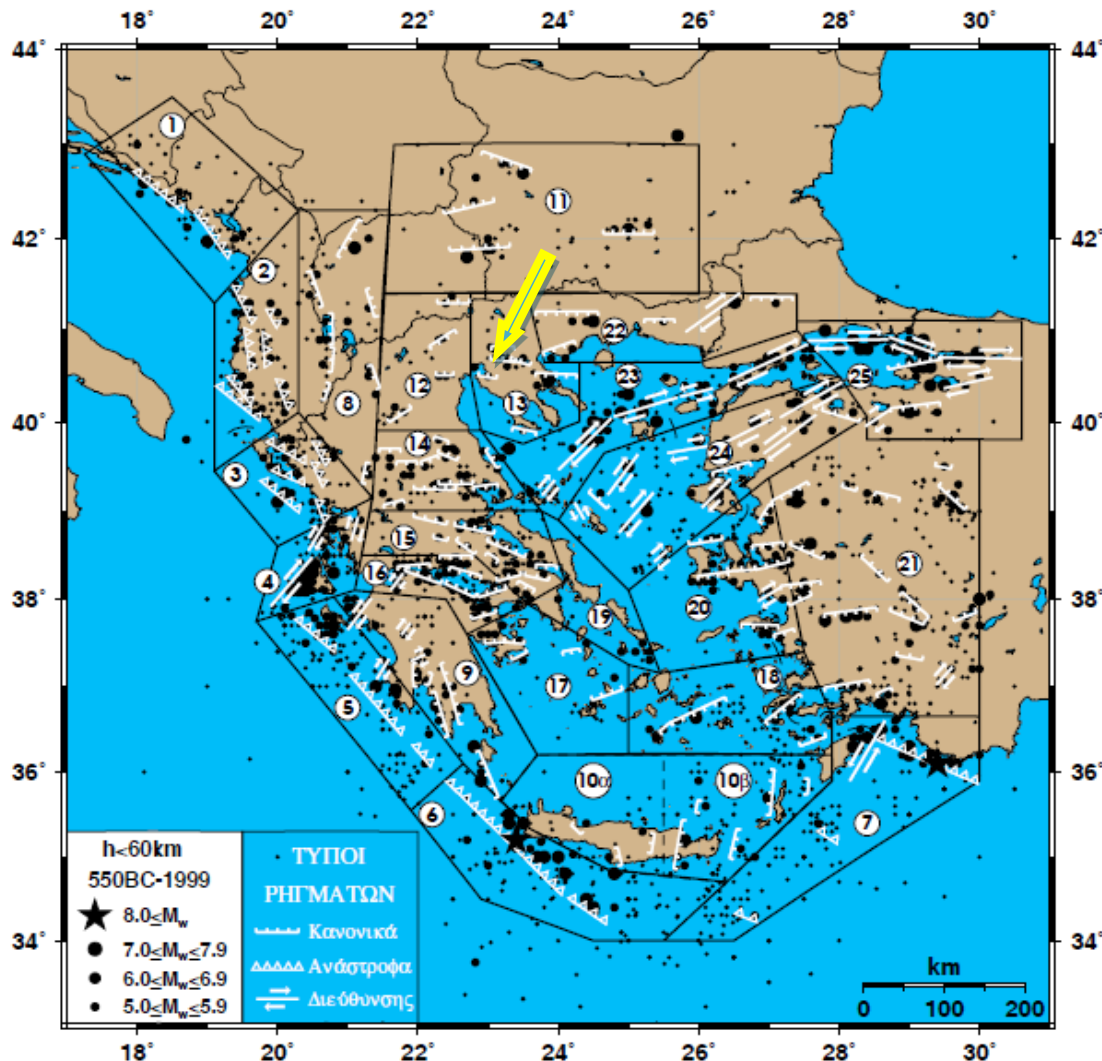

Οι επικρατούσες σεισμοτεκτονικές συνθήκες επιβεβαιώνονται από τα ρήγματα που εντοπίζονται στην ευρύτερη περιοχή μελέτης και έχουν γενική διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ και δευτερευόντως Α-Δ. Από την ανάλυση της σύγχρονης τεκτονικής προκύπτει ότι η περιοχή εξακολουθεί να βρίσκεται υπό συνθήκες εφελκυστικού πεδίου τάσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη ένα μεγάλο αριθμό σεισμικών αναφορών και γεωλογικών δεδομένων, καθορίστηκαν και επανακαθορίστηκαν σεισμικές ζώνες. Στο νεότερο όλων, όπου τέθηκαν κριτήρια όπως της χωρικής κατανομής των επικέντρων, γεωφυσικών - γεωμορφολογικών - τεκτονικών στοιχείων και μηχανισμών γένεσης, ορίστηκαν 25 σεισμικές ζώνες για τους επιφανειακούς σεισμούς²² (Εικόνα 6.6.2.γ).

²² Κόραβου Γ. ,2011

Εικόνα 6.6.2.γ: Γεωγραφική κατανομή των επικέντρων, των ρηγμάτων και των και των 25 σεισμικών ζωνών των επιφανειακών σεισμών

Η σεισμική ζώνη 13, στην οποία εντάσσεται η περιοχή μελέτης, αποτελεί μια διευρυμένη περιοχή της Σερβομακεδονικής γεωτεκτονικής ζώνης. Σ' αυτήν έχουν συμβεί αρκετοί σεισμοί που προκάλεσαν καταστροφές τόσο στην πόλη της Θεσσαλονίκης όσο και στην ευρύτερη περιοχή (700, 1759, 1902, 1978). Τα ρήγματα της σεισμικής ζώνης μπορούν να χωριστούν ανάλογα με το μήκος τους σε τρεις ομάδες με μήκη: L₁ ≈ 23 km (ρήγματα Ανθεμόντα, Βόλβης), L₂ ≈ 30 km (ρήγματα Στίβου, Σοχού) και L₃ ≈ 50 km ρήγμα Ιερισσού στο οποίο είχε το επίκεντρό του ο μεγαλύτερος σεισμός της ζώνης, M = 7,0 το 1932.

Τα χαρακτηριστικά της σεισμικής ζώνης 13 συνοψίζονται ως εξής:

ΣΕΙΣΜΙΚΗ ΖΩΝΗ	M_{thres}	b	a	a_k	k	M_{max}	Τύπος Ρήγματος
13	4,6	0,83	3,84	5,83	97	7,0	Κανονικό

- M_{thres} είναι το κατώτερο όριο μεγεθών
- Η παράμετρος b εκφράζει τον ρυθμό με τον οποίο αυξάνεται ο αριθμός των σεισμών καθώς ελαττώνεται το μέγεθός τους
- Η παράμετρος a αποτελεί ποσοτικό μέτρο της σεισμικότητας
- Η παράμετρος k εκφράζει το χρονικό διάστημα που καλύπτουν τα δεδομένα σε έτη
- Η παράμετρος a_k εξαρτάται από το χρονικό διάστημα στο έγιναν οι σεισμοί, από την σεισμικότητα της περιοχής και την έκτασή της
- M_{max} είναι το μέγιστο παρατηρούμενο μέγεθος σεισμού της πηγής

Στον παρακάτω Πίνακα 6.6.2 δίνεται η χρονική κατανομή σεισμών μεγέθους $M_w \geq 4,5$ R που σημειώθηκαν σε κύκλο με κέντρο την περιοχή μελέτης και ακτίνα 50 Km, από το 677 μ.Χ. έως και το 2007. Τα επίκεντρα των σεισμών αυτών φαίνονται στην Εικόνα 6.6.2.δ.

Πίνακας 6.6.2: Χρονική κατανομή σεισμών μεγέθους $M_w \geq 4.5$ R

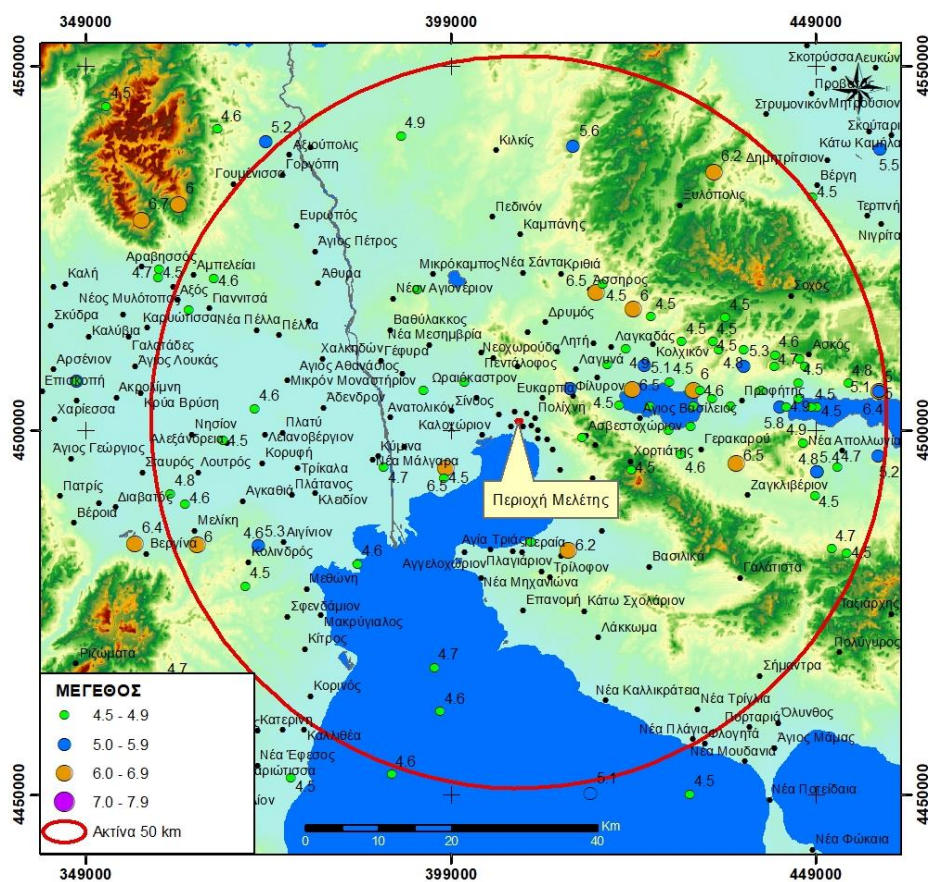
ΕΤΟΣ	X	Y	ΒΑΘΟΣ	ΜΕΓΕΘΟΣ
677	457610	4505290		6,4
700	423817	4505559		6,5
896	364273	4484198		6,0
1420	423930	4516660		6,0
1430	432265	4505477		6,0
1677	415116	4483449		6,2
1759	398320	4494761		6,5
1902	418893	4518933		6,5
1905	415368	4505650	15	5,5
1905	415748	4538953		5,6
1931	457610	4505290		5,1
1932	372747	4484049		4,6
1932	457610	4505290		5,0
1932	435063	4535427		6,2
1940	372747	4484049		5,3
1952	457610	4505290		5,0
1954	389859	4494881		4,7

ΕΧΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΣΕ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΗΣ Δ.Κ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ – ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ.
 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΕΤΟΣ	Χ	Υ	ΒΑΘΟΣ	ΜΕΓΕΘΟΣ
1958	449086	4494242		5,6
1960	449086	4494242		4,8
1960	449086	4494242		5,4
1970	457559	4496409	8	5,2
1972	392215	4540371	6	4,9
1974	416984	4498971	3	4,5
1974	453247	4483114	6	4,5
1975	367918	4498569	5	4,5
1978	423703	4494458		4,5
1978	434858	4512115		4,5
1978	430638	4512153		4,5
1978	428833	4499958	10	4,5
1978	436575	4515430	12	4,5
1978	394437	4519242	13	4,5
1978	426450	4515524	14	4,5
1978	420473	4508924	16	4,5
1978	426329	4503313	4	4,5
1978	449147	4503122	6	4,5
1978	439069	4510969	6	4,5
1978	441558	4505398	6	4,5
1978	428896	4506619	6	4,5
1978	446619	4504250	13	4,6
1978	446659	4509800	7	4,6
1978	433110	4505469	8	4,6
1978	444076	4503159	1	4,7
1978	434790	4504344	11	4,7
1978	437315	4503212	17	4,8
1978	435692	4510997	19	4,8
1978	444921	4503152		4,9
1978	423029	4511118	8	4,9
1978	425540	4508872	18	5,1
1978	439051	4508749	30	5,3
1978	444076	4503159	6	5,8
1978	438096	4495435	6	6,5
1979	370957	4478528	1	4,5
1979	447496	4508684	5	4,7
1979	443273	4508715	5	4,7
1980	422104	4503356	10	4,5
1980	363172	4516422	10	4,5
1980	366627	4520801	10	4,6
1981	431797	4500486	2	4,6
1984	446635	4506470		4,5
1984	397611	4461352	6	4,6
1984	396758	4467359	1	4,7

ΕΤΟΣ	X	Y	ΒΑΘΟΣ	ΜΕΓΕΘΟΣ
1984	447168	4498252	12	4,9
1986	432245	4503257	2	4,8
1988	386272	4481611	6	4,6
1988	372223	4502935	7	4,6
1988	410045	4484618	10	4,8
1990	448301	4503128	2	4,5
1993	362680	4489780	6	4,6
1994	451882	4494889	7	4,7
1995	448809	4490914	3	4,5
1995	395255	4505462	5	4,8
2001	419749	4520034	10	4,5
2001	430493	4496612	15	4,6
2001	453393	4506425	5	4,8
2003	400847	4506607	10	4,9
2005	443370	4510269	10	4,6
2006	451132	4483683	5	4,7
2007	398131	4493320	7	4,5
2007	360675	4491260	8	4,8

Εικόνα 6.6.2.δ: Σεισμικά επίκεντρα σε απόσταση 50 Km περιμετρικά της περιοχής μελέτης, περίοδο 677-2007

Σύμφωνα με το χάρτη της Εικόνας 6.6.2.δ, ο μεγαλύτερος σεισμός εντός της ζώνης των 50 Km, μετά το σεισμό της Ιερισσού το 1932, ήταν ο σεισμός της Θεσσαλονίκης, στην περιοχή των Λιμνών, μεγέθους $M_s=6,5$ το 1978. Τον παρόντα αιώνα, ο σημαντικότερος από τους σεισμούς εκδηλώθηκε το 2003 με επίκεντρο εντός της κοίτης του Γαλλικού, στην περιοχή Ιωνίας - Νεοχωρούδας και μέγεθος 4,9 R. Για κανέναν από τους σεισμούς αυτούς δεν αναφέρθηκαν αξιόλογες βλάβες σε κτιριακές εγκαταστάσεις, υποδομές ή σε τεχνικά έργα καθώς και εκδήλωση φαινομένων εδαφικής αστάθειας ή ρευστοποίησης.

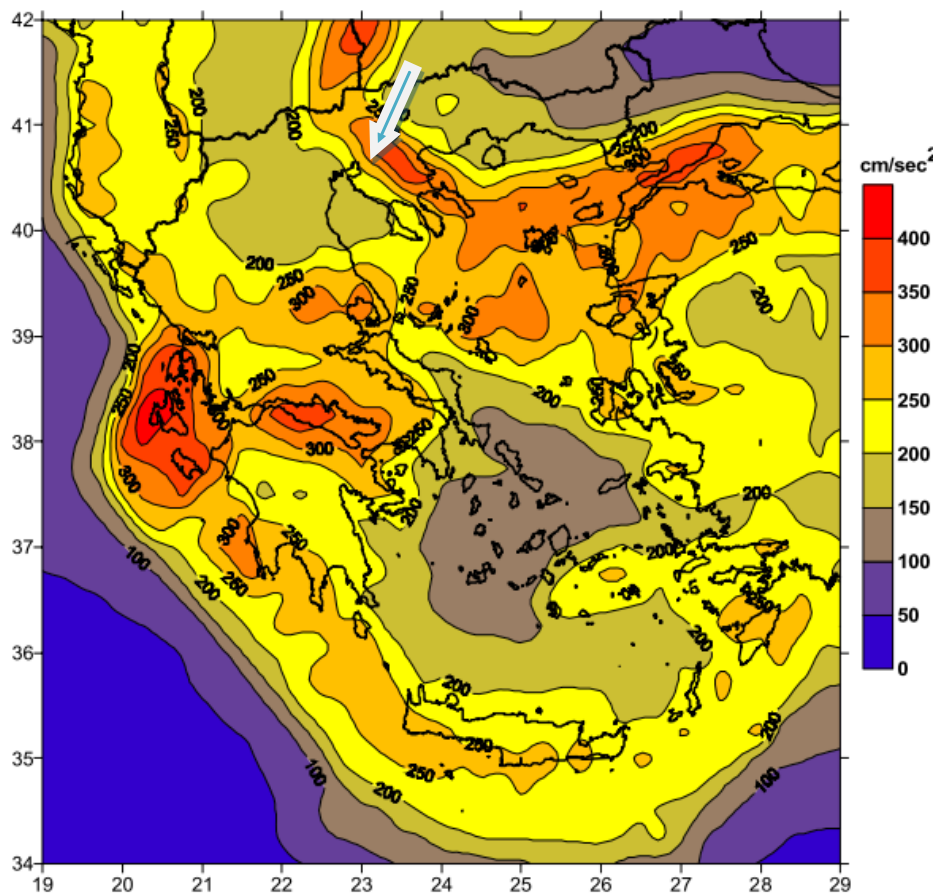
Η σεισμική επικινδυνότητα σε μια θέση είναι μια ποσότητα, το μέτρο της οποίας εξαρτάται από την αναμενόμενη ένταση της σεισμικής κίνησης. Η ένταση αυτή μπορεί να μετρηθεί και να εκφρασθεί με την αναμενόμενη εδαφική επιτάχυνση (γ) ή την εδαφική ταχύτητα (U) ή την εδαφική μετάθεση (s) της σεισμικής κίνησης ή και από την αναμενόμενη σεισμική ένταση (I). Δύο είναι οι βασικές μεθοδολογίες για την εκτίμηση της σεισμικής επικινδυνότητας σε μία περιοχή: η αιτιοκρατική (ΑΕΣΕ) και η πιθανοτική (ΠΕΣΕ). Η ΠΕΣΕ καθορίζει τα βασικά ερωτήματα, “πόσο ισχυρά” και “πόσο συχνά το έδαφος θα κινηθεί”, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους πιθανούς σεισμούς που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εξεταζόμενη θέση. Στους χάρτες ζωνών σεισμικής επικινδυνότητας για τους αντισεισμικούς κανονισμούς χρησιμοποιείται η ΠΕΣΕ.

Μετά τους καταστρεπτικούς σεισμούς της δεκαετίας του '90 σε περιοχές χαμηλής σεισμικότητας, ο ΟΑΣΠ ανέθεσε στους 5 σεισμολογικούς φορείς της χώρας ένα πρόγραμμα εκπόνησης νέου χάρτη Ζωνών Σεισμικής Επικινδυνότητας της Ελλάδας, συμβατού με τον τότε ισχύοντα ΕΑΚ-1995 και τον Ευρωκώδικα 8. Οι υπολογισμοί έγιναν για εδαφικές συνθήκες “βράχου”, σε κάρναβο $0,25 - 0,25^\circ$, για μέση περίοδο επανάληψης 475 ετών (ή 10% πιθανότητα υπέρβασης σε διάστημα 50 ετών) και προέκυψε ο χάρτης της Εικόνας 6.6.2.ε “γεωγραφικής κατανομής των μέσων όρων των μέγιστων οριζοντίων επιταχύνσεων”²³. Σε συνέχεια αυτού, προέκυψε ο αναθεωρημένος Χάρτης Σεισμικής Επικινδυνότητας (Εικόνα 6.6.2.στ) του ισχύοντος Ελληνικού Αντισεισμικού Κανονισμού ΕΑΚ-2000 (Δ17α/115/9/ΦΝ275/2003, ΦΕΚ Β' 1154). Στο χάρτη αυτό, ο Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης, όπου εντάσσεται η περιοχή μελέτης, αλλά και το σύνολο του Π.Σ. Θεσσαλονίκης, κατατάσσονται στην I^η Ζώνη Σεισμικής Επικινδυνότητας όπου η τιμή της σεισμικής επιτάχυνσης του εδάφους, σε όλους τους υπολογισμούς, λαμβάνεται, για μέση περίοδο επανάληψης 475 ετών (ή 10% πιθανότητα υπέρβασης σε διάστημα 50 ετών), ως $A=0,16 \cdot g$ ($156,96 \text{ cm/sec}^2$).

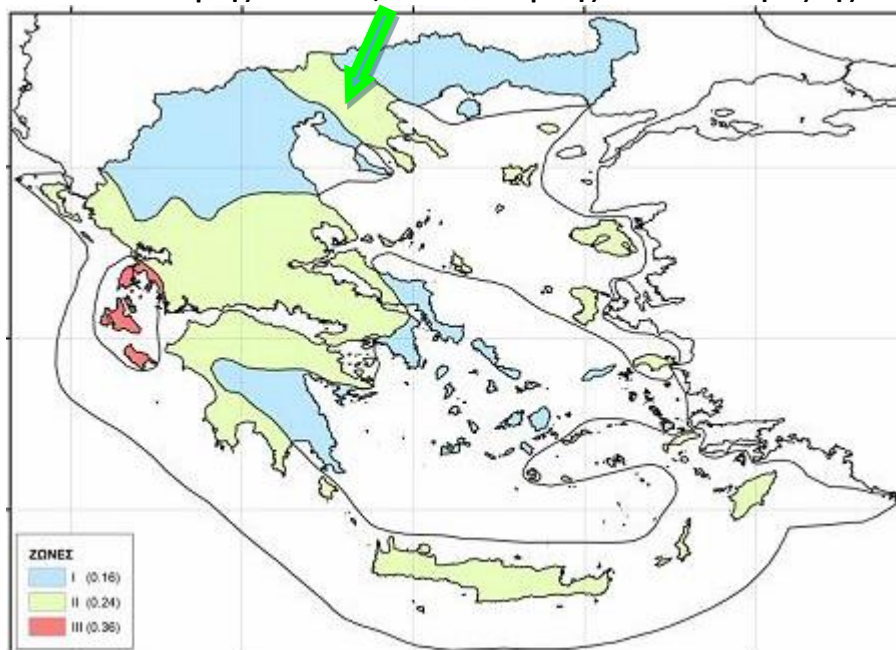
Τα ιζήματα, λόγω κυρίως χαμηλής συνεκτικότητας, σύμφωνα με τη κατάταξη των εδαφών του «Πίνακα 2.5» του ΕΑΚ-2000, εντάσσονται στην Κατηγορία Γ.

²³ Παπαϊωάννου, Χρ. κ.ά., 2008.

Εικόνα 6.6.2.ε: Μέγιστη οριζόντια εδαφική επιτάχυνση (σε cm/sec^2), για μέση περίοδο επανάληψης 475 ετών

Εικόνα 6.6.2.στ: Χάρτης ΕΑΚ-2000, Ζωνών Σεισμικής Επικινδυνότητας της Ελλάδας

Στον ΕΑΚ-2000 καθορίζεται ότι:

- (1) Ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η χρήση ενός δομήματος θεωρούνται ότι αντιμετωπίζουν επαρκώς τον σεισμικό κίνδυνο όταν κατά την επιβολή των σεισμικών δράσεων σχεδιασμού ικανοποιούνται οι απαιτήσεις *αποφυγής κατάρρευσης, περιορισμού βλαβών και ελάχιστης στάθμης λειτουργιών*.
- (2) Οι σεισμικές δράσεις σχεδιασμού είναι οι ελάχιστες σεισμικές κινήσεις για τις οποίες απαιτείται να γίνει σχεδιασμός των δομημάτων.
- (3) Οι σεισμικές κινήσεις αναλύονται σε δύο οριζόντιες συνιστώσες και μία κατακόρυφη, στατιστικά ανεξάρτητες.
- (4) Οι σεισμικές κινήσεις σχεδιασμού ορίζονται στην ελεύθερη επιφάνεια του εδάφους και θεωρούνται αμετάβλητες από την επιφάνεια του εδάφους μέχρι και τη στάθμη θεμελίωσης.
- (5) Για δομήματα με κάτοψη συνήθων διαστάσεων, οι σεισμικές κινήσεις του εδάφους λαμβάνονται ενιαίες σε ολόκληρη την κάτοψη των θεμελίων.

Τα φάσματα σχεδιασμού των οριζόντιων συνιστωσών του «σεισμού σχεδιασμού» καθορίζονται από την εξίσωση $R_d(T) = \gamma_1 \cdot A \cdot \eta \cdot \theta \cdot \beta_0 / q$. Για την περιοχή μελέτης ισχύει:

Συντελεστής σπουδαιότητας κτιρίων Σ_2, Σ_3	$\gamma_1 = 1,15$
Μέγιστη οριζόντια σεισμική επιτάχυνση εδάφους	$A = 0,16 \cdot g$
Διορθωτικός συντελεστής για ποσοστό απόσβεσης $\zeta \neq 5\%$	$\eta = 1$
Συντελεστής επιρροής θεμελίωσης κτιρίου με ένα υπόγειο	$\theta = 0,90$
Συντελεστής φασματικής ενίσχυσης για Α, Β, Γ, Δ κατηγορία εδάφους	$\beta_0 = 2,5$
Συντελεστής συμπεριφοράς για οπλισμένο σκυρόδεμα και δομικό σύστημα πλαισίων ή μικτών συστημάτων	$q = 3,5$

Κατόπιν αυτών, $R_d(T) = 0,12 \cdot g$ με πιθανότητα υπέρβασης τιμών των σεισμικών επιταχύνσεων 10% σε 50 χρόνια και $R_d(T) / A \gamma_1 = 0,1 / 0,16 \cdot 1 = 0,652 \geq 0,25$.

6.6.3 Γεωλογική καταλληλότητα ευρύτερης περιοχής μελέτης

Τα στοιχεία γεωμορφολογίας, γεωλογίας και τεκτονικής, υδρολογίας - υδρογεωλογίας, γεωτεχνικών συνθηκών και σεισμικής επικινδυνότητας, όπως αναπτύχθηκαν στα αντίστοιχα κεφάλαια της μελέτης γεωλογικής καταλληλότητας που εκπονήθηκε για το ΕΧΣ, συνοψίζονται παρακάτω ως εξής:

- Η περιοχή μελέτης και η άμεση περιβάλλουσα καλύπτονται από δελταϊκής έως λιμνοθαλάσσιας φάσης, Ολοκαινικά χαλαρά έως ημισυνεκτικά, λεπτομερή ιζήματα αργιλοϊλύων, αμμούχων αργίλων και αργίλων με ασβεστιτικά συγκρίμματα, πάχους 100 μ. περίπου. Στο σχηματισμό παρεμβάλλονται οριζόντες μεσόκοκκων άμμων, πάχους > 3 μ. και παρενοστρώσεις ψηφίδων, χαλίκων και κροκαλών. Οι λεπτομερείς και αδρομερείς οριζόντες και οι μικτές φάσεις τους εναλλάσσονται κατακόρυφα, αλλά και οριζόντια με πλευρικές μεταβάσεις, ενώ τα αδρομερή κλάσματα έχουν μορφή εκτεταμένων φακών και αποσφηνώσεων.

- Η μελετούμενη έκταση δεν φιλοξενεί καμία εμφανή ρηξιγενή δομή. Σύμφωνα με τις επίσημες χαρτογραφήσεις, το πλησιέστερα διερχόμενο ενεργό -μη σεισμικό- ρήγμα είναι το ρήγμα Ασβεστοχωρίου - Πολίχνης, συνολικού ορατού μήκους 15 Km, που διέρχεται 3 Km βόρεια της περιοχής μελέτης. Πρόκειται για κανονικό ρήγμα με διεύθυνση Δ.ΒΔ - Α.ΝΑ (περίπου N120°) και με πολύ μεγάλη γωνία κλίσης (περίπου 85°) προς τα ΒΑ. Σύμφωνα με πληροφορίες, το ρήγμα αυτό δραστηριοποιήθηκε κατά το μεγάλο σεισμό της Θεσσαλονίκης (το 1978, $M_s=6,5$) και παρουσίασε επιφανειακά ίχνη διάρρηξης σε χαλαρές Τεταρτογενείς αποθέσεις στην περιοχή της Πολίχνης (μικρή ρωγμή 1-2 cm και άλμα μέχρι 10 cm). Οπότε, ισχύουν όσα, ειδικότερα, αναφέρει ο ΟΑΣΠ. Ότι δηλαδή, “για τον χαρακτηρισμό ενός ρήγματος ως σεισμικά ενεργού συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του ΕΑΚ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο παρακάτω ορισμός ο οποίος βρίσκεται σε συμφωνία με την NEHRP 2000 FEMA 368 chapter 2 clause 2.1 «Ένα ρήγμα θεωρείται σεισμικά ενεργό όταν παρουσιάζει μέσο ιστορικό ρυθμό ολίσθησης τουλάχιστον 1 mm/έτος και υπάρχουν τεκτονικές και γεωγραφικές μαρτυρίες σεισμογόνου δραστηριότητας στην Ολόκαινη περίοδο (11.000 χρόνια)»”.
- Η μελετούμενη περιοχή είναι επίπεδη, χαμηλή, με γενική δυτική κλίση της τάξης του 1% και απουσία υψομετρικών διαφορών και αναγλύφου. Από παλαιογεωγραφικής πλευράς, διανύει στάδιο μορφολογικής ωριμότητας με μηδαμινή ένταση στάθμης διάβρωσης, ενώ από άποψη μαζών - επιφανειών, το σύνολό της παρουσιάζεται ισοκαταμεμημένο κοντά στο “βασικό επίπεδο”. Στο σύνολο της περιοχής επέμβασης και στη ζώνη άμεσης επιρροής της δεν παρατηρήθηκε εκδήλωση κατολισθητικών ή ερπυστικών φαινομένων, εδαφικών επιφανειακών συνιζήσεων ή διογκώσεων, που να οδήγησαν σε αστοχίες κτιριακές εγκαταστάσεις, υποδομές εν γένει ή τεχνικά έργα. Η φύση των σχηματισμών, σε συνδυασμό με την οριζόντια διάστρωσή τους αποτελούν περιοριστικούς όρους για την εκδήλωση τέτοιων φαινομένων στο μέλλον. Επιπλέον, δεν υπάρχουν δανειοληψίες ή επιχώσεις. Στο ανατολικότερο άκρο της περιοχής επέμβασης και σε έκταση 3 περίπου στρεμμάτων, έχει γίνει προσωρινή απόθεση υλικών αποχωματώσεων, σε ύψος 1 - 1,5 m επί της υγιούς φυσικής εδαφικής στάθμης. Τα υλικά αυτά δεν θ’ αποτελέσουν υπόβαθρο έργων και δραστηριοτήτων και θ’ απομακρυνθούν μέχρι την αποκάλυψη του φυσικού εδάφους, κατά την υλοποίηση έργων και δραστηριοτήτων του Πολεοδομικού Σχεδιασμού.
- Από την έκταση ενδιαφέροντος δεν διέρχεται κανείς υδρογραφικός κλάδος. Η στράγγισή της διασφαλίζεται από το Δημοτικό δίκτυο παροχέτευσης ομβρίων, αποδέκτης των οποίων είναι ο Δενδροπόταμος. Ο τελευταίος, στο μεγαλύτερο μέρος της διαδρομής του εντός της “Δυτικής Θεσσαλονίκης”, είναι διευθετημένος σε τιμμεντένια διατομή ενώ η, αμέσως βόρεια του «στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου», διερχόμενη ομώνυμη Λεωφόρος κατασκευάστηκε πάνω από την καλυμμένη κοίτη του.
- Στο ισχύον Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υ.Δ. Κεντρικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 2368/Β/05.07.2018), η περιοχή του Ε.Χ.Σ. εντάσσεται στην Υποζώνη 8.4: «Χαμηλή ζώνη του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης», με κωδικό EL10RAK0008 και χαρακτηρίζεται, στο σύνολό της, ως «κατακλυζόμενη» από ποτάμιες ροές του Δενδροποτάμου, σε πλημμυρικά σενάρια με περιόδους επαναφοράς T50, T100 και T1000 έτη. Στο Σχέδιο σημειώνεται ότι σε περιοχές με παντοροϊκό σύστημα αποχέτευσης τα πλημμυρικά φαινόμενα είναι δυνατόν να προκαλέσουν ή και να επιτείνουν φαινόμενα ρύπανσης στα δίκτυα και τις υφιστάμενες υποδομές. Ακόμη, η τρωτότητα της περιοχής για την περίπτωση μέγιστης πιθανής επίπτωσης πλημμύρας με T=1000 έτη, καταγράφεται ως «πολύ υψηλή». Όσον αφορά, δε, στην πιθανότητα πλημμύρας από ανύψωση της Μέσης Στάθμης της Θάλασσας, η περιοχή μελέτης, για σενάρια T50 και T100, εντάσσεται στις «Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας». Κατόπιν αυτών, για την μελετούμενη περιοχή του Ε.Χ.Σ., προτείνεται, χωρίς ν’ αποτελεί προϋπόθεση γεωλογικής

καταλληλότητας, να τηρούνται όσα προβλέπονται στα σχετικά Μέτρα του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, και ειδικότερα:

- ο στο Μέτρο EL10_23_03 που αφορά σε δράσεις προστασίας υδρευτικών γεωτρήσεων Δήμων και ΔΕΥΑ από βλάβες του υπέργειου Η/Μ εξοπλισμού τους καθώς και προστασίας του υπόγειου υδάτινου ορίζοντα από πρόκληση ρύπανσης, μέσω πλημμυρικών επιφανειακών υδάτων που μπορεί να εισέλθουν από τη γεώτρηση,
 - ο στο Μέτρο EL10_34_13 που αφορά στην αντικατάσταση, ενίσχυση και συμπλήρωση των έργων αποχέτευσης ομβρίων υδάτων (έργα συλλογής, μεταφοράς και διάθεσης ομβρίων στους διαθέσιμους αποδέκτες), με ενδεικτική αναφορά του Μέτρου στα αντιπλημμυρικά έργα της ευρύτερης περιοχής Λαχαναγοράς,
 - ο στο Μέτρο EL10_41_18 που αφορά στην ανάπτυξη Επιχειρησιακού Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης Πλημμυρών (ΕΣΕΠΠ) και τον καθορισμό πρωτοκόλλου αρμοδιοτήτων, λειτουργίας και διαχείρισής του από το Δήμο και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς,
 - ο στο Μέτρο EL10_42_19 που αφορά στην επικαιροποίηση του Τοπικού Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων και στην κατάρτιση ή αναβάθμιση Σχεδίου Δράσης - Μνημονίου Ενεργειών για την αντιμετώπιση κινδύνων, από το σύνολο των Δήμων που βρίσκονται εντός της πλημμυρικής ζώνης T100,
 - ο στο Μέτρο EL10_43_21 που αφορά στην οργάνωση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών και των τοπικών αρχών έναντι πλημμυρικού κινδύνου. Στο Μέτρο του Σχεδίου, ενδεικτικά και κατά προτεραιότητα, αναφέρεται η αναγκαιότητα εφαρμογής του στο Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης.
- Στην περιβάλλουσα περιοχή του χώρου επέμβασης του Ε.Χ.Σ. διαπιστώθηκε, τοπικά και σε βάθος που κυμαίνεται μεταξύ 4 - 7 m, φρεάτια υδροφορία, μικρής δυναμικότητας και πολύ μικρής νότιας υδραυλικής κλίσης. Η παρουσία της δεν αναμένεται να δημιουργήσει ιδιαίτερα προβλήματα σε εκσκαφές που, πιθανώς, θ' απαιτηθούν.
 - Οι σύγχρονες προσχώσεις, σύμφωνα με το Πρότυπο ATV – DIN 18 300, κατατάσσονται στην Κατηγορία Εδαφών 3: «άμμοι, χαλίκια με προσμίξεις ιλύος και αργίλου σε ποσοστό έως 30% κ.β.», χαρακτηρίζονται ως εύκολα εκσκαπτόμενα εδάφη και η εκσκαφή τους μπορεί να γίνει με μηχανικό εκσκαφέα. Ιδιαίτερα θέματα ευστάθειας των πρανών εκσκαφής δεν αναμένονται, εφόσον δεν υπάρχουν άλλου είδους γεωμετρικοί ή γεωμηχανικοί περιορισμοί.
 - Σύμφωνα με τον αναθεωρημένο Χάρτη Σεισμικής Επικινδυνότητας του Ελληνικού Αντισεισμικού Κανονισμού ΕΑΚ-2000 (Δ17α/115/9/ΦΝ275/2003, ΦΕΚ Β' 1154), ο Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης, στον οποίο εντάσσεται η περιοχή μελέτης, αλλά και ολόκληρη η περιοχή του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, κατατάσσονται στην **1^η Ζώνη Σεισμικής Επικινδυνότητας** όπου η τιμή της σεισμικής επιτάχυνσης του εδάφους, σε όλους τους υπολογισμούς, λαμβάνεται, για μέση περίοδο επανάληψης 475 ετών (ή 10% πιθανότητα υπέρβασης σε διάστημα 50 ετών), ως **$A=0,16 \cdot g$ ($156,96 \text{ cm/sec}^2$)**.
 - Ο μεγαλύτερος σεισμός εντός ζώνης 50 Km από την περιοχή μελέτης, μετά το σεισμό της Ιερισσού το 1932, ήταν ο σεισμός της Θεσσαλονίκης, στην περιοχή των Λιμνών, μεγέθους $M_s=6,5$ το 1978. Τον παρόντα αιώνα, ο σημαντικότερος από τους σεισμούς εκδηλώθηκε το 2003 με επίκεντρο εντός της κοίτης του Γαλλικού, στην περιοχή Ιωνίας - Νεοχωρούδας και μέγεθος 4,9 R. Για κανέναν από τους σεισμούς αυτούς δεν αναφέρθηκαν αξιόλογες βλάβες σε κτιριακές εγκαταστάσεις, υποδομές ή σε τεχνικά έργα καθώς και εκδήλωση φαινομένων εδαφικής αστάθειας ή ρευστοποίησης.

- Τα ιζήματα από τα οποία δομείται η περιοχή μελέτης, λόγω κυρίως χαμηλής συνεκτικότητας, σύμφωνα με τη κατάταξη των εδαφών του Πίνακα 2.5 του ΕΑΚ-2000, εντάσσονται στην Κατηγορία Γ. Οπότε, σε συνδυασμό με τις προτάσεις του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου και την Απόφαση Δ17α/10/44/ΦΝ275/2010/ΥΠΟΜΕΔΙ (ΦΕΚ Β' 270) που τροποποιεί τον Πίνακα 2.3 της Κατηγορίας Σπουδαιότητας των κτιρίων, εφαρμόζεται το εδάφιο Β της παραγράφου Σ.5.2.3.1 (2) των Σχολίων του ΕΑΚ-2000, το οποίο προστέθηκε με την Απόφαση Δ17α/67/1/ΦΝ275/2003/ΥΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ Β' 781), όπως αντικαταστάθηκε με την Απόφαση Δ17α/115/9/ΦΝ275/2003/ΥΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ Β' 1154):
 - ο «για δομήματα Σπουδαιότητας Σ₂, επί εδάφους κατηγορίας Γ, σε ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας Ι» και
 - ο «για δομήματα Σπουδαιότητας Σ₃, Σ₄ σε ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας Ι επί εδάφους κατηγορίας Γ»,

«απαιτείται Εδαφοτεχνική Έρευνα - Μελέτη με προτάσεις θεμελίωσης που θα βασίζονται σε μία τουλάχιστον δειγματοληπτική γεώτρηση με επί τόπου και εργαστηριακές μετρήσεις και δοκιμές ή σε πενετρομετρήσεις».

Μετά τα παραπάνω δεδομένα, το σύνολο της έκτασης της περιοχής του Ε.Χ.Σ. προτείνεται ως [Κ]: **“Περιοχή κατάλληλη για δόμηση - οικιστική ανάπτυξη”**, όπου μπορούν να υλοποιηθούν τα έργα του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής χωρίς άλλες προϋποθέσεις, περιορισμούς ή απαγορεύσεις.

6.6.4 Στερεά απόβλητα

Το σύνολο των σύμμεικτων απορριμμάτων μεταφέρονται στο ΧΥΤΑ Μαυροράχης, ο οποίος βρίσκεται υπό την εποπτεία και παρακολούθηση του Περιφερειακού Συνδέσμου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Επιπλέον ο Δήμος εξυπηρετείται από το ΚΔΑΥ Ιωνίας σε ότι αφορά τα ανακυκλώσιμα υλικά

Σύμφωνα με την Αναθεώρηση του ΠΕ.Σ.Δ.Α. ο Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης, θα εξυπηρετείται από τη Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων Δυτικού Τομέα της ΠΚΜ. Επιπλέον θα εξυπηρετείται από το ΣΜΑ Ευκαρπίας²⁴.

Την ευθύνη της αποκομιδής και μεταφοράς των στερεών αποβλήτων του Δήμου στο χώρο διάθεσης έχει το Τμήμα Καθαριότητας της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου²⁵. Για την αποκομιδή των στερεών αποβλήτων ο Δήμος διαθέτει 17 απορριμματοφόρα οχήματα τύπου πρέσας, 1.385 κάδους απορριμμάτων και 869 κάδους ανακύκλωσης. Αναλυτικά διαθέτει:

- 280 κάδους απορριμμάτων 1.300 λίτρων
- 890 κάδους απορριμμάτων 1.100 λίτρων
- 73 κάδους απορριμμάτων 360 λίτρων
- 142 κάδους απορριμμάτων 240 λίτρων
- 829 κάδους Ανακύκλωσης & 40 κώδωνες ανακύκλωσης γυαλιού

²⁴ Περιφερειακός Σύνδεσμος ΦΟΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας, 2016

²⁵ Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης, 2016α

Για την περίοδο 2011–2015, παρατηρείται τάση μείωσης των παραγόμενων απορριμμάτων, με εξαίρεση το έτος 2014. Ειδικότερα το έτος 2011 οι ποσότητες που καταγράφονται ανήλθαν συνολικά σε 21.538 tn ενώ τα έτη 2012 και 2013 παρατηρείται προοδευτική μείωση (19.482 και 18.833 tn αντίστοιχα). Το 2014 παρατηρείται σημαντική αύξηση (19.876 tn) ενώ το 2015 καταγράφεται η μικρότερη τιμή (18.725 tn), για την περίοδο που εξετάζεται (Πίνακας 6.6.4);

Πίνακας 6.6.4: Παραγόμενες ποσότητες απορριμμάτων 2011- 2015 (σε tn)

	2011	2012	2013	2014	2015
Σύνολο έτους	21.538	19.482	18.833	19.876	18.725
Μηνιαίος Μέσος Όρος	1.795	1.623	1.569	1.656	1.560

Πηγή: Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης, 2016α

Όσον αφορά τα ανακυκλώσιμα απορρίμματα, ο Δήμος συμμετέχει στο Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ανακύκλωσης Συσκευασιών σε συνεργασία με το Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης-Ανακύκλωσης αποβλήτων Συσκευασίας, Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ ΑΕ). Οι συλλεγόμενες ποσότητες ποσότητες ανακυκλώσιμων απορριμμάτων στους μπλε κάδους (έτος 2014), ανέρχονται σε 1.823 tn, τα ανακτήσιμα υλικά σε 1.222 tn, ενώ το υπόλειμμα υπολογίζεται σε 33%. Επιπλέον οι συλλεγόμενες ποσότητες γυαλιού (μπλε κώδωνας) ανέρχονται σε 40 tn (πηγή: ΠΕΣΔΑ).

Για την εξυπηρέτηση της Υπηρεσίας Καθαριότητας και των άλλων Υπηρεσιών, ο Δήμος διαθέτει εκτός από τα φορτηγά απορριμματοφόρα, επιπλέον τα εξής οχήματα:

- 4 πλυντήρια
- 5 μηχανικά σάρωθρα
- 2 εκσκαφείς και 1 διαβολάκι
- 7 φορτηγά ανατρεπόμενα
- 9 φορτηγά κοινά μη ανατρεπόμενα
- 3 καλαθοφόρα
- 2 αποφρακτικά οχήματα, ιδιοκτησίας ΕΥΑΘ, τα οποία παραχωρήθηκαν στο Δήμο για την απόφραξη φρεατίων όμβριων υδάτων της ζώνης ευθύνης του Δήμου
- 4 λεωφορεία.

Στην περιοχή του Δήμου γίνεται καθημερινή αποκομιδή των οικιακών απορριμμάτων. Κάθε Δευτέρα, στην πλειονότητα των περιοχών, πραγματοποιούνται διπλά δρομολόγια, λόγω του αυξημένου όγκου των απορριμμάτων που συσσωρεύονται κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου. Κάθε Σάββατο πραγματοποιούνται 2 δρομολόγια αποκομιδής απορριμμάτων των κεντρικών σημείων του Δήμου ενώ κάθε Κυριακή ένα δρομολόγιο για τους κεντρικούς δρόμους. Επίσης, πραγματοποιούνται 4 δρομολόγια για κάθε μία από τις 4 Λαϊκές Αγορές που γίνονται εβδομαδιαίως στο Δήμο. Καθημερινά πραγματοποιούν δρομολόγια 2 απορ/ρα Ανακύκλωσης στους Αμπελόκηπους και 1 όχημα κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή στη Μενεμένη.

Εκτός των παραπάνω, έχει γίνει πρόβλεψη από το Δήμο για την αποκομιδή και απομάκρυνση των ογκωδών απορριμμάτων. Στην περίπτωση παλιών επίπλων και συσκευών, οι πολίτες ενημερώνουν το Τμήμα Καθαριότητας και αυτό αναλαμβάνει την

αποκομιδή και μεταφορά τους. Ο Δήμος καλύπτει τις ανάγκες αποκομιδής οικοδομικών απορριμμάτων (που έχουν παραχθεί από νοικοκυριά και όχι από τεχνικές εταιρείες, κατά τη διάρκεια οικοδομικών εργασιών). Για την εναλλακτική διαχείριση των ανωτέρω αποβλήτων ο Δήμος πραγματοποιεί συμβάσεις με ιδιωτικές εταιρίες.

Επιπλέον, σχεδιάζεται η δημιουργία «Πράσινου Σημείου» σε δημοτικό οικόπεδο περίπου τεσσάρων στρεμμάτων στη Μενεμένη που θα διαθέτει τον απαραίτητο εξοπλισμό για την παραλαβή και προσωρινή αποθήκευση μεγάλου αριθμού διαφορετικών ρών ανακυκλώσιμων αποβλήτων.

Ο Δήμος πραγματοποιεί συμβάσεις με ιδιωτικές εταιρίες με σκοπό την εναλλακτική διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων. Έτσι, εκτός των άλλων πραγματοποιείται επιπλέον και ανακύκλωση μεταχειρισμένων ελαστικών (ECOELASTIKA), υπολειμμάτων καυσίμων και λιπαντικών ελαίων (ΕΛΤΕΠΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ), μπαταριών αυτοκινήτων και ηλεκτρικών – ηλεκτρονικών συσκευών (TRIAS ECO A.E.B.E.).

6.7 Κλιματικοί παράγοντες, ατμόσφαιρα

6.7.1 Κλιματικά δεδομένα και υδρολογικό ισοζύγιο

Κλιματικά δεδομένα

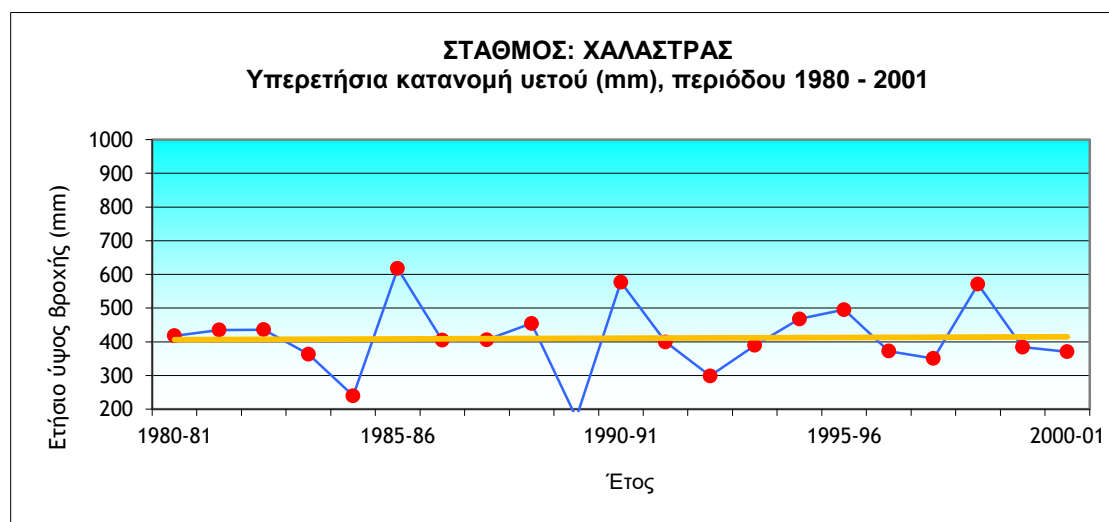
Για την αξιολόγηση των χαρακτηριστικών του κλίματος της δυτικής Θεσσαλονίκης χρησιμοποιήθηκαν 20ετείς καταγραφές του Μ.Σ. Χαλάστρας, που λειτουργεί υπό την εποπτεία του ΥΠΑΑΤ (ΥΠ.ΓΕ.) και θεωρείται αντιπροσωπευτικός και της περιοχής μελέτης.

Τα στοιχεία των βασικών κλιματικών παραμέτρων, βροχόπτωσης και θερμοκρασίας αέρα του Μ.Σ. παρουσιάζονται στους Πίνακες 6.7.1.α και 6.7.1.β. Τα μετεωρολογικά δεδομένα, μετά την επεξεργασία τους, απεικονίζονται γραφικά στα Σχήματα 6.7.1.α-β και 6.7.1.γ-δ, αντίστοιχα.

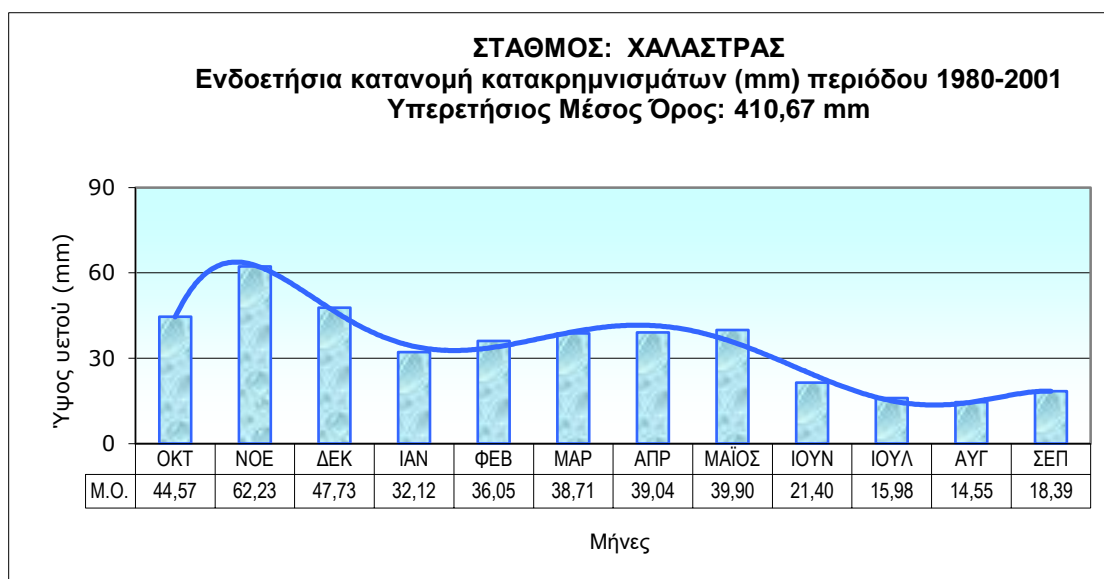
Πίνακας 6.7.1.α Μέσο μηνιαίο και ολικό ύψος βροχής (mm) του Μ.Σ. Χαλάστρας

ΥΔΡΟΛ. ΕΤΟΣ	ΜΗΝΕΣ												ΕΤΗΣΙΑ
	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	
1980–81	105,0	31,2	74,5	44,8	22,9	39,0	20,8	15,0	20,5	8,0	28,5	7,5	417,7
1981–82	54,2	43,0	34,0	19,7	43,9	48,8	119,5	26,8	5,5	18,1	17,0	4,5	435,0
1982–83	82,5	91,6	41,0	4,6	18,4	32,4	8,2	17,9	84,0	18,4	2,5	34,6	434,1
1983–84	19,8	38,4	75,8	35,0	47,4	38,3	64,6	8,0	16,2	4,0	12,2	3,5	363,2
1984–85	4,2	53,3	46,2	10,6	1,2	56,1	6,3	34,0	11,3	0,0	5,3	11,5	240,0
1985–86	14,4	145,5	14,0	52,5	168,0	25,80	1,3	77,8	62,0	10,1	9,6	36,3	617,3
1986–87	17,2	40,0	11,8	36,7	20,3	128,0	71,0	29,2	25,20	2,2	23,0	0,0	404,6
1987–88	116,1	83,9	35,9	21,5	22,7	74,0	14,6	8,9	9,6	15,0	0,0	3,8	406,0
1988–89	26,5	94,5	101,0	0,0	0,0	60,0	17,4	57,5	25,5	49,0	0,0	23,0	454,4
1989–90	32,0	31,0	30,0	0,0	2,0	0,0	10,0	28,5	8,0	11,0	13,0	9,0	174,5
1990–91	27,5	57,4	107,2	14,6	52,6	49,5	47,5	35,8	44,9	47,6	59,3	33,3	577,2
1991–92	20,1	28,9	4,6	5,2	4,2	21,2	115,6	69,2	67,8	57,6	4,5	0,4	399,3
1992–93	85,9	27,0	25,2	9,1	9,0	34,3	4,2	87,0	9,3	0,4	0,0	7,3	298,7
1993–94	11,5	107,3	9,5	70,8	53,1	4,8	58,8	41,1	1,4	21,6	8,9	0,4	389,2
1994–95	69,9	42,0	74,0	51,1	14,9	42,5	5,2	87,8	16,1	23,2	19,9	21,1	467,7
1995–96	3,8	26,2	121,0	102,0	76,9	39,7	42,0	25,7	0,0	6,7	3,8	47,4	495,2
1996–97	31,3	18,1	38,2	43,5	55,4	38,8	45,5	1,2	10,6	10,1	70,4	9,0	372,1
1997–98	70,5	33,9	62,5	30,4	65,4	3,8	6,3	54,0	4,7	0,0	2,6	16,5	350,8
1998–99	33,3	178,9	39,3	38,8	36,8	49,5	38,2	20,7	17,4	11,7	17,8	88,5	570,9
1999–00	47,9	91,4	52,4	28,6	32,7	5,9	34,5	60,5	2,0	2,5	0,7	24,9	384,0
2000–01	62,3	43,3	4,3	55,1	9,2	20,5	88,4	51,2	7,5	18,4	6,5	3,7	370,4
Μ.Ο.	44,57	62,23	47,73	32,12	36,05	38,71	39,04	39,90	21,40	15,98	14,55	18,4	410,67

Σχήμα 6.7.1.α: Υπερετήσια κατανομή βροχοπτώσεων

Σχήμα 6.7.1.β: Ενδοετήσια κατανομή βροχοπτώσεων

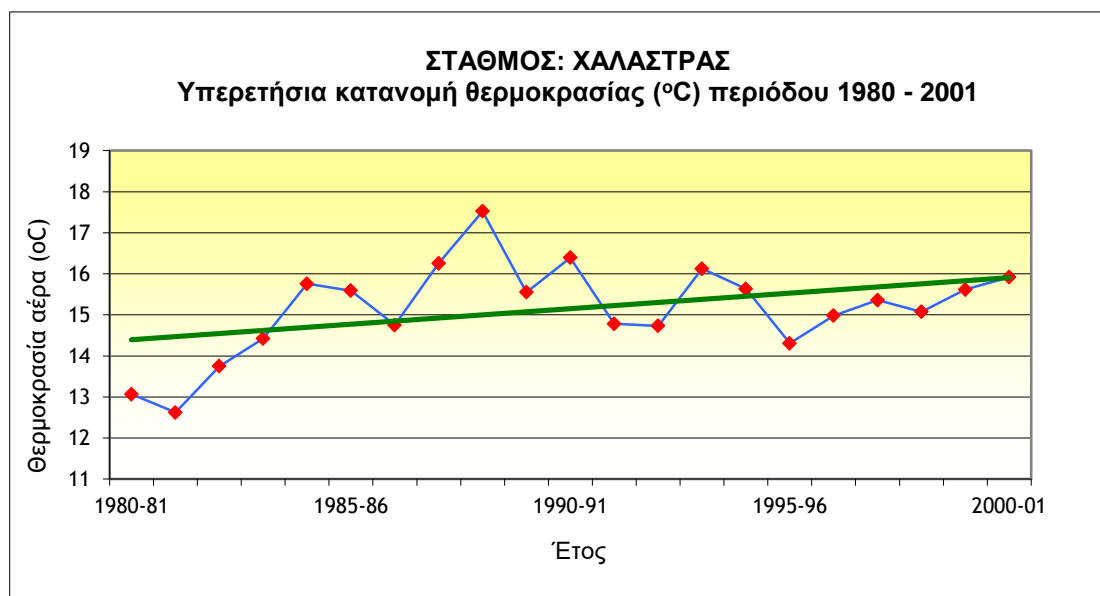
Στις ειδικότερες παρατηρήσεις για τις βροχοπτώσεις σημειώνονται τα εξής:

- Η ευρύτερη περιοχή παρουσιάζει χαμηλό βροχομετρικό δείκτη της τάξης των 410 mm, από τους χαμηλότερους στη Βόρεια Ελλάδα. Ανά 5ετία επικρατεί μία σταθερή περίοδος 3 ετών και ένα ξηρό έτος (250-350 mm) που ακολουθείται από ένα υγρό (~500 mm).
- Κύρια αιτία δημιουργίας βροχοπτώσεων είναι η υφιστάμενη δραστηριότητα Οκτωβρίου - Απριλίου. Δεύτερη αιτία είναι η δράση των καταιγίδων, ιδιαίτερα της θερινής περιόδου. Η περιοχή παρουσιάζει τον ιδιαίτερα αυξημένο ετήσιο αριθμό των 36 ημερών καταιγίδας.
- Οι βροχοπτώσεις, σε ετήσια θεώρηση, παρουσιάζουν διπλή κύμανση. Το κυρίως μέγιστο παρατηρείται τον Νοέμβριο και το δευτερεύον την περίοδο Απριλίου - Μαΐου. Το ελάχιστο παρατηρείται το μήνα Αύγουστο. Βροχερότεροι μήνες είναι ο Νοέμβριος και ο Δεκέμβριος, ενώ ξηρότεροι ο Ιούλιος, ο Αύγουστος και ο Σεπτέμβριος. Η κατανομή αυτή έχει σαν αποτέλεσμα η πραγματική εξατμισοδιαπνοή να αφαιρεί ένα σημαντικό ποσοστό των υδροαποθεμάτων.
- Είναι χαρακτηριστική η ραγδιότητα των βροχών κατά τους μήνες Μάιο, Ιούλιο και Αύγουστο, όπου σε ένα 24ωρο σημειώθηκε υπερδιπλάσια βροχόπτωση από τον μέσο μηνιαίο βροχομετρικό δείκτη. Ειδικότερα, σε ένα 20λεπτο παρατηρήθηκε ύψος βροχής 40 mm.
- Οι χιονοπτώσεις είναι συχνότερες τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο, ενώ οι χαλαζοπτώσεις τον Μάιο. Ο μέσος αριθμός ημερών χιόνος είναι 11 ετησίως και ο μέσος αριθμός ημερών χιονοσκεπούς εδάφους ανέρχεται σε 6.

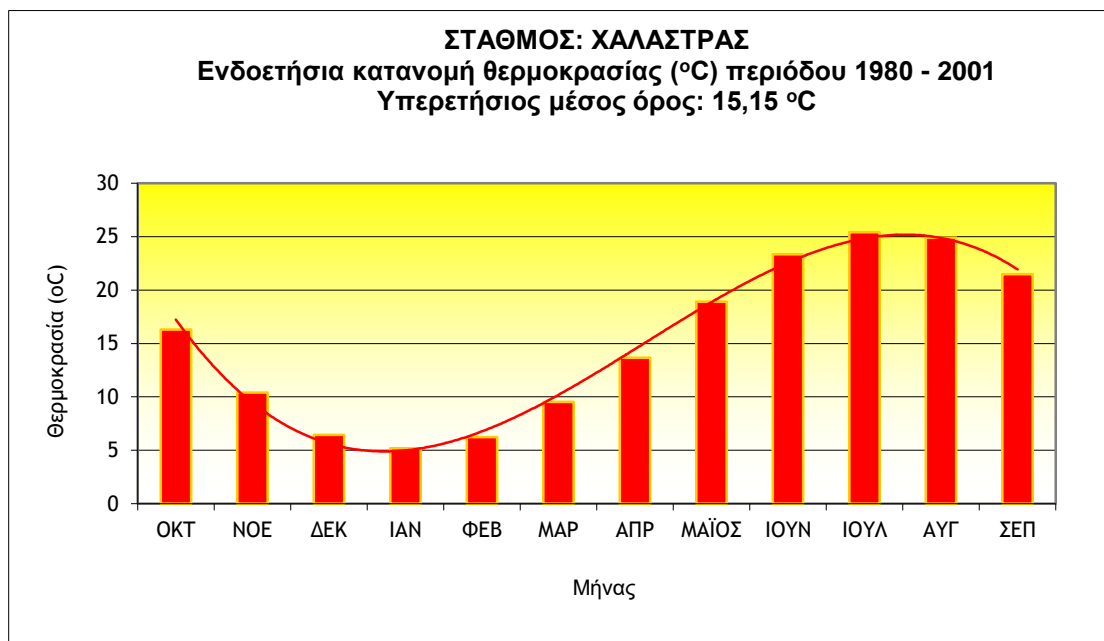
Πίνακας 6.7.1.β: Μέση μηνιαία και ετήσια θερμοκρασία αέρα (°C) του Μ.Σ. Χαλάστρας

ΥΔΡΟΛ. ΕΤΟΣ	ΜΗΝΕΣ												ΕΤΗΣΙΑ
	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	
1980–81	15,8	11,9	5,7	-0,6	3,7	9,9	10,2	15,0	21,9	21,9	21,5	19,9	13,1
1981–82	15,7	4,8	3,8	1,7	1,6	6,2	10,7	16,6	22,0	23,0	23,2	22,2	12,6
1982–83	16,2	7,9	6,4	3,9	1,8	7,7	13,4	19,2	20,8	24,7	23,0	20,0	13,8
1983–84	14,7	8,6	5,0	4,7	5,6	7,8	11,4	19,1	23,5	24,9	24,5	23,3	14,4
1984–85	20,0	12,7	7,2	5,3	4,4	9,9	15,7	20,7	22,8	24,6	24,4	21,4	15,7
1985–86	15,0	11,9	8,8	6,2	5,5	9,5	15,6	20,1	23,2	24,2	25,6	21,5	15,6
1986–87	16,3	11,1	4,7	3,4	8,0	5,2	12,2	16,7	22,9	27,7	25,2	23,6	14,7
1987–88	15,5	9,7	5,9	6,5	6,9	8,8	12,6	19,9	24,7	29,5	29,1	26,0	16,3
1988–89	18,6	9,2	5,3	8,5	11,5	16,6	20,7	21,5	25,7	24,4	25,6	22,7	17,5
1989–90	16,9	10,3	6,5	6,5	10,3	15,5	16,7	19,3	21,6	25,2	18,7	19,1	15,5
1990–91	16,6	15,7	12,9	8,4	5,2	10,6	13,4	16,8	23,9	25,9	25,4	21,9	16,4
1991–92	17,0	11,6	2,8	5,2	5,3	8,7	13,5	18,6	23,4	23,8	26,2	21,3	14,8
1992–93	17,4	11,1	5,2	4,5	4,6	8,7	13,3	19,5	23,5	23,4	25,2	20,4	14,7
1993–94	17,8	8,6	9,2	7,7	6,6	11,0	13,9	19,5	23,0	26,2	26,1	23,9	16,1
1994–95	17,4	11,0	7,1	5,1	9,2	9,6	13,5	18,5	24,5	26,2	24,7	20,8	15,7
1995–96	15,2	7,7	8,1	4,9	5,4	6,0	12,1	20,4	23,0	24,5	25,2	19,2	14,3
1996–97	13,8	11,9	7,8	6,9	7,0	8,8	10,0	20,0	23,5	26,3	24,1	19,7	15,0
1997–98	13,1	11,2	6,9	6,4	8,5	7,5	14,5	18,0	24,3	26,2	26,8	20,9	15,4
1998–99	16,6	7,4	2,6	5,1	5,4	10,4	14,8	18,3	24,7	27,9	26,1	21,6	15,1
1999–00	17,5	11,1	6,6	2,2	7,2	9,2	16,4	20,6	24,2	26,3	25,5	20,6	15,6
2000–01	15,4	12,9	7,2	6,2	7,5	12,6	12,5	18,7	23,1	26,7	26,9	21,3	15,9
Μ.Ο.	16,3	10,4	6,5	5,2	6,2	9,5	13,7	18,9	23,3	25,4	24,9	21,5	15,2

Σχήμα 6.7.1.γ: Υπερετήσια πορεία θερμοκρασίας αέρα, περιόδου 1980 - 2001

Σχήμα 6.7.1.δ: Ενδοετήσια πορεία θερμοκρασίας αέρα, περιόδου 1980 - 2001

Στις ειδικότερες παρατηρήσεις για τη θερμοκρασία αέρα σημειώνονται τα παρακάτω:

- Μία τιμή 15,15° C θεωρείται αντιπροσωπευτική μέση ετήσια θερμοκρασία αέρα για την ευρύτερη περιοχή.
- Η ενδοετήσια πορεία της ακολουθεί ομαλή διπλή κύμανση, με μέγιστες τιμές την περίοδο Ιουλίου - Αυγούστου (~25° C) και ελάχιστες τον Ιανουάριο (~5° C).
- Η απολύτως μέγιστη θερμοκρασία που παρατηρήθηκε είναι 41,8 °C τον Ιούλιο και η απολύτως ελάχιστη -12,6 °C τον Ιανουάριο. Το μέσο ημερήσιο θερμομετρικό εύρος μπορεί να φτάσει τους 20 °C.

Στον Πίνακα 6.7.1.γ παρουσιάζονται στοιχεία του μέσου μηνιαίου και ετήσιου αριθμού ημερών ομίχλης του Μ.Σ. Μίκρας, καθώς και της νέφωσης, της μέσης μηνιαίας και ετήσιας διάρκειας της ημέρας και της ηλιοφάνειας, του Μ.Σ. ΑΠΘ. Στον Πίνακα 6.7.1.δ παρουσιάζεται το ανεμολόγιο της ευρύτερης περιοχής, από στοιχεία επίσης του Μ.Σ ΑΠΘ.

Πίνακας 6.7.1.γ: Μέσες τιμές διάρκειας ημέρας, ηλιοφάνειας, νέφωσης και ομίχλης

ΜΗΝΕΣ	Μέση Μηνιαία Διάρκεια Ωρών		Μέσος Μηνιαίος Αριθμός Ημερών	
	Ημέρας	Ηλιοφάνειας	Νέφωσης	Ομίχλης
Ιανουάριος	302,40	108,80	5,10	4,30
Φεβρουάριος	298,80	118,80	4,80	2,30
Μάρτιος	370,80	162,00	5,10	2,20
Απρίλιος	399,60	212,50	4,50	0,90
Μάιος	446,40	275,90	4,20	0,20
Ιούνιος	450,00	311,50	3,50	0,00
Ιούλιος	457,20	341,40	2,40	0,00
Αύγουστος	424,80	317,30	2,20	0,00
Σεπτέμβριος	374,40	250,30	3,00	0,20
Οκτώβριος	345,60	182,10	3,90	1,30
Νοέμβριος	298,80	142,00	4,60	4,00
Δεκέμβριος	291,60	125,50	5,00	5,00
ΕΤΗΣΙΑ	4.460,40	2.548,10	48,30	20,40

Πίνακας 6.7.1.δ: Μέση μηνιαία και ετήσια συχνότητα ανέμων %

ΜΗΝΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΕΜΟΥ								
	Β	ΒΑ	Α	ΝΑ	Ν	ΝΔ	Δ	ΒΔ	ΝΗΝΕΜΙΑ
Ιανουάριος	21,40	9,10	7,30	3,80	2,50	1,90	1,90	5,00	47,10
Φεβρουάριος	20,80	8,60	7,00	4,40	3,00	2,70	2,40	6,30	44,80
Μάρτιος	16,10	7,30	7,10	5,00	5,00	5,40	3,30	5,40	45,40
Απρίλιος	13,00	5,10	4,90	4,60	7,70	9,20	3,20	4,90	47,40
Μάιος	13,00	4,10	3,10	3,80	7,90	11,00	3,80	5,00	48,30
Ιούνιος	14,40	4,20	2,40	3,10	8,90	11,10	3,20	6,30	46,40
Ιούλιος	16,30	3,60	1,70	2,80	9,50	12,00	3,10	6,50	44,50
Αύγουστος	15,40	4,30	2,10	2,80	9,10	10,80	2,80	5,30	47,40
Σεπτέμβριος	11,50	4,80	4,00	3,90	7,90	9,10	2,70	5,20	50,90
Οκτώβριος	11,60	5,80	5,90	4,50	4,10	4,30	2,50	4,40	56,90
Νοέμβριος	13,60	6,40	8,70	4,80	2,30	1,90	1,80	4,10	56,40
Δεκέμβριος	16,70	8,10	9,20	4,80	2,80	1,40	1,60	4,70	50,70
ΕΤΗΣΙΑ	15,32	5,95	5,28	4,03	5,89	6,73	2,69	5,26	47,10

Η ευρύτερη περιοχή παρουσιάζει τιμές ηλιοφάνειας που προσεγγίζουν αυτές των νοτιότερων περιοχών της Θεσσαλίας και της Κεντρικής Ελλάδας. Κατ' αντιστοιχία, η νέφωση, από άποψη μεγέθους, βρίσκεται σε μέσα επίπεδα, με περισσότερο νεφοσκεπή την περίοδο Δεκεμβρίου - Μαρτίου.

Ο μέσος ετήσιος αριθμός 20 ημερών ομίχλης είναι αρκετά υψηλός, με περισσότερο ομιχλώδεις τον Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο και μηδενικές τιμές την περίοδο Μαΐου -Σεπτεμβρίου.

Στο ανεμολόγιο επικρατούντες άνεμοι είναι οι βόρειοι, από το Σεπτέμβριο ως τον Απρίλιο, ενώ οι νότιοι άνεμοι εμφανίζονται κατά τη θερμή περίοδο του έτους. Ο γνωστότερος βόρειος (ΒΔ)

άνεμος είναι ο “Βαρδάρης” που είναι ψυχρός καθοδικός, προκαλεί ταχεία διάλυση των νεφώσεων και έντονη ξηρότητα, λόγω της ισχυρής εξατμιστικής του ικανότητας. Ιδιαίτερα αξιοπρόσεκτο είναι το μεγάλο ποσοστό νηνεμιών. Η άπνοια παρουσιάζει μέγιστες τιμές την περίοδο Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου, ενώ είναι σημαντική κατά τους μήνες Μάιο μέχρι Αύγουστο.

Κατά Köppen, το κλίμα κατατάσσεται στην κατηγορία Csa, αντιπροσωπευτική της μεσογειακής λεκάνης, με τα εξής χαρακτηριστικά:

C: Υγρό μεσόθερμο κλίμα.

- Μέση θερμοκρασία ψυχρότερου μήνα μεταξύ -3 και 18°C
- Μέση θερμοκρασία θερμότερου μήνα $> 10^{\circ}\text{C}$.
- Βραχείς αλλά, μερικές φορές, δριμείς χειμώνες.

s: Άνομβρη εποχή, το καλοκαίρι.

- Ύψος βροχής του ξηρότερου μήνα $< 30\text{mm}$.
- Βροχερότερος μήνας με τουλάχιστον 3πλάσιο ύψος βροχής από τον ξηρότερο.

a: Θερμοκρασία αέρα του θερμότερου μήνα $> 22^{\circ}\text{C}$.

Η άνοιξη είναι ασταθής και μεταβατική περίοδος, με εναλλαγή ημερών με χαρακτηριστικά χειμώνα και θέρους. Το φθινόπωρο είναι μικρής διάρκειας και η είσοδος στο χειμώνα, απότομη και σταθερή.

Υδρολογικό Ισοζύγιο

Το υδρολογικό ισοζύγιο της περιοχής εκφράζεται από τη μαθηματική σχέση $P = I + E + R$, των υδρολογικών-της παραμέτρων:

P: ο βροχομετρικός δείκτης

I: ο όγκος του νερού που κατεισδύει στο υπέδαφος

E: ο όγκος του νερού που εξατμίζεται και διαπνέεται από τα φυτά

R: ο όγκος του νερού που απορρέει επιφανειακά

Η ακριβής εκτίμηση του υδρολογικού ισοζυγίου απαιτεί αξιόπιστες μετρήσεις κλιματικών στοιχείων από μετεωρολογικούς σταθμούς, επιφανειακών απορροών, εξατμισοδιαπνοής και κατεισδυσης, καθώς και εκμεταλλεύσιμων ποσοτήτων υπόγειων και επιφανειακών νερών. Στην εξεταζόμενη περιοχή τέτοιες μετρήσεις είναι ελλιπείς ή απουσιάζουν εντελώς, οπότε η εκτίμηση του υδρολογικού ισοζυγίου έγινε σε υπολογιστική βάση, αξιοποιώντας τα μετεωρολογικά δεδομένα του Μ.Σ. Χαλάστρας. Έτσι, η πραγματική εξατμισοδιαπνοή υπολογίστηκε με τις μεθόδους L. Turc και Thornthwaite & Mather (Πίνακας 6.7.1.ε).

Πίνακας 6.7.1.ε. Πίνακας υπολογισμού της Πραγματικής Εξατμισιοδιαπνοής με τη μέθοδο Thornthwaite & Mather

Μήνας	P: Μέση τιμή κατακρημνισμάτων	T: Μέση τιμή μηνιαίας θερμοκρασίας	i: Μηνιαίος θερμοκός δείκτης	I: Ετήσιος θερμοκός δείκτης	a: εξίσωση	E _Δ : Δυναμική Εξατμισιοδιαπνοή	n: Συντελεστής διόρθωση γεωγραφικού πλάτους	E _Δ : Διορθωμένη Δυναμική Εξατμισιοδιαπνοή	A.I.E.: Διαθέσιμα αποθέματα για βλάστηση	E _π : Πραγματική Εξατμισιοδιαπνοή	P- E _π
ΙΑΝ	32,12	16,3	5,98	70,14	1,60	0,00	0,84	0,00	140,00	0,00	32,12
ΦΕΒ	36,05	10,4	3,03	70,14	1,60	0,00	0,83	0,00	140,00	0,00	36,05
ΜΑΡ	38,71	6,5	1,49	70,14	1,60	14,16	1,03	14,59	140,00	14,59	24,12
ΑΠΡ	39,04	5,2	1,06	70,14	1,60	9,90	1,11	10,99	140,00	10,99	28,05
ΜΑΪ	39,90	6,2	1,38	70,14	1,60	13,13	1,24	16,28	140,00	16,28	23,62
ΙΟΥΝ	21,40	9,5	2,64	70,14	1,60	26,02	1,25	32,53	128,87	32,53	0,00
ΙΟΥΛ	15,98	13,7	4,60	70,14	1,60	46,79	1,27	59,43	85,42	59,43	0,00
ΑΥΓ	14,55	18,9	7,49	70,14	1,60	78,37	1,18	92,48	7,49	92,48	0,00
ΣΕΠ	18,40	23,3	10,28	70,14	1,60	109,61	1,04	114,00	0,00	25,89	0,00
ΟΚΤ	44,57	25,4	11,71	70,14	1,60	125,87	0,96	120,84	0,00	44,57	0,00
ΝΟΕ	62,23	24,9	11,37	70,14	1,60	121,93	0,83	101,20	0,00	62,23	0,00
ΔΕΚ	47,73	21,5	9,10	70,14	1,60	0,00	0,81	0,00	47,73	0,00	0,00
Σύνολα	410,68	15,15		70,14						358,99	143,96

Από τον τύπο του Turc η πραγματική εξατμισιοδιαπνοή υπολογίστηκε ως $E_{\pi} = 386 \text{ mm}$. Επειδή ο τύπος του Turc παρουσιάζει ικανοποιητικά αποτελέσματα σε περιοχές με υψηλό βροχομετρικό δείκτη ($>700 \text{ m}$), δεν έχει αποδειχθεί εφαρμόσιμος σε όλες τις περιπτώσεις στην Ελλάδα. Γι' αυτό θεωρήθηκε περισσότερο αξιόπιστη και λήφθηκε υπόψη στους υπολογισμούς, η πραγματική εξατμισιοδιαπνοή που προέκυψε από την μέθοδο Thornthwaite & Mather, με τιμή $E_{\pi} = 359 \text{ mm}$.

Ο όγκος του νερού που δέχεται η έκταση ενδιαφέροντος ($E \approx 0,1 \text{ Km}^2$) κατά τη διάρκεια του έτους ανέρχεται σε $V_1 = P \times E = 410 \text{ mm} \times 102.000 \text{ m}^2 \approx 42.000 \text{ m}^3$. Από την ποσότητα αυτή το μεγαλύτερο ποσοστό (87%), δηλαδή ποσότητα $V_2 = E_{\pi} \times E = 359 \text{ mm} \times 102.000 \text{ m}^2 \approx 36.500 \text{ m}^3$, καταναλώνεται ως εξατμισιοδιαπνοή. Συνεπώς, από το σύνολο των κατακρημνισμάτων απομένει ένα πλεόνασμα $Q = V_1 - V_2 = 5.500 \text{ m}^3$ που αντιστοιχεί στην ολική απορροή (επιφανειακή απορροή + κατείδυση). Από τον Πίνακα 6.7.2 διαπιστώνεται, επίσης, ότι υπάρχει πλεόνασμα 144 mm νερού που αντιστοιχεί σε όγκο $V_3 = 14.500 \text{ m}^3$ και αντιπροσωπεύει το πραγματικό πλεόνασμα που θα διατεθεί για κατείδυση και επιφανειακή απορροή μόνο κατά τους μήνες από Ιανουάριο έως και Μάιο.

Από βιβλιογραφικές πηγές²⁶ προκύπτει ότι για επίπεδη μορφολογία, ανάλογη της περιοχής μελέτης, η τιμή του συντελεστή κατείδυσης σε σύγχρονες, χαλαρές αποθέσεις κυμαίνεται μεταξύ 10-25%. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκταση καλύπτεται στο σύνολό της από

²⁶ Σούλιου, Γ., 1981

αργιλοαμμώδη και αμμώδη υλικά, ένας συντελεστής κατείσδυσης της τάξης του $I_0 = 20\%$ μπορεί να θεωρηθεί πραγματικός. Σ' αυτή την περίπτωση προκύπτει μία ποσότητα νερού $I = V_3 \times I_0 = 14.500 \times 20\% \approx 3.000 \text{ m}^3$ που κατείσδύει και εμπλουτίζει τους υπόγειους υδροφορείς.

Μετά τα παραπάνω, από τη σχέση $V_3 - I = 14.500 \text{ m}^3 - 3.000 \text{ m}^3$, προκύπτει έμμεσα η τιμή της Επιφανειακής Απορροής ως $R = 11.500 \text{ m}^3$.

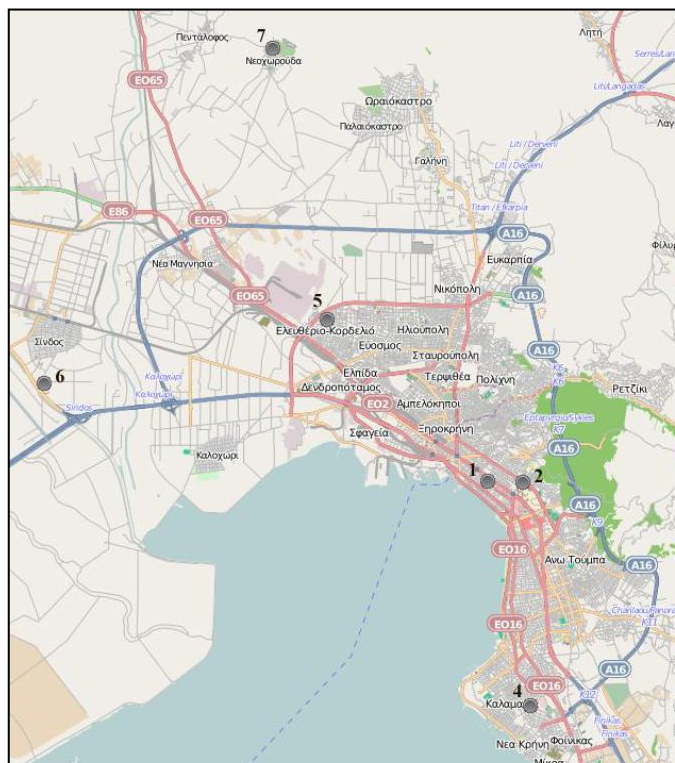
6.7.2 Ποιότητα ατμόσφαιρας

Η παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης πραγματοποιείται με τη λειτουργία σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικών ρύπων στα πλαίσια του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) που λειτουργεί από το 2000. Για τους σταθμούς μέτρησης που είναι εγκατεστημένοι στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, αρμόδια Υπηρεσία είναι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Ν.3852/10). Επιπλέον, για την αντιμετώπιση των επεισοδίων ατμοσφαιρικής ρύπανσης στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης ισχύει η Απόφαση 9452/08 του Γενικού Γραμματέα ΠΚΜ (ΦΕΚ 1652/Β/2008) που τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ ΗΠ 14122/549/Ε103.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, λειτουργούν 7 σταθμοί μέτρησης ατμοσφαιρικών ρύπων, από τους οποίους ο πλησιέστερος στην περιοχή μελέτης είναι ο σταθμός μέτρησης «Κορδελιό» ενώ στη δυτική και ανατολική πλευρά βρίσκονται οι σταθμοί μέτρησης «Σίνδος» και «Αγ.Σοφία» αντίστοιχα (Εικόνα 6.7.2). Στο σταθμό μέτρησης «Κορδελιό» πραγματοποιούνται μετρήσεις για τους ρύπους²⁷ SO_2 , NO_x , CO , O_3 , $\text{A}\Sigma_{10}$ και C_6H_6 .

²⁷ (SO_2) Διοξείδιο του θείου, (NO_x) Οξείδια του αζώτου, (O_3) Όζον, (CO) Μονοξείδιο του άνθρακα, ($\text{A}\Sigma_{10}$) Αιωρούμενα σωματίδια, (C_6H_6) βενζόλιο

**Εικόνα 6.7.2: Σταθμοί μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης του ΕΔΠΑΡ
στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας**

Επεξήγηση:

(1) Αγ. Σοφία, (2) ΑΠΘ, (3) Πανόραμα, (4) Καλαμαριά, (5) Κορδελιό, (6) Σίνδος, (7) Νεοχωρούδα .

Πηγή: ΥΠΕΝ, 2019β

Ειδικότερα για το σταθμό μέτρησης «Κορδελιό» που αποτελεί τον πλησιέστερο στην περιοχή μελέτης, σύμφωνα την πρόσφατη ετήσια έκθεση για την ποιότητα της ατμόσφαιρας του ΥΠΕΝ καταγράφονται τα παρακάτω, σε ότι αφορά τις μετρήσεις των ΑΣ₁₀ καθώς και των υπόλοιπων ατμοσφαιρικών ρύπων²⁸ (πίνακας 6.7.2):

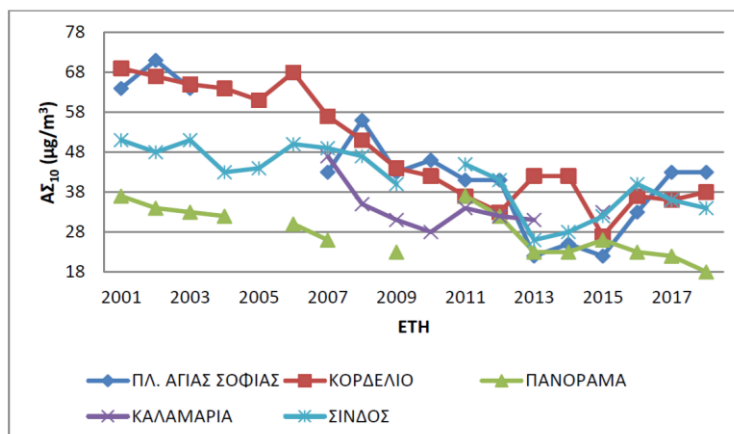
Αιωρούμενα Σωματίδια (ΑΣ₁₀)

Συγκρίνοντας τις μέσες ετήσιες τιμές ΑΣ₁₀ σε $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ανά έτος με την οριακή τιμή παρατηρούνται υπερβάσεις των ορίων κατά την περίοδο 2001 – 2010 καθώς και τα έτη 2013, 2014. Μεγαλύτερες τιμές ($<60 \mu\text{g}/\text{m}^3$) παρατηρήθηκαν κατά την περίοδο 2001 – 2010. Επιπλέον ο αριθμός των ημερών για το 2018 με μέση ημερήσια τιμή ΑΣ₁₀ μεγαλύτερη από $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ανήλθε σε 53 ενώ η εκτιμώμενη συνεισφορά μεταφοράς σκόνης από απομακρυσμένες ξηρές περιοχές σε αριθμό ημερών, ανέρχεται σε 16.

Στο σχήμα 6.7.2 παρουσιάζεται η χρονική διακύμανση των τιμών συγκεντρώσεων για το ρύπο ΑΣ₁₀ στο σταθμό μέτρησης «Κορδελιό» όπου παρατηρείται πτωτική πορεία των τιμών μέχρι το 2012 και διακυμάνσεις από το 2013 μέχρι σήμερα. Οι τιμές μέτρησης γενικά παρουσιάζονται αυξημένες κατά το παρελθόν συγκριτικά με άλλους σταθμούς μέτρησης της Περιφέρειας.

²⁸ : ΥΠΕΝ, 2019β

Σχήμα 6.7.2: Χρονική διακύμανση των τιμών συγκεντρώσεων για το ρύπο ΑΣ₁₀

Πηγή: ΥΠΕΝ, 2019

Υπόλοιποι ατμοσφαιρικοί ρύποι

Ως προς τους υπόλοιπους ατμοσφαιρικούς ρύπους, στο Σταθμό Μέτρησης «Κορδελιό» δεν παρατηρούνται υπερβάσεις τιμών κατά την περίοδο 2001-2018. Ειδικότερα για το 2018 καταγράφηκαν τα εξής:

- για το διοξείδιο του θείου δεν παρατηρήθηκαν υπερβάσεις των οριακών τιμών για τη μέση ωριαία τιμή ($350 \mu\text{g}/\text{m}^3$) και τη μέση ημερήσια τιμή ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$)
- για το διοξείδιο του αζώτου δεν παρατηρήθηκαν υπερβάσεις των οριακών τιμών για τη μέση ετήσια τιμή ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) και τη μέση ωριαία τιμή ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$).
- για το όζον δεν παρατηρήθηκαν υπερβάσεις του ορίου ενημέρωσης του κοινού ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$) του ορίου συναγερμού ($240 \mu\text{g}/\text{m}^3$) καθώς και υπερβάσεις του στόχου προστασίας της υγείας (μέγιστη μέση τιμή κυλιόμενου οκταώρου $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ως μέση τιμή τριών συνεχών ετών- για περισσότερες από 25 ημέρες)
- για το μονοξείδιο του άνθρακα και το βενζόλιο δεν υπήρξαν υπερβάσεις των ορίων τιμών.

Σύμφωνα με παλαιότερη έρευνα που επικεντρώνεται στη συνεισφορά των τοπικών βιομηχανικών πηγών²⁹, στα επίπεδα συγκεντρώσεων των ΑΣ₁₀ στην Ευρύτερη Περιοχή της Θεσσαλονίκης και αφορά την περίοδο 2003 – 2007, διαπιστώθηκε ότι η μέση επιβάρυνση της ατμοσφαιρικής ποιότητας από αιωρούμενα σωματίδια που προέρχονται από βιομηχανικές δραστηριότητες κυμαίνεται περίπου στο 30% στα δυτικά προάστια (ως προς 7% στο ιστορικό κέντρο της πόλης). Οι υψηλές τιμές ΑΣ₁₀ που εκτιμήθηκαν για τη συνεισφορά της βιομηχανίας, οφείλεται στην εγκατάσταση σημαντικών βιομηχανικών μονάδων στις περιοχές αυτές. Γενικά οι κύριες πηγές ΑΣ₁₀ εντός της Ευρύτερης Περιοχής της Θεσσαλονίκης είναι τα οχήματα, οι οικιακές καύσεις και η βιομηχανία. Επιπλέον παρατηρήθηκε ότι οι συχνοί ασθενείς νοτιοδυτικοί άνεμοι προκαλούν υψηλότερες συγκεντρώσεις γενικά στις κατοικημένες περιοχές από ότι οι σπανιότεροι ισχυροί βορειοδυτικοί άνεμοι.

²⁹ Κακοσίμος Κ.Ε., Κατσαρού Α.Σ., Ασσαέλ Μ.Ι, 2011.

Πίνακας 6.7.2: Μετρήσεις ατμοσφαιρικών ρύπων στο σταθμό «Κορδελιό», διάστημα 2001- 2018 (Μέσες ετήσιες τιμές σε $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ανά έτος)

Έτη	ΑΣ ₁₀	SO ₂	NO ₂	O ₃	CO
2001	69	33	37	58	0,7
2002	67	22	40	52	0,7
2003	65	19	42	47	0,7
2004	64	-	44	-	0,7
2005	61	-	34	-	0,7
2006	68(0)	9	39	37	-
2007	57(1)	17	41	44	-
2008	51 (2)	10	34	72	1
2009	44(3)	-	33	64	1,1
2010	42(3)	6	3030	68	1,0
2011	37(1)	6	33	96*	1,0
2012	33(0)	7	30	-	0,9
2013	42(9)	4	26	48	0,9
2014	42**(5)	4	-	37	0,7
2015	27(4)	12	22	61	0,9
2016	37(5)	9	24	61	0,9
2017	36(4)	15	27	65	0,7
2018	38(6)	-	27*	48*	0,6*

Πηγή: ΥΠΕΝ, 2019

Σημείωση:

* Μικρή πληρότητα μετρήσεων.

**Δεν μπορεί να αξιολογηθεί καθώς αφορά μικρή πληρότητα μη ομοιόμορφα κατανεμημένη εντός τους έτους.

Με πλάγια γραφή σημειώνονται οι υπερβάσεις της οριακής τιμής.

Στις παρενθέσεις εμφανίζεται η εκτιμώμενη συνεισφορά μεταφοράς σκόνης σε $\mu\text{g}/\text{m}^3$ από απομακρυσμένες ξηρές περιοχές (π.χ. Σαχάρα) στη μετρούμενη συγκέντρωση της μέσης τιμής ΑΣ₁₀

6.8 Ενεργειακά δίκτυα – κατανάλωση ενέργειας – Η/Μ ακτινοβολία

6.8.1 Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές CO₂ στην ευρύτερη περιοχή

Ενεργειακά δίκτυα

Στις υποδομές ενέργειας περιλαμβάνεται το δίκτυο ηλεκτροδότησης, αλλά και το δίκτυο αγωγών φυσικού αερίου³¹. Η ηλεκτροδότηση του Δήμου πραγματοποιείται από το δίκτυο της ΔΕΗ, από το οποίο δεν καταγράφονται προβλήματα εξυπηρέτησης. Οι υποδομές είναι κυρίως υπέργειες, αλλά πραγματοποιούνται και έργα υπογείωσης του δικτύου κατά μήκος διαφόρων οδών (π.χ. στις οδούς Γεννηματά, Χαλκίδη, Βενιζέλου, Μεγ.Αλεξάνδρου).

Εκτεταμένο είναι το δίκτυο φυσικού αερίου στο Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης, η εγκατάσταση του οποίου έχει ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό. Ειδικότερα καταγράφονται τα εξής (στοιχεία Ε.Π.Α. Θεσσαλονίκης Α.Ε.):

- Ποσοστό κάλυψης οδών με δίκτυο φυσικού αερίου: 49,78%
- Συνολικό κατασκευασμένο δίκτυο: 65 χλμ

³¹ Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης, 2016α

- Αριθμός Δημοτικών/Δημόσιων κτιρίων που καταναλώνουν αέριο στο Δήμο: 76 από τα οποία 39 σχολεία και 22 Δημοτικά κτίρια και υπηρεσίες.

Το δίκτυο ΔΕΗ και φυσικού αερίου φαίνονται στο χάρτη 6.5.4 (κεφ 6.5.4).

Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές CO₂ στην ευρύτερη περιοχή

Στο «Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια»³² που εκπονήθηκε για το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης πραγματοποιήθηκε εκτίμηση της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στο Δήμο καθώς και των εκπομπών CO₂ χρησιμοποιώντας δεδομένα των ενεργειακών καταναλώσεων με έτος βάσης το 2010. Η συνολική κατανάλωση ενέργειας στην περιοχή του Δήμου υπολογίστηκε σε 577.352,30 MWh που αντιστοιχεί σε εκπομπές 348.894,43 tn CO₂. Η κατανάλωση ενέργειας και οι εκπομπές CO₂ ανά τομέα κατανάλωσης παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα:

**Πίνακας 6.8.1: Συνολική κατανάλωση ενέργειας και εκπομπή CO₂
στο Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2010)**

Τομέας Κατανάλωσης	Κατανάλωση Ενέργειας (MWh)	Εκπομπές CO ₂ (tn)
Δημοτικά Κτίρια	7.179,97	4.078,38
Τριτογενής Τομέας	180.624,86	171.722,40
Κατοικίες	335.462	158.357
Δημοτικός Φωτισμός	1.369,05	1.573,04
Δημοτικός Στόλος	2.091,54	524,47
Δημοσιές Μεταφορές	12.192,07	3.059,60
Ιδιωτικές Μεταφορές	38.432,81	9.579,54
ΣΥΝΟΛΟ	577.352,30	348.894,43

Πηγή: Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης, 2016β

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του προηγούμενου πίνακα, ο τομέας με τη μεγαλύτερη κατανάλωση ενέργειας, που αντιστοιχεί και στη μεγαλύτερη τιμή εκπομπών CO₂, οφείλεται σε κτίρια και εγκαταστάσεις του τριτογενή τομέα, εντός των ορίων του Δήμου, που είτε χρησιμοποιούνται για εμπορικές δραστηριότητες είτε στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες (πλην δημοτικών υπηρεσιών). Ακολουθούν οι ιδιωτικές μεταφορές ως προς την κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές CO₂. Γενικά, σε ότι αφορά τις μεταφορές, εκτιμήθηκε ότι οι «ιδιωτικές και εμπορικές μεταφορές» είναι υπεύθυνες για το 73% των εκπομπών CO₂, οι «δημόσιες μεταφορές» για το 23% και οι «δημοτικές μεταφορές» για το 4%. Η κατανάλωση ενέργειας στα κτίρια του Δήμου είναι επίσης σημαντική (7,1 χιλ MWh) ενώ αποτελούν την τρίτη κατά σειρά πηγή εκπομπών CO₂.

Σε ότι αφορά την ενεργειακή αναβάθμιση των κοινόχρηστων χώρων, τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και του μικροκλίματος στο Δήμο προτείνεται, στα πλαίσια

³² Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης, 2016β

εκπόνησης του Σχεδίου Δράσης, η εφαρμογή σειράς μέτρων που αφορούν κοινόχρηστους χώρους (πεζοδρόμια, πλατείες, περιβάλλον χώρος δημοτικών εγκαταστάσεων και κτιρίων κ.ο.κ.). Ενδεικτικά, τέτοιες παρεμβάσεις μπορούν να συμπεριλαμβάνουν τα εξής:

- αύξηση – βελτίωση πρασίνου,
- διαμόρφωση πεζοδρομίων με κατάλληλα υδατοπερατά υλικά και φύτευση,
- συστήματα σκίασης,
- οπτική άνεση (υπογείωση δικτύου ΔΕΗ – Δημοτικού Φωτισμού),
- βιοκλιματικό σχεδιασμό πλατειών και άλλων κοινόχρηστων χώρων.

Ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης έχει ήδη εκπονήσει σειρά μελετών για το δημόσιο χώρο που θα μπορούσαν να ενσωματώσουν δράσεις για την εξοικονόμηση ενέργειας και τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού εν γένει, συμπεριλαμβάνοντας και την ευρύτερη περιοχή του πρώην Στρατοπέδου «Μέγας Αλέξανδρος».

6.8.2 Εκπομπές Η/Μ ακτινοβολίας

Γενικά οι υποδομές ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που αποτελούν αντικείμενο παρακολούθησης είναι εκείνες που εκπέμπουν σε ευρεία περιοχή συχνοτήτων (100 kHz – 6 GHz, αδειοδοτούμενες και μη), περιλαμβάνοντας:

- τα δίκτυα ασύρματων επικοινωνιών (δίκτυα κινητής τηλεφωνίας παλαιάς και της γενιάς GSM-900 και GSM-1800, UMTS & LTE), δίκτυα σταθερής ασύρματης πρόσβασης, κλπ.,
- κεραίες ραδιοφωνίας και τηλεόρασης, διατάξεις ραντάρ,
- ασύρματα δίκτυα που δεν απαιτούν άδεια (Wireless Hotspots, εταιρικές ζεύξεις κλπ.).

Σύμφωνα με στοιχεία της Ενημερωτικής Πύλης Κατασκευής Κεραιών (Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων) στο Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης είναι εγκατεστημένοι οι εξής σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας, για τους οποίους έχουν πραγματοποιηθεί μετρήσεις παραμέτρων Η/Μ ακτινοβολίας³³.

Από (πρόσφατες) μετρήσεις της έντασης ηλεκτρικού πεδίου (V/m), της έντασης μαγνητικού πεδίου (A/m) και της πυκνότητας Ισχύος (W/m²), διαπιστώθηκε ότι οι καταγεγραμμένες τιμές είναι χαμηλότερες από τα θεσμοθετημένα όρια. Στην περιοχή του Στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου δεν εντοπίζονται εγκατεστημένοι σταθμοί.

³³ Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας ΕΕΑΕ, Επιτόπιες μετρήσεις ηλεκτρομαγνητικών πεδίων <http://eeae.gr>

Πίνακας 6.8.2: Σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας στο Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης

Κωδ. Θέσης	Εταιρεία	Θέση	Πρόσφατες Μετρήσεις
1401516	COSMOTE	ΧΡ. ΚΑΝΑΚΗ 39	14-10-2013
1201584	WIND	ΣΚΕΠΑΡΝΗ 3	26-05-2016
1401148	COSMOTE	ΣΟΦΟΚΛΗ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 24	15-10-2013
1001687	VODAFONE	ΣΟΦΟΚΛΗ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 24 (ΕΝΑΝΤΙ ΕΙΣΟΔΟΥ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑΣ)	25-11-2014
1401079	COSMOTE	ΔΕΝΔΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	30-12-2015
1201586	WIND	ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ 62 ΘΕΣ/ΚΗ	20-02-2012
1401445	COSMOTE	ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 75 & ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ	28-11-12
1401010	COSMOTE	ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Ε΄ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ	11-07-2018
1105867	VODAFONE	ΝΙΚΗΤΑΡΑ 3	23-11-2012
2330081	ΟΣΕ	ΕΝΤΟΣ ΟΡΙΩΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΟΣΕ	30-12-2015
1202348	WIND	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 393, ΔΕΝΔΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	15-10-2013
1006342	VODAFONE	3ο ΧΛΜ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΑΘΗΝΑΣ	25-11-2014
1105881	VODAFONE	ΚΡΗΤΗΣ 2 & ΛΕΩΦ. ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	10-12-2015
1105868	VODAFONE	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 295	15-10-2013
1401155	COSMOTE	26ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 48, ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	11-12-2015
1000618	VODAFONE	ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ 43 ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	26-05-2016
1202362	WIND	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 176	29-06-2018
1004765	VODAFONE	ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ 8	12-10-2013
1106174	VODAFONE	ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Ε' 45 (ΠΡΩΗΝ 51), ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	24-11-2017
1101430	VODAFONE	ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΑΝΑΚΗ 39	14-10-2013
1201598	WIND	ΟΔΟΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 214, ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ,	25-10-2017
1401049	COSMOTE	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 295, ΜΕΝΕΜΕΝΗ	10-12-2015
2340420	FORTHNET	ΠΟΝΤΟΥ 19, ΜΕΝΕΜΕΝΗ	12-05-2016
1401467	COSMOTE	ΧΡΗΣΤΟΥ ΡΑΠΤΗ 33, ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	24-11-2017

Πηγή : <http://eeae.gr>

6.9 Πολιτιστική Κληρονομιά, ιστορικά στοιχεία - Τοπίο

Ιστορία – Πολιτιστική Κληρονομιά

Η ευρύτερη περιοχή των δυτικών συνοικιών της Θεσσαλονίκης δεν έχει να επιδείξει αξιόλογα ιστορικά στοιχεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος και μνημεία (π.χ κλασικές αρχαιότητες, μνημεία βυζαντινής εποχής ή οθωμανικής προέλευσης) όπως οι κεντρικές περιοχές της Θεσσαλονίκης. Γενικά, η πεδινή δυτική ζώνη περιμετρικά και βορείως του λιμένα της Θεσσαλονίκης, διαχρονικά αποτελούσε περιοχή κυρίως εγκατάστασης παραγωγικών δραστηριοτήτων και έως τον 20^ο αιώνα δεν είχε αναπτυχθεί ως περιοχή κατοικίας. Η μετοίκηση της ευρύτερης περιοχής έγινε κύρια με την εγκατάσταση προσφυγικών πληθυσμών Ελλήνων μετά το 1922 από την Μικρά Ασία, και ως εκ τούτου το γενικότερο πολιτισμικό και κοινωνικό προφίλ των συνοικιών αυτών διατηρεί μέχρι και σήμερα τα χαρακτηριστικά και τα έθιμα του προσφυγικού ελληνισμού.

Η κυρίαρχη παρουσία των Ελλήνων προσφύγων εκείνης της εποχής, μόνο κατά τις τελευταίες δεκαετίες δέχθηκε σημαντικό μέγεθος εισροές πληθυσμού από άλλες περιοχές του ΠΣΘ ή και άλλες πόλεις, όταν πολεοδομήθηκαν και κατοικήθηκαν οι μεγάλες οικιστικές επεκτάσεις στη βόρεια πλευρά του Ευόσμου και τα υπόλοιπα διαθέσιμα τμήματα των όμορων συνοικιών. Ακόμη κι έτσι πάντως, η πλειονότητα του πληθυσμού εξακολουθεί να διατηρεί έναν χαρακτήρα με στοιχεία που ανάγονται στις προσφυγικές καταβολές και την ανάλογη ιστορική κληρονομιά, με έντονη την παρουσία του ποντιακού και μικρασιατικού πολιτισμικού περιβάλλοντος.

Η μαζική εγκατάσταση του προσφυγικού πληθυσμού στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, και η εκ του μηδενός ανάδυση οικιστικών ζωνών περιμετρικά της πόλης, εν μέσω περιοχών που ιστορικά είχαν χαρακτήρα ζωνών παραγωγικών δραστηριοτήτων στις παρυφές αυτής, προσέλκυσε με τη σειρά της και νέες παραγωγικές χρήσεις, που είδαν στους νέους κατοίκους ένα σημαντικό μέγεθος διαθέσιμου εργατικού δυναμικού με μεγάλη ανάγκη απασχόλησης, και σταδιακά μετεξέλιξε τις περιοχές αυτές σε μεικτές ζώνες κατοικίας και παραγωγικών χρήσεων. Όπως ήταν λογικό, η μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού στήριξε την επιβίωσή της στην απασχόληση σε αυτές τις παραγωγικές δραστηριότητες, διατηρώντας επί μακρόν για την περιοχή ένα κοινωνικό προφίλ συνυφασμένο με την εργατική τάξη και με ότι αυτό συνεπάγεται (σχετικά χαμηλά εισοδήματα, «λαϊκές» γειτονιές και συχνά χαμηλότερου επιπέδου συνθήκες διαβίωσης, κοκ), και κυρίως καθιστώντας διαχρονικά τις συνοικίες της δυτικής Θεσσαλονίκης την κύρια πηγή εργατικού δυναμικού των βιομηχανικών – βιοτεχνικών μονάδων της περιοχής.

Παράλληλα με την κοινωνικοοικονομική αυτή ιδιαιτερότητα των συνοικιών αυτών, εμφανίστηκαν και οι αρνητικές συνέπειες της δόμησης κατοικίας σε γειτνίαση με τις οχλούσες παραγωγικές περιοχές, στις παρυφές της πόλης: αναδείχτηκαν εστίες πολεοδομικής και κοινωνικής υποβάθμισης έως και συνθήκες παραβατικότητας, που ευνοούνταν από την περιθωριακή γεωγραφική θέση, δημιουργώντας -δικαιολογημένα ή πολλές φορές αναίτια- την αίσθηση περιθωριοποίησης σε τμήματα των συνοικιών. Έτσι, για δεκαετίες ορισμένα τμήματα των δυτικών συνοικιών του Π.Σ.Θ., κυρίως στις άμεσες ζώνες περιμετρικά των παραγωγικών ζωνών, θεωρούνταν γειτονιές καθόλου ελκυστικές για κατοικία, για λόγους περιβαλλοντικής επιβάρυνσης ή κοινωνικών συνθηκών, ενώ ακόμη και η εγκαθίδρυση θυλάκων κατοικίας αθίγγανων που αργότερα συγκρότησε όλη τη συνοικία του Αγίου Νεκταρίου της Μενεμένης (συνοικισμός Δενδροποτάμου) ενέτεινε την εικόνα αυτή.

Μετά από αρκετές δεκαετίες κατά τις οποίες διατηρήθηκε η αίσθηση ότι ορισμένα τμήματα των δυτικών συνοικιών δεν εξασφάλιζαν τις απαραίτητες συνθήκες ασφάλειας και ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου, η σταδιακή «τριτογενοποίηση» της τοπικής οικονομίας αποδόμησε σταδιακά τον χαρακτηρισμό της «περιβαλλοντικά επιβαρυσμένης εργατικής περιοχής», κάτι που ανατράπηκε κυρίως με την ταχεία ανοικοδόμηση των περιοχών επέκτασης, καθώς και με την εγκατάσταση νέων υπερτοπικών υπηρεσιών και εξυπηρετήσεων του τριτογενή τομέα που αναπτύχθηκαν ταυτόχρονα με την δημιουργία της Δυτικής Εισόδου. Έτσι, σήμερα έχουν μειωθεί

αισθητά οι περιοχές που κατά το παρελθόν θεωρούνταν υποβαθμισμένες για κατοικία, πλην ελάχιστων εξαιρέσεων που δεν δύνανται να μεταβληθούν κυρίως λόγω της άμεσης επαφής με οχλούσες παραγωγικές εγκαταστάσεις (της βιομηχανικής περιοχής, της ζώνης λιμένα, άλλων παραγωγικών θυλάκων στις παρυφές της πόλης κοκ).

Τοπίο

Για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση του τοπίου της ευρύτερης περιοχής λαμβάνεται υπόψη η Ειδική Ενότητα για το τοπίο που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Από τη διαδικασία αυτή αναγνωρίζονται τέσσερις κατηγορίες ζωνών τοπίου³⁴:

1. Οι Ζώνες Τοπίου Διεθνούς Αξίας
2. Οι Ζώνες Τοπίου Εθνικής Αξίας
3. Οι Ζώνες Τοπίου Περιφερειακής Αξίας
4. Οι Ζώνες ιδιαίτερα υποβαθμισμένου Τοπίου.

Η ευρύτερη περιοχή του δυτικού ΠΣΘ γειτνιάζει με Ζώνη ιδιαίτερα υποβαθμισμένου Τοπίου που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Δυτική είσοδο της πόλης της Θεσσαλονίκης και Περιαστική Ζώνη». Η πλησιέστερη υποζώνη στην περιοχή μελέτης είναι η «Ζώνη Δυτικής Εισόδου: εκτείνεται ως τόξο από το Καλοχωρί ως τα Διαβατών κατά μήκος (ακόμα και εντός) της αντιπλημμυρικής κοίτης του Γαλλικού. Κυριαρχούν μεταποιητικές και εμπορευματικές χρήσεις».

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Ζώνης αυτής αποτελούν:

- Η δημιουργία ενός ανομοιόμορφου τοπίου χωρίς κανόνες δόμησης και οργάνωσης του χώρου.
- Η αισθητική και περιβαλλοντική υποβάθμιση που προκαλεί η έλλειψη έστω και στοιχειωδών υποδομών περιβαλλοντικής προστασίας (αποχετεύσεις, οργάνωση συστημάτων διαχείρισης απορριμμάτων κλπ).
- Η «διακοπή» των συνδέσεων του αστικού χώρου με το φυσικό περιβάλλον, η ενίσχυση αρνητικών για την ποιότητα ζωής των κατοίκων φαινομένων όπως η αστική νησίδα θερμότητας, και η διατάραξη της αστικής οικολογίας.
- Η συμφόρηση των μεταφορικών δικτύων του περιαστικού χώρου και η ανάγκη για νέες υποδομές.

6.10 Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά

Τα περιβαλλοντικά δεδομένα για την περιοχή μελέτης είναι αλληλένδετα με την πυκνότητα δόμησης και την απουσία ελεύθερων χώρων πρασίνου, και κάθε προσπάθεια δημιουργίας νέων χώρων πρασίνου αποβαίνει προς όφελος του περιβάλλοντος, συνεισφέροντας στη μείωση του αποτυπώματος της κλιματικής αλλαγής και τη δημιουργία θυλάκων που θα συνεισφέρουν στην βιοκλιματική προσέγγιση της ανάπτυξης του αστικού ιστού εντός του Π.Σ.Θ. Ειδικότερα τα περιβαλλοντικά και άλλα χαρακτηριστικά που επηρεάζονται, αξιολογούνται ως εξής:

³⁴ ΥΠΕΚΑ, 2016

Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα

Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός, ενώ η βιοποικιλότητα θεωρείται περιορισμένη. Πλησιέστερα προς την περιοχή μελέτης, το μοναδικό ευδιάκριτο και μη ανθρωπογενές στοιχείο φυσικού περιβάλλοντος είναι το ρέμα του Δενδροποτάμου το οποίο σε πολλά σημεία χαρακτηρίζεται ως υποβαθμισμένο. Οι διαμορφώσεις και φυτεύσεις πρασίνου στην ευρύτερη περιοχή είναι προϊόν ανθρωπογενών παρεμβάσεων (κεντρικές πλατείες, τοπικά πάρκα πρασίνου, περιβάλλον χώρος κοινωφελών χρήσεων) ενώ οι εκτάσεις χώρων πρασίνου θεωρούνται γενικά περιορισμένες. Ενδεικτικά η έκταση που καταλαμβάνεται από χώρους πρασίνου στο σύνολο του Δήμου Αμπελοκήπων - Μενεμένης ανέρχεται σε 2,73% της συνολικής έκτασης του Δήμου ενώ η έκταση χώρων πρασίνου που αναλογεί σε κάθε κάτοικο ανέρχεται μόλις σε 1,68 m², υπολείποντας κατά πολύ των διεθνών προτύπων.

Πληθυσμός – Απασχόληση

Στην ευρύτερη περιοχή περιμετρικά της περιοχής παρέμβασης, η πληθυσμιακή αύξηση στις τελευταίες απογραφές είναι καθολική και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις κυμαίνεται στα όρια του διπλασιασμού. Ωστόσο, οι πληθυσμιακές μεταβολές δεν ήταν ίδιες σε όλες τις Δ.Ε., καθώς στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης εμφανίζεται μείωση. Επιπλέον παρατηρείται στροφή της τοπικής οικονομίας προς τον τριτογενή τομέα και η ιδιαίτερη ένταση ανάπτυξης αυτού, στις συνοικίες της δυτικής Θεσσαλονίκης. Αξιοσημείωτα είναι και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας στην ευρύτερη περιοχή, με κυριότερο το Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης. Η προτεινόμενη παρέμβαση αναμένεται να συμβάλει έως ένα βαθμό στην αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού.

Κυκλοφοριακά δεδομένα

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης, στο δυτικό τμήμα του Π.Σ.Θ., χαρακτηρίζεται από την παρουσία υπερτοπικών οδικών αξόνων και αντίστοιχων εγκαταστάσεων και υποδομών (σταθμός ΚΤΕΛ, λιμάνι, σιδηροδρομικός σταθμός κοκ), που προκαλούν αντιστοίχως σημαντικούς κυκλοφοριακούς φόρτους αλλά ταυτόχρονα εξασφαλίζουν τη δυνατότητα πολλαπλών προσβάσεων και συνδέσεων προς κάθε κατεύθυνση. Ο προτεινόμενος χωρικός προορισμός καλύπτεται από πλήθος οδικών συνδέσεων που καλύπτουν επαρκώς την προσβασιμότητα, ενώ εκτιμάται ότι δεν αναμένεται η εμφάνιση κυκλοφοριακών προβλημάτων λόγω του ικανοποιητικού αριθμού και μεγέθους των αξόνων πρόσβασης.

Η περιοχή παρέμβασης εντοπίζεται σε κρίσιμη κυκλοφοριακά περιοχή του ευρύτερου συγκοινωνιακού συστήματος της δυτικής Θεσσαλονίκης, καθώς σε αυτήν συμβάλλουν η Λεωφόρος Δενδροποτάμου και η Λεωφόρος 28^{ης} Οκτωβρίου, μαζί με την οδό Ελευθερίου Βενιζέλου η οποία διατρέχει το σύνολο περίπου της Δ.Ε. Αμπελοκήπων, οι οποίες συγκροτούν ένα οδικό σύστημα με ιδιαίτερα αυξημένους φόρτους κυκλοφορίας καθώς εξυπηρετούν και διαδημοτικές/υπερτοπικές μετακινήσεις του ευρύτερου φάσματος της δυτικής Θεσσαλονίκης.

Υδατικοί πόροι

Κυριότερος υδάτινος αποδέκτης της ευρύτερης περιοχής είναι ο χειμάρρος Δενδροποτάμου, ο οποίος συλλέγει νερά έκτασης 115 Km² της πεδινής - λοφώδους περιοχής που εκτείνεται βόρεια- ΒΑ, διασχίζει τις δυτικές συνοικίες του ΠΣΘ σε μήκος περίπου 25 Km και εκβάλλει στον Θερμαϊκό κόλπο. Η ευρύτερη περιοχή μελέτης γεινιάζει με το παράκτιο Υδατικό Σύστημα «Κόλπος Θεσσαλονίκης» που χαρακτηρίζεται (συνολικά) από μέτρια κατάσταση ενώ αποτελεί Ιδιαίτερος Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα. Επίσης εντάσσεται στο κοκκώδες Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Γαλλικού και παρουσιάζεται με «καλή ποιοτική κατάσταση» και μεμονωμένες εξαιρέσεις τοπικού χαρακτήρα. Αντίθετα, η «ποσοτική του κατάσταση» είναι κακή.

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης περιλαμβάνεται σε Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας. Ειδικότερα οι εμφανίσεις πλημμυρικών παροχών του Δενδροπόταμου ήταν μεν γνωστές από

παλιά χωρίς, ωστόσο, να προκαλούν καταστροφές επειδή η περιοχή εκατέρωθεν της κοίτης του ήταν ακατοίκητη μέχρι το 1960. Έκτοτε, οι παροχές αυξήθηκαν καθώς οι οικιστικές περιοχές επεκτάθηκαν και παράλληλα περιορίστηκαν οι δασικές και αγροτικές εκτάσεις της λεκάνης απορροής. Συγχρόνως, μειώθηκε σημαντικά η παροχетеυτική ικανότητα της κοίτης του χειμάρρου από παράνομες επιχωματώσεις και αυθαίρετες κατασκευές. Παλαιότερα (1970, 1972 και 1976) σημειώθηκαν πλημμύρες και υπέστησαν σοβαρές καταστροφές κατοικίες, τεχνικά έργα και κοινόχρηστοι χώροι. Οι πλημμύρες επαναλήφθηκαν τα έτη 1985, 1996, 2004 και 2009, με σημαντικότερα τα γεγονότα του '96 και του 2009.

Σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας, τα πλημμυρικά φαινόμενα παρουσιάζονται εκατέρωθεν της κοίτης του Δενδροποτάμου, χωρίς να δημιουργούνται όμως σημαντικά προβλήματα καθώς τα βάθη και οι ταχύτητες ροής κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα.

Ατμοσφαιρική ρύπανση

Στην ευρύτερη περιοχή, υπερβάσεις στα όρια των ατμοσφαιρικών ρύπων παρατηρούνται για τα Αιωρούμενα Σωματίδια (ΑΣ10). Γενικά διαπιστώνεται (σύμφωνα με παλαιότερη έρευνα) ότι η μέση επιβάρυνση της ατμοσφαιρικής ποιότητας από αιωρούμενα σωματίδια που προέρχονται από βιομηχανικές δραστηριότητες κυμαίνεται περίπου στο 30% στα δυτικά προάστια ως προς 7% στο ιστορικό κέντρο της Θεσσαλονίκης.

Οι υψηλές τιμές ΑΣ10 που καταγράφονται οφείλονται κυρίως στην εγκατάσταση σημαντικών βιομηχανικών μονάδων στην ευρύτερη περιοχή. Επιπλέον σημαντική είναι και η επιβάρυνση εξαιτίας της μετακίνησης οχημάτων. Παρατηρείται ότι οι συχνοί ασθενείς νοτιοδυτικοί άνεμοι προκαλούν υψηλότερες συγκεντρώσεις γενικά στις κατοικημένες περιοχές από ότι οι σπανιότεροι ισχυροί βορειοδυτικοί άνεμοι.

Ως προς τους υπόλοιπους ατμοσφαιρικούς ρύπους, στο Σταθμό Μέτρησης «Κορδελιό» δεν παρατηρούνται υπερβάσεις τιμών κατά την περίοδο 2001-2018.

Ενέργεια, εκπομπές CO2

Για το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης, σύμφωνα με εκτιμήσεις, ο τομέας με τη μεγαλύτερη κατανάλωση ενέργειας, που αντιστοιχεί και στη μεγαλύτερη τιμή εκπομπών CO2, οφείλεται σε κτίρια και εγκαταστάσεις του τριτογενή τομέα, εντός των ορίων του Δήμου, που είτε χρησιμοποιούνται για εμπορικές δραστηριότητες είτε στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες (πλην δημοτικών υπηρεσιών). Ακολουθούν οι ιδιωτικές μεταφορές ως προς την κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές CO2. Επιπλέον δεν παρατηρούνται υπερβάσεις των ορίων σε ότι αφορά την στις παραμέτρους Η/Μ ακτινοβολίας. Σε ότι αφορά την επίτευξη των στόχων για την ενεργειακή εξοικονόμηση υπολείπονται δράσεις τόσο στις κτιριακές υποδομές καθώς και τις μεταφορές.

Πολιτισμικά Στοιχεία - Τοπίο

Η ευρύτερη περιοχή των δυτικών συνοικιών της Θεσσαλονίκης δεν έχει να επιδείξει αξιόλογα ιστορικά στοιχεία πολιτισμικού ενδιαφέροντος και μνημεία. Επιπλέον, η ευρύτερη περιοχή του δυτικού ΠΣΘ, σύμφωνα με τη μελέτη Αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας, γειτνιάζει με Ζώνη Ιδιαίτερα Υποβαθμισμένου Τοπίου που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Δυτική είσοδο της πόλης της Θεσσαλονίκης και Περιαστική Ζώνη». Η πλησιέστερη υποζώνη στην περιοχή μελέτης είναι η «Ζώνη Δυτικής Εισόδου» που εκτείνεται ως τόξο από το Καλοχωρί ως τα Διαβατά κατά μήκος (ακόμα και εντός) της αντιπλημμυρικής κοίτης του Γαλλικού. Στην περιοχή αυτή κυριαρχούν οι μεταποιητικές και εμπορευματικές χρήσεις. Η κατάσταση αυτή αναμένεται να επηρεαστεί θετικά εξαιτίας της προτεινόμενης παρέμβασης.

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Προσδιορίζονται, εκτιμώνται και αξιολογούνται οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, και ειδικότερα οι πρωτογενείς και δευτερογενείς, σωρευτικές, συνεργιστικές, βραχυ-, μεσο-, μακροπρόθεσμες, μόνιμες και προσωρινές, θετικές και αρνητικές επιπτώσεις σε τομείς όπως:

η βιοποικιλότητα, ο πληθυσμός, η ανθρώπινη υγεία, η πανίδα, η χλωρίδα, το έδαφος, τα ύδατα, ο αέρας, οι κλιματικοί παράγοντες, τα υλικά περιουσιακά στοιχεία, η πολιτιστική κληρονομιά συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς, το τοπίο και οι σχέσεις μεταξύ των ανωτέρω παραγόντων,

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφεται ο τρόπος διενέργειας της εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Επίσης περιγράφονται:

- α) οι προτάσεις / κατευθύνσεις / μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση οποιωνδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, και*
- β) το σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος (monitoring).*

7.1 Μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων

Οι επιπτώσεις που αναμένονται από την υλοποίηση του Σχεδίου στους περιβαλλοντικούς τομείς, προσεγγίζονται με βάση τους περιβαλλοντικούς στόχους-παραμέτρους που προτάθηκαν στο κεφάλαιο 3. Ειδικότερα εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο θα επηρεαστούν οι αναφερόμενοι στόχοι-παραμέτροι, λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή τους κατάσταση και τις πιέσεις που ενδέχεται να δεχτούν, από την εφαρμογή του Σχεδίου.

Για το σκοπό αυτό καθορίζεται αρχικά ο τύπος των παρεμβάσεων που προκύπτουν από την εφαρμογή του Σχεδίου. Συγκεκριμένα, το πρώτο βήμα περιλαμβάνει τον καθορισμό των κατηγοριών παρεμβάσεων του Σχεδίου όπως προκύπτουν από την «Πρόταση Χωρικού Προορισμού της Περιοχής Παρέμβασης» του κεφ4. Στο κεφάλαιο αυτό καθορίζονται οι δύο βασικές Χωρικές Ενότητες της περιοχής παρέμβασης για τις οποίες προσδιορίζονται οι χρήσεις και οι ειδικότεροι περιορισμοί δόμησης. Ειδικότερα η περιοχή παρέμβασης οργανώνεται σε εννέα (9) διακριτά Οικοδομικά Τετράγωνα τα οποία διαχωρίζονται ως εξής στις δύο βασικές Χωρικές Ενότητες:

Χωρική Ενότητα 1: Ανάπτυξη χρήσεων χώρου αστικού πράσινου, πολιτισμού και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης

- Ο.Τ. 1: Πάρκο Αστικού Πρασίνου, Αναψυχής και Πολιτιστικών εγκαταστάσεων
- Ο.Τ. 2: Χώρος Βοτανικού Κήπου-Ανθοέκθεσης
- Ο.Τ. 3: Χώρος νέου Ιερού Ναού
- Ο.Τ. 4: Κοινόχρηστος χώρος πρασίνου στο σημείο εισόδου από οδό Κυρίμη
- Ο.Τ. 5: Χώρος στάθμευσης οχημάτων στο σημείο εισόδου από οδό Ελευθερίου Βενιζέλου - Αγ. Παρασκευής
- Ο.Τ. 6: Χώρος στάθμευσης οχημάτων στο σημείο εισόδου από αθλητικό πυρήνα- Λεωφ. 28ης Οκτωβρίου.

Χωρική Ενότητα 2: Ανάπτυξη εγκαταστάσεων εκπαίδευσης

- Ο.Τ. 7 και Ο.Τ. 8: Χώροι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Ο.Τ. 9: Χώρος στάθμευσης οχημάτων για την εξυπηρέτηση των Ο.Τ. 7 και 8.

Οι παραπάνω Χωρικές Ενότητες αξιολογούνται όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Ειδικότερα η κάθε Χωρική Ενότητα αξιολογείται ως προς τις επιπτώσεις αυτής στους επιλεγμένους περιβαλλοντικούς στόχους, για τους βασικούς περιβαλλοντικούς τομείς (βιοποικιλότητα – χλωρίδα – πανίδα, πληθυσμός – ανθρώπινη υγεία – υλικά περιουσιακά στοιχεία, υδατικοί πόροι, έδαφος, αέρας, κλιματικοί παράγοντες, πολιτιστική κληρονομιά - τοπίο).

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται με ποιοτικά κριτήρια στοχεύοντας στον προσδιορισμό της βαρύτητας των εκτιμώμενων επιπτώσεων της κάθε Χωρικής Ενότητας του Σχεδίου στους επιλεγμένους περιβαλλοντικούς τομείς. Κύριο χαρακτηριστικό στην εκτίμηση των επιπτώσεων αποτελεί η κατεύθυνση της κάθε επίπτωσης, δηλαδή εάν πρόκειται για θετική ή αρνητική μεταβολή του επιλεγμένου περιβαλλοντικού στόχου. Η κλίμακα της επίπτωσης διαβαθμίζεται σε επιπτώσεις ως εξής:

ισχυρά θετικές → πιθανά θετικές → πιθανά αρνητικές → ισχυρά αρνητικές.

Σε περίπτωση που υπάρχουν τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιπτώσεις από την εφαρμογή της ίδιας κατηγορίας παρέμβασης, τότε η κατεύθυνση θεωρείται «ανάμικτη». Ακόμη, σημειώνονται οι περιπτώσεις εκείνες όπου δεν προκύπτουν καθοριστικής κλίμακας επιπτώσεις για τον επιλεγμένο περιβαλλοντικό στόχο ή δεν υπάρχει συσχέτιση.

Στην περίπτωση που προσδιορίζονται θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις για τους περιβαλλοντικούς στόχους σημειώνεται και η ένταση της επίπτωσης, π.χ. ισχυρή ή μέτρια επίπτωση. Σε περίπτωση αδυναμίας προσδιορισμού της κατεύθυνσης της επίπτωσης, αυτή θεωρείται ως «απροσδιόριστη» εξαιτίας της έλλειψης επαρκών δεδομένων ή άλλων παραγόντων.

Ο χρονικός ορίζοντας της κάθε επίπτωσης προσδιορίζεται, όπου είναι εφικτό, διακρίνοντας ανάμεσα σε επιπτώσεις μόνιμης ή μεσο-μακροπρόθεσμης διάρκειας και σε προσωρινές ή βραχυπρόθεσμες. Στη συνέχεια καταγράφονται οι επιπτώσεις που ενδέχεται να είναι «μη αναστρέψιμες» και εκείνες για τις οποίες εκτιμάται ότι υπάρχει δυνατότητα αναστροφής των αρνητικών τους συνεπειών, ενώ, τέλος, σημειώνονται οι παρεμβάσεις εκείνες που ενδέχεται να έχουν διασυννοριακές επιπτώσεις.

Η αξιολόγηση του βαθμού και της έκτασης των επιπτώσεων σύμφωνα με τα παραπάνω γίνεται στο επόμενο κεφάλαιο 7.2, με τη χρήση των ακόλουθων συμβολισμών:

Κλίμακα	(++) Επιπτώσεις ισχυρά θετικές (+) Επιπτώσεις πιθανά θετικές (+/-) Επιπτώσεις ανάμικτες (-) Επιπτώσεις πιθανά αρνητικές (--) Επιπτώσεις ισχυρά αρνητικές (ΟΧΙ) Περιορισμένες επιπτώσεις ή χωρίς συσχέτιση (ουδέτερες)
Αβεβαιότητα	(?) Επιπτώσεις απροσδιόριστες
Πιθανότητα	(!!) Ισχυρή πιθανότητα (!) Μέτρια πιθανότητα
Χρονικός ορίζοντας	(>>) Μόνιμη ή μεσο-μακροπρόθεσμη (>) Προσωρινή ή βραχυπρόθεσμη
Αναστρεψιμότητα	(Α) Αναστρέψιμη (ΜΑ) Μη αναστρέψιμη
Διασυννοριακότητα	(ΔΣ) Διασυννοριακή

Σε συνέχεια της αναλυτικής αξιολόγησης του κεφαλαίου 7.2, πραγματοποιείται στο κεφάλαιο 7.3 η συνολική αξιολόγηση των επιπτώσεων του Σχεδίου στις βασικές περιβαλλοντικές παραμέτρους, κάνοντας μνεία και σε πιθανές σωρευτικές επιπτώσεις που προκύπτουν από το σύνολο των παρεμβάσεων και στρατηγικών επιλογών στην κάθε περιβαλλοντική παράμετρο - στόχο.

Τέλος, στο κεφάλαιο 7.4 περιγράφεται η επιλογή του προτεινόμενου συστήματος παρακολούθησης του σχεδίου και οι σχετικοί περιβαλλοντικοί δείκτες.

7.2 Αναλυτική εκτίμηση των επιπτώσεων του Σχεδίου

7.2.1 Χωρική Ενότητα 1: Ανάπτυξη χρήσεων χώρου αστικού πράσινου, πολιτισμού και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης

A/A	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΧΛΩΡΙΔΑ – ΠΑΝΙΔΑ			
1	Διασφάλιση των συνθηκών για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των προστατευόμενων σχηματισμών	ΟΧΙ	Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός, σημαντικός για τη βιοποικιλότητα που να διαταράσσεται εξαιτίας των παρεμβάσεων του Σχεδίου. Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες.
2	Ενίσχυση της δημιουργίας αστικών χώρων πρασίνου και των ειδών χλωρίδας και πανίδας	!! ++ >>	Αναμένεται σαφής βελτίωση της κατάστασης των χώρων πρασίνου και των ειδών χλωρίδας. Ειδικότερα στο Ο.Τ.1 προτείνονται επιπλέον, τεχνητές φυτεύσεις δέντρων, σε συμπλήρωση των υφιστάμενων συστάδων δενδροκάλυψης. Επίσης, στο Ο.Τ. 2: προτείνεται η δημιουργία μικρού βοτανικού κήπου, στα πρανή τεχνητών χαμηλών λόφων, όπου θα φυτεύονται διάφορα είδη, ανάλογα με την εποχικότητά τους (άνθη, φυτά και μικρά δέντρα). Το οπτικό αποτέλεσμα θα συνεισφέρει στην εμφατική ανάδειξη του πάρκου ως τοπόσημου της ευρύτερης περιοχής, ως πόλου πρασίνου και ιδιαίτερου φυσικού περιβάλλοντος, αλλά ταυτόχρονα θα προμηθεύει και με το ανάλογο υλικό τη μόνιμη Ανθοέκθεση. Επιπλέον, στο Ο.Τ.4 προτείνεται η διαμόρφωση ημικυκλικού κοινόχρηστου χώρου πρασίνου, στο σημείο συμβολής των οδών Βενιζέλου και Κυρίμη.
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ – ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
3	Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας και των υποδομών αναψυχής	! + >>	Αναμένονται γενικά θετικές επιπτώσεις (έμμεσα) εξαιτίας της αύξησης των χώρων πρασίνου - αναψυχής καθώς και τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτούς. Ειδικότερα για το σκοπό αυτό συμβάλουν οι διαμορφώσεις στο Ο.Τ.1 (Πάρκο Αστικού Πρασίνου, Αναψυχής) με τους χώρους αστικής γεωργία (καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων) και υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και Ο.Τ.2 (Χώρος Βοτανικού Κήπου-Ανθοέκθεσης). Επίσης θα προβλεφθεί η βελτίωση της πρόσβασης των ΑΜΕΑ στην περιοχή με την απαιτούμενη διαμόρφωση των κτιριακών υποδομών και των υπόλοιπων χώρων.
4	Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών	! ? >	Ενδεχομένως να υπάρξει βραχυχρόνια μικρή αύξηση του θορύβου κατά τη Φάση κατασκευής των προτεινόμενων παρεμβάσεων. Κατά τη Φάση λειτουργίας ενδεχομένως να παρατηρηθεί μικρή αύξηση του θορύβου κατά τη διάρκεια διοργάνωσης εκδηλώσεων ειδικότερα κατά την προσέλευση – αποχώρηση οχημάτων από το χώρο. Οι επιπτώσεις αυτές αφορούν κυρίως τα Ο.Τ.1 (πολιτιστικές εγκαταστάσεις), Ο.Τ.3 (χώρος νέου Ιερού Ναού) και Ο.Τ.5 και Ο.Τ.6 (χώροι στάθμευσης οχημάτων). Γενικότερα αν και οι επιπτώσεις είναι σε μεγάλο βαθμό απροσδιόριστες δεν αναμένεται υπέρβαση των θεσμοθετημένων ορίων για το θόρυβο.
5	Βελτίωση συνθηκών απασχόλησης και ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος	! + >>	Κατά τη Φάση κατασκευής των παρεμβάσεων θα υπάρξει βραχυχρόνια αύξηση της απασχόλησης εξαιτίας των αναγκαίων εργασιών. Κατά τη Φάση λειτουργίας, το έργο θα συμβάλει στην ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης,

A/A	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
			εξαιτίας των διαφόρων δραστηριοτήτων που προτείνονται εντός της περιοχής παρέμβασης (π.χ πολιτιστικές εκδηλώσεις, ανθοκομική έκθεση) και έμμεσα εξαιτίας της γενικότερης αναβάθμισης της ευρύτερης περιοχής ως πόλο έλξης
6	Βελτίωση των αστικών μετακινήσεων και περιορισμός της χρήσης ΙΧ οχημάτων	! +/- >	Κατά τη Φάση κατασκευής ενδεχομένως να υπάρξει μικρή αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου και της κίνησης βαρέων οχημάτων για τις ανάγκες του έργου. Κατά τη φάση λειτουργίας αναμένεται επίσης μικρή αύξηση των μετακινήσεων π.χ. κατά τη διάρκεια πολιτισμικών εκδηλώσεων. Ωστόσο η δημιουργία νέων χώρων στάθμευσης στα Ο.Τ. 5 και 6 αλλά και το Ο.Τ. 3 (χώρος Ιερού Ναού), ενδεχομένως να συμβάλουν γενικότερα στη μείωση των αστικών μετακινήσεων, για ανεύρεση χώρων στάθμευσης, στις γύρω περιοχές. Το προτεινόμενο δίκτυο πεζοδρομήσεων εντός της περιοχής παρέμβασης επίσης συμβάλλει στη διευκόλυνση της πεζής μετακίνησης.
ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ			
7	Αποφυγή υποβάθμισης της χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτινων σωμάτων	ΟΧΙ	Δεν προτείνονται παρεμβάσεις που να προκαλούν υποβάθμιση των υδάτινων συστημάτων ενώ κατά τη διάρκεια κατασκευής, θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μην προκληθεί υποβάθμιση αυτών.
8	Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για την ανθρώπινη χρήση	ΟΧΙ	Εξαιτίας των προτεινόμενων χρήσεων της περιοχής παρέμβασης, δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση στην κατανάλωση ύδατος. Η αύξηση της ζήτησης και κυρίως εξαιτίας των αρδευτικών αναγκών για τους χώρους πρασίνου, θα καλυφθεί από το υφιστάμενο δίκτυο ύδρευσης της ευρύτερης περιοχής.
9	Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)	ΟΧΙ	Κατά τη διαδικασία υλοποίησης του έργου, θα προβλεφθούν οι κατάλληλες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του πλημμυρικού κινδύνου και κυρίως μέσω του δικτύου ομβρίων υδάτων.
ΕΔΑΦΟΣ			
10	Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους	ΟΧΙ	Δεν υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες ρύπανσης των εδαφών κατά τη διάρκεια κατασκευής και λειτουργίας του έργου. Οι διαμορφώσεις του ανάγλυφου στην περιοχή παρέμβασης, εφόσον απαιτηθούν, θα είναι μικρής έκτασης.
11	Αποφυγή κινδύνου υποβάθμισης εδαφικών συνθηκών, εξαιτίας φυσικών καταστροφών	ΟΧΙ	Κατά τη διαδικασία υλοποίησης του έργου θα προβλεφθεί η αντιμετώπιση των κινδύνων υποβάθμισης των εδαφικών συνθηκών και των έργων από φυσικές καταστροφές όπως σεισμοί και πυρκαγιές. Δεν αναμένεται σημαντικός κίνδυνος υποβάθμισης.
12	Περιορισμός των αστικών αποβλήτων και ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης	! +/- >	Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου δεν αναμένεται σημαντική παραγωγή αστικών αποβλήτων και ΑΕΕΚ. Η διαχείριση αυτών πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Κατά τη μελλοντική χρήση του χώρου, αναμένεται μικρή αύξηση των παραγόμενων αποβλήτων ως προς την υπάρχουσα κατάσταση. Ωστόσο θα εφαρμοστούν οι κατάλληλες δράσεις για την ορθολογική διαχείριση και ανακύκλωση των (αστικών) αποβλήτων σύμφωνα με το Σχεδιασμό που εφαρμόζεται στο Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης.
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ			
13	Διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών	ΟΧΙ	Δεν προβλέπονται δραστηριότητες που να προκαλούν

Α/Α	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
	της ατμόσφαιρας στον αστικό χώρο		σημαντική υποβάθμιση των ατμοσφαιρικών συνθηκών. Δεν αναμένεται σημαντική υποβάθμιση των συνθηκών της ατμόσφαιρας εξαιτίας της κίνησης οχημάτων κατά την επίσκεψη στο χώρο, στη Φάση λειτουργίας .
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
14	Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	ΟΧΙ	Στην περιοχή παρέμβασης δεν προβλέπονται δραστηριότητες που να συμβάλλουν στην παραγωγή αερίων θερμοκηπίου.
15	Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	! + >>	Κατά τη Φάση των επιμέρους μελετών, θα προβλεφθούν οι απαιτούμενες παρεμβάσεις για την ενεργειακή εξοικονόμηση στα διάφορα κτίρια που θα διαμορφωθούν (Ο.Τ.1 και Ο.Τ.3).
16	Διασφάλιση της συμβατότητας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	! + >>	Η προτεινόμενη παρέμβαση συμβάλλει ως ένα βαθμό στους στόχους για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή εξαιτίας της αύξησης των χώρων πρασίνου (π.χ. πλημμύρες) και ανοικτών χώρων αλλά και την εφαρμογή σχετικών περιορισμών για την αντιμετώπιση των φυσικών κινδύνων για τα επιμέρους έργα.
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΤΟΠΙΟ			
17	Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος	! + >>	Η περιοχή παρέμβασης δεν διαθέτει διατηρητέα κτίσματα και αρχαιολογικούς χώρους. Ωστόσο οι προτεινόμενες παρεμβάσεις ειδικότερα στο Ο.Τ.1 και Ο.Τ.3 θα συμβάλλουν στην αξιοποίηση κτιρίων με προγενέστερη στρατιωτική χρήση, π.χ. ως χώροι πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Συνολικά στην περιοχή παρέμβασης θα υπάρξει βελτίωση της προσβασιμότητας προς τους χώρους αυτούς.
18	Ανάπλαση υποβαθμισμένων αστικών τοπίων και εγκαταλελειμμένων χώρων	!! ++ >>	Αναμένονται θετικές επιπτώσεις στο αστικό τοπίο από τον επανασχεδιασμό του χώρου και την αναβάθμιση των εγκαταλελειμμένων χώρων στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης.
19	Ενίσχυση της δημιουργίας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό	!! ++ >>	Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις συντελούν καθοριστικά στο μετασχηματισμό μιας κεντρικής περιοχής του αστικού ιστού, από μη προσβάσιμη που είναι σήμερα, σε περιοχή αναψυχής και άλλων χρήσεων, με δυνατότητα χρήσης από το ευρύ κοινό.

7.2.2 Χωρική Ενότητα 2: Ανάπτυξη εγκαταστάσεων εκπαίδευσης

A/A	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΧΛΩΡΙΔΑ – ΠΑΝΙΔΑ			
1	Διασφάλιση των συνθηκών για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των προστατευόμενων σχηματισμών	ΟΧΙ	Στη Χωρική Ενότητα 2 δεν υπάρχει προστατευόμενος σχηματισμός σημαντικός για τη βιοποικιλότητα. Οι δύο χαρακτηρισμένες δασικές εκτάσεις στην περιοχή αυτή δεν διαταράσσονται και δεν μεταβάλλεται ο χαρακτήρας τους. Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες.
2	Ενίσχυση της δημιουργίας αστικών χώρων πρασίνου και των ειδών χλωρίδας και πανίδας	ΟΧΙ	Δεν αναμένεται μεταβολή ως προς τους υφιστάμενους χώρους πρασίνου της περιοχής. Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες.
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ – ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
3	Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας και των υποδομών αναψυχής	! + >>	Οι παρεμβάσεις δεν αφορούν την βελτίωση των συνθηκών υγείας και των υποδομών αναψυχής. Ωστόσο στις υποδομές εκπαίδευσης που θα κατασκευασθούν, θα προβλεφθεί η πρόσβαση ΑΜΕΑ. Η γειτνίαση των δύο υφιστάμενων χώρων πρασίνου με τις προτεινόμενες υποδομές εκπαίδευσης, αξιολογείται θετικά ως προς την παράμετρο αυτή.
4	Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών	! ? >	Ενδεχομένως να παρατηρηθεί βραχυχρόνια μικρή αύξηση του θορύβου, κατά τη Φάση κατασκευής των προτεινόμενων παρεμβάσεων. Κατά τη Φάση λειτουργίας των χώρων εκπαίδευσης, ενδεχομένως να παρατηρηθεί περιστασιακά μικρή αύξηση του θορύβου, εξαιτίας των σχολικών δραστηριοτήτων και κατά τη διάρκεια προσέλευσης – αποχώρησης οχημάτων από την περιοχή. Γενικότερα αν και οι επιπτώσεις είναι σε μεγάλο βαθμό απροσδιόριστες δεν αναμένεται υπέρβαση των θεσμοθετημένων ορίων για το θόρυβο.
5	Βελτίωση συνθηκών απασχόλησης και ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος	! + >>	Κατά τη Φάση κατασκευής των προτεινόμενων παρεμβάσεων, θα υπάρξει μικρή αύξηση της απασχόλησης (βραχυχρόνια) εξαιτίας των αναγκαίων εργασιών. Κατά τη Φάση λειτουργίας θα δημιουργηθούν θέσεις εργασίας για τη λειτουργία των δύο προτεινόμενων σχολικών μονάδων. Οι επιπτώσεις θεωρούνται θετικές.
6	Βελτίωση των αστικών μετακινήσεων και περιορισμός της χρήσης ΙΧ οχημάτων	! +/- >	Κατά τη Φάση κατασκευής ενδεχομένως να παρατηρηθεί αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου και της κίνησης βαρέων οχημάτων για τις διάφορες εργασίες. Κατά τη Φάση λειτουργίας των σχολικών μονάδων αναμένεται επίσης μικρή αύξηση των μετακινήσεων κυρίως κατά τη διάρκεια προσέλευσης αποχώρησης από τα σχολικά συγκροτήματα. Η δημιουργία νέου χώρου στάθμευσης ωστόσο, συμβάλει στη μείωση της κυκλοφοριακής επιβάρυνσης και των αναγκών στάθμευσης στις γειτονικές αστικές περιοχές. Εξαιτίας της κεντρικής θέσης του προτεινόμενου σχολικού συγκροτήματος, εντός του αστικού ιστού σε κατοικημένες περιοχές, ευνοείται η πεζή μετακίνηση
ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ			
7	Αποφυγή υποβάθμισης της χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτινων σωμάτων	ΟΧΙ	Δεν προτείνονται παρεμβάσεις που να προκαλούν υποβάθμιση των υδάτινων συστημάτων ενώ κατά τη διάρκεια κατασκευής, θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μην προκληθεί υποβάθμιση αυτών. Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες.
8	Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για την	ΟΧΙ	Δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση στην κατανάλωση

A/A	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
	ανθρώπινη χρήση		ύδατος, εξαιτίας της κατασκευής των έργων και λειτουργίας των προτεινόμενων χρήσεων της περιοχής παρέμβασης. Η αύξηση της κατανάλωσης ύδατος αλλά και των αρδευτικών αναγκών για τους χώρους πρασίνου, θα καλυφθεί επαρκώς από το υφιστάμενο δίκτυο ύδρευσης της ευρύτερης περιοχής. Οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες.
9	Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)	ΟΧΙ	Κατά τη διαδικασία μελέτης και κατασκευής του έργου θα προβλεφθούν, οι κατάλληλες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του πλημμυρικού κινδύνου.
ΕΔΑΦΟΣ			
10	Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους	ΟΧΙ	Δεν υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες ρύπανσης των εδαφών κατά τη διάρκεια κατασκευής και λειτουργίας του έργου. Οι απαιτούμενες διαμορφώσεις του ανάγλυφου στην περιοχή εξαιτίας της κατασκευής των έργων είναι μικρής κλίμακας και δεν επηρεάζεται η ποσότητα και ποιότητα των εδαφών.
11	Αποφυγή κινδύνου υποβάθμισης εδαφικών συνθηκών, εξαιτίας φυσικών καταστροφών	ΟΧΙ	Κατά τη διαδικασία υλοποίησης του έργου θα προβλεφθεί η αντιμετώπιση των κινδύνων υποβάθμισης των εδαφικών συνθηκών και των έργων από φυσικές καταστροφές όπως σεισμοί και πυρκαγιές κλπ. Δεν αναμένεται σημαντικός κίνδυνος υποβάθμισης.
12	Περιορισμός των αστικών αποβλήτων και ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης	! +/- >	Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου δεν αναμένεται σημαντική παραγωγή αστικών αποβλήτων και ΑΕΕΚ. Η διαχείριση αυτών πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Κατά τη λειτουργία του έργου, θα εφαρμοστούν οι κατάλληλες δράσεις για την ορθολογική διαχείριση και ανακύκλωση των παραγόμενων αποβλήτων στο προτεινόμενο σχολικό συγκρότημα. Η αποκομιδή πραγματοποιείται σύμφωνα με το Σχεδιασμό που εφαρμόζεται στο Δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης.
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ			
13	Διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών της ατμόσφαιρα στον αστικό χώρο	ΟΧΙ	Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου δεν αναμένεται αύξηση των ατμοσφαιρικών ρύπων πέραν των θερμοθετημένων ορίων. Για τον περιορισμό των επιπτώσεων, εφόσον διαπιστωθούν, θα ληφθούν τα απαιτούμενα μέτρα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Οι πιθανές επιπτώσεις εξαιτίας της αύξησης των μετακινήσεων των οχημάτων θεωρούνται περιορισμένες.
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
14	Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	ΟΧΙ	Στην περιοχή παρέμβασης δεν προβλέπονται δραστηριότητες που να συμβάλλουν σημαντικά στην παραγωγή αερίων θερμοκηπίου.
15	Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	! + >>	Κατά τη μελέτη και κατασκευή των κτηριακών συγκροτημάτων εκπαίδευσης θα καθοριστούν οι απαιτούμενες παρεμβάσεις για την ενεργειακή εξοικονόμηση.
16	Διασφάλιση της συμβατότητας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	ΟΧΙ	Οι παρεμβάσεις είναι μικρής κλίμακας, σε περιοχή του αστικού ιστού και δεν αποτελούν παράγοντα υποβάθμισης ως προς την παράμετρο αυτή.
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΤΟΠΙΟ			
17	Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων	ΟΧΙ	Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι ουδέτερες ως προς την προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων και αρχαιολογικών χώρων.

Α/Α	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ – ΣΤΟΧΟΙ		ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
	πολιτιστικού ενδιαφέροντος		
18	Ανάπλαση υποβαθμισμένων αστικών τοπίων και εγκαταλειμμένων χώρων	!! + >>	Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις δεν διαταράσσουν το αστικό τοπίο και τους χώρους πρασίνου της περιοχής. Κατά τη διαδικασία μελέτης και κατασκευής του κτιριακού συγκροτήματος θα εφαρμοστεί η βέλτιστη αρχιτεκτονική λύση για την ενσωμάτωση στο αστικό τοπίο. Γενικά οι προτεινόμενες παρεμβάσεις, συμβάλουν στην ανάπλαση του σημερινού αναξιοποίητου χώρου.
19	Ενίσχυση της δημιουργίας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό	! +/- >>	Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αφενός συντελούν στη βελτίωση της πρόσβασης στην περιοχή και την αξιοποίηση του χώρου, κυρίως των μαθητών σχολείων, αφετέρου ο χώρος δεν αξιοποιείται πλήρως για το ευρύ κοινό π.χ. ως χώρος πρασίνου. Οι επιπτώσεις θεωρούνται ανάμεικτες.

7.2.3 Συγκεντρωτικός πίνακας επιπτώσεων των παρεμβάσεων του Σχεδίου

Στη συνέχεια παρουσιάζεται συγκεντρωτικός πίνακας των επιπτώσεων για τις δύο Χωρικές Ενότητες που προσδιορίστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο. Οι επιπτώσεις των παρεμβάσεων στους επιλεγμένους περιβαλλοντικούς στόχους που επιλέχθηκαν παρουσιάζονται με το συμβολισμό που αντιστοιχεί στην αξιολόγηση των επιπτώσεων.

Παρατηρείται γενικά η θετική συμβολή στους περιβαλλοντικούς τομείς για τις περισσότερες κατηγορίες του Σχεδίου ενώ σημαντικός είναι και ο αριθμός των περιβαλλοντικών στόχων με ουδέτερες ή περιορισμένες επιπτώσεις. Ο χαρακτηρισμός «Μη Αναστρέψιμες» γενικά δεν εμφανίζεται δεδομένου ότι η περιοχή παρέμβασης αποτελεί ήδη αξιοποιημένο και δομημένο χώρο, αστικού χαρακτήρα και όχι φυσική περιοχή στην οποία πρόκειται να υπάρξουν μη αναστρέψιμες μεταβολές. Επιπλέον δεν υφίστανται διασυνοριακές επιπτώσεις.

Πίνακας 7.2.5: Συγκεντρωτικός Πίνακας Επιπτώσεων

A/A	Περιβαλλοντικές Παράμετροι - Στόχοι	Χ.Ε.1.	Χ.Ε.2.
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΧΛΩΡΙΔΑ – ΠΑΝΙΔΑ			
1	Διασφάλιση των συνθηκών για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των προστατευόμενων σχηματισμών	ΟΧΙ	ΟΧΙ
2	Ενίσχυση της δημιουργίας αστικών χώρων πρασίνου και των ειδών χλωρίδας και πανίδας	!! ++ (>>)	ΟΧΙ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ – ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
3	Δημιουργία συνθηκών για τη βελτίωση της υγείας και των υποδομών αναψυχής	!+ (>>)	!+ (>>)
4	Μείωση θορύβου οικιστικών περιοχών	!? >	!? >
5	Βελτίωση συνθηκών απασχόλησης και ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος	!+ >>	!+ >>
6	Βελτίωση των αστικών μετακινήσεων και περιορισμός της χρήσης ΙΧ οχημάτων	! +/- >	! +/- >
ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ – ΥΓΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ			
7	Αποφυγή υποβάθμισης της χημικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτινων σωμάτων	ΟΧΙ	ΟΧΙ
8	Διασφάλιση επάρκειας ύδατος για την ανθρώπινη χρήση	ΟΧΙ	ΟΧΙ
9	Περιορισμός της επικινδυνότητας σε Ζώνες Δυτικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ)	ΟΧΙ	ΟΧΙ
ΕΔΑΦΟΣ			
10	Μείωση της ρύπανσης των εδαφών και διαφύλαξη της ποσότητας και ποιότητάς τους	ΟΧΙ	ΟΧΙ
11	Αποφυγή κινδύνου υποβάθμισης εδαφικών συνθηκών, εξαιτίας φυσικών καταστροφών	ΟΧΙ	ΟΧΙ
12	Περιορισμός των αστικών αποβλήτων και ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης μέσω ανακύκλωσης, λιπασματοποίησης	! +/- >	! +/- >
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ			
13	Διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών της ατμόσφαιρας στον αστικό χώρο	ΟΧΙ	ΟΧΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ			
14	Περιορισμός παραγωγής αερίων θερμοκηπίου (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	ΟΧΙ	ΟΧΙ
15	Ενίσχυση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια (μετριασμός κλιματικής αλλαγής)	!+ >>	!+ >>
16	Διασφάλιση της συμβατότητας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	!+ >>	ΟΧΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΤΟΠΙΟ			
17	Προστασία, ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας ιστορικών κτιρίων, αρχαιολογικών χώρων και άλλων χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος	!+ >>	ΟΧΙ
18	Ανάπλαση υποβαθμισμένων αστικών τοπίων και εγκαταλειμμένων χώρων	!! ++ >>	!! + >>
19	Ενίσχυση της δημιουργίας ανοικτών χώρων, προσβάσιμων στο κοινό	!! ++ >>	! +/- >>

Επεξήγηση:

Χ.Ε.1.: Χωρική Ενότητα 1. Ανάπτυξη χρήσεων χώρου αστικού πράσινου, πολιτισμού και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης

Χ.Ε.2.: Χωρική Ενότητα 2. Ανάπτυξη εγκαταστάσεων εκπαίδευσης

++	Επιπτώσεις ισχυρά θετικές	!!	Ισχυρή πιθανότητα
+	Επιπτώσεις πιθανά θετικές	!	Μέτρια πιθανότητα
+/-	Επιπτώσεις ανάμικτες	>>	Μόνιμη ή μεσο-μακροπρόθεσμη
?	Επιπτώσεις απροσδιόριστες	>	Προσωρινή ή βραχυπρόθεσμη
ΟΧΙ	Περιορισμένες επιπτώσεις ή χωρίς συσχέτιση		

7.3 Συνολική εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου και σωρευτικές επιπτώσεις

Συμπερασματικά προκύπτουν οι εξής διαπιστώσεις για τη συνολική εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου, στις περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα

Η διατήρηση της βιοποικιλότητας δεν επηρεάζεται από την εφαρμογή του Σχεδίου. Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχει προστατευόμενος ή άλλος φυσικός σχηματισμός που να διαταράσσεται από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις του χώρου. Γενικά το Σχέδιο προσαρμόζεται στις Εθνικές και Κοινοτικές δεσμεύσεις και στρατηγικές για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Στη Χωρική Ενότητα 1 αναμένεται σαφής βελτίωση της κατάστασης των χώρων πρασίνου και των ειδών χλωρίδας. Ειδικότερα στο Ο.Τ.1 προτείνονται επιπλέον, τεχνητές φυτεύσεις δέντρων σε συμπλήρωση των υφιστάμενων συστάδων δενδροκάλυψης. Επίσης, στο Ο.Τ. 2 προτείνεται η δημιουργία μικρού βοτανικού κήπου, στα πρανή τεχνητών χαμηλών λόφων, όπου θα φυτεύονται διάφορα είδη ανάλογα με την εποχικότητά τους (άνθη, φυτά και μικρά δέντρα). Το οπτικό αποτέλεσμα θα συνεισφέρει στην εμφατική ανάδειξη του πάρκου ως τοπόσημου της ευρύτερης περιοχής, ως πόλου πρασίνου και ιδιαίτερου φυσικού περιβάλλοντος, αλλά ταυτόχρονα θα προμηθεύει και με το ανάλογο υλικό τη μόνιμη Ανθοέκθεση. Στη Χωρική Ενότητα 2 οι δύο χαρακτηρισμένες δασικές εκτάσεις δεν διαταράσσονται και δεν μεταβάλλεται ο χαρακτήρας τους.

Επίσης δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις στη χλωρίδα, την πανίδα και τη βιοποικιλότητα συνολικά, από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου. Αντίθετα, αναμένεται αναβάθμιση του αστικού πρασίνου με την αύξηση των διαθέσιμων χώρων αλλά και τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτούς των πολιτών και επισκεπτών.

Πληθυσμός – Ανθρώπινη Υγεία – Υλικά Περιουσιακά Στοιχεία

Κατά τη φάση κατασκευής των έργων πιθανόν να υπάρξουν περιορισμένες αρνητικές συνθήκες εξαιτίας της όχλησης, π.χ. βραχυχρόνια μικρή αύξηση του θορύβου και επιδείνωση (τοπικά) των ατμοσφαιρικών συνθηκών. Ωστόσο μακροπρόθεσμα, ο κατάλληλος σχεδιασμός των χώρων καθώς και η δημιουργία χώρων πρασίνου και αναψυχής, θα συμβάλει στη βελτίωση της δυνατότητας αναψυχής και έμμεσα της υγείας. Οι επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής των έργων, αναμένεται να ελαχιστοποιηθούν με την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορά στην εφαρμογή της σωστής εργοταξιακής πρακτικής και τη λήψη των κατάλληλων επανορθωτικών μέτρων.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις δεν αφορούν άμεσα την βελτίωση των συνθηκών υγείας. Ωστόσο στη Χωρική Ενότητα 1 αναμένονται γενικά θετικές επιπτώσεις εξαιτίας της αύξησης των χώρων πρασίνου - αναψυχής καθώς και τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτούς. Ειδικότερα για το σκοπό αυτό συμβάλουν οι διαμορφώσεις στα Ο.Τ.1 Πάρκο Αστικού Πρασίνου, Αναψυχής και Ο.Τ.2: Χώρος Βοτανικού Κήπου-Ανθοέκθεσης. Και στις δύο Χωρικές Ενότητες, θα προβλεφθεί η βελτίωση πρόσβασης των ΑΜΕΑ, με την απαιτούμενη διαμόρφωση των κτιριακών υποδομών και των υπόλοιπων χώρων.

Κατά τη Φάση λειτουργίας ενδεχομένως να παρατηρηθεί μικρή αύξηση του θορύβου, κατά τη διάρκεια διοργάνωσης εκδηλώσεων ειδικότερα κατά την προσέλευση – αποχώρηση οχημάτων στη Χωρική Ενότητα 1 αλλά και εξαιτίας της λειτουργίας των δύο σχολικών μονάδων. Ωστόσο δεν αναμένεται υπέρβαση των θεσμοθετημένων ορίων για το θόρυβο.

Σε ότι αφορά την απασχόληση, κατά τη Φάση κατασκευής των παρεμβάσεων θα υπάρξει βραχυχρόνια αύξηση της απασχόλησης, εξαιτίας των αναγκαίων εργασιών. Κατά τη Φάση λειτουργίας, το έργο θα συμβάλει έμμεσα στην ενίσχυση του τοπικού εισοδήματος και της απασχόλησης, εξαιτίας της γενικότερης αναβάθμισης της περιοχής ως πόλο έλξης επισκεπτών καθώς και των διαφόρων δραστηριοτήτων που προτείνονται εντός της περιοχής παρέμβασης (π.χ. πολιτιστικές εκδηλώσεις, ανθοκομική έκθεση). Επίσης θα υπάρξουν ανάγκες σε προσωπικό για τη λειτουργία των δύο προτεινόμενων σχολικών μονάδων.

Ως σωρευτικές επιπτώσεις μπορεί να θεωρηθεί κατά τη φάση κατασκευής, η ενδεχόμενη αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου και τις κινήσεις βαρέων οχημάτων για τις ανάγκες του έργου ενώ κατά τη φάση λειτουργίας αναμένεται επίσης μικρή αύξηση των μετακινήσεων, κυρίως κατά τη διάρκεια διαφόρων δραστηριοτήτων και της λειτουργίας των δύο σχολικών μονάδων. Ωστόσο η αυξημένη προσέλευση στην περιοχή δεν αναμένεται να επιβαρύνει σημαντικά το οδικό δίκτυο κατά τις ώρες αιχμής. Επίσης η δημιουργία νέων χώρων στάθμευσης, ενδεχομένως να συμβάλει στη μείωση των μετακινήσεων για στάθμευση, στην ευρύτερη περιοχή. Το προτεινόμενο δίκτυο πεζοδρομήσεων εντός της περιοχής παρέμβασης επίσης συμβάλει στη διευκόλυνση της πεζής μετακίνησης.

Υδατικοί Πόροι – Υγρά Απόβλητα

Δεν αναμένεται επιβάρυνση της κατάστασης (χημική και οικολογική κατάσταση, οικολογικό δυναμικό) των επιφανειακών και υπόγειων υδάτινων συστημάτων από τις προτεινόμενες παρεμβάσεις του Σχεδίου. Ενδεχομένως να παρατηρηθούν περιορισμένες ανάγκες για την άρδευση των χώρων πρασίνου, οι οποίες ωστόσο προβλέπεται να καλυφθούν επαρκώς από το δίκτυο ύδρευσης της ευρύτερης περιοχής. Επίσης δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση στην κατανάλωση ύδατος, εξαιτίας της κατασκευής αλλά και λειτουργίας των προτεινόμενων εγκαταστάσεων. Η κατασκευή των απαιτούμενων υποδομών (κυρίως δίκτυο ομβρίων) θα συμβάλει στην αντιμετώπιση πιθανού κινδύνου πλημμύρας.

Δεν αναμένονται σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις στη διαχείριση των υδατικών πόρων εξαιτίας των προτεινόμενων χρήσεων του χώρου.

Έδαφος – Στερεά Απόβλητα

Η πιθανότητα ρύπανσης των εδαφών εξαιτίας του προτεινόμενου σχεδιασμού του χώρου καθώς και μορφολογικών αλλοιώσεων είναι περιορισμένη.

Δεν αναμένεται σημαντική αύξηση των παραγόμενων αποβλήτων από τη λειτουργία των δραστηριοτήτων στις προτεινόμενες χρήσεις. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων θα ενταχθεί στο σχεδιασμό του Δήμου ενώ θα προσαρμοστούν ανάλογα και οι δράσεις ανακύκλωσης. Για τα ΑΕΚΚ που ενδεχομένως να προκύψουν κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων, θα εφαρμοστεί η ισχύουσα νομοθεσία. Οι δράσεις για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων θα συμβάλλουν θετικά στην εκπλήρωση των στόχων εφαρμογής του ΠΕΣΔΑ Κεντρικής Μακεδονίας.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις για τις εδαφικές συνθήκες και τα στερεά απόβλητα.

Ποιότητα Ατμόσφαιρας – Κλιματικοί Παράγοντες – Ενέργεια

Δεν αναμένεται σημαντική επιβάρυνση των ατμοσφαιρικών συνθηκών, κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων καθώς και τη λειτουργία του χώρου. Επιπλέον, η δημιουργία των νέων χώρων πρασίνου, ενδεχομένως να συμβάλει στη βελτίωση των ατμοσφαιρικών και μικροκλιματικών συνθηκών σε τοπικό επίπεδο, ειδικά σε περιπτώσεις έντονης επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας. Θετικές αναμένονται οι επιπτώσεις από την εφαρμογή του βιοκλιματικού σχεδιασμού στο χώρο και την εξοικονόμηση ενέργειας στις κτιριακές εγκαταστάσεις, κυρίως των σχολικών μονάδων.

Δεν αναμένονται σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις στην ατμοσφαιρική ρύπανση, τους κλιματικούς παράγοντες, την παραγωγή αερίων θερμοκηπίου και την ενέργεια, από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου.

Πολιτιστική Κληρονομιά – Τοπίο

Σε ότι αφορά την προστασία και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών κτιρίων, οι επιπτώσεις είναι ουδέτερες ενώ σε κάθε περίπτωση κατά τη φάση της κατασκευής θα τηρηθούν οι νόμιμες διαδικασίες. Γενικά, αναμένονται θετικές επιπτώσεις στο τοπίο από τη λειτουργική ένταξη του χώρου στον αστικό ιστό και τη δυνατότητα δημιουργίας νέων κοινόχρηστων χώρων και τη βελτίωση της πρόσβασης του κοινού σε αυτούς. Γενικά οι προτεινόμενες παρεμβάσεις, συμβάλουν στην ανάπλαση του σημερινού αναξιοποίητου χώρου. Στη Χωρική Ενότητα 2, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αν και συμβάλουν στη βελτίωση της πρόσβασης στην περιοχή και την αξιοποίηση του χώρου κυρίως από τους μαθητές των σχολείων, ωστόσο δεν αξιοποιείται πλήρως για το ευρύ κοινό π.χ. ως χώρος πρασίνου.

Δεν αναμένονται σωρευτικές επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά και το τοπίο από την εφαρμογή των κατευθύνσεων του Σχεδίου.

Ενδεικτικά Μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τις εργοταξιακές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου

Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου, απαιτείται η εγκατάσταση εργοταξίου για το οποίο, τα επιμέρους στοιχεία σχετικά με την έκταση, τη διάρκεια και τον τρόπο λειτουργίας του, θα καθοριστούν σε επόμενο στάδιο. Η λειτουργία του εργοταξίου κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου θα αποτελέσει ενδεχομένως την αιτία επιβάρυνσης του οικιστικού περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής, συνυπολογίζοντας ότι η περιοχή του πρώην Στρατοπέδου περιβάλλεται από πυκνοκατοικημένη περιοχή. Οι επιπτώσεις αυτές ωστόσο θεωρούνται βραχυχρόνιες και αναστρέψιμες.

Οι σημαντικότερες επιπτώσεις αποτελούν κυρίως τα παραγόμενα απόβλητα και η κυκλοφοριακή επιβάρυνση εξαιτίας μετακινήσεων των διαφόρων οχημάτων. Για την εκτίμηση των κυκλοφοριακών επιπτώσεων θα πρέπει να συνεκτιμηθούν ο χρονικός προγραμματισμός των παρεμβάσεων, οι διαδρομές των οχημάτων κ.α. Άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα που ενδεχομένως παρατηρηθούν είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση εξαιτίας της σκόνης και ο αυξημένος θόρυβος εξαιτίας της λειτουργίας των μηχανημάτων.

Με σκοπό τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία του εργοταξίου καθώς και την αποτελεσματική διαχείριση των παραγόμενων αποβλήτων είναι απαραίτητο να συνταχθεί και να εφαρμοστεί Εγχειρίδιο Ορθών Εργοταξιακών Πρακτικών, το οποίο θα εστιάζει αποκλειστικά στη Φάση Κατασκευής. Το εγχειρίδιο αποσκοπεί στην αποτελεσματική λειτουργία του εργοταξίου και τη ρύθμιση όλων των παραμέτρων για την αποφυγή δυσμενών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένου περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων.

Ενδεικτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου είναι τα εξής:

- Τα απαιτούμενα αδρανή υλικά να λαμβάνονται από νομίμως λειτουργούντα λατομεία, της ευρύτερης περιοχής.
- Απαγορεύεται η έστω και προσωρινή απόθεση υλικών εκσκαφής.
- Η προσκομιδή και αποκομιδή υλικών να γίνεται κατά το δυνατόν σε ώρες εκτός κυκλοφοριακής αιχμής και να επιλέγονται οι κατάλληλες διαδρομές. Η ταχύτητα κίνησης βαρέων οχημάτων εντός του οικιστικού ιστού να είναι εξαιρετικά χαμηλή.
- Κάθε είδους εργοταξιακή εγκατάσταση (γραφεία, συνεργεία, αποθήκες κλπ.) να απομακρυνθεί μετά την περάτωση των εργασιών και ο χώρος να αποκατασταθεί πλήρως.
- Τα πάσης φύσεως απόβλητα έλαια να προωθούνται για περαιτέρω διαχείριση σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όπως ισχύει.
- Σε περίπτωση διαρροής καυσίμων, λαδιών ή πίσσας να γίνεται χρήση κατάλληλων προσροφητικών υλικών, τα οποία στη συνέχεια να αντιμετωπίζονται ως επικίνδυνα απόβλητα.
- Να τοποθετηθούν στα εργοτάξια κάδοι συλλογής οικιακών απορριμμάτων που θα απομακρύνονται προς τον πλησιέστερο εγκεκριμένο χώρο υγειονομικής ταφής.
- Η διαχείριση των υλικών εκσκαφών να γίνεται σύμφωνα με την ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/23-08-2010 (ΦΕΚ Β' 1312/2010).
- Η φυτική βιομάζα θα πρέπει να επαναχρησιμοποιείται (π.χ. παραγωγή κομπόστ).
- Για την αντιμετώπιση του εργοταξιακού θορύβου τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στα εργοτάξια, πρέπει να είναι πιστοποιημένα από πλευράς εκπομπών θορύβου.
- Να λαμβάνονται μέτρα για μείωση των οχλήσεων από θορύβους που οφείλονται στην κίνηση και λειτουργία μηχανημάτων και να γίνει κατάλληλη ανάπτυξη εγκαταστάσεων ηχοπροστασίας.
- Να γίνεται διαβροχή των εργοταξιακών δρόμων, καθώς και των χρησιμοποιούμενων αδρανών υλικών και σωρών υλικών εκσκαφής, ειδικά κατά τη θερινή περίοδο, για τη μείωση της εκπεμπόμενης σκόνης στη γύρω περιοχή.
- Τα οχήματα μεταφοράς αδρανών υλικών ή υλικών εκσκαφής να μην υπερφορτώνονται, να είναι καλυμμένα και παράλληλα να γίνεται διαβροχή των μεταφερομένων υλικών, τόσο κατά την φόρτωση όσο και κατά την εκφόρτωσή τους.
- Τα μηχανήματα ή τα οχήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη φάση κατασκευής πρέπει να είναι καλώς συντηρημένα έτσι ώστε οι εκπομπές ρύπων από τη λειτουργία τους να είναι οι ελάχιστες δυνατές.
- Απαγορεύεται η καύση υλικών κάθε μορφής κατά την εκτέλεση των εργασιών στους εργοταξιακούς χώρους.
- Ελαχιστοποίηση του χρόνου και της έντασης ως προς την επιβάρυνση του οδικού δικτύου γύρω από τις περιοχές των υπό κατασκευή έργων. Άμεση αποκατάσταση πιθανών φθορών στο παραπάνω οδικό δίκτυο και σε άλλες υποδομές, με ευθύνη των αναδόχων κατασκευής.
- Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια των εργαζομένων και επισκεπτών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του σχεδίου. Απαιτείται η τοποθέτηση πινακίδων και φωτισμού ασφαλείας, σήμανση με ταινία κλπ, η προσωρινή γεφύρωση χανδάκων, οι ασφαλείς παρακάμψεις και η σχετική πληροφόρηση.
- Κατά τη φάση κατασκευής του έργου να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του ν.3028/2002 (ΦΕΚ Α' 153/2002) «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς». Σε περίπτωση αποκάλυψης αρχαιοτήτων κατά την εκτέλεση των εργασιών, αυτές θα διακοπούν και θα ακολουθήσει ανασκαφική διερεύνηση, οι δαπάνες της οποίας θα καλύπτονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 37, παράγραφος 6 του ν.3028/2002.

7.4 Προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του έργου

Η παρακολούθηση των επιπτώσεων ενός Σχεδίου στοχεύει στον εντοπισμό σημαντικών ή απρόβλεπτων αρνητικών επιπτώσεων, ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη αντιμετώπισή τους και η ενδεχόμενη προσαρμογή του απαραίτητο. Η περιβαλλοντική παρακολούθηση πραγματοποιείται με ευθύνη του Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης, με τη συνεργασία και υποστήριξη κάθε Υπηρεσίας Περιβάλλοντος με αρμοδιότητα παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων στον τομέα της.

Ένα σύστημα παρακολούθησης πρέπει να περιλαμβάνει συνήθως:

- το σύστημα συλλογής πληροφοριών,
- το σύστημα διαχείρισης των πληροφοριών και
- τις μεθόδους διάχυσης της πληροφορίας στις συναρμόδιες αρχές και στο ευρύ κοινό.

Η συλλογή πληροφοριών μπορεί να βασίζεται σε ποσοτικά στοιχεία που καταγράφονται από διάφορους Φορείς συμβεβλημένους με το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης ή από εσωτερικές διαδικασίες καταγραφής των περιβαλλοντικών παραμέτρων. Οι μετρήσεις περιβαλλοντικών παραμέτρων αποτελούν σύνθετη διαδικασία είτε πρόκειται για περιοδικές μετρήσεις είτε για συνεχείς μετρήσεις.

Η επεξεργασία και σύνθεση των πληροφοριών έχει στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων για την κατάσταση του περιβάλλοντος σε περιοδική βάση. Η διάχυση της πληροφορίας περιλαμβάνει τη δημιουργία κατάλληλων αναφορών. Οι αναφορές αυτές διενεργούνται στο στάδιο της υλοποίησης και επιτρέπουν τη λήψη διορθωτικών μέτρων που βασίζονται σε συγκεκριμένους δείκτες μέτρησης.

Οι εκθέσεις παρακολούθησης έχουν σκοπό την καταγραφή των δεικτών που συνδέονται με τις δράσεις του Σχεδίου και αντιπροσωπεύουν ενδεχόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές. Στις εκθέσεις αυτές που καταρτίζονται συνήθως για κάθε έτος, πραγματοποιείται αξιολόγηση των παρατηρούμενων μεταβολών, καθώς και διατύπωση προτάσεων για τις απαιτούμενες (ενδεχομένως) διορθωτικές ενέργειες.

Σε περίπτωση διαπίστωσης είτε σημαντικών αποκλίσεων, είτε νέων υποχρεώσεων, προτείνονται κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα. Στο πλαίσιο εκπόνησης των εκθέσεων δύναται να προταθεί από το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο, η εκπόνηση συγκριτικής έκθεσης, σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα.

Για την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής λειτουργίας από την εφαρμογή του Σχεδίου, απαιτούνται τα εξής:

- Να ορισθεί από το Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης υπεύθυνος για την περιβαλλοντική παρακολούθηση.
- Ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης πρέπει να υποβάλλει, μία φορά κάθε έτος, στη Δ/ση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙ.Π.Α.) του Υ.Π.Ε.Ν. και τη Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αναλυτική ετήσια έκθεση (για το προηγούμενο έτος), σε σχέση με την υλοποίηση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων. Οι ετήσιες εκθέσεις να φυλάσσονται στα γραφεία του Δήμου.
- Ο Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης οφείλει να τηρεί σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή στοιχεία (τιμολόγια, συμβάσεις, διάφορα παραστατικά έγγραφα, μητρώα καταγραφής στοιχείων κ.λπ.), βάσει των οποίων να αποδεικνύεται η συμμόρφωση με τις περιβαλλοντικές δεσμεύσεις, να επιτρέπει την είσοδο σε κάθε αρμόδιο ελεγκτικό όργανο,

να παρέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες, να διευκολύνει τον έλεγχο και να συμμορφώνεται με τις συστάσεις – υποδείξεις των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων τήρησης των διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Ενδεικτικοί δείκτες για την περιβαλλοντική παρακολούθηση είναι οι εξής:

Κάλυψη πρασίνου: Αφορά το ποσοστό κάλυψης με νέους χώρους πρασίνου που υλοποιήθηκε ως προς τη συνολική έκταση εφαρμογής του ΕΧΣ (σε m²).

Επισκεψιμότητα περιοχής: Αφορά την επισκεψιμότητα του χώρου κυρίως κατά τη διάρκεια διαφόρων εκδηλώσεων, σε αντιστοιχεία με τη συνολική έκταση της περιοχής ανάπτυξης. Επίσης ο προσδιορισμός της χρήσης των θέσεων στάθμευσης για την εκίμηση της προσέλευσης των επισκεπτών στο χώρο με ΙΧ αυτοκλινητα.

Χρήση ύδατος: Αφορά τη συνολική ετήσια κατανάλωση νερού σε m³. Ο δείκτης παρουσιάζει τη διαχρονική εξέλιξη των ετήσιων καταναλώσεων νερού.

Απόβλητα: Αφορά την ετήσια παραγωγή αποβλήτων αναλυτικά κατά κατηγορία εκφρασμένη σε τόνους και το ποσοστό που ανακυκλώνεται.

Ενεργειακή Απόδοση: Αφορά τη συνολική ετήσια κατανάλωση ενέργειας εκφραζόμενη σε kWh (κυρίως σε ότι αφορά τις νέες και υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις που πραγματοποιούνται παρεμβάσεις).

Εκπομπές CO₂ : Αφορά την εκτίμηση της συνολικής ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου εκφραζόμενες σε τόνους ισοδύναμου CO₂.

8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό δίνονται στοιχεία της κανονιστικής πράξης για την περιβαλλοντική έγκριση του σχεδίου και περιλαμβάνει:

- α) τις προτάσεις/κατευθύνσεις/μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση οποιωνδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον,*
- β) το προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου (monitoring).*

8.1 Όροι, Μέτρα, Περιορισμοί που πρέπει να λαμβάνονται για την ελαχιστοποίηση και την αντιμετώπιση των δυνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Στη συνέχεια ακολουθούν προτάσεις για τα μέτρα και τους περιορισμούς που θα εφαρμόζονται με ευθύνη του Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης.

Οι δραστηριότητες του Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης πρέπει να εφοδιασθούν, εάν απαιτηθεί, με Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), σύμφωνα με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία.

Εκτός από τα μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου (κεφ 7.3) τα στοιχεία Κανονιστικής Πράξης περιλαμβάνουν τις ακόλουθες προτεινόμενες κατευθύνσεις, για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος:

- Να εξασφαλιστεί ελεύθερη πρόσβαση του κοινού σε κάθε ελεύθερο χώρο που περιλαμβάνεται στο παραχωρημένο τμήμα του πρώην Στρατοπέδου Μ.Αλεξάνδρου.
- Να υπάρξει μέριμνα για την αποφυγή ασυμβατότητας και συγκρούσεων μεταξύ των χρήσεων του αστικού ιστού του Δήμου Αμπελοκήπων – Μενεμένης και των προτεινόμενων από το ΕΧΣ διαμορφώσεων και νέων προτεινόμενων χρήσεων.
- Απαιτείται η σύνταξη μελέτης φυτοτεχνικής διαμόρφωσης. Η μελέτη στοχεύει στην επιλογή των κατάλληλων ειδών φυτικής βλάστησης στην επιλογή κατάλληλου συστήματος άρδευσης, την εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών και τον προσδιορισμό των υποδομών αναψυχής.
- Απαιτείται η διατήρηση, η ανάδειξη και ο εμπλουτισμός με ενδημικά είδη βλάστησης τόσο των υφιστάμενων χαρακτηρισμένων δασικών εκτάσεων, όσο και των εκτάσεων μη δασικού χαρακτήρα που σήμερα καλύπτονται από τεχνητή φυτεία Πεύκης.
- Η συντήρηση του πρασίνου και των ελεύθερων χώρων θα πρέπει να γίνεται σε τακτά διαστήματα ώστε να αποτρέπονται φαινόμενα αισθητικής υποβάθμισης. Τα συστήματα άρδευσης θα πρέπει να συμβάλλουν στον περιορισμό των απωλειών λόγω εξάτμισης.
- Απαιτείται η υιοθέτηση των αρχών βιοκλιματικού σχεδιασμού στις μελέτες αποκατάστασης των υφιστάμενων κτιρίων και κατασκευής των προτεινόμενων Να γίνει επιλογή κατάλληλων υλικών με ιδιότητες συμβατές με το περιβάλλον (π.χ. χαμηλή ανακλαστικότητα, παραγωγή με ανακυκλώσιμες ή φυσικές πρώτες ύλες και φιλικές στο περιβάλλον μεθόδους, μικρές ανάγκες καθαρισμού/συντήρησης κ.ά.).
- Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ενεργειακή αποδοτικότητα των εγκαταστάσεων και κτιρίων, και να αξιοποιούνται κατάλληλα συστήματα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης κατά τη λειτουργία αυτών.
- Να εκπονηθούν Μελέτες Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ) των κτιρίων. Για νέα ή ανακαινιζόμενα υφιστάμενα κτίρια εκπονείται και μελέτη τεχνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής σκοπιμότητας, που συνοδεύει την ενεργειακή μελέτη. Θα πρέπει να προβλεφθούν, η εγκατάσταση μονώσεων υψηλής απόδοσης, η μείωση των απωλειών ενέργειας στις εισόδους – εξόδους, η χρήση ΑΠΕ ,κυρίως φωτοβολταϊκά καθώς και η χρήση φωτιστικών σωμάτων και λαμπτήρων υψηλής απόδοσης.
- Να εφαρμόζεται κατάλληλο σύστημα εξοικονόμησης στη χρήση ύδατος και να επιδιώκεται η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των όμβριων υδάτων στην άρδευση του πρασίνου.
- Το εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης θα συνδέεται με το δίκτυο της ΕΥΑΘ. Η επεξεργασία των υγρών αποβλήτων πραγματοποιείται μέσω της Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων (ΜΕΛ) στη Σίνδο.

- Να υπάρξει μέριμνα για τις συνέπειες και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, οι οποίες αφορούν την έκταση εφαρμογής του ΕΧΣ. Ειδικότερα ο σχεδιασμός των έργων να εξασφαλίζει επαρκές επίπεδο αντιπλημμυρικής προστασίας κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας.
- Για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων να εφαρμοστεί ο διαχωρισμός στην πηγή με κατάλληλες μεθόδους χωριστής συλλογής, τουλάχιστον για χαρτί, μέταλλα, πλαστικά, γυαλί και βιοαπόβλητα, ώστε να προωθείται στον μέγιστο βαθμό η ανακύκλωση των υλικών.
- Για παρεμβάσεις με σημαντικό όγκο Αποβλήτων Εκσκαφών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) κατά τη Φάση της κατασκευής, η διαχείριση των υλικών εκσκαφών να γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία .
- Κατά τη φάση υλοποίησης του Σχεδίου να ληφθούν υπόψη οι διατάξεις του ν.3028/2002 (ΦΕΚ Α'153/2002) «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς». Σε περίπτωση αποκάλυψης αρχαιοτήτων κατά την εκτέλεση των εργασιών, αυτές θα διακοπούν και θα ακολουθήσει ανασκαφική διερεύνηση, οι δαπάνες της οποίας θα καλύπτονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 37, παράγραφος 6 του ν.3028/2002.
- Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια των εργαζομένων και επισκεπτών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου.
- Απαιτείται η ολοκληρωμένη διαμόρφωση της περιοχής παρέμβασης, με γνώμονα τη βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών, την αειφόρο διαχείριση του τοπίου και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Αμπελοκήπων- Μενεμένης.
- Να πραγματοποιηθεί μελέτη διατήρησης, αποκατάστασης και επανάχρησης του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος, στην Ενότητα 1, διατηρώντας τα σημαντικά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά που αφορούν στον όγκο, την επικάλυψη και τα λοιπά μορφολογικά χαρακτηριστικά (κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 6 του Ν. 4067/2012)

8.2 Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου

Το Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης – Παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου περιγράφεται στο κεφάλαιο 7.

9. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται μνεία των τυχόν δυσκολιών (όπως τεχνικά ελαττώματα ή έλλειψη τεχνογνωσίας ή έλλειψη στοιχείων ή πληροφοριών) που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της μελέτης.

Η περιοχή του στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου είναι ενταγμένη στο όριο ΓΠΣ Αμπελοκήπων και επιγραμματικά, αποτελείται από δύο ενότητες:

- α) το ένα τμήμα της που συνεχίζει να περιλαμβάνει στρατιωτικές χρήσεις,
- β) το υπόλοιπο τμήμα το οποίο έχει αποδεσμευτεί από τον Στρατό. Το ελεύθερο αυτό τμήμα παραχωρήθηκε, με απόφαση της ΚΕΔ το 2008, στον Δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης για το οποίο εκπονείται το ΕΧΣ.

Στόχος του ΕΧΣ είναι η δημιουργία ενός Πάρκου Αστικού Πρασίνου - Πολιτισμού υπερτοπικής εμβέλειας (πάρκο πόλης), καθώς και των κοινόχρηστων - κοινωφελών χρήσεων εντός αυτού (πολιτισμού, υπαίθριας αναψυχής, ανθοέκθεσης-βοτανικού κήπου και δομών κοινωνικής αλληλεγγύης), αξιοποιώντας παράλληλα το κτιριακό απόθεμα των υφισταμένων κτιριακών εγκαταστάσεων, μαζί με τις νέες προτεινόμενες κατασκευές.

Σε ότι αφορά τη γειτνίαση με τις στρατιωτικές εγκαταστάσεις δεν εκτιμώνται, οι ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή άλλου είδους αλληλεπιδράσεις καθώς και η δυνατότητα λειτουργικής ένταξης της περιοχής παρέμβασης στο αστικό τοπίο της ευρύτερης περιοχής, εξαιτίας αυτού του παράγοντα.

Σε ότι αφορά τη διατύπωση εναλλακτικών Σεναρίων για την Περιοχή Παρέμβασης στο κεφ 5 και των περιβαλλοντικά τεκμηριωμένων λόγων επιλογής του προτεινόμενου σχεδίου, επισημαίνεται ότι ήδη στην Απόφαση Προέγκρισης Χωροθέτησης του ΕΧΣ (Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΣΜΠ/7255/77/30-01-2020) καθορίζονται οι δύο επιμέρους Χωρικές Ενότητες, οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης, καθώς και οι όροι και περιορισμοί δόμησης. Για το λόγο αυτό τα προτεινόμενα εναλλακτικά σενάρια δεν διαφοροποιούνται μεταξύ τους σημαντικά, παρά μόνο σε επιμέρους στοιχεία, ακολουθώντας τις προκαθορισμένες χρήσεις της Απόφασης Προέγκρισης.

Στη μελέτη του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου, επιλέγεται ως ευρύτερη περιοχή μελέτης μία εκτεταμένη περιοχή γύρω από την περιοχή παρέμβασης και όχι το όριο του εγκεκριμένου ΓΠΣ αλλά. Αυτό πραγματοποιείται επειδή η περιοχή βρίσκεται στο κέντρο μιας ευρύτερης αστικής ζώνης, στο σημείο τομής των διοικητικών ορίων τριών εκτεταμένων Δήμων της «δυτικής» Θεσσαλονίκης, που εκτείνεται σε μεγάλη ακτίνα περιμετρικά του πρώην στρατοπέδου, και εμφανίζει έντονο αστικό χαρακτήρα και μεγάλη πυκνότητα δόμησης. Επιπλέον, συνυπολογίζεται και ο υπερτοπικός χαρακτήρας της προτεινόμενης παρέμβασης, η οποία θα έχει εμβέλεια διαδημοτικού επιπέδου, αναγόμενη σε επίπεδο Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Επίσης, η Ζώνη Άμεσης Επιρροής προσδιορίζεται ως η άμεση περιμετρική αστική περιοχή που περιβάλλει το στρατόπεδο, ανεξαρτήτως διοικητικών ορίων των Δήμων, και οριοθετείται από βασικούς οδικούς άξονες που αποτελούν τις κύριες διαδρομές πρόσβασης στην περιοχή παρέμβασης, καθώς και από διοικητικά όρια επιμέρους δημοτικών ενοτήτων.

Ωστόσο κατά την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης περιβάλλοντος (κεφ.6) της ΣΜΠΕ επιλέγεται ως περιοχή μελέτης καταρχήν τα διοικητικά όρια του Δήμου Αμπελοκήπων Μενεμένης ενώ ανάλογα με τη φύση των περιβαλλοντικών ή άλλων θεμάτων που εξετάζονται, γίνεται αναφορά και σε ευρύτερες γεωγραφικές ενότητες της δυτικής Θεσσαλονίκης.

Άλλες δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν είναι:

- Εξαιτίας του ειδικού χαρακτήρα της περιοχής παρέμβασης (πρώην στρατιωτική χρήση) δεν ήταν διαθέσιμες προγενέστερες μελέτες για την κάλυψη ειδικότερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών που θα μπορούσαν να συμβάλουν ως πηγή στοιχείων για την παρούσα ΣΜΠΕ. Επίσης δεν έχουν εκδοθεί σχετικές Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

- Δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για την εκτίμηση ορισμένων περιβαλλοντικών παραμέτρων στην άμεση περιοχή παρέμβασης π.χ θόρυβος, καταναλώσεις ενεργειακών πόρων.

Οι ελλείψεις αυτές αναμένεται να αντιμετωπιστούν μελλοντικά, στο πλαίσιο εφαρμογής ενός Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Παρακολούθησης όπου θα πραγματοποιείται συστηματική καταγραφή και παρακολούθηση των βασικότερων περιβαλλοντικών παραμέτρων/δεικτών που θα προσδιοριστούν σε ετήσια βάση.

10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται οι **απολύτως αναγκαίες** πρόσθετες βασικές μελέτες και έρευνες, οι οποίες θα πρέπει να εκπονηθούν πριν την έγκριση των έργων και δραστηριοτήτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του σχεδίου.

Από την έγκριση του ΕΧΣ και της ΣΜΠΕ, θα προκύψει η ανάγκη εκπόνησης πρόσθετων μελετών για την εφαρμογή του Σχεδίου στο χώρο του πρώην Στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου. Ειδικότερα απαιτείται η εκπόνηση ενιαίας συνολικής αρχιτεκτονικής μελέτης κτιριακών εγκαταστάσεων, μελέτες υποδομών, δικτύων και διαμόρφωσης των υπόλοιπων χώρων, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη υποστηρικτική μελέτη. Τα επιμέρους μελετητικά αντικείμενα περιλαμβάνουν (ενδεικτικά) τα εξής:

- μελέτη διατήρησης, αποκατάστασης και επανάχρησης του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος, στην Ενότητα 1, (κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 6 του Ν. 4067/2012)
- μελέτη κτιριακών εγκαταστάσεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ενότητα 2
- μελέτη φυτοτεχνικής διαμόρφωσης. Στοχεύει στη διαμόρφωση των χώρων πρασίνου, στην επιλογή των κατάλληλων ειδών φυτικής βλάστησης σύμφωνα με τις τοπικές συνθήκες, στην επιλογή κατάλληλου συστήματος άρδευσης και εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών καθώς και στον προσδιορισμό των υποδομών αναψυχής.
- μελέτες για τις ηλεκτρικές και μηχανολογικές εγκαταστάσεις των κτιριακών έργων (θέρμανση, κλιματισμός – αερισμός, πυρανίχνευση, φωτισμός) καθώς και για την πυροπροστασία των κτιρίων.
- μελέτη τηλεπικοινωνιακών δικτύων, παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου στις επιμέρους κτιριακές εγκαταστάσεις και χώρους.
- μελέτες ενεργειακής απόδοσης (ΜΕΑ) των κτιρίων. Για νέα ή ανακαινιζόμενα υφιστάμενα κτίρια εκπονείται και μελέτη τεχνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής σκοπιμότητας, που συνοδεύει την ενεργειακή μελέτη.
- μελέτη εσωτερικού δικτύου ύδρευσης. Περιλαμβάνει το σχεδιασμό των δικτύων ύδρευσης σύμφωνα με τη νέα διαμόρφωση των χρήσεων και τα επιμέρους τεχνικά χαρακτηριστικά, τις απαιτούμενες συνδέσεις με το δίκτυο της ΕΥΑΘ, την επιλογή των βέλτιστων συστημάτων για την εξοικονόμηση ύδατος και τις εκτιμώμενες απαιτήσεις κατανάλωσης ύδατος κατά χρήση.
- μελέτη δικτύου αποχέτευσης και ομβρίων υδάτων. Περιλαμβάνει το σχεδιασμό των απαιτούμενων δικτύων αποχέτευσης, τα τεχνικά χαρακτηριστικά καθώς και τις απαιτούμενες συνδέσεις με το δίκτυο αποχέτευσης της ΕΥΑΘ. Επίσης, τις αναγκαίες παρεμβάσεις για το δίκτυο ομβρίων καθώς και την αποφυγή δυσμενών καταστάσεων από πλημμυρικά συμβάντα
- κυκλοφοριακή μελέτη για τη σύνδεση της περιοχής παρέμβασης με το οδικό δίκτυο της ευρύτερης περιοχής και το σχεδιασμό των προτεινόμενων θέσεων στάθμευσης.
- μελέτη για την περιβαλλοντική αδειοδότηση εφόσον απαιτηθεί.

Ο ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

11.1 Βιβλιογραφία

Βαρελτζίδου Σ., Strixner L., 2009. Προτεινόμενο στρατηγικό σχέδιο για τη διατήρηση ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των περιοχών Natura 2000 στο Δέλτα Αξιού- Λουδία- Αλιάκμονα (2009-2013). Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Αξιού Λουδία Αλιάκμονα, Χαλάστρα, Ελλάδα.

Βεράνη, Ν., 2010. Υδρογεωλογική Μελέτη Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας. ΙΓΜΕ/ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΡΟΓΕΩΛΟΓΙΑΣ / Π.Μ. ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ. Θεσσαλονίκη.

Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης, 2018. Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (Σ.Β.Α.Κ.) Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης. Παραδοτέο D2.1: Τεχνική Έκθεση για την υπάρχουσα κατάσταση και καταγραφή των μεταφορικών αναγκών του Δήμου Αμπελοκήπων-Μενεμένης και γεωχωρική απεικόνιση.

Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης, 2016α. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αμπελοκήπων– Μενεμένης 2014-2019. Α΄ Φάση Στρατηγικός Σχεδιασμός.

Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης, 2016β. Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια. Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης. Σύμφωνο των Δημάρχων για την ενέργεια και το κλίμα.

Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ), 2017α. Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας. Στάδιο ΙΙ. 1η Φάση.

Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ), 2017β. 1η Αναθεώρηση Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΛ10).

Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ), 2014. Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας. Παράρτημα Β1. Ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεων της στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα (Παραδοτέο 8 Α΄ Φάσης).

Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ), 2012. Προκαταρκτική Αξιολόγηση Κινδύνων Πλημμύρας σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή της ΚΥΑ ΗΠ 31822/1542/Ε103. Αθήνα.

Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας ΕΕΑΕ, **Επιτόπιες μετρήσεις ηλεκτρομαγνητικών πεδίων.**
<http://eeae.gr>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016. Βιώσιμη ανάπτυξη, η ΕΕ καθορίζει τις προτεραιότητές της. Δελτίο Τύπου. Στρασβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2012. Γενικό ενωσιακό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον έως το 2020 «ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη της. Βρυξέλες: Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. COM (2012) 710 τελικό.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011. Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020. Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Βρυξέλες: COM (2011) 244 τελικό.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2008. Πράσινη βίβλος για την εδαφική συνοχή. Μετατροπή της εδαφικής ποικιλομορφίας σε προτέρημα. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Βρυξέλες: COM(2008) 616, τελικό.

Κακοσίμος Κ.Ε., Κατσαρού Α.Σ., Ασσαέλ Μ.Ι., 2011. Υπολογιστική αποτίμηση της σωματιδιακής ατμοσφαιρικής ρύπανσης από τις βιομηχανικές δραστηριότητες στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης. 4ο περιβαλλοντικό Συνέδριο Μακεδονίας, 18-20 Μαρτίου 2011, Θεσσαλονίκη.

Κόραβου, Γ., 2011. *Εκτίμηση της Σεισμικής Επικινδυνότητας στην Ελλάδα και στις γύρω περιοχές με τη χρήση ενός μοντέλου σεισμών σχεδιασμού*. Διδακτορική Διατριβή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη.

Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης, 2017, Στρατηγική Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης ΟΧΕ-ΒΑΑ Θεσσαλονίκης.

Μουντράκη, Δ., 2010. Γεωλογία της Ελλάδας. University Studio Press.

Μουντράκη, Δ., 1995. Χάρτης Ενεργών Ρηγμάτων του Ελληνικού Χώρου-Περιοχή Μακεδονίας. ΑΠΘ.

Ξυροτύρη, Α., 1988. Γεωτεχνικά δεδομένα περιοχών δυτικά της Θεσσαλονίκης. Πρακτικά ημερίδας ΤΕΕ-ΚΜ.

Παπαζάχου, Κ. & Β, 2003. *Οι σεισμοί της Ελλάδας*. Γ΄ έκδοση. Θεσσαλονίκη.

Παπαϊωάννου, Χρ. κ.ά., 2008. Η αξιοποίηση των νέων σεισμολογικών δεδομένων στη σύνταξη του νέου χάρτη σεισμικής επικινδυνότητας της Ελλάδας. 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Μηχ/κής & Τεχνικής Σεισμολογίας.

Περιφερειακός Σύνδεσμος ΦΟΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας, 2016. Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Κεντρικής Μακεδονίας. 2η Αναθεώρηση.

Προεδρία της Κυβέρνησης - Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων. Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης.

http://www.ggk.gov.gr/?page_id=5506

Σούλιου, Γ., 1981. Γενική Υδρογεωλογία. Τόμος Α΄. Θεσσαλονίκη.

ΥΠΕΝ, 2019α. Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα. Αθήνα.

ΥΠΕΝ, 2019β. Ετήσια έκθεση ποιότητας της ατμόσφαιρας 2018. Αθήνα.

ΥΠΕΝ, 2016. Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή.

ΥΠΕΚΑ, 2016. Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης ΦΑΣΗ Β΄.

ΥΠΕΚΑ ΚΑΠΕ, 2014. Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης. Αθήνα.

ΥΠΕΧΩΔΕ-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, 2009. Επικαιροποίηση Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης – Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Επικαιροποίησης του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη.

Ξενόγλωσση

Commission of the European Communities, 2009. Adapting to climate change: towards a European framework for action. White Paper. Brussels: COM (2009) 147 final.

ΕΕΑ, 2012. Territorial cohesion and water management in Europe: the spatial perspective (technical report No 4/2012). Copenhagen: European Environment Agency.

European Commission, 2019. The European Green Deal. COM(2019) 640 final. Brussels.

European Commission, 2012. A blueprint to safeguard Europe's water resources. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Brussels: COM (2012) 673 final.

European Commission, 2011. Energy Roadmap 2050. [COM/2011/885].

European Union – Greening Regional Development Programmes Network, 2006. Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013. North East South West, Interreg III C.

Greening Regional Development Programmes Network, 2006. Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013. INTERREG IIIC, North East South West.

Territorial Agenda of the European Union, 2020. Final Draft (Version 1.8).

11.2. Συντομογραφίες

ΑΕΚΚ	Απόβλητα Εκσκαφών και Κατεδαφίσεων
ΑΕΠΟ	Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
ΑΜΕΑ	Ατομα Με Ειδικές Ανάγκες
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΑΠΘ	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ΓΠΣ	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
ΓΠΧΣΑΑ	Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΔΕ	Δημοτική Ενότητα
ΔΙΠΑ	Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
ΕΔΠΑΡ	Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΑΑ	Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης
ΕΕΛΘ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΧΣΑΑ	Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΣΔΑ	Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων
ΕΣΠΚΑ	Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
ΕΣΣΥΜ-Θ	Ενιαίο Στρατηγικό Σχέδιο Υποδομών Μεταφορών Ευρύτερης Περιοχής Θεσσαλονίκης
ΕΥΑΘ	Εταιρεία Υδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης
ΕΥΔΕ	Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων
ΕΧΣ	Ειδικό Χωρικό Σχέδιο
ΖΔΥΚΠ	Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας
ΖΕΠ	Ζώνη Ειδικής Προστασίας
ΖΟΕ	Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου
ΙΤΥΣ	Ιδιαίτερος Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα
ΚΑΑ	Κεντρικός Αποχετευτικός Αγωγός
ΚΔΑΥ	Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΛΑΠ	Λεκάνη Απορροής Ποταμού
ΜΕΑ	Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης
ΜΜΜ	Μέσα Μαζικής Μεταφοράς
ΜΠΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΜΣΔ	Μέσος Συντελεστής Δόμησης
ΟΠΥ	Οδηγία Πλαίσιο των Υδάτων
ΟΡΘΕ	Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΑΘΕ	Πάτρα Αθήνα Θεσσαλονίκη
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕ	Πολεοδομική Ενότητα
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΕΣΔΑ	Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων
ΠΖΘ	Περιοχική Ζώνη Θεσσαλονίκης
ΠΚΜ	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
ΠΠΧΣΑΑ	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΠΠΔ	Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις
ΠΣΘ	Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης
ΡΣΘ	Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης
ΣΒΑΑ	Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης
ΣΒΑΚ	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας

ΣΔ	Συντελεστής Δόμησης
ΣΔΚΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας
ΣΠΕ	Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΔ	Υδατικό Διαμέρισμα
ΥΣ	Υδατικό Σύστημα
ΥΥΣ	Υπόγειο Υδατικό Σύστημα
ΥΠΕΚΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΦΔΠΠ	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενης Περιοχής
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ΦΟΔΣΑ	Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
ΧΥΤΑ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων

11.3 Χάρτες

Χάρτης Χ1: Σχέδιο Γενικής Διάταξης Χωρικού Προορισμού

Χάρτης Χ2: Πολεοδομική Οργάνωση Περιοχής Παρέμβασης